

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ก๋อ สวัสดิทานิชย์. การจัดจริยศึกษาในโรงเรียน. วารสารครูปริทัศน์ 10 (ตุลาคม 2522) : 30.
- กัจฉพันธ์ เรื่องช่วย. เราจะปลูกฝังจริยธรรมในสถานศึกษาได้อย่างไร. สารพัฒนาหลักสูตร 76 (กรกฎาคม 2531) : 26-40.
- โกศล มีคุณ. การวิจัยเชิงทดลองฝึกการอบรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและทักษะในการสวมบทบาทของนักเรียนชั้นประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษาคุุณบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. เทคนิคการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย. กระทรวงศึกษาธิการ, 2532.
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. เครื่องมือวัดและประเมินผลจริยศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 การเป็นพลเมืองที่ดี. กระทรวงศึกษาธิการ, 2528.
- _____ . สื่อสำเร็จรูปจริยศึกษาเพื่อพัฒนาคุณธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 การเป็นพลเมืองที่ดี. กระทรวงศึกษาธิการ, 2528.
- ฉวีวรรณ ประคองจิตมัน. การพัฒนาโปรแกรมการเตรียมความพร้อมทางอาชีพ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- ช. บุศราคำ. การเสริมสร้างจริยธรรมอย่างง่าย ๆ ในโรงเรียน. มิตรครู 24, 11 (15 มิถุนายน 2528) : 36-37.
- ชม ภูมิภาค. การปลูกฝังจริยธรรม. ศึกษาศาสตร์ 2,1 (2520).
- ชัยพร วิชชาวุธ และ อีระพร อูวรรณไณ. แนวคิดและพัฒนาการใหม่ในการปลูกฝังจริยธรรม. วารสารครูศาสตร์ 11 (กรกฎาคม 2525) : 22 - 43.

- ชาลี หวานจำ. การทดลองฝึกสมาธิที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และระดับ
เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. ปรินญาณินพนธ์การศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.
- ชุตินาถ รัตนจรณะ. การศึกษาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ใน
วิทยาลัยครุภาควกลาง. ปรินญาณินพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน. ครูกับการปลูกฝังจริยธรรมให้กับนักเรียน. สถาบันวิจัยพฤติกรรม
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.
- _____ . จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา. กรุงเทพมหานคร :
ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทึก. จริยธรรมของเยาวชนไทย.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2520.
- ดวงเดือน อ่อนน่วม. รูปแบบโปรแกรมการศึกษาสำหรับเด็กสามารถพิเศษในชั้นประถมศึกษา.
รายงานการวิจัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- กัทธรัตน์ แสงทอง. การวิเคราะห์บทบาทของครูในด้านการสอนจริยธรรมศึกษา กรณีข้าราชการ
ครูโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- กัทธวรรณ ลิ้มสุขนิรันดร์. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียน.
ปรินญาณินพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.
- กัญญาสุดา นิลสินธพ. ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อน
วัยเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.
- กิศนา ขามมณี. การสอนกลุ่มสัมพันธ์ในโรงเรียน. วิทยาสาร 23 (ธันวาคม 2521) :
16-17.
- _____ . หลักสูตรประถมศึกษากับการพัฒนาจริยธรรมของเด็ก. วารสารครุศาสตร์
15 (เมษายน 1 มิถุนายน 2530) : 71-78.

- ทีศนา แวมมณี และคณะ. การทดลองใช้รูปแบบการฝึกทักษะการทำงานกลุ่มสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา. รายงานการวิจัย, โครงการวิจัยร่วมระหว่างกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- _____ . การพัฒนาารูปแบบการฝึกทักษะการทำงานกลุ่มสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา. รายงานการวิจัย, ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- ชนศักดิ์ อัครจูนามณี. การศึกษาค่านิยมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529.
- ธรรมโกศจารย์, พระ, สัมภาษณ์. หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (24 สิงหาคม 2533) : 1.
- ธีระพร อวรรณโณ. แล้วเราจะเสริมสร้างจริยธรรมกับคนวัยใด. วารสารครุศาสตร์ 11 (เมษายน - มิถุนายน 2526) : 1-6.
- ตำรวจ บัวศรี. ความมุ่งหมายของการสอนจริยศึกษาในโรงเรียน. วารสารการศึกษาเอกชน 2 (ตุลาคม 2517) : 10.
- นันทิยา ยิ่งเจริญ. การศึกษาพัฒนาการการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527.
- นัยนา ดิษฐะ. การยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่สามและสี่ ในจังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- นาคยา บิลันธนานนท์. เอกสารการสอนชุดวิชาจริยศึกษา หน่วยที่ 6-10 สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : บางกอกบลิ๊กริมพ์, 2528.
- นาคยา ภัทรแสงไทย. ยุทธศาสตร์การสอนเพื่อพัฒนาค่านิยม. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์, 2524.
- บรรเทา กิตติศักดิ์. เอกสารประกอบการสอนวิชาจริยธรรมทางการศึกษา. ภาควิชาการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527.
- บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธิ. เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : B & B Publishing, 2534.

- ประคอง วรรณสุด. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร, 2525.
- ปรีชา จันทร์ลิตธิเวช. การปลูกฝังคุณธรรมให้กับเด็กประถมศึกษา. ประชาศึกษา 3 (พฤศจิกายน 2523) : 27-31.
- พกา สัตยธรรม. วิธีสอนจริยศึกษาและการวัดผล. มิตรครู 27, 28 (15 ธันวาคม 2528) : 41-44.
- พจน์ สะเพียรชัย และคณะ. การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์, 2519.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์(ฉบับปรับปรุงใหม่). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เจริญผล, 2531.
- พนัส หันนาคินทร์. การสอนค่านิยมและจริยธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์แอนด์. 2523.
- _____ . การสร้างจริยธรรมให้แก่นักเรียนไทย. ในแนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2523.
- พรรณี ชูชัย. จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: วรวิการพิมพ์, 2522.
- พรรณี ลิมปวัฒนา. การให้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ในการสอนจริยธรรมระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523.
- นิพนธ์ ปิ่นจินดา. การเปรียบเทียบการสอนจริยศึกษาเพื่อยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรม โดยการใช้การอภิปรายกลุ่ม และการสอนโดยวิธีเบญจขันธ์ ในระดับประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.
- พุทธทาสถิกข. การดำรงรักษาและการเผยแพร่จริยธรรม. แนะแนวจริยธรรม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์บริษัทศิริพิมพ์, 2514.
- เพ็ญแข ประจวบจันท. ค่านิยมของชาวชนบทไทย : ค่านิยมทางวัตถุ กับค่านิยมทางระเบียบ ประเพณี. สถาบันพฤติกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
- ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน, สัมภาษณ์. หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (24 สิงหาคม 2533) : 1.
- ไพฑูริย์ สุนทร, บรรณาธิการ. 10 ขอบปมลัทธิหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ. ใน ไทยรัฐวิทยา. หน้าที่ 17-18. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, 2532.

- ไพฑูรย์ สุนทร, บรรณาธิการ. ทีมข่าวการศึกษา. หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (13 กรกฎาคม 2536): 10.
- มนัส รัตนติลก ฤ กุเกิด. จริยศึกษาช่วยพัฒนาประเทศ. ประชาศึกษา 8 (มีนาคม 2521) : 37-38.
- รังสฤษดิ์ เขาวนศิริ. คู่มือครูสอนจริยศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2520.
- ราชวรมณี, พระ. แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2523.
- ล้วน มายอด และคณะ. หนังสือเรียนจริยศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, ม.ป.ป.
- ละอองทิพย์ นลานภาพ. สุขภาพจิตกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กที่อยู่ในสภาพแวดล้อมต่างกัน. ปริญญานินธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.
- วิชาการ, กรม. การศึกษาเกณฑ์ปกติของระดับพัฒนาการทางจริยธรรม และองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางจริยธรรม. กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2524.
- _____. แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมศาสนา, 2523.
- วิริยะ บุญชนะนิวาสัน. การเปรียบเทียบการสอนจริยธรรมโดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับการสอนแบบธรรมดา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523 .
- ศาสนา, กรม. หลักการวิธีการจริยศึกษาและหัวข้อจริยธรรมสำหรับใช้อบรมสั่งสอนนักเรียนนักศึกษา. (ฉบับทดลอง) กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
- ศิริพร คูศิริมย์. การเปรียบเทียบความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หก ซึ่งสอนด้วยกิจกรรมคัดสรรกับกิจกรรมตามแผนการสอนปกติ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

- ศิริพร ชีพประภิต. การพัฒนาค่านิยมด้านสิ่งแวดล้อมโดยใช้กระบวนการกระจายค่านิยม สำหรับ
นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต.
ปริญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2533.
- ศิริวรรณ เจริญจิตต์กุล. ผลของการพัฒนาค่านิยมเรื่องความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 5 โดยการใช้บทบาทสมมติ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.
กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ, 2526.
- สกล เทียงแท้. ผลของการใช้วิธีอภิปรายกลุ่มในการยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมในเด็กชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มาจากสภาพโรงเรียนต่างกัน. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: อักษรบัณฑิต, 2528.
- สง่า วุฒิประจักษ์. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการ
การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการสอนจริยธรรมกับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วย
การสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ กับการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
- สมเจตน์ ไวยาการณ. รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการใช้เหตุผล. ปริญา
การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.
- สมเดช สีนสง. การทดลองสอนการยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2525.
- สมทรง ปุณฺณฤทธิ. กลวิธีการสอนจริยธรรมทุกระดับชั้นเรียน. กรุงเทพมหานคร : สำนัก
หนังสือธรรมบูชา, 2532.
- สมบูรณ์ วรพงษ์, สัมภาษณ์. ที่มูลนิธิหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ วันที่ 18 มกราคม 2535.
- สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน. สรุปรายงานการวิจัยเรื่องพัฒนาการการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม.
สารพัฒนาหลักสูตร 42 (กันยายน 2528) : 30-34.
- สมพงษ์ จิตระดับ. การสอนจริยศึกษาในระดับประถมศึกษา. โครงการตำราคณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

- สมศิริ ปลื้มจิตต์. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเหตุผลเชิงจริยธรรมในการสอนจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการสอนโดยใช้บทบาทสมมติกับการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.
- สวัสดี ประทุมราช, สมเกียรติ ปติฐพร และ ธเนศ ธนโชคทวีพร. หนังสือเรียนแบบเบ็ดเสร็จกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย สอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, ม.ป.ป.
- สาโรช บัวศรี. จริยธรรมในสังคมไทย. ใน รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2522.
- สุจิตรา บัวคำภา. การศึกษาการสอนจริยศึกษาด้วยการใช้และไม่ใช้การแสดงบทบาทสมมติในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.
- สุชา จันทร์เอม. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2531.
- สุภาพร สุขเจริญ. ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติทางจริยธรรมกับพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- สุภาพรณ พวงจันเพชร. การเปรียบเทียบผลการสอนวิชาศีลธรรมหน่วย "คุณธรรมสร้างลักษณะนิสัย" ด้วยวิธีการขบวนการกลุ่มสัมพันธ์และวิธีการสอนแบบธรรมดา ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519 .
- สุน อมรวิวัฒน์ และทัศนา แขมมณี. หลักการสอนจริยศึกษา. ในการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย. หน้า 185-193. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2526.
- สุน อมรวิวัฒน์. การปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษาเพื่อคุณภาพของคนไทยในทศวรรษหน้า. สารพัฒนาหลักสูตร 3(ตุลาคม 2527) : 9-13.
- _____ . การสร้างเสริมศีลธรรมในสถานศึกษา. วารสารครุศาสตร์ 1(เมษายน - มิถุนายน 2526) : 43-54.

- สุรธวัช ศรีธวัช. การสอนจริยธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา. ประชาศึกษา 29 (กรกฎาคม 2521) : 45-46.
- สุวริย์ สุขแสน. ผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว ที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินญาการศึกษามหาดัฒิต มหาวิทยาลัยรัตนเรศวร, 2534.
- แสง จันทร์งาม. การสอนจริยธรรมในโรงเรียน. ใน รายงานสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2522.
- "อนาคตนักวิทยาศาสตร์ไทย" มติชนรายวัน (4 มิถุนายน 2527) : 10.
- อภิญญา จันทร์เจนจบ. ความรู้และความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมสังคมของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาดัฒิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- อุทัย เพชรช่วย. การฝึกให้เด็กรู้จักคิดใช้เหตุผล รูปแบบหนึ่งของการสอนจริยศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรม. มิตรครู 27 (มิถุนายน 2528) : 27, 52-54.
- อุทุมพร โกมลวรรณะ. ความสัมพันธ์ระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาดัฒิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- อำนาจ ทะพิงค์แก และ ชยนต์ ชุมวิสูตร. จริยธรรมในสังคมไทย ในทัศนะของนักการศึกษา. การศึกษาแห่งชาติ 5 (มิถุนายน - กรกฎาคม 2522) : 39-40.
- อำไพ สุจริตกุล. การสอนจริยศึกษาในหลักสูตรใหม่ให้ได้ผล. ใน บทบาทของครูและการสอนจริยศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ป. สัมพันธ์การพิมพ์ 2525.
- _____ . รวบรวม. กลวิธีการสอนจริยศึกษาและการสอดแทรกคุณธรรมในการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา. ณาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พิมพ์ครั้งที่ 3, 2530.

ภาษาอังกฤษ

- Bandura, A. Social Learning Theory. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, 1977.
- Biskin, Donald S. and Kenneth, Hoskisson. "An Experimental Test of the Effect of Structured Discussion of Moral Dilemmas Found in Children's Literature on Moral Reasoning," in The Elementary School Journal 77,5 (1977): 407-415.
- Bono, Edward De. The Direct Teaching of Thinking as a Skill. Phi Delta Kappan (June 1983) : 703-708.
- Brandt, Ron. Teaching of Thinking, for Thinking, about Thinking. Educational Leadership. 42, 1 (September 1984) : 3.
- Dewey, John. Democracy and Education. New York : The Free Press, Fourth Printing, 1968.
- Fenton, Edwin. The new social studies. New York, Holt, Rinehart & Winton, 1967.
- Feuerstein. Rand, Hoffman and Miller. Instrumental Enrichment : An Interventional Program for Cognitive Modifiability. University Park Press, Baltimore, 1980.
- Fraenkel, Jack R. Helping students think and value : strategies for teaching the social studies. 2 d ed. Englewood Cliffs, N.J. , Prentice-Hall, 1980.
- Freud, Sigmund. An Outline of Psycho Analysis. New York : W.W. Norton Co., 1949.
- Grady, A.L. A Comparison of Selected Social Values in Students Attending Catholic School with Those of Students Attending Public School. Dissertation Abstracts International 40, (July 1980): 3721-A.

Johnson, Elizabeth Maries Williams. Literary Interpretation and Moral Reasoning Patterns of Transect Students in Selected Middle Schools. Georgia State University, 1990.

Kohlberg, Lawrence. Development of Moral Character and Ideology in Hoffman. M.L. and L.w. Hoffman (eds.) 1964. Review of Child Development Research. Vd. I. Hartford, Connecticut : Connecticut Printers, Inc.

_____. Moral Education for a Social in Moral Transition. Educational Leadership 33, 1 (October 1975): 52-53.

_____. The Cognitive Developmental Approach to Moral Education. Phi Delta Kappan 10 (June 1975) : 673.

Mc. Call, Louis Edmand. A study Comparing Scholastic Achievement Social Adijusment and Moral Values of Parocial and Public School Students at the Ninth Grade Level on Guam. Dissertation Abstracts Internstional 34, 8 (February 1974): 5034-A.

Miller, Charles, K., Larry Zumoff and Beth Stephens. A Comparison of Reasoning Skills and Moral Judgments in Deligent, Retreded and Normal Adolescent girls. Journal of Psychology 86 (1974) : 258-261.

Morris, Charles G. Psychology; an introduction. New York , Appleton-Crofls, 1973.

Moshe, Blatt and Lawrence Kohlberg. Effects of Cassroom Discussions upon Children's level of Moral Judgement. in: Lawrence Kohlberg, editor. Recent Research. 1974.

Nickerson, Raymon S. Kinds of Thinking Taught in Current Programs. Educational Leadership 42, 1 (September 1984) : 26-36.

- Phenix, Ph. Philosophy of Education. New York: Henry Holt Company, 1958.
- Piaget, Jean. The Moral Judgement of the Child. Glencoe, Ill.: Free Press, 1948.
- Piaget, Jean. Six Psychological Studies. New York : Random House, 1967.
- Raths, Louis E., Hamin, Merrill and Simon, Sidney B. Values and Teaching. Columbus Ohio : Charles E. Merrill Publishing Co., 1966.
- Rest, J.R. The Hierarchical Nature of Moral Judgment : A Study of Patterns of Comprehension and Preference of Moral Stages. Journal of Personality 41 (March 1973) : 86-109.
- Richard M. Lerner. Concepts and Theories of Human Development. 1976.
- Rokeach, M. Beliefs, attitudes and values. San Francisco : Jossey-Buss, 1968.
- Selman, Robert L. and Marcus, Liberman. Moral Education in the Primary Grades : An Evaluation of Development Curriculum. in Journal of Education Psychology 67, 5 (1975): 712-716.
- Siefring, J.J. Intelligence, Sex, and Behavioral Correlates of Moral Reasoning of public Junior or high School Students. Dissertation Abstracts International 42,4 (1981) : 1560-1561-A.
- Skinner, Burrhus F. Beyond Freedom and Dignity. New York : Alfred A. Knopf, 1971.
- Smith, Maury. A Practical Guide to value Clarification. Indianapolis: University Associates, 1976.

- Temple, A.K. The Effects of Values Clarification Process on Students View of Their Own and Peer Values. Dissertation Abstracts International 40 (November 1980) : 5816-A.
- Thomas D. Perry. Moral Reasoning and Truth An Essay in Philosophy and Jurisprudence. Glarendon Press. Oxford : 1976.
- Thomson, George F. Child Psychology : Growth Trends. in psychological Adjustment. 2 nd ed. Boston : houghton mifflin Company, 1962.
- Wehman, Paul and Phillip J Malaughlin. Program Development in Speceial Education. New York: Mc Graw Hill, 1981.
- Yli-Lucma, Pertti Viljo Juhani. Predictors of Moral Reasoning. Uppsala Universitet (Sweden), 1992.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ศาสตราจารย์ สุมณ อมรวิวัฒน์ ภาควิชาประถมศึกษา
คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์ บุญชู สนั่นเสียง ศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมใจ บุญอรุณีภิญโญ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ (ฝ่ายประถม)
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรรณฯ สุตวิจิตร โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ (ฝ่ายประถม)
5. อาจารย์ สมบูรณ์ อิมสุวรรณ อาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียนวัดโพธาราม
ต. แพรกศรีราชา อ. สรรคบุรี จ. ชัยนาท

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข.

รายละเอียดของคะแนน การ Try out แบบทดสอบ

รายละเอียดของคะแนน การทดสอบก่อนและหลังทำการสอน

ตัวอย่างการคำนวณค่าทางสถิติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายละเอียดของคะแนนการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน ของนักเรียนกลุ่มควบคุม

จำนวนแบบทดสอบ 30 ข้อ นักเรียนกลุ่มควบคุม จำนวน 30 คน

pre-test c stud/item	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	discip- line	punctua- lity	altruism	dili- gence	honest	grati- tude	score		
1	2	1	2	2	1	1	4	4	1	4	4	5	1	4	1	4	1	4	4	2	2	2	3	3	3	2	1	1	4	1	14	13	13	15	13	9	74		
2	3	1	4	2	4	1	2	4	4	3	3	5	1	1	3	3	1	3	1	3	1	1	2	1	4	3	2	3	2	3	2	1	11	16	12	14	11	12	74
3	2	1	4	1	3	4	3	4	3	2	3	1	3	4	1	2	4	4	2	2	4	1	1	1	4	4	1	2	1	2	1	11	16	12	14	11	10	74	
4	2	2	2	4	2	1	2	1	2	4	3	1	3	2	2	1	4	5	3	2	2	1	2	4	4	1	4	3	2	3	12	10	11	15	13	13	74		
5	4	1	6	1	1	2	1	4	4	1	4	1	3	6	3	1	4	1	4	4	2	2	2	1	1	1	1	4	2	1	13	12	17	14	8	9	73		
6	1	2	2	4	3	2	3	5	1	1	1	3	2	4	4	2	5	2	2	5	1	2	2	3	1	2	2	2	2	2	12	12	14	16	9	10	73		
7	4	1	3	4	1	1	1	3	2	3	1	3	4	5	1	1	2	2	4	1	2	2	3	3	4	3	2	4	2	1	13	10	14	11	14	11	73		
8	4	1	2	1	4	1	1	4	2	4	4	3	4	2	1	2	1	4	3	2	4	3	2	3	1	1	3	1	2	2	12	12	14	11	12	13	72		
9	1	1	4	2	2	1	3	1	2	4	4	2	2	3	4	1	1	4	5	2	2	5	2	1	3	4	1	1	2	1	10	11	15	13	12	11	72		
10	3	1	4	4	4	5	1	1	2	1	4	1	2	3	2	5	3	1	1	3	1	4	1	5	1	1	4	1	1	1	13	13	11	12	14	8	71		
11	2	2	2	4	2	2	3	2	4	6	2	2	4	2	1	2	2	1	1	2	1	2	1	2	4	1	3	5	2	2	12	17	11	8	10	13	71		
12	1	2	3	1	1	3	2	3	4	4	2	5	2	4	2	2	3	1	1	2	2	4	1	2	3	5	2	1	2	1	8	16	15	9	12	11	71		
13	4	1	4	4	3	2	2	1	3	4	5	1	4	2	1	2	2	2	2	4	1	1	4	1	1	1	1	1	2	3	16	12	13	10	11	8	70		
14	3	3	1	1	1	3	1	4	4	3	2	2	4	4	1	3	2	2	4	2	2	4	2	1	2	3	2	2	1	2	9	16	15	10	12	8	70		
15	3	4	1	1	4	2	1	2	2	4	3	1	1	4	1	1	2	1	4	2	1	3	5	4	1	2	1	2	3	3	13	11	10	10	14	11	69		
16	1	2	4	4	1	3	1	4	1	1	2	4	1	2	1	1	3	1	5	2	1	4	3	2	1	3	4	1	4	2	12	10	10	12	11	14	69		
17	1	1	4	1	2	1	1	3	4	4	1	3	1	3	1	3	3	4	2	1	4	2	2	1	1	4	1	4	1	2	9	13	12	13	10	11	68		
18	3	3	1	4	1	5	1	4	2	1	4	3	2	1	1	1	1	4	3	1	1	4	3	2	1	4	3	2	1	12	13	12	8	12	10	67			
19	4	3	2	3	1	1	1	2	4	4	2	1	4	2	1	4	2	1	1	2	1	4	4	1	1	4	1	2	2	1	13	12	13	9	11	8	66		
20	3	1	4	1	1	3	2	1	3	4	1	2	1	3	4	2	3	4	1	1	1	3	4	1	1	1	1	1	3	3	10	13	11	11	10	9	64		
21	1	3	4	2	5	1	2	3	1	2	2	1	3	1	4	1	1	4	2	1	1	3	1	2	1	3	3	4	1	15	9	8	12	8	12	64			
22	2	2	1	3	4	1	3	1	5	4	4	3	2	1	1	4	1	1	1	2	2	1	1	2	3	1	1	2	2	1	12	14	11	9	9	7	62		
23	3	2	4	1	2	1	1	1	4	5	2	1	1	3	3	1	3	1	3	1	3	1	2	1	2	1	1	1	3	3	12	12	10	9	8	9	60		
24	3	1	2	3	1	1	1	3	4	1	1	3	3	2	3	1	1	2	1	1	2	1	1	4	3	1	3	1	2	2	10	10	12	6	11	9	58		
25	1	1	4	1	2	1	3	2	1	4	3	1	1	2	2	2	1	1	3	1	3	1	2	2	1	3	1	2	2	1	9	11	9	8	9	9	55		
26	2	1	3	2	1	2	1	1	1	3	1	1	1	1	1	2	1	1	2	1	1	2	2	3	2	1	1	3	3	2	9	9	7	9	13	53			
27	3	1	4	1	1	2	4	2	2	1	1	1	1	2	1	1	1	3	1	1	2	2	3	1	1	1	3	1	1	2	10	11	6	7	9	8	51		
28	1	4	1	1	1	1	2	1	1	4	1	3	1	1	2	3	1	1	3	2	2	1	1	1	2	1	1	2	3	1	8	9	8	11	6	8	50		
29	3	1	1	1	1	1	3	1	1	2	3	2	1	1	3	1	1	1	1	1	4	1	1	2	1	1	3	2	1	3	7	10	8	8	6	10	49		
30	3	2	1	1	3	2	1	2	1	1	3	1	3	1	1	1	1	1	1	1	3	1	1	1	1	3	1	3	1	2	10	7	9	5	7	10	48		
sum																															334	357	346	315	313	300	1965		
avg																															11.103333	11.9	11.503333	10.5	10.433333	10	65.5		
std																															2.171532	2.371955	2.667499	2.753785	2.231342	1.788854	8.377549		
var																															4.713555	5.623333	7.115555	7.583333	4.978888	3.2	70.18333		

post-test c stud/item	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	discip- line	punctua- lity	altruism	dili- gence	honest	grati- tude	score	discip- line	punctua- lity	altruism	dili- gence	honest	grati- tude	d-score
1	6	1	4	4	4	6	5	4	5	6	5	6	4	2	2	4	5	4	4	4	6	5	5	2	6	6	5	6	6	6	19	26	19	21	24	29	138	11	12	4	6	11	20	64
2	3	1	4	6	4	5	6	5	5	6	4	6	4	5	4	6	4	6	2	4	5	5	5	4	6	6	5	4	3	4	13	25	25	21	25	22	136	4	12	12	10	14	10	62
3	6	1	4	1	3	5	6	1	2	4	6	1	4	6	4	1	5	6	1	5	5	1	5	2	5	6	4	6	6	6	15	18	21	18	16	28	118	4	2	9	4	7	18	44
4	3	2	4	3	5	6	6	5	6	4	4	6	4	6	6	4	6	6	4	6	6	5	2	3	5	4	4	4	6	17	27	25	27	19	22	137	5	17	14	12	6	9	63	
5	3	3	4	3	3	2	2	2	1	6	1	5	4	2	6	6	4	3	6	5	4	2	5	5	6	6	5	4	6	5	16	13	13	24	22	26	119	3	1	1	10	14	17	46
6	4	1	1	1	3	1	2	4	2	4	5	6	1	4	2	5	6	4	1	3	5	1	5	5	1	5	5	1	4	6	10	13	18	24	15	21	101	-2	1	4	8	8	11	28
7	6	4	2	4	3	6	5	1	2	6	3	1	4	2	4	1	5	4	2	5	3	6	2	3	1	4	5	3	3	19	20	14	16	19	16	104	6	10	0	5	5	5	31	
8	5	1	4	1	4	3	1	1	2	4	4	3	2	2	2	4	5	6	6	5	2	3	3	2	2	2	4	4	2	6	15	11	13	26	15	18	98	3	-1	-1	14	2	9	26
9	5	1	4	1	4	5	1	4	6	6	3	2	6	4	6	6	4	6	6	5	2	5	1	1	4	3	3	2	2	4	15	22	21	27	13	14	112	5	11	6	14	1	3	40
10	3	1	2	4	2	3	6	4	5	6	5	6	5	6	3	1	3	5	2	5	2	5	1	5	3	2	3	1	2	3	12	24	25	16	16	11	104	-1	11	14	4	2	3	33
11	2	1	1	6	3	2	4	5	5	4	4	5	6	3	2	2	1	3	2	4	5	3	2	5	3	3	4	4	3	2	13	20	20	12	18	16	59	1	3	9	4	8	3	28
12	5	1	4	1	4	6	2	5	6	6	1	1	6	4	1	1	3	2	6	6	1	3	1	1	1	3	4	1	3	5	15	25	13	14	7	16	90	7	9	-2	5	-5	5	19
13	1	5	4	5	3	1																																						

ตัวอย่างการคำนวณค่าทางสถิติ

1. การคำนวณค่าเฉลี่ยของคะแนน

ข้อมูลคือ คะแนนทดสอบก่อนสอนของกลุ่มทดลอง $\Sigma X = 1964$ $N = 30$

$$\bar{X} = \frac{\Sigma x}{N}$$

แทนค่าในสูตร $\bar{X} = \frac{1964}{30}$
 $= 65.47$

2. การคำนวณค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ข้อมูลคือ คะแนนทดสอบเรื่องความมีระเบียบวินัยหลังการสอนของกลุ่มทดลอง

$$\Sigma X = 616 \quad \Sigma X^2 = 1914$$

สูตร $S.D. = \sqrt{\frac{\Sigma X^2}{N} - \left(\frac{\Sigma X}{N}\right)^2}$

แทนค่าในสูตร $S.D. = \sqrt{\frac{19140}{30} - \left(\frac{616}{30}\right)^2}$
 $= \sqrt{438 - 421.62}$
 $= 4.05$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. การคำนวณหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ โดยหาค่าอัตราส่วนวิกฤติ t เป็นรายชื่อตามวิธีของ t -test

ข้อมูลการทดลองใช้แบบทดสอบครั้งที่ 2 ข้อที่ 1

$$\bar{X}_{สูง} = 3.44 \quad \bar{X}_{ต่ำ} = 2.15 \quad N_{สูง} = 18$$

$$S_{สูง}^2 = 5.36 \quad S_{ต่ำ}^2 = 3.43 \quad N_{ต่ำ} = 18$$

$$\text{สูตร } t = \frac{\bar{X}_{สูง} - \bar{X}_{ต่ำ}}{\sqrt{\frac{S_{สูง}^2}{N_{สูง}} + \frac{S_{ต่ำ}^2}{N_{ต่ำ}}}}$$

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าในสูตร } t &= \frac{3.44 - 2.15}{\sqrt{\frac{5.36}{18} + \frac{3.43}{18}}} \\ &= \frac{1.29}{\sqrt{0.2977 + 0.1905}} \\ &= \frac{1.29}{0.6987} \\ &= 1.846 \\ &= 1.85 \end{aligned}$$

ค่า t จากการคำนวณได้ 1.85 สูงกว่าเกณฑ์ ที่ใช้คือ 1.75 ขึ้นไป (นวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531) แสดงว่าข้อทดสอบนี้มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์นำไปใช้ได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. การคำนวณหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค

ข้อมูลการทดลองใช้แบบทดสอบครั้งที่ 2

$$n = 30 \quad S_1 = 74.646 \quad S_2 = 406.328$$

$$\begin{aligned} \text{สูตร} \quad \alpha &= \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_k^2}{S_1^2} \right] \\ \text{แทนค่าในสูตร} &= \frac{30}{29} \left[1 - \frac{74.646}{406.328} \right] \\ &= \frac{30}{29} \left[1 - 0.184 \right] \\ &= \frac{30}{29} (0.816) \\ &= 0.844 \end{aligned}$$

ค่าของความเที่ยงที่คำนวณได้ 0.84 เป็นค่าที่ใช้ได้ เพราะมีค่ามากกว่าเกณฑ์คือ 0.75

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. การคำนวณทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและ
หลังการสอนในแต่ละกลุ่ม

ข้อมูลเปรียบเทียบคะแนนเรื่องความมีระเบียบวินัยก่อนและหลังการสอนของกลุ่มทดลอง

$$D = 282 \quad D^2 = 3294$$

$$\text{สูตร } t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N\sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าในสูตร } t &= \frac{282}{\sqrt{\frac{30(3294) - (282)^2}{29}}} \\ &= \frac{282}{25.794} \\ &= 10.93 \end{aligned}$$

$$\text{ค่า } t \text{ จากการเปิดตาราง} = 0.05 \quad df = 30 - 1$$

$$\text{ซึ่งได้ค่า } t = 1.69$$

ดังนั้น t ที่คำนวณได้ $>$ t ในตาราง แสดงว่าหลังการสอนคะแนนเรื่องความ
มีระเบียบวินัยของนักเรียนกลุ่มทดลอง สูงกว่าก่อนสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6. การคำนวณทดสอบค่าความมีนัยสำคัญของความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังการสอน ของนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมด้วยค่าสถิติค่าที (t-test)

ข้อมูลการเปรียบเทียบคะแนนการทดสอบเรื่องความมีระเบียบวินัย หลังการสอนของกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม

$$X_1 \text{ ของกลุ่มทดลอง} = 20.53 \quad X_2 \text{ ของกลุ่มควบคุม} = 16.30$$

$$S_1^2 = 16.38 \quad n_1 = 30 \quad S_2^2 = 16.14 \quad n_2 = 30$$

$$t = \frac{X_1 - X_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1) S_1^2 + (n_2 - 1) S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าในสูตร } t &= \frac{20.53 - 16.30}{\sqrt{\frac{(30-1)16.38 + (30-1)16.14}{30 + 30 - 2} \left(\frac{1}{30} + \frac{1}{30} \right)}} \\ &= \frac{4.23}{\sqrt{\frac{475.02 + 468.06}{58} \left(\frac{2}{30} \right)}} \\ &= \frac{4.23}{\sqrt{1.084}} \\ &= \frac{4.23}{1.04} \\ &= 4.06 \end{aligned}$$

$$\text{ค่า } t \text{ จากการเปิดตาราง} = 0.05 \quad df = 60 - 2$$

$$\text{ซึ่งได้ค่า } t = 1.67$$

ดังนั้น t ที่คำนวณได้ $> t$ ในตาราง แสดงว่าหลังการสอนคะแนนเรื่องความมีระเบียบวินัยของนักเรียนกลุ่มทดลอง สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาคผนวก ค.

แบบทดสอบวัดชี้การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมจำนวน 1 ฉบับ 30 ข้อ

แบบทดสอบนี้	มีจำนวน	30	ข้อ	คือ
ข้อที่ 1 - 5	เรื่อง	ความมีระเบียบวินัย		
ข้อที่ 6 - 10	เรื่อง	การตรงต่อเวลา		
ข้อที่ 11 - 15	เรื่อง	การเสียสละเพื่อผู้อื่นและสังคม		
ข้อที่ 16 - 20	เรื่อง	ความขยันหมั่นเพียร		
ข้อที่ 21 - 25	เรื่อง	ความซื่อสัตย์สุจริต		
ข้อที่ 26 - 30	เรื่อง	ความกตัญญูต่อบุคคล		

กระดาษคำตอบ แบบทดสอบวัดชี้การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบวัดชี้แจงการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

คำแนะนำในการสอบ

1. แบบทดสอบนี้มีจำนวน 30 ข้อ ให้เวลาในการทำแบบทดสอบ 60 นาที
2. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบนี้ครบทุกข้อ โดยทำลงในกระดาษคำตอบที่แจกให้
3. ให้นักเรียนฟังคำชี้แจงจากครูก่อนลงมือทำแบบทดสอบ
4. นักเรียนที่สงสัยหรือมีปัญหาไม่เข้าใจให้ถามครูได้

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่อง และดูภาพประกอบเพื่อทำความเข้าใจในการเลือกตัดสินใจ
2. สมมติให้นักเรียนเป็นตัวละครในเรื่องแล้วตัดสินใจเลือกกระทำใน ข้อ A (เอ) หรือ ข้อ B (บี) อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยขีดเครื่องหมายกากบาท X ลงใน \square ที่ตรงกับที่เลือก ลงในกระดาษคำตอบ
3. เมื่อนักเรียนตัดสินใจเลือกการกระทำแล้วให้นักเรียนพิจารณาเลือกเหตุผลมาเพียง 1 ข้อ จากเหตุผลทั้ง 6 ข้อของการตัดสินใจนั้น แล้วทำเครื่องหมายกากบาท X ลงใน \square ที่ตรงกับตัวอักษร ก ข ค ง จ หรือ ฉ ที่อยู่หน้าข้อความที่เป็นเหตุผลตรงกับความคิดของนักเรียนมากที่สุดเพียงเหตุผลเดียว ลงในกระดาษคำตอบ
4. เหตุผลที่นักเรียนเลือกว่าตรงกับความคิดของนักเรียนมากที่สุดนั้นจะ ไม่มีถูกหรือผิด เพราะแต่ละคนย่อมมีความคิดหรือเหตุผลไม่เหมือนกันได้ ให้นักเรียนตอบโดยใช้ความคิดและเหตุผลของตนเองในการตอบคำถามแต่ละข้อ

ตัวอย่าง

0. ขณะที่หนุ่ททกรองนั่งร้ประทานอาหาร มีเด็กแต่งกายมอมแมมมายื่นขอเงินทุกคน
ในร้านอาหาร และได้เดินมาขอเงินที่หนุ่ททกรอง

ถ้านักเรียนเป็นหนุ่ททกรองจะตัดสินใจอย่างไร เพราะอะไร

A (เอ) ให้เงินเด็กคนนั้น

เพราะว่า...

- ก. ไม่อยากให้ใครมาตำหนิว่าไม่มีน้ำใจ
- ข. ทุกคนในร้านต่างก็ให้เงินเด็กคนนั้น
- ค. กลัวว่าเด็กคนนั้นจะอดตาย
- ง. คนเราต้องช่วยเหลือกัน
- จ. เป็นการบริจาคเงินช่วยคนจน
- ฉ. จะได้ได้บุญมากๆ

B (บี) ไม่ให้เงินเด็กคนนั้น

เพราะว่า...

- ก. คงไม่มีใครมาว่าเรา
- ข. ไม่มีใครสนใจเด็กคนนั้นเลย
- ค. กลัวว่าเด็กจะนำเงินไปใช้ในทางที่ผิด
- ง. เห็นว่าเด็กมาขอเป็นประจำไม่ดี
- จ. คนเราควรหางานทำไม่ควรมาขอฝ่ายเดียว
- ฉ. กลัวว่าเป็นการส่งเสริมอาชีพที่ไม่ดี

การแสดงการตอบจากตัวอย่าง

กระดาษคำตอบ

แบบทดสอบขั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

ชื่อ (ต.ช., ต.ญ.) มาลี.....ใจงาม.....

ข้อที่	A(เอ)	B(บี)	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ
0	X				X			

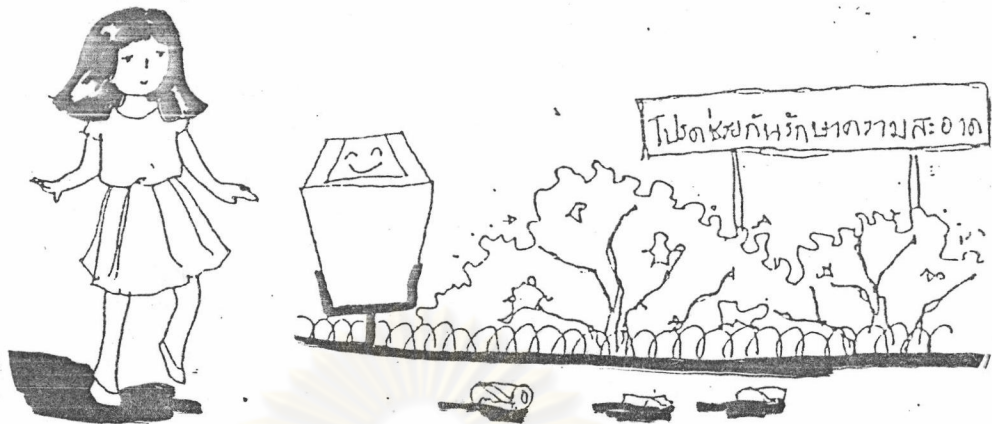
ถ้าไม่ต้องการให้ขีดฆ่าแล้วเลือกใหม่ได้ ดังนี้

ข้อที่	A(เอ)	B(บี)	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ
0	X	X	X		X			

จากตัวอย่างแสดงว่า

เด็กหญิงมาลี ใจงาม เลือกตัดสินใจ ไม่ให้เงินเด็กคนนั้น

เพราะมีเหตุผลว่า คงไม่มีใครมาว่าเรา

1. ขณะที่หัวใจกำลังเดินเล่นในสวนสาธารณะมองเห็นเศษกระดาษห่อขนมทิ้งอยู่เกลื่อนกลาดบนทางเดิน และบริเวณข้างๆมีป้ายเขียนไว้ว่า "โปรดช่วยกันรักษาความสะอาด"

ถ้านักเรียนเป็นหัวใจจะตัดสินใจอย่างไร เพราะอะไร

A (เอ) เก็บเศษขยะไปใส่ถังขยะ

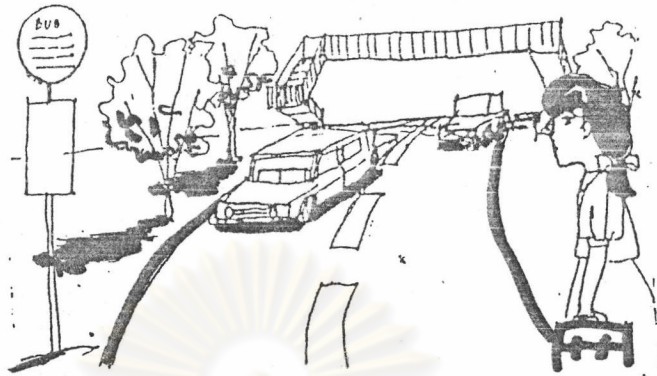
เพราะว่า...

- ก. กลัวคนเข้าใจผิดว่าเป็นคนทำสกปรก
- ข. อยากเป็นตัวอย่างแก่คนอื่น
- ค. เห็นว่าคนที่มาเดินเล่นก็ช่วยเก็บขยะ
- ง. ครูสอนให้เก็บขยะลงถังทุกครั้ง
- จ. ต้องการทำตามคำเตือนของป้าย
- ฉ. เป็นสิ่งที่ควรทำเพื่อให้สิ่งแวดล้อมดี

B (บี) ไม่เก็บขยะปล่อยให้ไว้อย่างเดิม

เพราะว่า...

- ก. กลัวคนอื่นเข้าใจว่าตนเป็นคนเก็บขยะ
- ข. เสียเวลาในการเดินเล่น
- ค. คนอื่น ๆ ก็ไม่เห็นมีใครมาเก็บ
- ง. มีเจ้าหน้าที่เก็บขยะอยู่แล้ว
- จ. คนที่ทำสกปรกน่าจะเป็นคนเก็บ
- ฉ. สวนสาธารณะก็ต้องสกปรกบ้าง

2. ตัดคู่จะต้องเดินข้ามถนนเพื่อไปขึ้นรถเมล์กลับบ้าน บนถนนไม่มีทางม้าลาย แต่มีสะพานลอยข้ามทางอยู่ห่างจากป้ายรถเมล์ออกไป

ถ้านักเรียนเป็นตัดคู่จะตัดสินใจอย่างไร เพราะอะไร

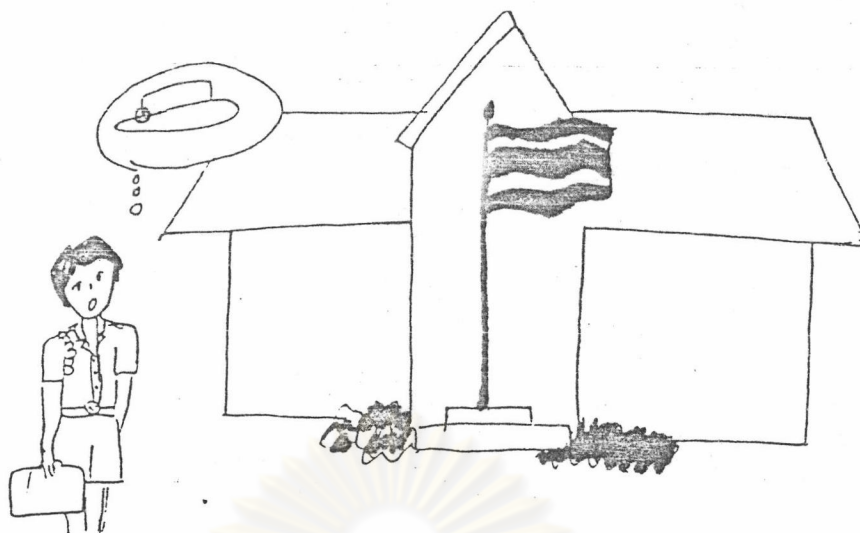
A (เอ) เดินไปใช้สะพานลอย

B (บี) ไม่ใช้สะพานลอย

เพราะว่า...

เพราะว่า...

ก. เราอยากเป็นคนมีระเบียบวินัยให้ผู้อื่นชม	ก. จะรีบไปขึ้นรถที่จอดรออยู่ตรงข้าม
ข. เราอยากปฏิบัติตามกฎจราจร	ข. เราดูซ้ายขวาก่อนข้ามถนนก็ถือว่า
ค. เราไม่ให้เกิดอุบัติเหตุเพราะ	ทำถูกกฎจราจรแล้ว
จะทำให้เดือดร้อน	ค. เพื่อความสะดวกรวดเร็ว
ง. ถ้าเราไม่ข้ามสะพานลอยอาจถูกรถยนต์ชนได้	ง. รถยนต์คงไม่กล้าชน
จ. คนส่วนใหญ่ที่จะข้ามถนนมักใช้สะพานลอย	จ. หลาย ๆ คนที่ไม่ข้ามทางสะพานลอย
ฉ. ทุกคนควรทำตามกฎจราจร	ฉ. เราไม่ได้ทำความเดือดร้อนให้ใคร

๓. บ้านของสมศักดิ์อยู่ไม่ไกลจากโรงเรียนมากนัก วันนี้สมศักดิ์แต่งเครื่องแบบลูกเสือ แต่เมื่อไปถึงโรงเรียนจึงนึกได้ว่าลืมหมวกลูกเสือไว้ที่บ้าน

ถ้านักเรียนเป็นสมศักดิ์จะตัดสินใจอย่างไร เพราะอะไร

A (เอ) กลับไปเอาหมวกที่บ้าน

B (บี) แต่งตัวลูกเสือโดยไม่มีหมวก

เพราะว่า...

เพราะว่า...

ก. เราเป็นลูกเสือต้องรักเกียรติและศักดิ์ศรี

ก. เราไม่จำเป็นต้องใช้หมวกเพราะแดดไม่ร้อน

ข. การแต่งลูกเสือโดยไม่มีหมวกถือว่าผิดระเบียบ

ข. คุณครูจะได้เรียกไปยืนหน้าเสาธงทำให้ใครๆรู้จัก

ค. เราต้องการแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบของลูกเสือ

ค. การกลับไปเอาหมวกจะทำให้เสียเวลา

ง. เพื่อนทุกคนต่างก็แต่งเครื่องแบบครบถ้วน

ง. เพื่อนๆคนอื่นก็ไม่มีหมวกเหมือนกัน

จ. ถ้าเราแต่งเครื่องแบบครบถูกต้อง

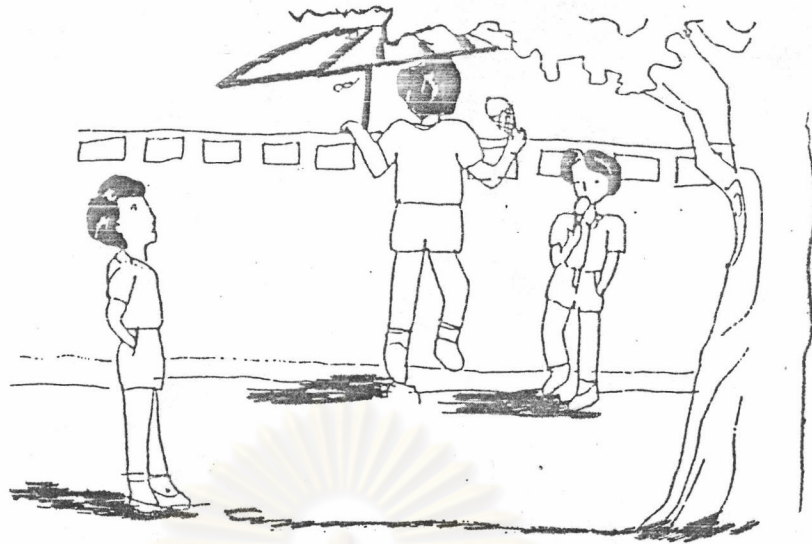
จ. วิชาลูกเสือไม่มีความสำคัญเพราะ

ครูจะชมเชย

มีคะแนนน้อย

ฉ. การแต่งตัวไม่ถูกระเบียบจะโดนทำโทษ

ฉ. คุณครูคงไม่ทำโทษเพราะลืมแค่หมวก

4. เวลาบ่าย 3 โมงเย็น ครูให้นักเรียนนั่งใต้ตามสหาย ที่ข้างรั้วโรงเรียนมีพ่อค้ามาขายไอศกรีมประจวบเห็นมีเพื่อนๆหลายคนแอบป็นรั้วซื้อไอศกรีมรับประทาน ทางโรงเรียนมีระเบียบว่าห้ามซื้อขนมนอกโรงเรียน ประจวบอยากรับประทานไอศกรีมบ้างและเวลานี้ก็ไม่มีใครอยู่เลย

ถ้านักเรียนเป็นประจวบจะตัดสินใจอย่างไร เพราะอะไร

A (เอ) ซื้อไอศกรีมมารับประทาน

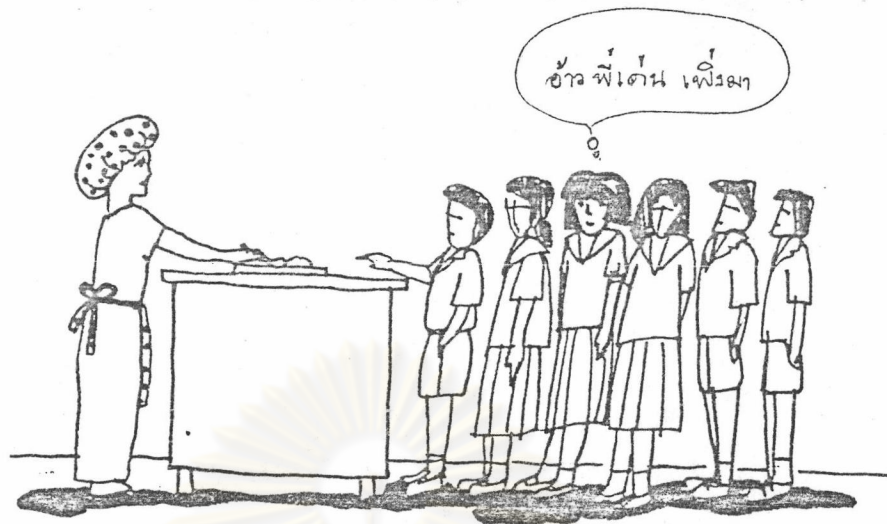
เพราะว่า...

- ก. เราเพิ่งทำครั้งแรกคงไม่เสียหายอะไร
- ข. เพื่อน ๆ ก็ซื้อกันคงไม่เป็นอะไร
- ค. เราไม่กลัวถูกลงโทษ
- ง. เราอยากรับประทานมาก
- จ. การซื้อไอศกรีมไม่ใช่เรื่องผิดระเบียบ
- ฉ. พ่อค้าคนนี้ตักไอศกรีมให้มาก

B (บี) ไม่ซื้อไอศกรีมมารับประทาน

เพราะว่า...

- ก. สัญญากับครูว่าจะจะเป็นเด็กดีตลอดเวลา
- ข. เด็กส่วนใหญ่ไม่มีใครซื้อ
- ค. เรากลัวถูกลงโทษ
- ง. การฝึกปฏิบัติตามระเบียบวินัยจะเป็นนิสัยที่ดี
- จ. เราไม่อยากทำผิดระเบียบ
- ฉ. ครรมาเห็นแล้วจะไม่รัก

5. วันนี้เด่นต้องนักรับประทานอาหารกลางวันช้ากว่าเพื่อน จึงรีบเดินไปที่โรงอาหาร เห็นว่าอาหารมีอยู่น้อยแต่ยังมีคนเข้าแถวรออีกหลายคน ถ้าไปต่อท้ายแถวอาหารคงหมดก่อน เด่นเห็นดาวซึ่งเป็นน้องสาวยื่นเข้าแถวเป็นคนที 3

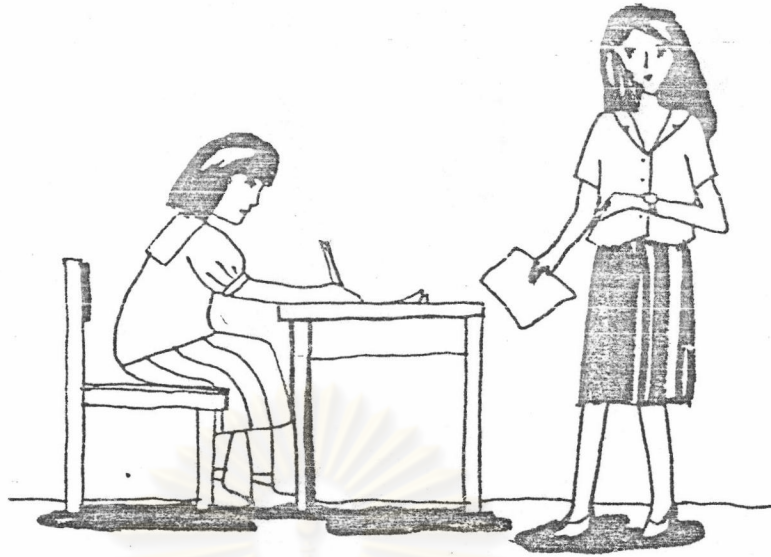
ถ้านักเรียนเป็นเด่นจะตัดสินใจอย่างไร เพราะอะไร

A (เอ) ฝากให้ดาวซื้ออาหารเพื่อตน
เพราะว่า...

- ก. กลัวอดอาหารแล้วเป็นลม
- ข. เพื่อนคนอื่น ๆ ก็ฝากกันซื้อให้
- ค. เคยปฏิบัติแล้วไม่มีใครตำหนิ
- ง. จะรีบรับประทานอาหารแล้วไปทำงานต่อ
- จ. พี่น้องกันต้องช่วยเหลือกัน
- ฉ. ไม่ได้แข่งคิวคนอื่นคงไม่ว่าอะไร

B (บี) ไปเข้าแถวต่อข้างท้าย
เพราะว่า...

- ก. กลัวคุณครูเห็นแล้วถูกทำโทษ
- ข. กลัวเพื่อนจะไม่พอใจเพราะไปแข่งคิว
- ค. ไม่ต้องการแย่งซื้ออาหารก่อนผู้อื่น
- ง. ต้องการรับคำชมว่ามีระเบียบวินัย
- จ. คนเราต้องรักษาระเบียบวินัย
- ฉ. ต้องการทำตามระเบียบวินัย

6. ในการทดสอบปลายภาคเรียน ครูให้เวลาในการทำแบบทดสอบ 1 ชั่วโมง ขณะนี้ครูได้ให้สัญญาณหมดเวลา และบอกให้วางดินสอเตรียมส่งกระดาษคำตอบได้ แต่นักเรียนยังทำแบบทดสอบไม่เสร็จ

นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร เพราะอะไร

A (เอ) วางดินสอส่งกระดาษคำตอบตรงเวลา เพราะว่า... ก. ครูจะได้ไม่โมโหและตว่าจนเสียเวลา ข. เพื่อนๆทุกคนก็เตรียมส่งแบบทดสอบ ค. เราปฏิบัติตามระเบียบของการสอบ ง. ครูจะได้ชมว่าตรงเวลาและให้สอบวิชาต่อไป จ. คนเราควรตรงเวลาแม้ว่าจะเสียประโยชน์ส่วนตัวไปบ้าง ฉ. นักเรียนที่ดีควรตรงเวลา	B (บี) ยังทำแบบทดสอบต่อจนครบมาเก็บ เพราะว่า... ก. กลัวการสอบตกมากกว่าการโดนต ข. นักเรียนคนอื่นก็ยังไม่เขียนกันอยู่เลย ค. คิดคำตอบออกเมื่อหมดเวลาพอดีจึงทำต่อ ง. คุณครูไม่ทำโทษโดยหักคะแนนจนสอบตก จ. การไม่ตรงเวลาเรื่องทำแบบทดสอบไม่เห็นเสียหายอะไร ฉ. การทำงานตรงเวลาต้องดูผลได้ผลเสียให้รอบคอบ

7. นิชดานัดกับเพื่อนไปเที่ยวชะอำ โดยนัดกันที่หัวลำโพง เวลา 6.45 น. แต่นิชดารู้ว่า รถติดมากเพราะเคยออกจากบ้านเวลา 6.00 น. ก็ไม่ทันเวลานัด

ถ้านักเรียนเป็นนิชดาจะตัดสินใจอย่างไร เพราะอะไร

A (เอ) ออกจากบ้านเวลา 5.30 น.

B (บี) ออกจากบ้านเวลาเท่าเดิม

เพราะว่า...

เพราะว่า...

ก. การตรงเวลาเป็นที่เชื่อถือของคนอื่น

ก. เพื่อนรักเราต้องรอคอยเราได้

ข. ทุกคนก็ออกจากบ้านแต่เช้าเหมือนกัน

ข. เพื่อนๆหลายคนก็มาสาย

ค. กลัวว่าจะไม่ได้ไปเที่ยว

ค. คงไม่มีใครโกรธที่เรามาสาย

ง. เราควรมีความเกรงใจเพื่อนที่
จะต้องมารอคอย

ง. ไม่ทันรถไฟเที่ยวนี้ก็ไปเที่ยวหน้า

จ. ควรจะต้องฝึกตนให้เป็นคนตรงเวลา

จ. ต้องตื่นนอนตรงเวลา

ฉ. เพื่อนๆจะได้ชมว่าตรงเวลา

ฉ. บางครั้งต้องไปเสียเวลารอคอยรถไฟ

8. นิมฟ์มีการบ้านที่ต้องทำส่งครูวันพรุ่งนี้ถึง 3 วิชา ทำให้นิมฟ์ต้องนอนตึกกว่าปกติ

ถ้านักเรียนนั้นเป็นนิมฟ์จะทำอย่างไร เพราะอะไร

A (เอ). ออดนอนเพื่อทำการบ้านส่งครูให้ทัน
เพราะว่า...

- ก. การเป็นคนตรงต่อเวลาทำให้คนเชื่อถือ
- ข. ทำตามระเบียบของห้องเรียนที่ว่าต้องส่งการบ้านตรงเวลา
- ค. เป็นนักเรียนต้องทำการบ้านส่งครูตรงเวลา
- ง. เพื่อนคนอื่น ๆ ก็ต้องทำเสร็จเหมือนกัน
- จ. เพื่อครูจะได้ชมว่าเป็นคนตรงต่อเวลา
- ฉ. กลัวว่าถ้าทำการบ้านไม่เสร็จจะโดนทำโทษ

B (บี). นอนตึกกว่าทำการบ้าน
เพราะว่า...

- ก. การนอนทำให้สุขภาพแข็งแรง
- ข. เราไม่ควรฝืนอดนอนเพื่อทำการบ้าน
- ค. คนเราต้องมีระเบียบวินัยในตนเอง
- ง. มีเพื่อนหลายคนโดนทำโทษเหมือนเรา
- จ. ไปลอกการบ้านเพื่อนวันรุ่งขึ้นก็คงทันเวลา
- ฉ. ส่งการบ้านไม่ทันครูคงไม่ทำโทษรุนแรง

9. สมใจนัดไว้กับสุรีย์ว่าจะไปขุดแปลงปลูกผักที่โรงเรียนเวลา 16.00 น. บ้านของสมใจอยู่ห่างจากโรงเรียนมากจะต้องขี่จักรยานไปนานประมาณ 10 นาที แต่ตอนนี้จักรยานไม่อยู่ เพราะพี่ชายเอาไปทำธุระและก็ใกล้เวลานัดหมายแล้ว

ถ้านักเรียนเป็นสมใจจะทำอย่างไร เพราะอะไร

A (เอ). เดินไปโรงเรียนเพื่อขุดแปลงผัก
เพราะว่า...

- ก. ต้องการได้คะแนนวิชาการงานมาก ๆ
- ข. เป็นนักเรียนต้องฝึกเป็นคนตรงเวลา
- ค. การตรงต่อเวลาเป็นสิ่งที่ทุกคนควรปฏิบัติ
- ง. กลัวว่าสุรีย์จะไปบอกครูให้ทำโทษ
- จ. ใคร ๆ เขาก็รักษาเวลานัดกันทั้งนั้น
- ฉ. การตรงเวลาทำให้งานสำเร็จทุกอย่าง

B (บี). รอจนกว่าจะได้จักรยานขี่ไป
โรงเรียน เพราะ...

- ก. จะได้ใช้เวลาที่รอรถจักรยานดูทีวี
- ข. ไม่จำเป็นต้องตรงเวลาเรื่องการขุดดิน
- ค. การผิดนัดเป็นเรื่องธรรมดาของคนไทย
- ง. ถ้าเดินไปก็จะเหนื่อยมากและเสียเวลา
- จ. คนอื่น ๆ ก็ผิดนัดกันส่วนมาก
- ฉ. ผิดนัดกับสุรีย์เพียงครั้งเดียวคงไม่เป็นอะไร

10. วันเสาร์คุณครูนัดให้นักเรียนทุกคนมาช่วยกันจัดห้องสมุดเพราะมีหนังสือใหม่เข้ามามากมาย
นักเรียนจะมาหรือไม่ เพราะอะไร

A (เอ). มาช่วยจัดห้องสมุด

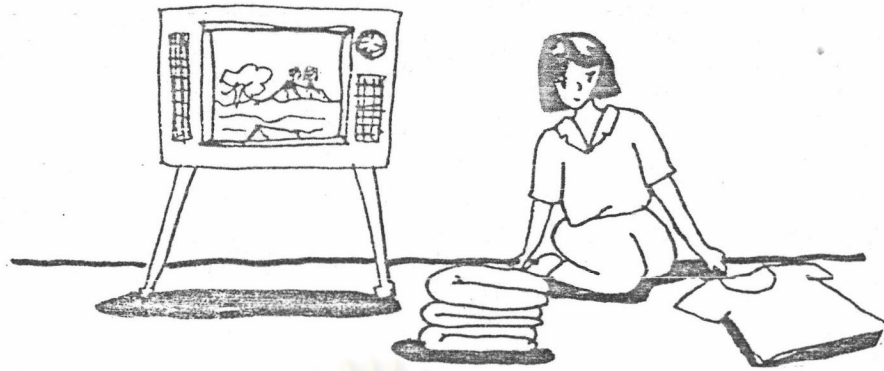
เพราะว่า...

- ก. กลัวคุณครูทำโทษถ้าไม่มาช่วย
- ข. คุณครูจะได้ให้คะแนนความประพฤติมาก ๆ
- ค. เพื่อนคนอื่น ๆ มากันหมดทุกคน
- ง. เป็นนักเรียนต้องช่วยเหลืองานของโรงเรียน
- จ. สัญญากับคุณครูไว้แล้วว่าจะช่วยจัดห้องสมุด
- ฉ. เป็นการเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนร่วม

B (บี). ไม่มาช่วยจัดห้องสมุด

เพราะว่า...

- ก. ไม่มาช่วยครูก็ไม่ได้ทำโทษอะไร
- ข. คิดว่าไม่ได้ใช้ประโยชน์ที่ห้องสมุดนี้
- ค. เพื่อนคนอื่น ๆ ก็คงไม่มาเหมือนกัน
- ง. ถึงเราไม่มาช่วย งานก็คงเสร็จเหมือนกัน
- จ. ไม่ควรต้องเสียเวลานักผ่อนในวันหยุด ไปช่วยงานโรงเรียน
- ฉ. ต้องการพักผ่อนในวันเสาร์ดีกว่า

11. นิภาอยู่ที่กรุงเทพมหานครได้ข่าวว่าทางภาคเหนือและภาคอีสานอากาศหนาวเย็นมาก ประชาชนต้องการความช่วยเหลือเรื่องเครื่องกันหนาว นิภามีเสื้อกันหนาวสามตัวและเสื้อผ้าอื่น ๆ อีกมาก

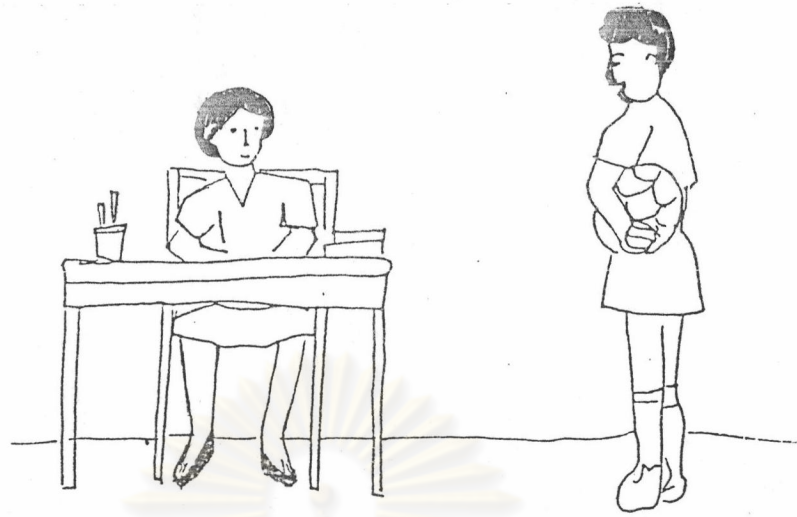
ถ้านักเรียนเป็นนิภาจะตัดสินใจอย่างไร เพราะอะไร

A (เอ). บริจาคเสื้อผ้า
เพราะว่า...

- ก. คุณพ่อคุณแม่บอกให้บริจาค
- ข. บริจาคไปแล้วจะได้ให้คุณพ่อคุณแม่
ซื้อให้ใหม่
- ค. บริจาคตามเพื่อน ๆ
- ง. เกิดเป็นคนไทยด้วยกันต้องช่วยเหลือกัน
- จ. เป็นการทำตามคำสอนของ
ศาสนาพุทธ
- ฉ. เสื้อผ้าที่เหลือใช้คงจะช่วยคนที่
เดือดร้อนได้

B (บี). เฉย ๆ ไม่บริจาค
เพราะว่า...

- ก. กลัวคุณแม่ว่าไม่ใช่
เรื่องของเด็ก
- ข. ต้องการเก็บเสื้อผ้านั้นไว้
ขายเพื่อหารายได้
- ค. เคยบริจาคแล้วแต่ทราบ
ภายหลังว่าไม่ถึงมือที่เดือดร้อน
- ง. การบริจาคไม่ได้ช่วยให้ตนเอง
มีความสุขได้
- จ. เขาเกิดมาในภูมิภาคนั้นก็ต้อง
ทนหนาวเป็นธรรมดา
- ฉ. เขาคงจะมีวิธีอื่นที่จะทำให้หาย
เดือดร้อนได้

12. สมพรทำการบ้านที่จะต้องส่งคุณครูในวันรุ่งขึ้นยังไม่เสร็จ วันชาติมาชวนไปเล่นฟุตบอล

นักเรียนเป็นสมพรจะทำอย่างไร เพราะอะไร

A (เอ). ทำการบ้านต่อให้เสร็จจะได้ส่ง

ทันเวลา เพราะ...

- ก. คุณครูจะได้ชมว่าเป็นคนตรงต่อเวลา
- ข. เป็นนักเรียนต้องฝึกตนให้ตรงต่อเวลา
- ค. การตรงเวลาจะเป็นที่ยอมรับนับถือของทุกคน
- ง. กลัวว่าถ้าส่งการบ้านไม่ทันจะโดนทำโทษ
- จ. เพื่อน ๆ ก็ตรงเวลากันทั้งนั้น
- ฉ. การทำตามคำมั่นสัญญาจะช่วยให้เจริญรุ่งเรือง

B (บี). ไปเล่นฟุตบอลกับวันชาติ

เพราะ...

- ก. ถึงส่งการบ้านทันก็ไม่ได้คะแนนเพิ่มขึ้น
- ข. ส่งการบ้านไม่ทันเวลาก็ไม่เป็นไรเพราะไม่ผิดร้ายแรง
- ค. เป็นการพักผ่อนสมอง
- ง. ส่งการบ้านไม่ทันครูก็ทำโทษไม่เจ็บ
- จ. ไม่ไปเล่นด้วยวันชาติและเพื่อน ๆ จะโกรธ
- ฉ. การไม่ตรงเวลาเป็นเรื่องธรรมดา

13. ในตอนเย็นวันพุธทางโรงเรียนให้นักเรียนช่วยกันจัดพานดอกไม้สूपเทียนเพื่อไหว้ครูในวันพฤหัสบดี แต่ตัมต้องไปขายของตอนเย็นเพื่อหารายได้พิเศษ เพื่อน ๆ จึงขอร้องให้ตัมหยุดขายมาช่วยทำงานนี้ด้วยกัน

ถ้านักเรียนเป็นตัมจะทำอย่างไร เพราะอะไร

<p>A (เอ). หยุดขายของเพื่อช่วยงานส่วนรวม
เพราะว่า...</p> <p>ก. เพราะเห็นว่าเป็นการกระทำเพื่อส่วนรวม</p> <p>ข. เพราะคุณครูสอนไว้ให้ช่วยเหลือกัน</p> <p>ค. เป็นนักเรียนต้องแสดงความกตัญญูต่อครูอาจารย์</p> <p>ง. การทำพานไหว้ครูเป็นงานของทุกคน</p> <p>จ. เกรงว่าเพื่อน ๆ จะโกรธจึงอยู่ช่วยในห้องเรียน</p> <p>ฉ. กลัวคุณครูรู้ว่าไม่ช่วยงานห้องจะถูกตัดคะแนน</p> | <p>B (บี). ไม่ช่วยงานที่โรงเรียน
เพราะว่า...</p> <p>ก. การหารายได้เป็นสิ่งจำเป็นมาก</p> <p>ข. การขายของทำให้ตนเองมีเงินใช้</p> <p>ค. การไหว้ครูไม่จำเป็นต้องมาทำดอกไม้เอง</p> <p>ง. นักเรียนคนอื่น ๆ ที่จะไม่อยู่ช่วยก็มี</p> <p>จ. ไม่จำเป็นต้องเสียสละการขายของเพราะจะเสียรายได้</p> <p>ฉ. คุณครูไม่ได้บังคับให้อยู่ช่วยกันทุกคน</p> |
|--|--|

14. ที่วัดใกล้ ๆ บ้านนักเรียนกำลังจะจัดงานฝังลูกนิมิต ท่านเจ้าอาวาสจึงขอร้องให้ชาวบ้านและเด็ก ๆ ไปช่วยกันทำความสะอาดวัด ในช่วงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์

นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร เพราะอะไร

A (เอ). ไปช่วยงานที่วัด

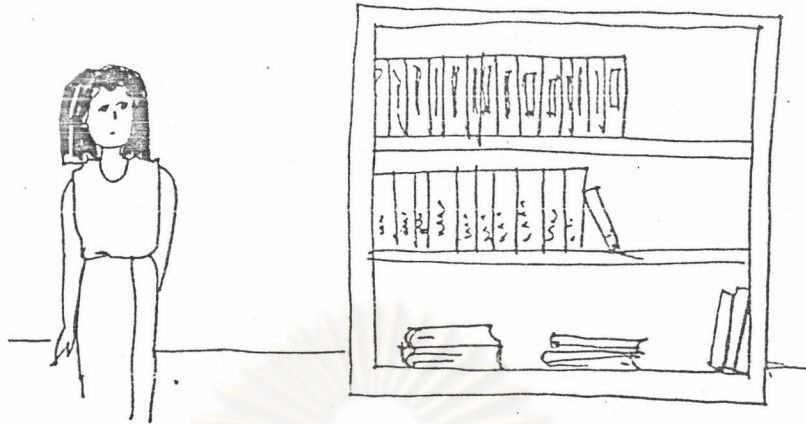
เพราะว่า...

- ก. เป็นการทำตามคำมั่นสัญญาจะช่วยวัด
- ข. ทุก ๆ คนก็ต่างพากันไปช่วยที่วัดหมด
- ค. พ่อแม่ขอร้องให้ไปด้วยกัน
- ง. เป็นการช่วยเหลือส่วนรวม
- จ. เพราะคุณครูสอนว่าให้เป็นคนเสียสละเพื่อสังคม
- ฉ. ผู้ใหญ่ที่พบเห็นจะได้ชมเชยว่าเป็นเด็กที่มีความเสียสละ

B (บี). ไม่ไปช่วยงานที่วัด

เพราะว่า...

- ก. เราเป็นเด็กคงจะช่วยงานไม่ได้มาก
- ข. ไม่เคยเห็นมีเด็ก ๆ ไปช่วยงานที่วัด
- ค. ไม่ไปพ่อแม่ก็ไม่ได้ว่าอะไร
- ง. เป็นวันพักผ่อนของตนควรต้องพักผ่อนให้เต็มที่
- จ. กลัวว่าจะไปเกะกะการทำงานของผู้ใหญ่มากกว่าที่จะช่วย
- ฉ. ไปช่วยงานที่วัดไม่ได้ค่าตอบแทนอะไรเลย

15. โรงเรียนมีประกาศขอบริจาคหนังสือเข้าห้องสมุด ที่บ้านของนักเรียนมีหนังสือเรียนที่พี่ ๆ และตัวนักเรียนเองไม่ใช่แล้วหลายเล่ม นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไรเพราะอะไร

A (เอ). นำหนังสือไปบริจาค

เพราะว่า...

- ก. คุณครูจะได้ไม่ดูเวลามาโรงเรียนสายในบางครั้ง
- ข. ทุกคนก็นำมาบริจาคเหมือนกัน
- ค. เป็นการแสดงถึงความเสียสละของคุณ
- ง. เพื่อจะได้รับคำชมเชยจากทางโรงเรียน
- จ. หนังสือของคุณจะได้ถูกใช้ให้เป็นประโยชน์
- ฉ. เป็นนักเรียนต้องช่วยเหลือโรงเรียน

B (บี). ไม่นำไปบริจาคเลย

เพราะว่า...

- ก. คุณครูไม่ได้บังคับให้บริจาคทุกคน
- ข. เพื่อน ๆ ก็ไม่มีใครนำหนังสือไปบริจาค
- ค. เก็บไว้อ่านเองที่บ้าน
- ง. นำหนังสือไปขายจะได้เงินเป็นค่าขนม
- จ. ต้องการเก็บไว้เป็นที่ระลึก
- ฉ. ถึงจะนำไปบริจาคก็คงไม่มีใครหยิบอ่าน

16. ดาราดำจะต้องทำการบ้านและทบทวนบทเรียนหลังจากที่กลับมาจากโรงเรียนทุกวัน แต่วันนี้มาลีชวนไปดูลูกกระต่ายที่เพิ่งเกิดใหม่ที่บ้านของมาลี ถ้านักเรียนเป็นดาราดำจะตัดสินใจอย่างไร เพราะอะไร

A (เอ). ทำการบ้านก่อน
เพราะว่า...

- ก. ถ้าทำการบ้านไม่เสร็จ จะต้องถูกครูทำโทษ
- ข. ทุก ๆ คนก็ต่างหากันปฏิเสธไม่ไป
- ค. ถ้าตั้งใจเรียนแต่เล็กเติบโต จะได้สบาย
- ง. ครูจะให้รางวัลที่ขยันทำการบ้าน
- จ. มีความภูมิใจที่สามารถบังคับใจตนเองได้
- ฉ. เป็นหน้าที่ที่จะต้องทำการบ้านให้เสร็จ

B (บี). ไปดูลูกกระต่ายที่เพิ่งเกิดใหม่
เพราะว่า...

- ก. ถ้าไม่ไปด้วยมาลีก็จะโกรธและไม่พูดด้วยเลย
- ข. จะได้มีเรื่องลูกกระต่ายไปคุยกับเพื่อนที่โรงเรียน
- ค. เมื่อไปดูลูกกระต่ายมาแล้วค่อยทำการบ้านก็ได้
- ง. จะได้ไปเที่ยวบ้านมาลีและกินขนมอร่อย ๆ
- จ. ควรผ่อนคลายความเครียดหลังจากที่เรียนมาทั้งวัน
- ฉ. ยังไม่เคยเห็นลูกกระต่ายตอนเกิดใหม่ ๆ

พิธีมอบทุนการศึกษา

17. บุญชู เป็นนักเรียนที่ยากจน ต้องทำงานพิเศษเพื่อหารายได้ช่วยเหลือตนเอง เขามีความตั้งใจในการเรียนและขยันหมั่นเพียรในการทำงาน จนมีผลการเรียนดีจึงได้รับทุนการศึกษาตลอดปี ถ้านักเรียนเป็นบุญชูนักเรียนจะอย่างไรต่อไป เพราะอะไร

A (เอ). ตั้งใจเรียนและทำงานพิเศษด้วย

เพราะว่า...

- มองเห็นว่าความขยันขันแข็งเป็นทางนำไปสู่ความสำเร็จ
- ต้องการให้เพื่อน ๆ ยอมรับว่าเขาเป็นคนขยันหมั่นเพียร
- กลัวจะสอบตกแล้วโดนไล่ออก จึงตั้งใจเรียนและขยันทำงาน
- ยึดมั่นในหลักการที่ว่า "พึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียรและรับผิดชอบ"
- ถือว่าเป็นหน้าที่ที่ต้องขยันหมั่นเพียร และตั้งใจเล่าเรียน
- เพื่อต้องการที่จะได้รับทุนการศึกษาในปีต่อ ๆ ไป

B (บี). ตั้งใจเรียนอย่างเดียวเลิกทำงาน

พิเศษ เพราะ...

- ยังเป็นเด็กอยู่ไม่ควรทำงานพิเศษเพื่อหารายได้
- เพื่อน ๆ ก็ไม่มีใครทำงานพิเศษเพื่อหารายได้กัน
- การทำงานพิเศษจะทำให้การเรียนตกต่ำแล้วไม่ได้ทุนการศึกษา
- ถือว่าการตั้งใจเรียนอย่างเดียวก็เป็นผลดีกับตนเองได้แล้ว
- การเรียนทำให้มีความเจริญก้าวหน้า
- ได้รับทุนการศึกษามาแล้วไม่ต้องทำงานก็มีเงินพอใช้

18. นีระเป็นเด็กที่ขยันทบทวนบทเรียนตอนเย็นทุกวันจนผลการสอนได้คะแนน ดีมากจนเพื่อน
บอกว่าไม่ต้องขยันมากแบบนี้ก็ได้ที่หนึ่งทุกครั้ง
ถ้านักเรียนเป็นนีระจะทำอย่างไร เพราะอะไร

A (เอ). ขยันทบทวนบทเรียนทุกวัน

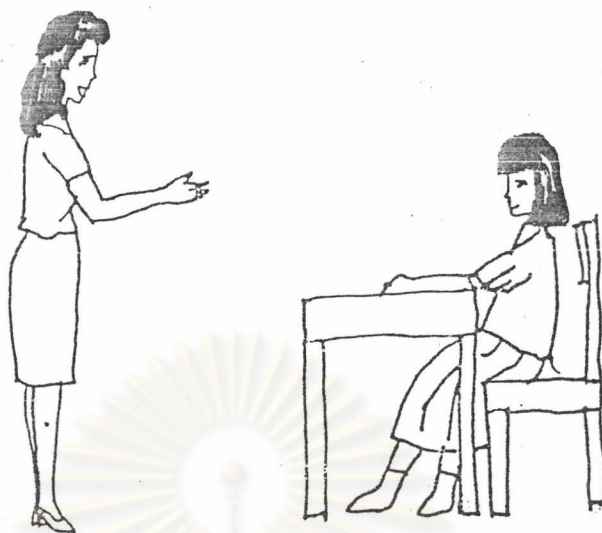
B (บี). ทบทวนบทเรียนแค่สัปดาห์ละครั้งเดียว

เหมือนเดิม เพราะว่า...

เพราะว่า...

- ก. ความขยันหมั่นเพียรเป็นทางสู่
ความสำเร็จ
- ข. สัญญาไว้กับพ่อแม่ว่าจะเป็นเด็กดี
- ค. เป็นนักเรียนต้องขยันอ่านหนังสือ
ทุกวัน
- ง. เพื่อน ๆ ก็ไม่เห็นมีใครเขาขยัน
กันทุกวัน
- จ. เพื่อจะได้รับรางวัลเรียนดีจาก
ครูทุก ๆ ครั้ง
- ฉ. กลัวคุณพ่อคุณแม่จะโกรธถ้า
สอบไม่ได้ที่ 1

- ก. เป็นเด็กต้องพักผ่อนให้เต็มที่
- ข. หยดอ่านหนังสือไปดื่มน้ำก็สบายดี
- ค. คุณครูไม่ได้สั่งให้อ่านทุกวัน
- ง. เพื่อนคนอื่น ๆ เขาก็อ่านแค่สัปดาห์
ละหนึ่งครั้ง
- จ. เพื่อน ๆ จะได้รักตนมากขึ้น
เพราะทำตามคำแนะนำของเพื่อน
- ฉ. การทบทวนหนังสือสัปดาห์ละครั้งเดียว
ก็รู้เรื่องหมดแล้ว

19. คุณครูสอนภาษาไทยให้นักเรียนหาความหมายของคำศัพท์และเขียนใส่สมุดวันละ 10 คำ
ทุกวันตอนพักกลางวัน นักเรียนจะทำหรือไม่เพราะอะไร

A (เอ). จะขยันทำทุกวัน

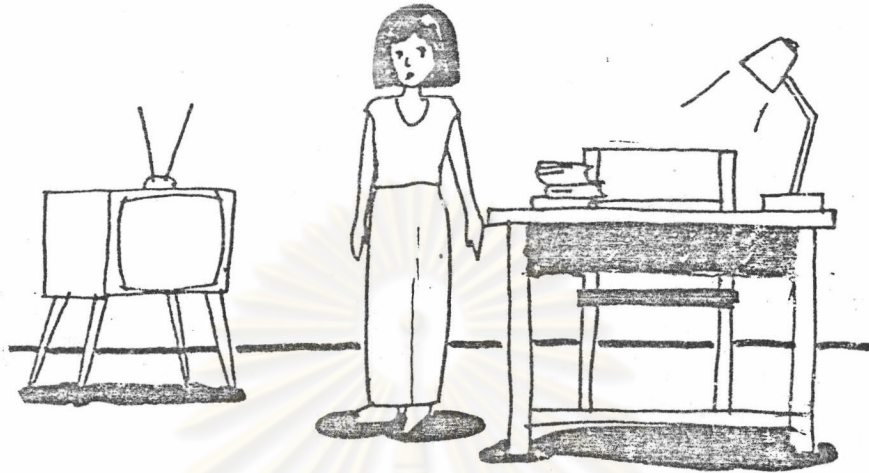
เพราะว่า...

- ก. อยากได้คะแนนวิชา
ภาษาไทยมาก ๆ
- ข. เป็นนักเรียนต้องขยันเรียน
- ค. ความขยันหมั่นเพียรเป็นทาง
แห่งความสำเร็จ
- ง. ถ้าไม่ทำกลัวครูทำโทษ
- จ. เพื่อนทุก ๆ คนก็ขยันเหมือนกัน
- ฉ. เป็นระเบียบของห้องเรียนต้อง
ขยันเรียน

B (บี). ไม่ทำทุกวัน

เพราะว่า...

- ก. ถึงเขียนคำศัพท์ไปมาก ๆ ก็ไม่เก่งขึ้นได้
- ข. ตั้งใจเรียนเฉพาะเวลาเรียนก็พอแล้ว
- ค. เวลากลางวันเป็นเวลาสำหรับ
พักผ่อน
- ง. ครูตีเจ็บแค่คิดหน่อยเท่านั้น
- จ. เพื่อนคนอื่น ๆ ก็ไม่ทำทุกวันเหมือนกัน
- ฉ. คนเราควรแบ่งเวลาไว้เล่นบ้าง

20. สมศรีจะต้องทำการบ้านและอ่านหนังสือทุกวัน แต่ในขณะนี้มามีรายการโทรทัศน์ที่สมศรีชอบหลายรายการ

ถ้านักเรียนเป็นสมศรีจะตัดสินใจอย่างไร เพราะอะไร

A (เอ) ทำการบ้านและอ่านหนังสือ

เพราะว่า...

- ก. การบ้านไม่เสร็จจะถูกคุณครูทำโทษ
- ข. ต้องการได้รับรางวัลชยันทำการบ้าน
- ค. เพื่อนๆทุกคนต่างก็ขยันเรียน
- ง. หน้าที่ของนักเรียนต้องขยันเรียน
- จ. เราสามารถบังคับใจตนเองได้
- ฉ. ความขยันหมั่นเพียรเป็นทางแห่งความสำเร็จ

B (บี) ดูโทรทัศน์ตามใจชอบ

เพราะว่า...

- ก. พ่อแม่ที่โทรทัศน์มาให้ดู
- ข. จะได้มีเรื่องสนุก ๆ ไปคุยกับเพื่อน
- ค. คนอื่น ๆ ก็ดูรายการนี้เหมือนกัน
- ง. เรามีสื่อสภาพในการทำงาน
- จ. จะได้เรียนรู้จากโทรทัศน์
- ฉ. การดูทีวีเป็นการพักผ่อนอย่างหนึ่ง

21. เพชรไปซื้อของในตลาดให้แม่ซึ่งกำลังป่วยมากและต้องนำเงินที่เหลือจากซื้อของไปซื้อยาอีก ซึ่งก็ยังไม่รู้ราคาขายว่าเท่าไร แม่ค้าได้ทอนเงินเกินให้เพชรผิดโดยทอนเงินเกินให้เพชรมา 50 บาท เพชรเองก็มารู้ตอนที่ซื้อยาใหม่

ถ้านักเรียนเป็นเพชรนักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร เพราะอะไร

A (เอ). คิดเงินให้แม่ค้า

เพราะว่า...

- ก. เพราะแม่ค้ารู้แล้วจะว่าเป็นคนซื่อโกง
- ข. แม่ค้าจะได้ชมว่าเป็นคนซื่อสัตย์
- ค. มีหลายคนที่มาคืนเงินให้แม่ค้า
- ง. เพราะคุณครูสอนไว้ไม่ให้เอาของใคร
- จ. ต้องการเป็นคนซื่อสัตย์สุจริต
- ฉ. เพราะไม่ใช่เงินของเรา

B (บี). ไม่คืนเงินให้แม่ค้า

เพราะว่า...

- ก. แม่ค้าทอนเกินให้เอง
- ข. ถือว่าเป็นโชคลาง
- ค. ไม่ได้ทำให้ใครเดือดร้อน
- ง. เก็บไว้ได้เพราะไม่ได้ขโมยมา
- จ. จะได้นำเงินไปซื้อยาให้แม่
- ฉ. การช่วยเหลือแม่สำคัญกว่าสิ่งอื่นใด

22. นีรุณเป็นเด็กยากจนมีชุดนักเรียนเพียงชุดเดียว นีรุณเก็บกระเป๋าสตางค์ได้จึงเปิดดูเห็นมีเงินมากและมีนามบัตรเจ้าของกระเป๋าอยู่

ถ้านักเรียนเป็นนีรุณจะตัดสินใจอย่างไรและให้เหตุผลอย่างไร

A (เอ). นำกระเป๋าไปคืนเจ้าของ

B (บี). เก็บเงินเอาไว้ใช้

เพราะว่า...

เพราะว่า...

ก. เพื่อต้องการได้รับการยกย่องว่าเป็นคนดี

ก. กลัวว่าจะไม่ได้สิ่งตอบแทนจากเจ้าของเงิน

ข. ต้องการแสดงตนเป็นพลเมืองดี

ข. ใช้ของที่เก็บตกได้ไม่ผิดกฎหมาย

ค. คนเราเกิดมาต้องช่วยเหลือกัน

ค. ต้องการที่จะช่วยเหลือทางบ้าน

ง. กลัวเป็นบาปติดตัว

มากกว่า

จ. เพราะเห็นตัวอย่างเด็กเก็บ

ง. เก่งกว่าถ้าคืนเจ้าของแล้วจะถูก

กระเป๋าสตางค์ได้แล้วคืนเจ้าของ

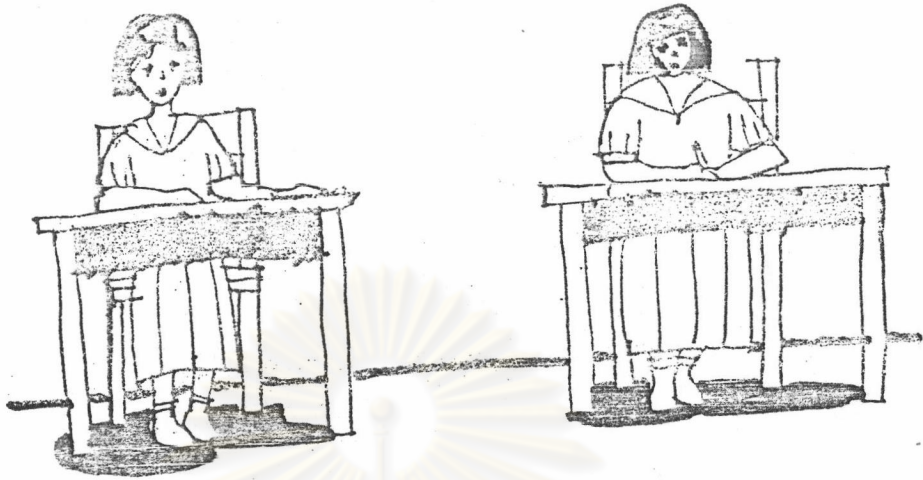
หาว่าเป็นขโมย

ฉ. ทำตามที่ครูเคยสอนไว้

จ. เห็นคนอื่น ๆ เก็บได้ก็ไม่มีใครคืนเจ้าของ

ฉ. ไม่ต้องกลัวใครว่าเพราะไม่ได้

ขโมยใครมา

23. ขณะที่มาลีทำข้อสอบไม่ได้เลย เพื่อนส่งสารจึงแอบเลื่อนกระดาษคำตอบให้ลอก

ถ้านักเรียนเป็นมาลี จะตัดสินใจอย่างไร เพราะอะไร

A (เอ) ลอกคำตอบจากเพื่อน

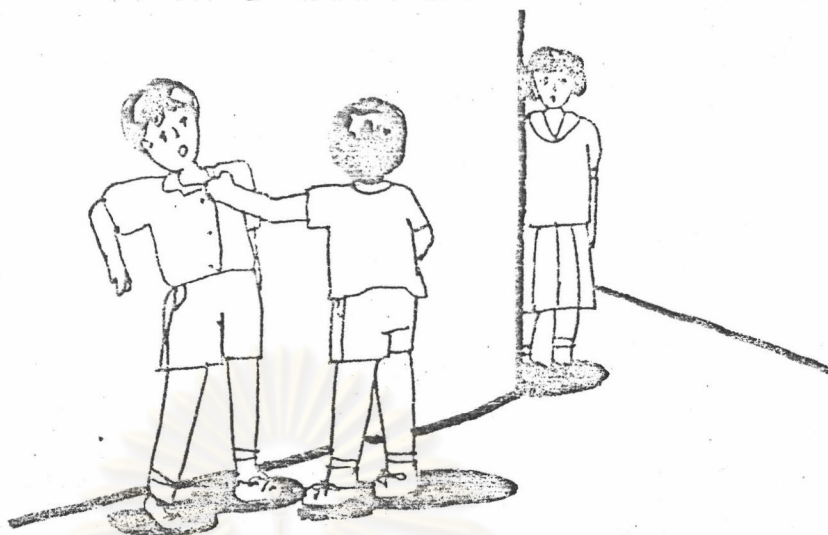
B (บี) ไม่ลอกคำตอบจากเพื่อน

เพราะว่า...

เพราะว่า...

- ก. เป็นเพื่อนต้องช่วยเหลือกัน
- ข. มีสัญญากับเพื่อนว่าต้องช่วยเหลือกัน
- ค. ต้องยอมรับความช่วยเหลือ
- ง. เพื่อจะได้ไม่เสียหน้าใจ
- จ. จะได้คะแนนเพิ่มขึ้น
- ฉ. จะได้ไม่โดนพ่อแม่ทำโทษที่สอบตก

- ก. เราต้องทำข้อสอบด้วยตนเอง
- ข. สัญญาไว้กับแม่ว่าจะเป็นคนซื่อสัตย์
- ค. ต้องการทำตามตามระเบียบการสอบ
- ง. เพราะคนอื่นก็ทำข้อสอบด้วยตนเอง
- จ. เพื่อนจะได้ชมว่าเป็นคนซื่อสัตย์
- ฉ. กลัวครูมาเห็นแล้วโดนทำโทษ

24. สายแก้วรู้เห็นเหตุการณ์ที่ไพโรจน์ซึ่งเป็นเด็กนักเรียนที่เกเรทำร้ายมานพ แต่ไพโรจน์ขู่สายแก้วว่า ถ้านำเรื่องนี้ไปบอกใครจะต้องเจ็บตัว วันรุ่งขึ้นครูได้ทำการสอบสวนเพื่อหาความจริงในเรื่องที่เกิดขึ้น

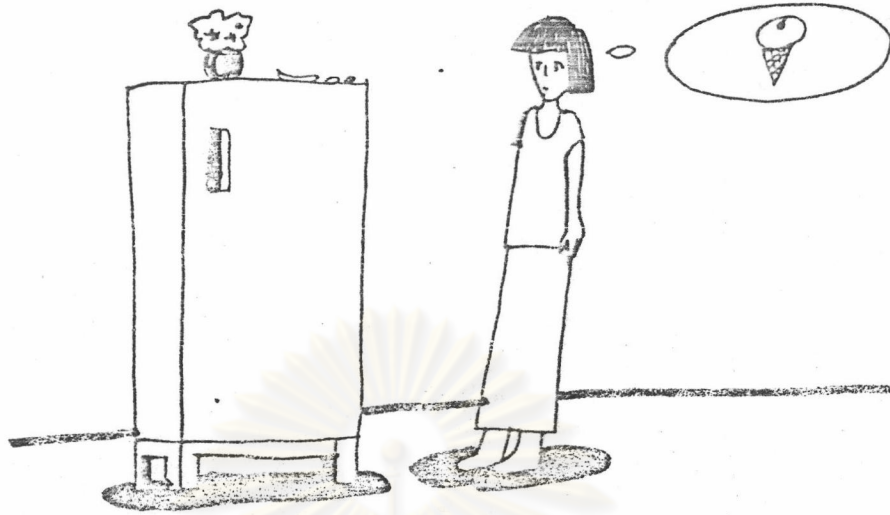
ถ้านักเรียนเป็นสายแก้วจะท้ออย่างไร เพราะอะไร

A (เอ) เล่าเหตุการณ์ตามความจริงให้ครูฟัง
เพราะว่า...

- ก. ให้สัญญาไว้ว่าจะพูดแต่ความจริง
- ข. เพื่อนบอกให้เล่าความจริง
- ค. บอกคุณครูแล้วคุณครูคงช่วยไม่ให้โดนทำร้าย
- ง. การพูดความจริงเป็นสิ่งที่ควรทำ
- จ. เป็นหน้าที่ที่ต้องรายงานความจริง
- ฉ. ต้องการให้คุณครูชมเชยว่าเป็นคนดี

B (บี) ทำเฉยๆไม่บอกครู
เพราะว่า...

- ก. เป็นเรื่องของมานพเองที่จะต้องป้องกันตัว
- ข. เพื่อนที่ถูกรังแกไม่เห็นมีใครกล้าบอกครู
- ค. กลัวไพโรจน์ทำร้ายตน
- ง. การอยู่ด้วยกันทะเลาะกันเป็นเรื่องธรรมดา
- จ. ไพโรจน์ถูกทำโทษก็ยังไม่เลิกเกเร
- ฉ. ไพโรจน์จะได้รับโทษเป็นเพื่อนและคอยช่วยเหลือ

25. พลอยใช้เงินค่าขนมหมดแล้ว แต่อยากรับประทานไอศกรีม มองดูเงินแม่ที่วางอยู่บนหลังตู้เย็น

ถ้านักเรียนเป็นพลอยจะตัดสินใจอย่างไร เพราะอะไร

A (เอ) ไม่หยิบ

เพราะว่า...

- ก. กลัวแม่มาเห็นแล้วโดนทำโทษ
- ข. พี่ๆ ก็ไม่มีใครเคยหยิบเงินของแม่เลย
- ค. ครูสอนว่าการหยิบของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นสิ่งไม่ดี
- ง. อยากให้มีคนชมว่าเป็นเด็กที่มีความซื่อสัตย์
- จ. การอยู่ร่วมกันในสังคมต้องซื่อสัตย์ต่อกัน
- ฉ. เป็นลูกที่ดีต้องซื่อสัตย์ต่อพ่อแม่

B (บี) หยิบสตางค์ไปซื้อไอศกรีม

เพราะว่า...

- ก. แม่ทำโทษไม่เจ็บ
- ข. พี่ๆ ก็เคยหยิบเงินไปไม่เห็นแม่ว่าอะไร
- ค. เงินของพ่อแม่ถ้าหยิบไปใช้บ้างคงไม่เป็นไร
- ง. ถ้าขอเงินแม่ก็คงไม่ได้รับประทานไอศกรีม
- จ. เป็นหน้าที่ของแม่ต้องให้เงินลูก
- ฉ. ถือว่าไม่เป็นความผิดร้ายแรง

26. ปู่กำลังช่วยคุณแม่ล้างจาน นิดมารับปู่ไปเล่นฟุตบอลซึ่งนัดกันไว้ก่อนแล้ว ปู่อยากไปเล่น แต่ยังไม่ล้างจานไม่เสร็จ

ถ้านักเรียนเป็นปู่ นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร และให้เหตุผลอย่างไร

A (เอ). ช่วยคุณแม่ล้างจานต่อ

เพราะว่า...

- ก. กลัวคุณแม่จะโกรธถ้าไม่ช่วยล้างจาน
- ข. ลูกคนอื่น ๆ ก็ช่วยคุณแม่ทำงาน
- ค. สะอายใจถ้าปล่อยให้คุณแม่ต้องล้างจานเอง
- ง. คุณแม่คงชื่นใจที่ลูกช่วยทำงาน
- จ. ต้องการแสดงความกตัญญูต่อคุณแม่
- ฉ. ไม่อยากให้คุณแม่ลำบาก
- ฉ. ต้องช่วยเหลืองานของครอบครัวก่อน

B (บี). ไปเล่นกับนิด

เพราะว่า...

- ก. นิดคงโกรธถ้าไม่ไปเล่นด้วย
- ข. เพื่อนหลาย ๆ คนคงรออยู่
- ค. พี่ ๆ คงอยู่ช่วยเหลือคุณแม่
- ง. จะได้เล่นสนุกกับเพื่อน
- จ. การเป็นคนตรงเวลาเป็นสิ่งสำคัญ
- ฉ. ไม่อยากผัดผ่อนและผัดสัญญา

27. บณูมากำลังทำเวรเก็บใบไม้ที่ถนน ขณะที่คุณครูนิพนธ์หอบของลงจากรถเดินเข้าประตูโรงเรียนมานั้น

ถ้านักเรียนเป็นบณูมาจะทำอย่างไรเพราะอะไร

A (เอ). หยด ไปช่วยคุณครูนิพนธ์

เพราะว่า...

- ก. คุณครูนิพนธ์เคยสอนเรา
ควรตอบแทนพระองค์
- ข. เพื่อนคนอื่น ๆ ถ้ามาเห็นก็คง
ต้องช่วยเหมือนกัน
- ค. ถ้าไม่ไปช่วยคุณครูนิพนธ์จะ
ต้องดูว่าไม่น่าใจ
- ง. การช่วยเหลือผู้อื่นเป็นสิ่งดี
- จ. เป็นนักเรียนที่ดีต้องช่วยเหลือ
คุณครู
- ฉ. เพื่อจะได้คะแนนความประพฤติ
เพิ่มขึ้น

B (บี). ไม่ไปช่วยคุณครูถือของ

เพราะว่า...

- ก. ถึงไม่ไปช่วยคุณครูนิพนธ์ก็ถือเอง
ได้หมด
- ข. เพื่อนคนอื่น ๆ ไม่เห็นมีใคร
มาช่วยครูนิพนธ์เลย
- ค. เวลาที่คุณครูนิพนธ์สอนนั้นคุณและ
ตีเจ็บมาก
- ง. ไม่ใช่หน้าที่ของตน
- จ. กำลังทำเวรเก็บกวาดใบไม้
อย่างเดียว
- ฉ. ถึงช่วยก็ไม่ได้คะแนนเพิ่มขึ้น

28. คุณพ่อและคุณแม่ของมะลิสอนให้มะลิใช้เงินอย่างประหยัด เมื่อนามะลิไปตลาดด้วยมะลิเห็นตุ๊กตาที่เพื่อน ๆ เคยนำไปเล่นที่โรงเรียนและอยากได้มานาน

ถ้านักเรียนเป็นมะลิจะทำอย่างไร เพราะอะไร

A (เอ). ระบายให้พ่อแม่ซื้อให้

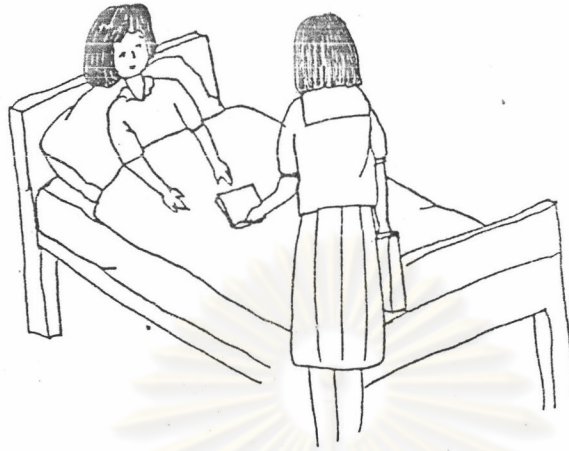
เพราะว่า...

- ก. พ่อแม่มีหน้าที่ต้องเลี้ยงดูลูกอยู่แล้ว
- ข. นานทีจะขอร้องคุณพ่อคุณแม่สักครั้ง
- ค. ขอคุณแม่ซื้อเพียงตัวเดียวคงไม่สิ้นเปลืองมาก
- ง. เพื่อน ๆ เขาก็ต่างมีตุ๊กตาเล่นกันทั้งนั้น
- จ. ตนจะได้มีตุ๊กตาไปเล่นกับเพื่อนได้อย่างสนุกสนาน
- ฉ. จะได้ไม่ต้องไปแย่งของเพื่อนมาเล่น

B (บี). ไม่ระบายให้พ่อแม่ซื้อให้

เพราะว่า...

- ก. เห็นใจในความเหนื่อยยากของพ่อแม่ที่ต้องทำงานหาเงินมาใช้จ่าย
- ข. การประหยัดจะช่วยเหลือให้เป็นคนมั่งมีได้
- ค. เป็นลูกต้องเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่
- ง. โตแล้ว ไม่มีใครเขาร้องให้เอาตุ๊กตากันหรอก
- จ. คุณพ่อคุณแม่จะได้รักตนมาก ๆ
- ฉ. ถ้าอ่อนไหวซื้อคงต้องถูกตี

29. ขณะที่ปรียานอนป่วยอยู่ที่บ้าน อารีจะจัดการบ้านมาให้ปรียาทุกวัน

ถ้านักเรียนเป็นปรียาจะทำอย่างไรเพราะอะไร

A (เอ). กล่าวขอบคุณและหาทาง

B (บี). ทำเฉย ๆ

ช่วยเหลืออารีบ้าง เพราะว่า...

เพราะว่า...

ก. คุณครูจะได้ชมเชยว่าเป็นคนรู้จัก
ตอบแทนน้ำใจของคนอื่น

ก. ถ้าทำการบ้านที่อารีมาให้
จะหายช้าลง

ข. เขาช่วยให้เราเรียนทันเพื่อน

ข. เป็นหน้าที่ของอารีเพราะเขา
เป็นหัวหน้าชั้น

ค. เพื่อเป็นการตอบแทนคนที่มึ้น้ำใจ

ค. คนเราเกิดมาต้องช่วยเหลือกัน

ช่วยเหลือเรา

ง. อารีจะได้ไม่ว่าเป็นคนไม่มีน้ำใจ

ง. ไม่อยากจะทำกรบ้าน

จ. ถ้าเป็นคนอื่นก็ต้องคิดเหมือนเรา

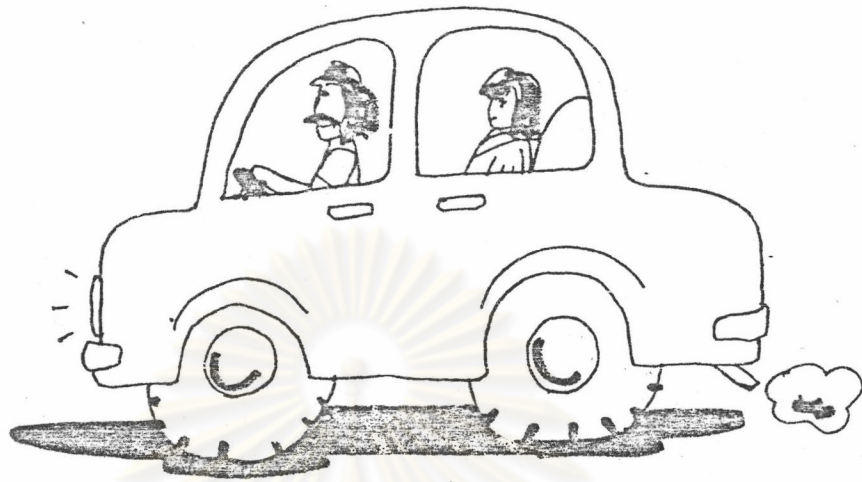
เอากรบ้านมาให้เฉยทำให้

ฉ. คุณครูสอนไว้ให้ตอบแทนผู้มีพระคุณ

เราลำบาก

จ. อารีเขาชอบช่วยเหลือเพื่อนอยู่แล้ว

ฉ. ทำเฉย ๆ อารีก็ไม่เห็นว่าอะไร

30. เตือนใจได้อาศัยนั่งรถยนต์ของคุณลุงที่อยู่ข้างๆบ้านเป็นประจำ และเตือนใจทราบมาว่า
พรุ่งนี้คุณลุงจะจัดงานวันเกิดของคุณลุง

ถ้านักเรียนเป็นเตือนใจจะทำอย่างไร เพราะอะไร

A (เอ) ทำบัตรอวยพรวันเกิดให้ท่าน

เพราะว่า...

- ก. กลัวมีคนว่าไม่มีน้ำใจต่อผู้มีคุณ
- ข. ท่านจะได้รับเรานั่งรถไปด้วยอีก
- ค. คนอื่นๆที่เคยนั่งรถท่านจะมีของให้ทุกปี
- ง. เพื่อตอบแทนพระคุณที่ท่านมีน้ำใจต่อเรา
- จ. ครูสอนให้มีความกตัญญูทวดเวที่
- ฉ. คุณลุงจะได้ดีใจ

B (บี) ทำเลขๆไม่รู้เรื่อง

เพราะว่า...

- ก. คุณลุงไม่เคยรับของขวัญจากใคร ๆ เลย
- ข. เด็กไม่จำเป็นต้องให้ของผู้ใหญ่
- ค. เพื่อนคนอื่น ๆ ที่นั่งรถไปด้วย
ก็ไม่มีใครสนใจ
- ง. ไม่ใช่หน้าที่ของตน
- จ. เป็นการประหยัดเงินไม่ต้องซื้อของขวัญให้
- ฉ. กลัวขอขอบคุณทุกวันเป็นการแสดงความ
ความขอบคุณแล้ว

กระดาษคำตอบ
แบบทดสอบวัดขั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

ชื่อ (ค.ช., ค.ญ.) อายุ ปี

ข้อที่	A(เอ)	B(บี)	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	ข้อที่	A(เอ)	B(บี)	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ
1									16								
2									17								
3									18								
4									19								
5									20								
6									21								
7									22								
8									23								
9									24								
10									25								
11									26								
12									27								
13									28								
14									29								
15									30								

รวมคะแนนเรื่องที่ 1..... 2..... 3.....

4..... 5..... 6.....

รวมทั้งสิ้น

ภาคผนวก ง.

รายละเอียดของโปรแกรมการสอนตามแนวคิดของ ราธลี อาร์มินและไซมอน

แผนการสอน	มีจำนวน	24	แผน	ดังนี้
แผนการสอนที่	1 - 4	เรื่อง	ความมีระเบียบวินัย	
แผนการสอนที่	5 - 8	เรื่อง	การตรงต่อเวลา	
แผนการสอนที่	9 - 12	เรื่อง	การเสียสละเพื่อผู้อื่นและสังคม	
แผนการสอนที่	13 - 16	เรื่อง	ความขยันหมั่นเพียร	
แผนการสอนที่	17 - 20	เรื่อง	ความซื่อสัตย์สุจริต	
แผนการสอนที่	21 - 24	เรื่อง	ความกตัญญูทักเวท	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โปรแกรมการสอนตามแนวคิดของ ราล์ฟ อาร์ทมินและไซมอน

แผนการสอนที่ 1 เรื่อง ระเบียบวินัยในตนเอง (เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

ผู้ที่มีระเบียบวินัยในตนเอง จะเป็นผู้ที่อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้นักเรียนสามารถ

1. บอกการกระทำที่แสดงถึงความเป็นระเบียบวินัยในตนเองได้
2. ยกตัวอย่างการปฏิบัติตนที่แสดงถึงความเป็นผู้มีระเบียบวินัยได้
3. อธิบายผลดีของการมีระเบียบวินัยและผลเสียของการขาดระเบียบวินัยในตนเองได้

เนื้อหา

ความมีระเบียบวินัยในตนเอง ได้แก่ การทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ตนเองหรือสังคมได้กำหนดไว้โดยไม่ต้องมีใครมาคอยบังคับหรือเตือนให้กระทำ เช่น การเก็บของเข้าที่เป็นระเบียบเรียบร้อย การแต่งกายสะอาดเรียบร้อยตามระเบียบ การเขียนตัวหนังสือเรียบร้อยสวยงาม การปฏิบัติตนตามกฎหมาย ข้อตกลง ของบ้าน ของห้องเรียนและโรงเรียน ตลอดจนชุมชนที่ตนอยู่อาศัยอย่างสม่ำเสมอ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

ผู้ที่มีระเบียบวินัยในตนเอง สามารถทำการงานต่าง ๆ ได้สำเร็จเรียบร้อย ได้รับความปลอดภัยในชีวิต ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ผู้ที่ขาดระเบียบวินัยในตนเอง จะก่อให้เกิดความเสียหายทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

ขั้นตอนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสอนนักเรียนร้อง เพลงเก็บของเข้าที่ และสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อเพลงว่าคนที่เก็บของเข้าที่เป็นระเบียบเรียบร้อยนั้นเป็นคนอย่างไร มีประโยชน์อย่างไร มีใครบ้างที่อยากเป็นเด็กมีระเบียบ เด็กที่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยจะต้องทำอย่างไร

ให้นักเรียนตอบทีละคน เช่น เก็บของเป็นระเบียบ ไม่เล่นกันในแถว เขียนหนังสือเรียบร้อย ทำงานได้เรียบร้อยโดยไม่ต้องมีการบังคับ เป็นต้น

ขั้นการคิดอย่างอิสระ

2. ให้นักเรียนเขียนชื่อเพื่อนที่นักเรียนเห็นว่าเรียบร้อยที่สุดในห้องเรียน 1 ชื่อ พร้อมทั้งเขียนการกระทำที่เรียบร้อยของเพื่อนคนนั้นมาอย่างน้อย 2 ข้อ (ให้นักเรียนคิดและเขียนตามความคิดของนักเรียนที่เป็นความจริง)

3. นักเรียนอ่านชื่อเพื่อน และการกระทำที่เห็นว่าเพื่อนเรียบร้อยทีละคน ครูเขียนคำตอบของนักเรียนบนกระดานดำ โดยแยกตามชื่อที่นักเรียนตอบซ้ำกัน ผู้ที่ได้รับการเลือกจากเพื่อนมากที่สุด เป็นผู้ได้รับรางวัล ขวัญใจเพื่อน ๆ

4. ให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายว่าผู้ที่มีระเบียบวินัยในตนเอง ต้องปฏิบัติตนอย่างไรบ้าง ครูเขียนคำตอบบนกระดานดำ และเพิ่มเติมตัวอย่างผู้ที่มีระเบียบวินัยในตนเองจากที่นักเรียนคิด ตัดบัตรคำลักษณะของผู้ที่มีระเบียบวินัยให้นักเรียนได้อ่านเพิ่มเติม

ขั้นกำหนดทางเลือกหลาย ๆ ทาง

5. ครูแบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม ตามสีของกลีบดอกไม้ที่ติดไว้กับป้ายชื่อ ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมารับบัตรงาน ไปปฏิบัติตามคำสั่งในบัตรงาน กลุ่มละ 1 บัตร

6. ให้ตัวแทนออกมารายงานทีละกลุ่ม ตามที่จับฉลากได้

7. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปผลการอภิปรายของแต่ละกลุ่ม ครูอธิบายเพิ่มเติมถึงการกระทำที่จะช่วยแก้ปัญหาในแต่ละข้อ

ขั้นพิจารณาไตร่ตรอง

8. ให้นักเรียนเล่นเกม เก็บสิ่งของ โดยครูแบ่งห้องเรียนเป็นห้องต่างๆภายในบ้าน มีห้องนอน ห้องครัว ห้องน้ำ และห้องหนังสือ ให้นักเรียนนำบัตรงานที่ครูแจกให้ ไปเก็บในห้องต่าง ๆ ห้องใดจัดเสร็จเรียบร้อยก่อนเป็นผู้ชนะ และให้นักเรียนเข้ากลุ่มตามสิ่งของที่ตนจัดเก็บ อภิปรายผลดีของการมีระเบียบวินัยในตนเอง และผลเสียของผู้ที่ขาดระเบียบวินัยในตนเอง ตามบัตรงานที่ได้รับ แล้วส่งตัวแทนออกมารายงานทีละกลุ่ม

9. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปผลดีของการมีระเบียบวินัยในตนเอง และผลเสียของการขาดระเบียบวินัยในตนเอง

ขั้นสรุป

10. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปกิจกรรมและเนื้อหาในบทเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลง เก็บของเข้าที่
2. กระดาษเขียนชื่อเพื่อนที่ดีที่สุด และรางวัลนักเรียนที่เพื่อนเลือกมากที่สุด 1 รางวัล
3. บัตรคำลักษณะของผู้มีระเบียบวินัย กระเป๋าหนัง
4. ดอกไม้แบ่งกลุ่ม 30 ดอก
5. บัตรงาน
6. ฉลากเลือกกลุ่ม
7. เกมเก็บสิ่งของ ภาพของใช้ในห้องนอน ห้องครัว และห้องเรียน อย่างละ 10 ภาพ

การประเมินผล

1. การสังเกต จาก การร่วมกิจกรรม การร้องเพลง การสนทนา ซักถาม การอภิปราย
กระทำ การรายงานหน้าชั้น การเล่นเกม
2. การตรวจผลงาน จาก รายงานผลการอภิปราย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

เพลง เก็บของเข้าที่

คำร้อง อำไพ สุจริตกุล ทำนองเพลง กอน กอน กอน
เก็บ เก็บ เก็บ ช่วยกันเก็บของที่
เร็วคนดี มาเก็บเข้าที่กันเออ

หมายเหตุ ของ อาจจะเปลี่ยนเป็น หมอน เสื้อ มิด ยางลบ หนังสือ ฯลฯ

บัตรคำลักษณะผู้มีระเบียบวินัย

เป็นคนตรงเวลา แต่งกายเรียบร้อยถูกระเบียบ
ใช้ของแล้วเก็บของเข้าที่ ทำงานเรียบร้อย
ทำตามข้อตกลงหรือระเบียบของสังคม บ้าน และของตนเองได้

บัตรงานในขั้นกำหนดทางเลือกหลายทางบัตรงานที่ 1

ให้กลุ่มช่วยกันพิจารณาคำขวัญต่อไปนี้ และยกตัวอย่างการกระทำที่จะช่วยให้
คำขวัญนี้เป็นจริงได้

คำขวัญ " บ้านเมืองจะสะอาด ถ้าปราศจากคนมั่งง่าย "

บัตรงานที่ 2

ให้กลุ่มช่วยกันพิจารณาคำขวัญต่อไปนี้ และยกตัวอย่างการกระทำที่จะช่วยให้
คำขวัญนี้เป็นจริงได้

คำขวัญ " เดินข้ามถนนให้เป็นที่ ชีวิตปลอดภัย "

บัตรงานที่ 3

ให้กลุ่มช่วยกันพิจารณาคำขวัญต่อไปนี้ และยกตัวอย่างการกระทำที่จะช่วยให้
คำขวัญนี้เป็นจริงได้

คำขวัญ " เก็บของเข้าที่เป็นระเบียบ หยิบก็ง่าย หายก็รู้ ดึงก็มตา "

บัตรงานในชั้นพิจารณาไตร่ตรอง

บัตรงานที่ 1

ให้ช่วยกันอภิปรายถึงผลดี ผลเสีย ของการมีระเบียบวินัยในตนเอง เรื่อง การแต่งกาย
แล้วสรุปลงในช่องที่กำหนดให้

ผลดีของการแต่งกายสะอาด

ผลเสียของการแต่งกายไม่สะอาด

.....
.....
.....

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บัตรงานที่ 2

ให้ช่วยกันอภิปรายถึงผลดี ผลเสีย ของการมีระเบียบวินัยในตนเอง เรื่อง การขยันเรียน แล้วสรุปลงในช่องที่กำหนดให้

ผลดีของการขยันเรียนหนังสือ

ผลเสียของการขี้เกียจเรียนหนังสือ

.....
.....
.....

บัตรงานที่ 3

ให้ช่วยกันอภิปรายถึงผลดี ผลเสีย ของการมีระเบียบวินัยในตนเอง เรื่อง การเก็บของ แล้วสรุปลงในช่องที่กำหนดให้

ผลดีของการเก็บของเป็นระเบียบ

ผลเสียของการปล่อยของทิ้งเกะกะ

.....
.....
.....

บัตรงานที่ 4

ให้ช่วยกันอภิปรายหาผลดี ผลเสีย ของการมีระเบียบวินัยในตนเอง เรื่อง การเขียนหนังสือ แล้วสรุปลงในช่องที่กำหนดให้

ผลดีของการเขียนหนังสือเรียบร้อย

ผลเสียของการเขียนหนังสือไม่เรียบร้อย

.....
.....
.....

แผนการสอนที่ 2 เรื่อง ระเบียบวินัยในตนเอง (ต่อ : เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

ผู้มีระเบียบวินัยในตนเอง จะเป็นผู้ที่อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้นักเรียนสามารถ

1. ตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้
2. อธิบายเหตุผลในการปฏิบัติตนเป็นผูมีระเบียบวินัยในตนเองได้
3. แสดงตนเป็นผูมีระเบียบวินัยในตนเองได้

เนื้อหา เหมือนแผนการสอนที่ 1

ขั้นตอนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำกล่องปริศนามาให้นักเรียนทายว่าในกล่องนี้มีอะไรบรรจุอยู่ โดยให้นักเรียนซักถามเพื่อหาข้อมูลในการตัดสินใจก่อนตอบคำถามได้ จำนวน 10 คำถาม ให้นักเรียนใช้คำถามที่ครูจะต้องตอบว่า ใช่ หรือไม่ใช่ เท่านั้น เมื่อนักเรียนได้ข้อมูลแล้วจึงให้ตัดสินใจตอบว่าในกล่องมีอะไร พร้อมทั้งบอกเหตุผลในการเลือกคำตอบนี้
2. ครูเฉลยคำตอบและอธิบายถึงความสำคัญของการหาข้อมูล และการให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ

ขั้นเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด

3. ครูจับฉลากเลือกนักเรียนออกมา จำนวน 3 คน โดยก่อนจับฉลาก ครูอธิบายเหตุผลที่ต้องจับฉลากเพราะ เพื่อให้โอกาสในการออกมาอ่านแก่นักเรียนทุกคน หรือเพื่อความ

ยุติธรรมแก่นักเรียน แล้วให้นักเรียนที่ครูจับฉลากได้ออกมาหยิบบัตรคำถาม โดยต้องบอกเหตุผลในการเลือกหยิบคำถามแผ่นนั้นด้วย

4. ครูให้นักเรียนอ่านบัตรปัญหาให้เพื่อนๆ ฟัง และให้ช่วยกันคิดวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งบอกเหตุผลในการเลือกวิธีการแก้ปัญหานั้น ๆ โดยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นที่ละคนเป็นเหตุผลส่วนตัวของนักเรียน ในการคิดแก้ปัญหานั้น ๆ ทำจนครบ 3 ปัญหา
5. ครูเล่ากรณีตัวอย่างประกอบภาพเรื่อง ช่วยตัดสินใจที่ ให้นักเรียนฟัง ให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและเลือกตัดสินใจแทนตัวละครในเรื่อง พร้อมกับให้เหตุผลในการเลือกตัดสินใจนั้น
6. ครูสรุปการตัดสินใจเลือกของนักเรียนว่ามีความเหมาะสมเพียงใด และเหตุผลที่นักเรียนให้มานั้น เป็นลักษณะของเหตุผลแบบใด เช่น เห็นแก่ตนเอง เห็นแก่เพื่อน เห็นแก่แม่ หรือเห็นแก่ส่วนรวมมากน้อยเพียงใด เพื่อให้นักเรียนทราบผลการตัดสินใจของตนเอง และเน้นให้นักเรียนมีเหตุผลในการกระทำเพื่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

ขั้นปฏิบัติตามทางเลือก

7. ครูแบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่มตามสีของกลีบดอกไม้ที่ติดอยู่กับป้ายชื่อ ให้นักเรียนช่วยกันเขียนข้อควรปฏิบัติของผู้มีระเบียบวินัยในตนเองตามที่กลุ่มตัดสินใจเลือกลงในกระดาษแผ่นกลม แล้วติดไว้ที่ป้ายนิเทศ
8. ครูให้แต่ละกลุ่มคิดแสดงบทบาทสมมติ เรื่องความมีระเบียบวินัยในตนเองให้เพื่อน ๆ ทายว่าเป็นเรื่องความมีระเบียบวินัยในตนเองด้านใด ให้เวลาในการคิด 5 นาที แล้วส่งตัวแทนออกมาจับฉลากเลือกลำดับการแสดง
9. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปผลการแสดง และชมเชยผู้ที่แสดงตนเป็นผู้มีระเบียบวินัย

ได้ดี

ขั้นปฏิบัติซ้ำจนทำเป็นประจำ

10. ครูแจกตารางการปฏิบัติตนเป็นผู้มีระเบียบวินัยในตนเองให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น
11. ให้นักเรียนปฏิบัติตามตารางที่กำหนดไว้ และบันทึกการกระทำลงในตารางทุกวัน ตั้งแต่วันที่ 9 มิถุนายน ถึงวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2536

ขั้นสรุป

12. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปกิจกรรมและเนื้อหาในบทเรียน
13. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่องความมีระเบียบวินัยในตนเอง

สื่อการเรียนการสอน

1. กล้องปริศนา
2. ฉลากชื่อนักเรียน ฉลากเลือกกลุ่ม
3. บัตรปัญหา 3 ปัญหา
4. กรณีตัวอย่าง เรื่อง ช่วยตัดสินใจที่
5. ดอกไม้แบ่งกลุ่ม
6. กระดาษเขียนแผนภูมิและสีเมจิก
7. ตารางบันทึกการปฏิบัติตนเป็นผู้มีระเบียบวินัยในตนเอง
8. แบบฝึกหัด เรื่องความมีระเบียบวินัยในตนเอง

การประเมินผล

1. การสังเกตจาก การร่วมกิจกรรม การสนทนาซักถาม การเลือกและการให้เหตุผล การแสดงบทบาทสมมติ
2. การตรวจผลงาน ตรวจบันทึกการปฏิบัติตน ตารางบันทึกการปฏิบัติตน แบบฝึกหัด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
ภาควิชา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรณีตัวอย่าง เรื่อง ช่วยตัดสินใจที่

เด็กชายเพชร กำลังนั่งเล่นของเล่นมากมายหลายชิ้น เช่น หุ่นยนต์ รถยนต์ ตัวต่อ หนังสือการ์ตูน และของอื่นๆอีกมาก คุณแม่สั่งว่าเมื่อเล่นแล้วให้เก็บให้เรียบร้อยทุกครั้ง ขณะนั้นเอง พี่ระเพื่อนรักของเพชรก็มาร้องเรียกที่หน้าบ้านชวนให้ไปผู้จักรยานเล่นด้วยกัน

ถ้านักเรียนเป็นเพชร จะทำอย่างไร เพราะอะไร

บัตรปัญหา ที่ 1

ระหว่างปิดเรียนภาคต้น คุณครูได้จัดพานักเรียนไปทัศนศึกษา ที่กรุงเทพมหานคร เพื่อพาเที่ยวชมสถานที่สำคัญในกรุงเทพมหานคร ขณะที่กำลังเดินชมวัดพระแก้วอยู่นั้น สมคิด และเพื่อนกลุ่มหนึ่งซึ่งมาเที่ยวกรุงเทพบ่อยๆจนมีความชำนาญ ได้มาชวนสรรเสริญให้เดิน ออกนอกกลุ่มที่คุณครูได้กำหนดไว้ แล้วจะได้มีเวลาออกไปหาซื้อหนังสือการ์ตูน ที่นอกวัดด้วย ถ้านักเรียนเป็นสรรเสริญ จะทำอย่างไร เพราะอะไร

บัตรปัญหาที่ 2

สุดา และมาลีเป็นเพื่อนที่สนิทสนมกันมาก มาลีได้รับเลือกให้เป็นนักกีฬาของกลุ่มโรงเรียนต้องไปเข้าค่ายฝึกซ้อมกีฬา ที่ค่ายฝึกซ้อมกีฬานักกีฬามักจะพูดจากันไม่สุภาพ มึงวาพาโวย เสียงดังเอะอะ สุดาได้เข้ามาเยี่ยมค่ายและดูการฝึกซ้อมเป็นประจำ มาลียิ่งมักจะพูดจาไม่สุภาพ เสียงดังเอะอะ

ถ้านักเรียนเป็นสุดา จะทำส่งเสียงดังเอะอะ มึงวาพาโวยแบบนักเรียนในค่ายนักกีฬาหรือไม่ เพราะอะไร

บัตรปัญหาที่ 3

ที่หน้าโรงเรียนของนักเรียนมีทางม้าลายให้นักเรียนข้ามถนน แต่มีเพื่อนๆหลายกลุ่มที่มักจะเดินข้ามถนนกันตามใจ ไปมาใช้ทางม้าลาย

นักเรียนจะทำตามกลุ่มเพื่อนที่ชอบข้ามถนนกันตามใจหรือไม่ เพราะอะไร

ตารางบันทึกการปฏิบัติตน

เรื่อง ความมีระเบียบวินัยในตนเอง

ตั้งแต่วันที่ 9 ถึงวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ.2536

ชื่อ.....ชั้น..... โรงเรียน.....

คำชี้แจง

ให้นักเรียนบันทึกการปฏิบัติตนของนักเรียน โดยทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่
ตรงกับกรกระทำของตนตามความเป็นจริง ถ้านักเรียนไม่ได้ปฏิบัติให้ขีด ลงในช่องวันนั้นๆ

ข้อที่	การกระทำ	วันที่							
		9	10	11	12	13	14	15	
1	แต่งกายสะอาดเรียบร้อย								
2	เข้าคิวซื้ออาหาร								
3	ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร								
4	รับประทานอาหารไม่หก								
5	เลอะเทอะ มุมาม								
6	แปรงฟันหลังอาหาร								
7	ไม่วิ่งเล่นบนอาคารเรียน								
8	ทิ้งขยะลงถังขยะ								
9	เข้าแถวเป็นระเบียบ								
10	ตั้งใจเรียน								
	ตรงต่อเวลา								

แบบฝึกหัด เรื่อง ความมีระเบียบวินัยในตนเอง

ชื่อ ชั้น โรงเรียน.....

1. เด็กชายเอก กำลังทำเวรอยู่ในห้องเรียน มีเพื่อน ๆ มาชวนไปเล่น

ถ้านักเรียนเป็นเด็กชายเอกจะทำอย่างไร เพราะอะไร

() ทำเวรต่อจนเสร็จ

() ไปเล่นกับเพื่อน ๆ ก่อน

เพราะ

2. เมื่อคืนฝนตก ทำให้ถุงเท้าของมานะที่ตากไว้ไม่แห้ง ถุงเท้าคู่นี้มีอยู่ที่ขาด และวันนี้ครูจะตรวจชุดแต่งกายนักเรียน

ถ้านักเรียนเป็นมานะจะทำอย่างไร เพราะอะไร

() ใส่ถุงเท้าที่เปียก

() ใส่ถุงเท้าที่ขาด

() ไม่ใส่ถุงเท้าเลย

() อ้อนให้แม่ซื้อให้ใหม่

เพราะ

3. กานดาและเพื่อน ๆ นั่งรับประทานอาหารที่โต๊ะอาหาร เมื่อรับประทานอาหารเสร็จ เพื่อน ๆ ก็ลุกจากไปทิ้งเศษอาหารไว้เกลื่อนกลาดบนโต๊ะอาหาร

ถ้านักเรียนเป็นกานดาจะทำอย่างไร เพราะอะไร

การตัดสินใจ.....

เพราะ.....

4. นักเรียนควรเก็บเสื้อผ้าใส่ตู้หรือที่เก็บทุกครั้งหรือไม่เพราะอะไร

() เก็บทุกครั้ง

() เก็บบางครั้ง

เพราะ

5. ของใช้ในครัวควรล้างเก็บเข้าที่ทุกครั้งหรือไม่

() ไม่จำเป็น

() จำเป็นมาก

เพราะ

แผนการสอนที่ 3 เรื่อง ความมีระเบียบวินัยในห้องเรียนและในโรงเรียน (เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

การอยู่ร่วมกันในโรงเรียนทุกคนต้องทำตามระเบียบวินัย เพื่อให้อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้นักเรียนสามารถ

1. บอกการกระทำที่แสดงถึงความเป็นระเบียบเรียบร้อยในห้องเรียนและในโรงเรียนได้
2. กำหนดระเบียบข้อตกลงของห้องเรียนได้
3. อธิบายประโยชน์ของการมีระเบียบวินัยและโทษของการขาดระเบียบวินัยในห้องเรียนและในโรงเรียนได้

เนื้อหา

ความมีระเบียบวินัยในโรงเรียน และห้องเรียน คือ กฎ หรือข้อตกลงร่วมกันของโรงเรียนหรือห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้ปฏิบัติเหมือนกัน ได้แก่ การเข้าแถวตอนเช้า การเข้าแถวเดินกลับบ้าน การเข้าแถวซื้ออาหาร การไม่เกเรเพื่อน การไม่ส่งเสียงดังในชั้นเรียน ตั้งใจเรียนหนังสือ การแต่งชุดนักเรียนถูกระเบียบสะอาดเรียบร้อย เป็นต้น

ประโยชน์ของการทำตามระเบียบวินัย ผู้ทำเกิดความสบายใจ ไม่ถูกลงโทษ เป็นระเบียบดูแล้วสวยงาม เป็นที่ชื่นชมของผู้พบเห็น ฯลฯ

โทษของการขาดระเบียบวินัย คือ เกิดความเดือดร้อนวุ่นวาย ถูกทำโทษ ไม่เป็นระเบียบเรียนหนังสือไม่รู้เรื่อง ฯลฯ

ทุกคนควรตัดสินใจเลือกกระทำในสิ่งที่ถูกต้องดีงามโดยคิดถึงผลดีและผลเสียอย่างรอบคอบ และควรมีเหตุผลก่อนที่จะกระทำการนั้นๆ แล้วทำตามที่ตนเองเลือกกว่าดีที่สุดอย่างมีเหตุผล

ขั้นตอนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครุนำภาพเด็กนักเรียนแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ มาติดบนกระดานดำ ให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายว่านักเรียนในภาพทำอะไร ผลของการกระทำของเด็กในภาพจะเป็นอย่างไร นักเรียนควรปฏิบัติตนตามภาพไหนบ้าง เพราะอะไร

ขั้นการคิดอย่างอิสระ

2. ครูสนทนาเรื่องการอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะเช่น ในที่พักของนักเรียน ที่บ้านมีสมาชิกอยู่กี่คน ทุกคนปฏิบัติตนกันอย่างไรบ้าง ทำไมต้องปฏิบัติตนอย่างนั้น และที่โรงเรียนนั้นทุกคนมาจากถิ่นต่าง ๆ กัน ต้องปฏิบัติอย่างไรบ้าง เพราะอะไร สิ่งที่ต้องปฏิบัติเหมือนกันในโรงเรียนนั้นคืออะไรบ้าง เราปฏิบัติเหมือนกันดีหรือไม่อย่างไร ความสุขของทั้งครูและนักเรียนจะเกิดขึ้นได้เพราะอะไรบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น

3. ครูอธิบายว่า ข้อปฏิบัติที่ทุกคนต้องทำเหมือนกัน เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยในโรงเรียนหรือห้องเรียน เรียกว่า กฎ ระเบียบ หรือข้อตกลงร่วมกันของโรงเรียนหรือของห้องเรียน คนที่ปฏิบัติตามได้ก็เรียกว่า เป็นคนมีระเบียบวินัย

4. ครูให้นักเรียนช่วยกันคิดว่า ระเบียบของโรงเรียนหรือข้อตกลงของห้องเรียนที่นักเรียนปฏิบัติอยู่นั้น มีอะไรบ้าง

ขั้นกำหนดทางเลือกหลาย ๆ ทาง

6. ครูเล่ากรณีตัวอย่างเรื่องโรงเรียนวุ่นวายวิวทยา ให้ทุกคนช่วยกันคิดแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยครูใช้แนวคำถามดังนี้ ปัญหาที่เกิดขึ้นมีปัญหอะไรบ้าง นักเรียนจะช่วยกันแก้ปัญหาในแต่ละข้ออย่างไร

7. ให้นักเรียนช่วยกันเขียนวิธีการแก้ปัญหาลงในแผนภูมิที่ครูเตรียมจัดไว้ให้

ขั้นพิจารณาไตร่ตรอง

8. ครูแบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม ตามจำนวนจุดของเกสรดอกไม้ที่ครูแจกให้ ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันพิจารณาถึงประโยชน์และโทษของแนวทางแก้ไขที่เขียนไว้บนแผนภูมิ กลุ่มละ 1 ข้อ

9. ครูให้ตัวแทนกลุ่มออกมารายงานที่ละกลุ่ม
10. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปถึงประโยชน์ของการมีระเบียบวินัยและโทษของการขาดระเบียบวินัยในโรงเรียนและห้องเรียน

ขั้นสรุป

11. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปกิจกรรมและเนื้อหาในบทเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพเด็กแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ (ภาพเด็กเดินแถวกลับบ้านเป็นระเบียบ เด็กเดินเกะกะบนถนน เด็กวิ่งเล่นบนอาคารเรียน นั่งเป็นระเบียบ เด็กแต่งตัวไม่เรียบร้อย แต่งตัวเรียบร้อย)
2. กรณีตัวอย่างประกอบภาพ เรื่องโรงเรียนสุนวาศวิทยา
3. กระดาษเขียนแผนภูมิการแก้ปัญหาในโรงเรียนสุนวาศวิทยา

การประเมินผล

1. การ สังเกต จากการสนทนาซักถาม การอภิปราย การรายงาน การอธิบายผลดีผลเสีย
2. การตรวจผลงาน การเขียนวิธีการแก้ปัญหา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

กรณีตัวอย่าง เรื่องโรงเรียนวุ่นวายวิทยา

ณ ที่ตำบลชายเขา มีโรงเรียนชื่อโรงเรียนวุ่นวายวิทยา ซึ่งในแต่ละวันนั้นมีเรื่องราววุ่นวายเกิดขึ้นมิได้ขาด เช่นในวันนี้เริ่มตั้งแต่เช้ากันเลย มีนักเรียนวิ่งหน้าตาตื่นมาบอกครูสมศรีว่า "ครูครับ ๆ มีนักเรียน 2 คน วิ่งเล่นไล่จับกันในห้องเรียนเลขหกเล่มสี่ระยะแตกเลือดไหลซิบ ๆ กับอีกคนแขนเจ็บครับ" ครูสมศรีก็ต้องรีบไปดูอาการเด็ก และนั่นนักเรียนมองดูอะไรกัน "ดูอะไรกันคะ" นักเรียนตัวโตตอบว่า "มีน้อง ป.1 เขาแอบออกไปนอกบริเวณโรงเรียนแล้วไปจับเต่าที่กำลังคลานลงสระน้ำหน้าโรงเรียน เขาจึงลื่นตกลงในสระพอดีผมเห็นจึงช่วยดึงขึ้นมา เสื้อผ้าเปียกหมดเลยครับครู" ครูสมศรีก็ต้องรีบพาไปหาเสื้อผ้าเปลี่ยนให้

ภารโรงก็มารายงานครูใหญ่ว่า ส้วมที่ใช้กันอยู่ 4 ห้อง นั้นตอนนี้ใช้ได้เพียง 2 ห้อง อีก 2 ห้องมีปัญหาว่ามีนักเรียนชนไปทำลอนประตูหลุดปิดประตูส้วมไม่ได้ และนักเรียนเออดึงดึงน้ำไปเล่นกันถึงแตกไม่มีถังใส่น้ำ ปัสสาวะเลี่ยตูดน้ำไม่ขึ้นวันนี้คงใช้น้ำได้แค่ถังเดียว

เมื่อถึงเวลาเข้าแถว นักเรียนก็ยังจับกลุ่มคุยและเล่นกันแถวไม่เป็นระเบียบต้องเสียเวลาคูว่าหลายนาที อากาศก็ร้อนขึ้น ๆ มีนักเรียนเป็นลมล้มลงไปทำให้แถวแตกฮือมาดูเด็กที่เป็นลมอีก ครูใหญ่ ครูสมศรี และครูทั้งหลายก็นำกันปวดศีรษะไม่มีกำลังใจจะสอนหนังสือ

ถ้านักเรียนเป็นครูหรือนักเรียนในโรงเรียนนี้ จะช่วยกันแก้ปัญหาได้อย่างไรบ้าง และจะมีวิธีป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์วุ่นวายต่าง ๆ ได้อย่างไร

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 4 เรื่อง ความมีระเบียบวินัยห้องเรียนและในโรงเรียน (ต่อ เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

การอยู่ร่วมกันในโรงเรียนทุกคนต้องทำตามระเบียบวินัย เพื่อให้อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้นักเรียนสามารถ

1. บอกวิธีการแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้
3. ให้เหตุผลในการเลือกการกระทำตามที่ตนเองตัดสินใจได้
4. ปฏิบัติตนตามสิ่งที่ตนเองได้ตัดสินใจเลือกไว้ได้

เนื้อหา เหมือนแผนการสอนที่ 3

ขั้นตอนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสนทนากับนักเรียนถึง เรื่องการเข้าแถวตอนเช้าตามที่ครูสังเกตเห็นมีทั้งคนที่เข้าแถวเป็นระเบียบ และคนที่เข้าแถวไม่เป็นระเบียบมาแต่เล่น ครูได้ถ่ายรูปนักเรียนไว้ คนที่อยากดูรูปภาพให้ออกมารับไปได้ (จะมีเด็กกลุ่มหนึ่งที่ครูตกลงให้ออกมาจะแย่งกันดูรูปอย่างไม่เป็นระเบียบ กับอีกกลุ่มหนึ่งที่เข้าแถวมาขอดูอย่างเป็นระเบียบ) ครูให้นักเรียนทั้งชั้นช่วยกันตัดสินว่าจะให้เด็กกลุ่มไหนดูรูปภาพก่อน เพราะอะไร

ขั้นเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด

2. ครูติดภาพใบหน้า 3 ลักษณะ คือ ใบหน้ายิ้ม ใบหน้าเฉย ๆ และใบหน้าที่โกรธบนกระดานดำ ให้นักเรียนเลือกว่าต้องการพบกับใบหน้าใดมากที่สุด เพราะอะไร
3. ครูแบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่มตามสีของใบไม้ที่แจกให้ ให้แต่ละกลุ่มพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหาในเรื่องโรงเรียนอนุบาลวิทยา ในแต่ละข้อ แล้วช่วยกันอภิปรายเพื่อเลือกแนวแก้ปัญหา

ที่ดีที่สุดของกลุ่มพร้อมทั้งอธิบายเหตุผลในการเลือก โดยให้สมาชิกในกลุ่มเสนอความคิดเห็นตัดสินใจเลือกทีละคน ข้อที่สมาชิกเลือกมากที่สุด จะเป็นข้อที่กลุ่มเลือกพร้อมทั้งบอกเหตุผล

4. ครูให้ตัวแทนกลุ่มออกมาจับฉลากเลือกกลุ่มออกมารายงานตามลำดับ

5. ครูเขียนเหตุผลในการเลือกของแต่ละกลุ่มลงบนกระดานดำ และอธิบายทำความเข้าใจกระจ่างในเหตุผล แต่ละข้อว่าถ้าเลือกเพราะเหตุผลอย่างนี้ จะทำให้เกิดมีผลอย่างไรตามมาบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายผลที่เกิดจากการเลือกเพราะเหตุผลในแต่ละข้อที่กลุ่มเสนอ แล้วสรุปเป็นเหตุผลของนักเรียนทั้งชั้นเรียน

6. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อตกลงของห้องเรียนร่วมกันว่าควรมีอะไรบ้าง ให้นักเรียนเขียนลงในแผนภูมิที่ครูเตรียมไว้ให้

ขั้นปฏิบัติตามทางเลือก

7. ครูให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดและแสดงละครเรื่องความมีระเบียบวินัยในโรงเรียนหรือในห้องเรียน กลุ่มละ 1 เรื่อง

8. นักเรียนออกมาแสดงละครตามลำดับที่ละกลุ่ม ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปการแสดงของแต่ละกลุ่มว่าให้ข้อคิดอะไร และชมเชยกลุ่มที่แสดงแล้วให้ข้อคิดที่ดีที่สุด

9. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียน คำขวัญเตือนใจหรือคำเชิญชวนให้เพื่อน ปฏิบัติตามข้อตกลงแล้วตกแต่งให้สวยงามติดที่ป้ายนิเทศต่าง ๆ

ขั้นปฏิบัติซ้ำ ๆ จนทำเป็นประจำ

10. ครูติดตารางการปฏิบัติตนของนักเรียนไว้ในห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนรับผิดชอบในตนเอง ประเมินความประพฤติเรื่องความมีระเบียบวินัยในโรงเรียนและห้องเรียนของตัวเอง เป็นเวลา 1 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 10 ถึงวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2536 (ทำนอกเวลาเรียน)

ขั้นสรุป

11. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปกิจกรรมและเนื้อหาในบทเรียน

12. นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่องความมีระเบียบวินัยในโรงเรียนและห้องเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพถ่ายกิจกรรมในการเรียน
2. ภาพหน้าคน 3 ลักษณะ หน้ายิ้ม หน้าเฉยๆ หน้าบึ้ง
3. ดอกไม้แบ่งกลุ่ม
3. ฉลากเลือกกลุ่ม
4. ตารางบันทึกการปฏิบัติตนในเรื่องความมีระเบียบวินัยในโรงเรียนและห้องเรียน
5. แบบฝึกหัด เรื่อง ความมีระเบียบวินัยในโรงเรียนและห้องเรียน

การประเมินผล

1. การสังเกตจาก การสนทนาซักถาม เลือกตัดสินใจ การให้เหตุผล การแสดงละคร
ร่วมกันอภิปราย
2. การตรวจผลงาน จากตารางบันทึกการปฏิบัติตน และแบบฝึกหัดเรื่องความมีระเบียบวินัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบฝึกหัด

เรื่อง ความมีระเบียบวินัยในห้องเรียนและในโรงเรียน

ชื่อ..... ชั้น..... โรงเรียน.....

ให้นักเรียนขีดเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่เลือกตัดสินใจ แล้วเขียนเหตุผลในช่องที่กำหนดให้

1. โรงเรียนมีกฎให้นักเรียนเดินเป็นแถวไปและกลับ ระหว่างโรงเรียนและบ้าน
นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ เพราะอะไร

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย

เพราะ

2. กฎของโรงเรียนให้นักเรียนเก็บและทิ้งขยะลงในถังขยะทุกครั้ง นักเรียน
เห็นด้วยหรือไม่เพราะอะไร

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย

เพราะ

3. นักเรียนทำข้อสอบไม่ได้เพื่อนที่นั่งข้าง ๆ สงสารแอบส่งกระดาษคำตอบให้
นักเรียน จะตัดสินใจอย่างไร เพราะอะไร

() ลอกคำตอบจากเพื่อน

() ไม่รับกระดาษคำตอบจากเพื่อน

เพราะ

4. นักเรียนเป็นนักฟุตบอลของโรงเรียนต้องฝึกซ้อมหนักจนไม่มีเวลาไปเที่ยวเล่น
นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไรเมื่อมีเพื่อนชวนหนีการซ้อมเพื่อไปเที่ยว

() ไปเที่ยวกับเพื่อน

() ซ้อมกีฬาต่อจนหมดเวลา

เพราะ

5. นักเรียนจะแต่งกายชุดนักเรียนให้เรียบร้อยตลอดทั้งวันหรือไม่เพราะอะไร

() แต่งเรียบร้อยตลอดวัน

() แต่งเรียบร้อยเฉพาะในห้องเรียน

เพราะ

แผนการสอนที่ 5 เรื่อง การตรงต่อเวลาในการทำงาน

ความคิดรวบยอด

การทำงานให้ตรงตามเวลาที่กำหนดไว้ จะทำให้งานนั้นสำเร็จตามเป้าหมาย และสามารถทำงานครั้งต่อไปให้สำเร็จได้ด้วยดี

จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้นักเรียนสามารถ

1. บอกงานที่ตนเองต้องทำให้ตรงต่อเวลาได้อย่างน้อย 3 ข้อ
2. ยกตัวอย่างลักษณะของผู้ที่ทำงานได้ตรงเวลาได้
3. ยกตัวอย่างลักษณะของผู้ที่ทำงานไม่ตรงเวลาได้
4. อธิบายถึงประโยชน์ของการตรงต่อเวลาและโทษของการไม่ตรงต่อเวลาใน

การทำงานได้

เนื้อหา

การตรงต่อเวลา หมายถึง การทำงานหรือทำกิจกรรมใด ๆ ได้เสร็จเรียบร้อยทันตามเวลาที่กำหนดไว้ ได้แก่ การมาเรียนทันเวลา การมาเข้าแถวตรงเวลา การส่งการบ้านทันเวลา

ผู้ที่ทำงานให้สำเร็จตรงเวลาได้ จะต้องมีความรับผิดชอบ มีความขยันหมั่นเพียร มีความอดทน มีการหาสาเหตุที่ตนต้องทำงานล่าช้าแล้วดำเนินการแก้ไขที่สาเหตุนั้น

ประโยชน์ของการตรงต่อเวลา ได้แก่ ทำให้งานสำเร็จด้วยดี เป็นที่เชื่อถือของบุคคลอื่น ทำให้ทำงานอย่างอื่นต่อไปได้เต็มที่ ทำให้ผู้ส่งงานไว้วางใจ การงานเจริญก้าวหน้า ฯลฯ

โทษของการไม่ตรงต่อเวลา ได้แก่ ต้องเสียเวลามารอคอยกัน ทำให้เสียโอกาส การงานไม่สำเร็จตามแผนที่วางไว้ ทำการงานอื่นด้วยความไม่สบายใจ ฯลฯ

ขั้นตอนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูเล่านิทานประกอบภาพ เรื่อง เวลาและกระแสน้ำไม่คอยใคร แล้วให้นักเรียนช่วยกันตั้งชื่อเรื่อง และอภิปรายถึงความสำคัญของเวลาและกระแสน้ำในเรื่อง ให้นักเรียนหาทางแก้ปัญหาให้กับนายขาว

ขั้นการคิดอย่างอิสระ

2. ครูสนทนากับนักเรียน เรื่องการตรงต่อเวลาโดยมีภาพประกอบ และให้นักเรียนยกตัวอย่างงานที่ต้องทำให้เสร็จตรงเวลา มาคนละ 1 ข้อ

3. ครูให้นักเรียนเล่าเรื่องเกี่ยวกับการตรงต่อเวลา 1 เรื่อง เป็นการเล่าเรื่องรอบวง โดยให้คิดเรื่องต่อกัน และเล่าทีละคน คนละ 1 ประโยค จนครบหมดทุกคนจึงจะจบเรื่องได้

4. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องที่เล่า และให้นักเรียนยกตัวอย่างลักษณะของผู้ที่ตรงต่อเวลาและลักษณะของผู้ที่ไม่ตรงต่อเวลามาคนละ 1 ข้อ ครูเขียนคำตอบของนักเรียนบนกระดานดำ

ขั้นกำหนดทางเลือกหลาย ๆ ทาง

5. ครูแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่มตามแถวที่นั่ง แจกบัตรงานให้กลุ่มละ 1 บัตรงาน ให้นักเรียนอภิปรายปัญหาในบัตรงานแล้วส่งตัวแทนออกมารายงานที่ละกลุ่ม

6. ครูช่วยเพิ่มเติมวิธีการแก้ปัญหาในบัตรงาน ให้มีวิธีแก้ปัญหาหลายๆวิธี

7. ให้นักเรียนเขียนวิธีการแก้ปัญหาลงในกระดาษแผนภูมิที่จัดเตรียมไว้ แล้วนำมาติดบนกระดานดำ นักเรียนอ่านพร้อมกัน 1 เที้ยว

ขั้นพิจารณาไตร่ตรอง

8. ครูให้นักเรียนช่วยกันพิจารณาการแก้ปัญหาในแต่ละข้อว่ามีผลดี ผลเสียอย่างไร ถ้าได้ปฏิบัติตามวิธีการนั้นๆ

9. ครูให้นักเรียนอภิปรายถึงประโยชน์ของการตรงต่อเวลาและโทษของการไม่ตรงต่อเวลาในการทำงานต่าง ๆ ครูเขียนสรุปคำตอบบนกระดานดำให้นักเรียนอ่าน 1 เที้ยว

บทสรุป

10. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปกิจกรรมและเนื้อหาในบทเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. นิทานประกอบภาพ เรื่องเวลาและกระแสน้ำไม่คอยใคร
2. ภาพประกอบการสนทนาเรื่องการตรงต่อเวลาในการทำงาน 3 ภาพ
3. บัตรงาน ๑ ชุดตัวอย่างเรื่อง สมชายทำการบ้าน และเรื่อง ร้านตัดเสื้อวิไล
4. กระดาษเขียนแผนภูมิ 2 แผ่น สีเมจิก 2 แท่ง

การประเมินผล

1. การสังเกต จากการสนทนาซักถาม การร่วมอภิปราย การแสดงความคิดเห็น การยกตัวอย่าง การเล่าเรื่องรอบวง การอธิบายผลดี-ผลเสีย การอธิบายประโยชน์และโทษ
2. การตรวจผลงาน จากแบบบันทึกคำตอบในบัตรงาน แผนภูมิวิธีการแก้ปัญหา

ภาคผนวก

นิทานเรื่อง กระแสน้ำและเวลาไม่คอยใคร

ที่หมู่บ้านแห่งหนึ่งมีความแห้งแล้งมาก จนทุกคนต้องพยายามหาแหล่งน้ำสำหรับดื่มและใช้ มีชายแก่คนหนึ่งได้ค้นพบบ่อน้ำประหลาดบ่อหนึ่ง ความประหลาดของบ่อน้ำคือ ในตอนเช้ามีน้ำในบ่อนี้ จะมีน้ำเอ่อขึ้นมาจนเกือบเต็มบ่อ แต่ในตอนเช้าแสงของดวงอาทิตย์ส่องไปถึงบ่อน้ำ น้ำก็จะแห้งหายไป พวกชาวบ้านก็ต่างพากันเล่าเรื่องบ่อน้ำประหลาดนี้สื่อกันฟัง และเริ่มไปอาศัยบ่อน้ำนี้ในการดื่มและใช้ โดยจะเดินหัวถึงน้ำไปเข้าแถวรอตักน้ำกันแต่เช้ามีด

นายขาว เป็นผู้ที่ต้องมาเข้าแถวคอยตักน้ำ แต่เขาตื่นสาย จึงต้องยืนอยู่ท้ายแถวกว่า จะถึงคิวของเขา น้ำในบ่อนี้ก็แห้งลงไปเสียเกือบทุกครั้ง

ให้นักเรียนหาทางแก้ปัญหาให้กับนายขาว และอภิปรายถึงความสำคัญของเวลา

บัตรงานที่ 1

กรณีตัวอย่าง เรื่อง สมชายทำการบ้าน

สมชายเป็นเด็กที่มีความรับผิดชอบในการเรียน แต่ก็ชอบดูทีวี ตอนเย็น ๆ เพราะเห็นว่า เป็นรายการที่สนุกและน่าสนใจ

วันนี้ คุณครูประจำวิชาทุกวิชาสั่งการบ้านทุกวิชาและให้ส่งในวันรุ่งขึ้น ซึ่งต้องส่งตรงเวลาที่โต๊ะคุณครูก่อนที่ทางโรงเรียนจะให้เข้าแถว สมชายจึงนั่งคิดว่า เอ เราจะทำการบ้านอย่างไรดี จะดูทีวีด้วย ทำการบ้านด้วย หรือดูทีวีอย่างเดียวแล้วค่อยทำการบ้าน หรือทำการบ้านเลยไม่ต้องดูทีวี หรืออื่น ๆ ให้เพื่อนช่วยคิดด้วยครับ ?

บัตรงานที่ 2

กรณีตัวอย่าง เรื่อง ร้านตัดเสื้อวิไล

ณ ที่ตำบลบางหลวงซึ่งเป็นตำบลเล็กๆ มีร้านตัดเย็บเสื้อผ้าอยู่ไม่กี่ร้าน ในจำนวนนั้นมีร้านที่ชื่อ ร้านตัดเสื้อวิไล เป็นร้านที่ไม่ใหญ่โตนัก มีฝีมือการตัดเย็บเรียบร้อยและตัดเย็บเสื้อผ้าให้ลูกค้าได้ทันตามเวลานัดทุกครั้ง จึงมีคนมาอดหนุนมากขึ้น จนทำงานไม่ทันตามเวลาที่นัดหมาย

นักเรียนคิดว่าต่อไป ร้านตัดเสื้อวิไลจะเป็นอย่างไร เพราะอะไร และมีวิธีแก้ปัญหาให้ร้านตัดเสื้อวิไลอย่างไรบ้าง

แผนการสอนที่ 6 เรื่อง การตรงต่อเวลาในการทำงาน (ต่อ เวลา 3 คาบ)

ความคาดหวัง

การทำงานให้ได้ตรงตามเวลาที่กำหนดไว้ จะทำให้งานนั้นสำเร็จตามเป้าหมาย และสามารถทำงานครั้งต่อไปให้สำเร็จได้ด้วยดี

จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้นักเรียนสามารถ

1. กำหนดแนวทางแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่างหรือสถานการณ์ปัญหาที่ครูเล่าให้ฟังได้
2. อธิบายเหตุผลประกอบการตัดสินใจเลือกกระทำในสถานการณ์ที่ครูเล่าให้ฟังได้
3. เล่นเกมที่มีเวลากำหนดให้แน่นอนได้ตรงตามเวลา
4. บันทึกการกระทำที่ตรงต่อเวลาของตนเองได้

เนื้อหา เหมือนแผนการสอนที่ 5

ขั้นตอนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสอนนักเรียนร้องเพลงตรงต่อเวลา และสนทนาเกี่ยวกับเนื้อเพลง ว่าสอนอะไร นักเรียนควรต้องตรงต่อเวลาในเรื่องใดบ้าง

ขั้นเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด

2. ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องตรงต่อเวลาในการเรียน ว่ามีงานอะไรบ้างที่นักเรียนต้องทำให้ทันเวลา เรื่องใดที่ไม่จำเป็นต้องทำให้ทันเวลา พร้อมกับบอกเหตุผลประกอบการเลือกด้วย ครูให้นักเรียนตอบทีละคน

3. ครูคิดแผนภูมิวิธีการแก้ปัญหาในช่วงเวลาที่แล้วบนกระดานดำ ให้นักเรียนช่วยกันพิจารณาเลือกวิธีการแก้ปัญหาข้อที่เห็นว่าดีที่สุด พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบการเลือก โดยครู

ถามให้ได้คำตอบจากนักเรียนทุกคน แล้วให้นักเรียนช่วยกันสรุปเป็นวิธีการที่ดีที่สุดที่นักเรียนทั้งหมดยอมรับ พร้อมทั้งบอกเหตุผลที่เห็นว่าเหมาะสมที่สุดของห้องเรียนด้วย

4. ครูอธิบายทำความเข้าใจในเหตุผลแต่ละข้อที่นักเรียนให้ไว้ ชี้ให้เห็นถึงเหตุผลที่คิดถึงแต่ตนเอง และเหตุผลที่เห็นแก่ส่วนรวม ว่ามีประโยชน์ต่างกันอย่างไร เน้นให้นักเรียนมีเหตุผลทำเพื่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

ขั้นปฏิบัติตามทางเลือก

5. ครูแบ่งนักเรียนเป็นห้ากลุ่มตามผลลัพท์ของโจทย์เลขที่ทุกคนได้รับ เป็น 3 กลุ่มให้นักเรียนเล่นเกมหาข่าวจากหนังสือพิมพ์

6. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายผลของการเล่นเกมว่าได้ข้อคิดอะไรบ้าง นักเรียนสามารถทำงานได้เสร็จทันตามเวลามากน้อยเพียงใด ไม่ทันเวลาเพราะอะไร

ขั้นปฏิบัติซ้ำจนทำเป็นประจำ (ทำนอกเวลาเรียน)

7. ครูให้นักเรียนบันทึกการทำงานได้ตรงตามเวลาของนักเรียน ลงในตารางการทำงานที่ติดไว้ที่ป้ายนิเทศ เป็นเวลา 2 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 16 ถึงวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2536

ขั้นสรุป

8. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปกิจกรรมและเนื้อหาในบทเรียน
9. นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง การตรงต่อเวลาในการทำงาน

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิ เพลงตรงต่อเวลา
2. แผนภูมิวิธีการแก้ปัญหา
3. บัตรเลขปริศนา 5 ชุด
4. เกมหาข่าวจากหนังสือพิมพ์
5. ตารางบันทึกการตรงต่อเวลาในการทำงาน
6. แบบฝึกหัด เรื่องการตรงต่อเวลาในการทำงาน

การประเมินผล

1. การสังเกต จาก การร่วมกิจกรรมร้องเพลง การสนทนาซักถาม การร่วมอภิปราย การให้เหตุผล การเล่นเกม
2. การตรวจผลงาน จาก ตารางบันทึก แบบฝึกหัด

ภาคผนวก

เพลงตรงต่อเวลา

คำร้อง ทำนอง สุเทพ โชคสกุล

ตรงต่อเวลา	พวกเราต้องมาให้ตรงเวลา
ตรง ตรง ตรงเวลา	พวกเราต้องมาให้ตรงเวลา
เกิดมาเป็นคน	เราต้องทำตนให้ตรงเวลา
วันคืนไม่คอยท่า	วันเวลาไม่เคยคอยใคร (ซ้ำ)

บัตรเลขปริศนา

8+2	5x2	13-3	6+4	20÷2	=	10
3+7	30÷3	100÷10	28-8	5+5	=	10
4+4	32÷4	19-11	6+2	28-18	=	8
2x2x2	2+2+2+2	16÷2	24-3	32÷4	=	8
2x3	9-3	12÷2	24-18	16-10	=	6
24÷4	10-4	15-9	2+2+2	17-11	=	6

เกมหาข่าวจากหนังสือพิมพ์

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติงานได้ตรงเวลา ฝึกความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกัน

อุปกรณ์ หนังสือพิมพ์ 6 ฉบับ

สีเมจิก 4 แท่ง กระดาษบันทึกคะแนน

วิธีการเล่น

1. แบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม
 1. ครูขออาสาสมัครจากกลุ่มของนักเรียน กลุ่มละ 2 คน มาช่วยเป็นกรรมการแบ่งกรรมการออกเป็นฝ่าย ๆ คือ
 - กรรมการจับเวลา 1 คน ให้เวลาในการหาข่าว ข่าวละ 30 วินาที
 - กรรมการตรวจข่าว 3 คน
 - กรรมการรับข่าว และบันทึก ลำดับการส่ง 1 คน
 - กรรมการสังเกต การทำงานกลุ่ม 1 คน
 2. ครูให้สมาชิกของแต่ละกลุ่มที่มีจำนวนเท่า ๆ กัน แบ่งงานกันดังนี้ เป็นผู้ส่งข่าว 1 คน ที่เหลือเป็นผู้หาข่าว
 3. ครูอธิบายการเล่น ดังนี้
 - นักเรียนแต่ละกลุ่ม ตั้งใจฟังครูอ่านข่าวที่ได้สัญญาณนกหวีดจะต้องรีบหาข่าวนั้น แล้วใช้สีเมจิก ขีดล้อมรอบข้อความข่าวที่ครูอ่านทั้งหมดให้ถูกต้อง (ให้เวลาหาข่าวละ 45 วินาที)
 - ให้ผู้ส่งข่าวนำหนังสือพิมพ์ที่ขีดล้อมรอบข่าวนั้นแล้วมาส่งคณะกรรมการตรวจ
- ความถูกต้อง
- แล้วนำข่าวไปส่งให้ผู้บันทึกลำดับการส่งข่าว แล้วรีบกลับเข้าที่
4. การให้คะแนน ได้ที่ 1 ให้ 3 คะแนน, ที่ 2 ให้ 2 คะแนน, ที่ 3 ให้ 1 คะแนน
- ถ้าหาข่าวมาส่งไม่ทันเวลาให้ 0 คะแนน
5. ครูให้นักเรียนทดลองเล่น แล้วให้แข่งขันจริง

ตารางบันทึกการตรงต่อเวลาในการเรียน

ตั้งแต่วันที่ 16 ถึงวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ.2536

ให้นักเรียนมาบันทึกพฤติกรรมของตนเองตามความเป็นจริง ในแต่ละวัน

โดยขีดเครื่องหมาย / ลงในช่องที่กระทำได้จริง เครื่องหมาย x ในช่องที่ไม่ได้กระทำ

เลขที่	ชื่อ	การกระทำ	เข้าแถวตรง เวลา	เข้าเรียน ตรงเวลา	ส่งงาน ตรงเวลา	กลับบ้าน ตรงเวลา	กินข้าว ตรงเวลา
1	ค.ช.พิษณุ ประไพเพชร						
2	ค.ช.นพดล อุดม						
3	ค.ช.ยี่ แซ่ซึ้ง						
4	ค.ช.สมชาติ แซ่สิ้น						
5	ค.ญ.นภาพรณ ตียะกว้าง						
6	ค.ญ.จันทา แก้วประโคน						
7	ค.ช.มานันต์แป้นเงิน						
8	ค.ญ.อะเลมะ เลาลี						
9	ค.ญ.จิราภรณ์ พรหมหงษ์						
10	ค.ญ.อภิญา แซ่ผ่าน						
30							

แบบฝึกหัด เรื่องการตรงต่อเวลาในการทำงาน

ชื่อ.....ชั้น.....โรงเรียน.....

ให้นักเรียนขีดเครื่องหมาย / ลงใน () ที่เลือกตัดสินใจ แล้วเขียนเหตุผลในช่องที่กำหนดให้

1. ขณะที่นักเรียนกำลังทำงานที่ต้องส่งครุตอนหมดชั่วโมง มีเพื่อนนักเรียนมาชวนให้ไปเป็นเพื่อนที่โรงพยาบาล นักเรียนจะทำอย่างไรเพราะอะไร

() ทำงานต่อให้เสร็จทันเวลา () ไปโรงพยาบาลกับเพื่อน

เพราะ.....

2. ครูอนุญาตให้นักเรียนอ่านหนังสือก่อนเข้าห้องสอบเป็นเวลา 15 นาที เมื่อครุบอกหมดเวลาแต่ตัวนักเรียนยังอ่านตรงที่สำคัญไม่เสร็จ นักเรียนจะทำอย่างไร

() อ่านต่อจนเลยเวลาเข้าสอบเล็กน้อย () หยุดอ่านเมื่อหมดเวลา

เพราะ.....

3. นักเรียนต้องมีหน้าที่ทำงานตรงตามสัญญาเวลาที่กำหนดไว้ แต่วันนี้นักเรียนต้องทำการบ้านส่งครุในวันรุ่งขึ้นหลายวิชา เมื่อถึงเวลาทำงานนักเรียนจะทำอย่างไร เพราะอะไร

() แอบนั่งทำการบ้านในห้องพักต่อไป () ไปทำงานตามสัญญาเวลา

เพราะ.....

4. นักเรียนต้องตื่นนอนหุงข้าวตอนเช้า เพื่อนำข้าวมารับประทานโรงเรียน แต่เมื่อคืนนี้นักเรียนอ่านหนังสือเรียนจนดึก เมื่อแม่มาปลุกให้ตื่นไปหุงข้าวจะทำอย่างไร เพราะอะไร

() ตื่นนอนมาหุงข้าว () ขออนุญาตแม่นอนต่อ

เพราะ.....

แผนการสอนที่ 7 เรื่อง การตรงต่อเวลาในการนัดหมายกับบุคคล

ความคิดรวบยอด

ผู้ตรงต่อเวลาในการนัดหมายไม่ให้อื่นต้องรอคอย เป็นมารยาทที่ควรปฏิบัติ และจะเป็นที่เชื่อถือของบุคคลโดยทั่วไป

จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้นักเรียนสามารถ

1. ยกตัวอย่างกิจกรรมที่ต้องมีการนัดหมายก่อนทำงานได้
2. เสนอความคิดเห็นในการปฏิบัติตนเพื่อให้เป็นผู้ที่ตรงต่อเวลาในการนัดหมายได้
3. บอกผลดีของการตรงต่อเวลาในการนัดหมายกับบุคคลอื่นได้
4. บอกผลเสียของการไม่ตรงต่อเวลาในการนัดหมายกับบุคคลอื่นได้

เนื้อหา

การตรงต่อเวลาในการนัดหมายกับบุคคล หมายถึง การกำหนดวันเวลาและสถานที่ที่ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นและไปได้ตรงตามเวลานัดหมายนั้น เช่น การนัดกับเพื่อนทำรายงานที่ห้องสมุดวันที่ 18 เวลา 14.30 น. การนัดกับคุณครูไปช่วยงานที่วัด วันที่ 19 เวลา 8.00 น. ก็ไปตรงตามเวลานัด เป็นต้น

ประโยชน์ของการตรงต่อเวลาในการนัดหมาย คือ ทำให้ทำงานได้ตามกำหนดเวลาที่วางไว้ โดยไม่เสียเวลารอคอยกัน ทำให้ไม่เสียโอกาสในการทำงาน ทำให้เราเป็นที่เชื่อถือของผู้อื่น

โทษของการไม่ตรงต่อเวลาในการนัดหมาย ทำให้เสียเวลาในการรอคอยกัน ทำให้เสียโอกาสในการทำงาน ไม่เป็นที่เชื่อถือของบุคคลที่คบหาสมาคมด้วย ทำให้ทำงานไม่เสร็จตามกำหนดเวลาไว้

ขั้นตอนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนชมละครใบ้ที่ครูเตรียมไว้ให้ และซักถามการกระทำของตัวละครว่าแสดงความหมายอะไรบ้าง จะตั้งชื่อละครเรื่องนี้ว่าอะไร เราจะรู้สึกอย่างไรเมื่อมีคนผิวดำเรา

ขั้นการคิดอย่างอิสระ

2. ครูสนทนากลุ่มนักเรียนมีใครบ้างที่เคยผิวดำ หรือไปตามนัดไม่ตรงเวลา หรือเคยต้องรอคอยเพื่อนที่นัดเอาไว้ นักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ต้องรอคอย เรามีวิธีการปฏิบัติตนอย่างไรที่จะไปทันตามเวลาที่นัดหมายไว้

3. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างการทำงานที่ต้องมีการนัดหมายกันล่วงหน้า และบอกถึงความสำคัญของการนัดหมายว่ามีประโยชน์ต่อตนเอง และสังคมอย่างไรอย่างไร ให้ตอบทีละคน

ขั้นกำหนดทางเลือกหลาย ๆ ทาง

4. ครูเล่าให้นักเรียนฟังว่าวันนี้ครูนัดกับนักเรียนไว้ให้มาพบตั้งแต่เช้าเพื่อให้เข้าเรียนกับเราด้วย แต่นักเรียนคนนั้นยังไม่มาเลย นักเรียนคิดว่าครูจะอย่างไร ให้นักเรียนช่วยแสดงความคิดเห็นทีละคน (เช่น ให้ครูออกไปหานักเรียน ครูออกไปตามนักเรียนมาเรียน ให้เพื่อนนักเรียนออกไปตาม หยุดการเรียนการสอนเพื่อรอผู้ที่ยังไม่มา สอนต่อไปโดยไม่ต้องรอผู้ที่ยังไม่มา เป็นต้น)

5. สมมติให้นักเรียนเป็นผู้ที่ครูนัดหมายไว้ นักเรียนจะมีวิธีการทำอย่างไรไม่ให้ตนเองต้องผิวดเวลาในการนัดหมาย ครูเขียนคำตอบของนักเรียนบนกระดานดำ

ขั้นพิจารณาไตร่ตรอง

6. ครูแบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม ตามแถวที่นั่ง ให้แต่ละกลุ่มพิจารณาคำนั่งเเนย กลุ่มละ 1 คำนั่งเเนย ตามลำดับที่ครูติดไว้บนกระดานดำ ดังนี้

- นายเถิดนาย ตลาตจะววย สายบัวจะเเนา
- กินแกงร้อน
- ดินนอกหางหมู

- สายน้ำไม่คอยท่า วันเวลาไม่คอยใคร

อภิปรายความหมายของคำพังเพยที่ได้รับ บอกผลต้องการตรงเวลาในการนัดหมาย และผลเสียของการไม่ตรงเวลาที่นัดหมายกันไว้ แล้วส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น

7. ครูให้นักเรียนเลือกเขียนคำพังเพยเกี่ยวกับเวลา 1 คำพังเพย ลงในกระดาษที่แจกให้และตกแต่งให้สวยงาม

8. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปผลดีของการตรงต่อเวลาในการนัดหมาย และผลเสียของการไม่ตรงเวลาในการนัดหมาย

ขั้นสรุป

9. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปกิจกรรมและเนื้อหาในบทเรียน

10. ครูให้นักเรียนเขียนความสำคัญของการนัดหมายกับบุคคลคนละ 1 ข้อ

สื่อการเรียนการสอน

1. ละครใบ้ เรื่องนัดกันไว้ทำไมไม่มา
2. บัตรคำพังเพย
3. กระดาษเขียนคำพังเพย 30 แผ่น สีเทียน

การประเมินผล

1. การสังเกต จาก การร่วมกิจกรรม การสนทนาซักถาม การอภิปราย การรายงาน การอธิบายผลดีผลเสีย
2. การตรวจผลงาน จาก การเขียนคำพังเพย และการเขียนความสำคัญของการนัดหมาย

ภาคผนวก

ละครใบ้ เรื่องนัดกันไว้ทำไมไม่มา

ให้นักเรียนที่แสดงละครทำตามกิริยาอาการต่อไปนี้

- คนที่ 1 เดินออกมาหน้าห้องเรียนเดินวนไปมา ตูนาฬิกาข้อมือ แล้วก็มาชะเง้องดูว่าคนที่นัดไว้มาหรือยัง แล้วทำหน้าที่เศร้า เพราะคนที่นัดไว้ไม่มา
- คนที่ 2 เดินออกมาแล้วก็ทำท่าโบกรถ และขึ้นรถไป
- คนที่ 3 เดินออกมาขึ้นตุนาฬิกา แล้วเอามือไพล่หลัง
- คนที่ 4 เดินออกมาจับมือกับ คนที่ 3 แล้วควงแขนกันขึ้นรถไป
- คนที่ 1 ก็ยังทำท่ากังวลรอคอยคนที่นัดไว้ และตุนาฬิกาเดินวนไปมาเอากุมศีรษะไว้ แล้วจึงทำท่าเรียกรถ ให้คู่บุตรในมือและหลุดไปไวๆ เพราะเลยเวลามาตั้งนานแล้ว
- คนที่ 5 เดินออกมาทำท่ารีบร้อนหอบแฮกๆ เพราะว่าเพิ่งจะมาถึง มองไปรอบๆ ก็ไม่เห็นมีใคร จึงส่ายหน้าเอามือกุมศีรษะทำหน้าที่เศร้า และทรุดตัวนั่งก้มหน้าลงกับพื้น

บัตรคำฟังกุญแจ

- นายเถิดนาย ตลาดจะวาย สายบัวจะเนา
- กินแกงร้อน
- ดินพอกหางหมู
- สายน้ำไม่คอยท่า วันเวลาไม่คอยใคร

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 8 เรื่อง การตรงต่อเวลาในการนัดหมายกับบุคคล (ต่อ เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

ผู้ตรงต่อเวลาในการนัดหมายไม่ให้อื่นต้องรอคอย เป็นมารยาทที่ควรปฏิบัติ และจะเป็นที่เชื่อถือของบุคคลโดยทั่วไป

จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้นักเรียนสามารถ

1. เลือกตัดสินใจในสถานการณ์ปัญหาที่ครูยกตัวอย่างให้ฟังได้
2. เสนอความคิดเห็นที่เป็นเหตุผลประกอบการเลือกที่ตัดสินใจในการปฏิบัติตนในสถานการณ์ที่เป็นปัญหาทางจริยธรรมได้
3. ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ตรงต่อเวลาในการนัดหมายกับบุคคลได้
4. เขียนบันทึกการปฏิบัติตนในเรื่องของการตรงเวลานัดหมายกับบุคคลได้

เนื้อหา เหมือนแผนการสอนที่ 7

ขั้นตอนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจกกระดาษให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น ให้นักเรียนเขียนชื่อและนามสกุลของนักเรียนให้สวยที่สุดในเวลาที่ครูกำหนดให้ โดยครูจะเป่านกหวีดให้สัญญาณเริ่มเขียน และสัญญาณหมดเวลา เมื่อได้ยินเสียงนกหวีดให้นักเรียนทุกคนเริ่มเขียน และพอได้ยินสัญญาณหมดเวลาทุกคนจะต้องหยุดเขียนทันที (ครูให้เวลาประมาณ 2 นาที) แล้วให้นักเรียนเริ่มเขียนชื่อและนามสกุลของนักเรียนใหม่เมื่อได้ยินสัญญาณนกหวีด และหยุดเขียนเมื่อได้ยินเสียงนกหวีดหมดเวลา (ครูให้เวลา 30 วินาที) ครูให้นักเรียน เปรียบเทียบการเขียนทั้งสองครั้งว่าต่างกันอย่างไร ทำไมจึงต่างกัน ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการตรงต่อเวลา การรีบร้อนในการทำงาน

ขั้นเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด

2. ครูเล่าสถานการณ์ให้นักเรียนเลือกตัดสินใจ ดังนี้

นางนุชนัดกับเพื่อน ๆ ในกลุ่มเดียวกันจะไปทำรายงานส่งอาจารย์ในวันจันทร์ที่โรงอาหารของโรงเรียน ตอนเวลา 9.00 น. แต่วันนี้มีฝนตกตั้งแต่เช้าจน 8.30 น. ฝนก็ยังไม่มีทีท่าว่าจะหยุดตก และตัวนางนุชเองก็รู้สึกจะเป็นหวัดเพราะมีน้ำมูกไหล ๆ ไหลออกมาจากจมูก

ถ้านักเรียนเป็นนางนุชจำตัดสินใจอย่างไร ไปตามนัดหรือไม่ไปตามนัด เพราะอะไร

ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ตามความคิดไปตามนัด กับไม่ไปตามนัด ให้แต่ละกลุ่มคิดเหตุผลในการกระทำของตน แล้วส่งตัวแทนออกมารายงาน

3. ครูเล่าเรื่องต่อให้นักเรียนฟังเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 นางนุช ตัดสินใจไปตามนัดพอไปถึงที่นัดหมายปรากฏว่ามีเพื่อน ๆ มากันไม่ครบ ยังขาดอีก 2 คน งานก็ทำกันไม่สำเร็จ แถมนางนุชพอลงมาถึงบ้านก็เห็นไข้หวัดคุณแม่ต้องพาไปหาหมอ

ประเด็นที่ 2 นางนุชตัดสินใจไม่ไปตามนัด ปรากฏว่าเพื่อน ๆ ทุกคนต่างรอ นางนุชเพียงคนเดียวงานก็ไม่สำเร็จ

ครูให้นักเรียนตัดสินใจเลือกใหม่ พร้อมกับเหตุผลประกอบการเลือก

4. ครูให้นักเรียนรายงานการตัดสินใจ และเลือกเขียนเหตุผลของนักเรียนบางคน บนกระดานดำ อธิบายทำความเข้าใจในเหตุผลแต่ละข้อ ว่ามีผลถึงตนเองและส่วนรวมอย่างไร การตัดสินใจเลือกการกระทำในสถานการณ์ที่เป็นปัญหา ควรมีเหตุผลในการตัดสินใจโดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

ขั้นปฏิบัติตามทางเลือก

5. ครูแจกกระดาษให้นักเรียนคนละ 1 แผ่นให้นักเรียนวาดภาพอะไรก็ได้ตามใจชอบ ในเวลาที่กำหนดให้ (ประมาณ 10 นาที) โดยให้นักเรียนมาส่งงานครูตรงตามเวลาที่นัดหมายไว้

6. ครูสนทนาซักถามถึงคนที่ทำงานได้ตรงตามเวลานัดว่ามีการทำงานอย่างไร และคนที่ไม่ทันเวลา มีอุปสรรคอะไร เพื่อให้นักเรียนได้แก้ไขตนเองให้เป็นคนตรงต่อเวลาที่นัดหมายไว้ได้

ขั้นปฏิบัติซ้ำจนทำเป็นประจำ

6. ครูให้นักเรียนทำแบบสำรวจพฤติกรรมตรงต่อเวลาในการนัดหมายกับบุคคล และให้รวมคะแนนที่ได้ (ให้ 2 คะแนน เมื่อตอบ เคยทำเสมอ, ทำแน่ และชื่นชม ให้ 1 คะแนน เมื่อตอบ บางครั้ง, อาจจะทำ และไม่แน่ใจ ให้ 0 คะแนน เมื่อตอบ ไม่เคยเลย, จะไม่ทำ และ ต่ำหนึ)

7. ให้นักเรียนบันทึกการตรงต่อเวลาในการนัดหมายกับบุคคลอื่น ลงในแบบบันทึก ของนักเรียนเป็นเวลา 2 สัปดาห์ (ทำนอกเวลาเรียน)

ขั้นสรุป

8. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปกิจกรรมและเนื้อหาในบทเรียน
9. นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง การตรงต่อเวลาในการนัดหมายกับบุคคล

สื่อการเรียนการสอน

1. กระดาษเขียนให้นักเรียน เขียนชื่อ นามสกุล 30 แผ่น
2. กรณีตัวอย่าง เรื่อง นัดของนางนุช
3. กระดาษให้วาดภาพ 30 แผ่น สีเทียน 3 กล่อง
4. แบบสำรวจพฤติกรรมตรงต่อเวลาในการนัดหมาย
5. แบบบันทึกการตรงต่อเวลาในการนัดหมาย
6. แบบฝึกหัด เรื่องการตรงต่อเวลาในการนัดหมาย

การประเมินผล

1. การสังเกต จาก การร่วมกิจกรรม การเลือกตัดสินใจ การให้เหตุผล การเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน การทำงานที่ได้รับมอบหมาย
2. การตรวจผลงาน จาก แบบสำรวจพฤติกรรม แบบบันทึกการตรงต่อเวลา แบบฝึกหัด

แบบฝึกหัด

เรื่อง การตรงต่อเวลาในการนัดหมาย

ชื่อ.....ชั้น.....โรงเรียน.....

ให้นักเรียนขีดเครื่องหมาย / ลงใน () ที่ตัดสินใจเลือก แล้วเขียนเหตุผลในช่องที่กำหนดให้

1. ยูนินนัดกับนิตว่าจะไปวาดรูปที่สระน้ำในตอนเย็นวันเสาร์ แต่พอถึงเย็นวันเสาร์ พี่ชายของยูนินชวนยูนินไปเล่นว้าว ถ้านักเรียนเป็นยูนินจะตัดสินใจอย่างไร เพราะอะไร

() ไปเล่นว้าวกับพี่ชาย () ไปตามนิตกับนิต

เพราะ

2. วันนี้ฝนตกมากจนถนนที่ถมไว้ใหม่เป็นดินโคลน เดินลำบาก สุกินนัดกับนิกรว่าจะไปอ่านหนังสือที่บ้านของนิกรในตอนบ่าย และดูท่าทางว่าจะมีฝนตกมาอีก ถ้านักเรียนเป็นสุกินจะไปตามนัดหรือไม่ เพราะอะไร

() ไปตามนัด () ไม่ไปตามนัด

เพราะ

3. โสภานัดกับดวงแขว่าจะไปดูภาพยนตร์รอบบ่ายด้วยกัน แต่พอถึงตอนบ่ายคุณแม่ของโสภานชวนให้ไปซื้อของด้วยกัน ถ้านักเรียนเป็นโสภานจะตัดสินใจอย่างไร เพราะอะไร

() ไปตามนัด () ไม่ไปตามนัด

เพราะ

แผนการสอนที่ 9 เรื่อง การเสียสละเพื่อผู้อื่นและสังคม โดยการแสดงความมีน้ำใจ
(เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

การเสียสละโดยการแสดงความมีน้ำใจต่อกัน ทำให้เกิดประโยชน์สุขต่อตนเอง
และสังคมได้

จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้นักเรียนสามารถ

1. ยกตัวอย่างการกระทำที่แสดงว่ามีน้ำใจต่อกันได้
2. บอกวิธีการให้การช่วยเหลือได้ เมื่อครูยกสถานการณ์ที่เป็นปัญหาให้นักเรียนฟัง
3. บอกผลดีของการมีน้ำใจต่อกัน และผลเสียของการไม่มีน้ำใจต่อกัน

เนื้อหา

การเสียสละคือ การให้การบริจาค หรือการสละสิ่งที่ควรได้รับหรือมีอยู่น้อยให้แก่ผู้อื่น
เช่น การสละสิทธิ์ การสละความสุข การเสียสละเงินทอง การเสียสละสิ่งของ เสียสละเวลา
การเสียสละความสะดวกสบายที่ควรได้รับ การบริจาคโลหิต เป็นต้น

การเสียสละทำได้โดย การแสดงความมีน้ำใจต่อผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน เช่น
เมื่อเห็นเพื่อนยกสิ่งของหนักก็เข้าไปช่วยเหลือ เห็นคนชรากำลังก้ม ๆ เงิน ๆ จะข้ามถนนเข้าไป
ไปช่วยด้วยความมีน้ำใจ เห็นเพื่อนได้รับเคราะห์กรรมประสบความทุกข์ยาก ก็เข้าไปแสดงความ
เสียใจให้ความช่วยเหลือตามความสามารถด้วยความเต็มใจ เป็นต้น

ผลดีของการมีน้ำใจต่อกัน คือ ผู้ที่ตกอยู่ในความเดือดร้อนจะได้รับความช่วยเหลือ
ทำให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ทำให้เกิดความสามัคคีปรองดอง การช่วยเหลือเกื้อกูล
จะทำให้ทุกคนมีแต่ความสุข สังคมมีความสุขสงบสุขและเจริญรุ่งเรือง เป็นต้น

ผลเสียของการไม่เสียสละไม่มีน้ำใจต่อกันคือ สังคมเดือดร้อนเพราะความเห็นแก่ตัว
ไม่มีความสามัคคีกันในหมู่คณะ คนที่ทุกข์ยากก็จะได้รับแต่ความทุกข์เดือดร้อน สังคมไม่เจริญ
ก้าวหน้า เป็นต้น

ขั้นพิจารณาไตร่ตรอง

6. ครูสนทนากลุ่มถึง การเข้ากลุ่มของนักเรียนที่ครูกำหนดให้เข้ากลุ่ม ๆ ละ 6 คนนั้น มีปัญหาเกิดขึ้นหรือไม่อย่างไร มีใครที่ต้องแสดงความมีน้ำใจออกไปรวมกลุ่มกับผู้อื่น เพราะกลุ่มที่ตนต้องการนั้นเกิน 6 คน แล้วหรือไม่ การกระทำนี้เรียกว่าเป็นการแสดงความมีน้ำใจต่อกัน

7. ครูให้แต่ละกลุ่มอภิปรายถึงผลดีของการแสดงความมีน้ำใจต่อวัดสระแก้ว และผลเสียของการไม่แสดงความมีน้ำใจต่อวัดสระแก้ว ในหัวข้อที่กลุ่มเลือกไว้ เขียนลงใน แบบบันทึกผลดี ผลเสีย

8. ครูให้ตัวแทนกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้นที่ละกลุ่ม

9. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปถึง เรื่องผลดีของการเสียสละโดยการแสดงความมีน้ำใจต่อกัน และผลเสียของการเห็นแก่ตัวไม่มีน้ำใจต่อกัน

ขั้นสรุป

10. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาและกิจกรรมในบทเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. นิทานเรื่องนกกระสา กับสุนัขจิ้งจอก
2. ภาพการแสดงการช่วยเหลือต่างๆ
3. บัตรคำการแสดง ความเสียสละ เช่น การแสดงน้ำใจ การช่วยพาคนแก่ข้ามถนน การแบ่งปันสิ่งของที่มีอยู่ให้ผู้อื่น การบริจาคโลหิตในวันสำคัญ ฯลฯ
4. ภาพข่าว และเหตุการณ์ไฟไหม้ น้ำท่วม ภัยพิบัติ
5. แบบบันทึกผลดี-ผลเสีย
6. ฉลากเลือกกลุ่ม

การประเมินผล

1. การสังเกต จากความสนใจในการฟัง การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงความคิดเห็น การยกตัวอย่าง การร่วมอภิปราย การรายงาน
2. การตรวจผลงาน จากแบบบันทึกผลดี-ผลเสีย

ขั้นตอนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูเล่านิทาน เรื่องนกกกระสา กับสุนัขจิ้งจอก ให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติประกอบนิทาน และสนทนาซักถามเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรมในนิทาน เช่น นกกกระสาและสุนัขจิ้งจอกขาดคุณธรรมอะไร (ความมีน้ำใจต่อกัน) ผลเป็นอย่างไร ถ้านักเรียนเป็นนกกกระสาหรือเป็นสุนัขจิ้งจอกนักเรียนจะทำอย่างนี้หรือไม่ เพราะอะไร และครูบอกนักเรียนว่าวันนี้เราจะมาเรียนเรื่องการเสียสละโดยการแสดงความมีน้ำใจต่อกัน

ขั้นการคิดอย่างอิสระ

2. ครูสนทนาซักถามนักเรียนถึงเรื่องความหมายของการเสียสละโดยการแสดงความมีน้ำใจต่อกัน ยกตัวอย่างให้ฟังพร้อมทั้งให้นักเรียนดูภาพประกอบ เช่น ภาพการช่วยเหลือคนแก่โดยการพาข้ามถนน หรือเสียสละที่นั่งให้คนแก่ นั่ง การช่วยเหลือคนตกน้ำ และให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างการกระทำที่เสียสละโดยการแสดงความมีน้ำใจต่อกัน ที่นักเรียนเคยทำด้วยตนเองหรือเคยประสบมา ครูสรุปเรื่องของความหมายของการเสียสละโดยการแสดงความมีน้ำใจต่อกันให้นักเรียนฟัง พร้อมกับติดบัตรคำการกระทำที่แสดงถึงความมีน้ำใจต่อกันบนกระดานดำให้นักเรียนอ่านพร้อมๆกัน

ขั้นกำหนดทางเลือกหลาย ๆ ทาง

3. ครูเล่าข่าวเหตุการณ์ไฟไหม้ น้ำท่วม ที่เกิดขึ้นจริงพร้อมกับให้ดูภาพประกอบ และให้นักเรียนช่วยคิดว่า นักเรียนจะแสดงความมีน้ำใจต่อผู้อื่นที่ประสบภัยอย่างไรบ้าง ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการให้การช่วยเหลือหรือการแสดงความมีน้ำใจเพื่อให้นักเรียนมีแนวความคิดมากขึ้น

4. ครูให้นักเรียนเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงความมีน้ำใจต่อ วัตถุประสงค์ที่นักเรียนอาศัยอยู่ ครูเขียนคำตอบบนกระดานดำ

5. ครูให้นักเรียนเลือกเข้ากลุ่มการแสดงถึงความมีน้ำใจต่อวัตถุประสงค์ กลุ่ม ๆ ละ 6 คน

ภาคผนวก

นิทาน เรื่องนกกระสา กับสุนัขจิ้งจอก

บ่ายวันหนึ่ง สุนัขจิ้งจอกเอ่ยปากชวนนกกระสาว่า "ขอเชิญท่านไปกินอาหารเย็นที่บ้านฉันเถิด" แต่เมื่อนกกระสาไป ก็พบว่า หมาจิ้งจอกได้ใส่อาหารในจานแบน นกกระสาจึงไม่สามารถกินได้ ส่วนเจ้าสุนัขจิ้งจอกกินอาหารในจานของมัน และเห็นนกกระสาไม่กินมันก็หันมากินในจานของนกกระสาจนหมดเกลี้ยง

ต่อมาไม่นานนกกระสา ก็เชิญหมาจิ้งจอกไปกินอาหารที่บ้านของมันบ้าง มันจัดอาหารใส่ในเหยือกคอสูง 2 ใบ คราวนี้จึงถึงคราวที่เจ้าหมาจิ้งจอกไม่สามารถกินอาหารที่อยู่ในเหยือกนั้นได้ มันจึงได้เฝ้าตัวอย่างหิวโหย

ทั้งหมาจิ้งจอกและนกกระสาก็ต่างไม่พูดจาถึงกันต่างคนต่างอยู่ เพราะขาดความมีน้ำใจต่อกัน ไม่มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันอีกเลย หมาจิ้งจอกมีก้างติดคอที่ไม่มีนกกระสาคอยช่วยคาบเอาออกให้ มีนายพรานมายิงนกกระสาหมาจิ้งจอกก็ไม่เท่าไรให้ ทั้งสองจึงอยู่กันอย่างไม่มีความสุข

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การขาดความมีน้ำใจต่อกันทำให้เกิดความแตกแยก และเสียหายได้

แบบบันทึก ผลดี ผลเสีย

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกของกลุ่ม คือ 1).....

2)..... 3)..... 4).....

5)..... 6).....

การแสดงความมีน้ำใจต่อวัดสระแก้วโดย

ผลดี	ผลเสีย
.....
.....
.....
.....

แผนการสอนที่ 10 เรื่อง การเสียสละเพื่อผู้อื่นและสังคม โดยการแสดงความมีน้ำใจ
(ต่อ เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

การเสียสละโดยการแสดงความมีน้ำใจต่อกัน ทำให้เกิดประโยชน์สุขต่อตนเองและสังคมได้

จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้นักเรียนสามารถ

1. เลือกตัดสินใจแสดงการกระทำที่มีน้ำใจต่อกันได้ เมื่อครูเล่าสถานการณ์ปัญหาให้ฟัง
2. อธิบายเหตุผลและความจำเป็นในการให้การช่วยเหลือและการมีน้ำใจต่อกันได้
3. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีน้ำใจต่อกันได้
4. บันทึกการปฏิบัติตนเป็นผู้มีน้ำใจต่อกันได้

เนื้อหา เหมือนแผนการสอนที่ 9

ขั้นตอนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูจับฉลากชื่อนักเรียน เลือกนักเรียนออกมา จำนวน 3 คน ให้นักเรียนผู้โชคดีเลือกหยิบสิ่งของที่อยู่ในกล่องคนละ 1 ชิ้น พร้อมทั้งบอกเหตุผลในการเลือกหยิบสิ่งของนั้น ครูบอกนักเรียนว่าการกระทำทุกอย่างควรต้องมีการตัดสินใจเลือกกระทำอย่างมีเหตุผล ซึ่งเหตุผลของแต่ละคนอาจเหมือนกันหรือต่างกันได้

ขั้นเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด

2. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มโดยการจับฉลากชื่อนักเรียน
3. ให้ตัวแทนกลุ่มออกมารับบัตรงาน และร่วมกันอภิปรายเพื่อตัดสินใจเลือกแสดงความมีน้ำใจต่อผู้อื่น พร้อมทั้งให้เหตุผลในการแสดงความมีน้ำใจนั้น

4. ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับฉลากเลือกกลุ่มรายงานและให้ตัวแทนออกมา
รายงานการอภิปรายของแต่ละกลุ่ม

5. ครูเขียนเหตุผลในการเลือกแสดงความมีน้ำใจต่อผู้อื่นของแต่ละกลุ่มลงบนกระ
ดานดำ และอธิบายทำความเข้าใจในเหตุผล แต่ละข้อว่ามีผลดีถึงส่วนตนและส่วนรวมอย่างไร
พร้อมทั้งชี้ให้เห็นการใช้เหตุผลในระดับที่สูงขึ้น คือ เห็นความสำคัญของส่วนรวมมากขึ้น

ขั้นปฏิบัติตามทางเลือก

6. ครูให้แต่ละกลุ่มคิดแสดงละครที่แสดงถึงเหตุการณ์ความมีน้ำใจต่อกัน แล้วออกมา
แสดงให้เพื่อนชม

7. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายการแสดงละครของแต่ละกลุ่ม

ขั้นปฏิบัติซ้ำจนทำเป็นประจำ

8. ครูแจกบันทึกให้นักเรียนแต่ละคนสังเกตตนเองว่าได้แสดงความมีน้ำใจต่อ
ผู้อื่นอย่างไรบ้าง มากน้อยเพียงไร (นอกเวลา)

ขั้นสรุป

8. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาและกิจกรรมในบทเรียน

9. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด

สื่อการเรียนการสอน

1. กล่องใส่ของให้นักเรียนเลือก
2. ฉลากชื่อนักเรียน
3. บัตรงานกลุ่ม 5 กลุ่ม
4. ฉลากเลือกกลุ่ม
5. แบบบันทึกการปฏิบัติตนเป็นผู้มีความเสียสละ มีน้ำใจต่อผู้อื่น
6. แบบฝึกหัด เรื่อง การแสดงความเสียสละโดยการมีน้ำใจต่อผู้อื่น

การประเมินผล

1. การสังเกต จาก การร่วมกิจกรรม การให้เหตุผล การเลือกตัดสินใจ ความสนใจในการฟัง การร่วมอภิปราย การรายงาน การแสดงแสดงละคร
2. การตรวจผลงาน จาก การบันทึกคำตอบลงในใบตรงาน แบบบันทึกการปฏิบัติตนเป็นผู้มีความเสียสละ มีน้ำใจ

ภาคผนวก

ใบตรงานกลุ่มที่ 1

คุณครูบอกให้บัวคำไปช่วยยกกองสมุดการบ้านที่นักเรียนส่งกันไว้ จำนวน 40 เล่ม จากห้องพักครุมาที่ห้องเรียน นักเรียนนั่งอยู่ใกล้ ๆ บัวคำและรู้ว่า กองสมุดการบ้านนั้นหนักพอสมควร นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร เพราะอะไร

ใบตรงานกลุ่มที่ 2

ในการแข่งขัน ประกวดวาดภาพระบายสี นักเรียนก็เป็นผู้หนึ่งที่สมัครลงแข่งขันด้วย แต่ผลปรากฏว่า นักเรียนที่มาจากต่างโรงเรียนได้รับรางวัลชนะเลิศ นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร เพราะอะไร

ใบตรงานกลุ่มที่ 3

นักเรียนก็เพิ่งจะเข้ามาเที่ยววงรุ่มกับผู้ปกครอง ขณะที่กำลังจะข้ามถนนตรงทางม้าลาย นักเรียนเห็นมีคนแก่คนหนึ่งกำลังงก ๆ เงิน ๆ ถือของมากมาย จะเดินข้ามถนนเช่นกัน นักเรียนจะทำอย่างไรจึงจะได้ชื่อว่าแสดงความมีน้ำใจ

บัตรงานกลุ่มที่ 4

มีเพื่อนของนักเรียนคนหนึ่งป่วยเป็นปอดบวมต้องไปนอนรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลในเมือง เป็นเวลานาน 1 สัปดาห์ นักเรียนจะแสดงความมีน้ำใจกับเพื่อนได้อย่างไร เพราะอะไร

บัตรงานกลุ่มที่ 5

วันหนึ่งมีลมพายุและฝนตกหนัก ปรากฏว่ามีบ้านของเพื่อนนักเรียนคนหนึ่ง ถูกพายุพัดหลังคาบ้านปลิวตกลงมาเสียหาย ข้าวของในบ้านเปียกฝนได้รับความเสียหาย นักเรียนทราบข่าว นักเรียนจะอย่างไร เพราะอะไร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบบันทึกการปฏิบัติตน
การแสดงความมีน้ำใจต่อกัน

ชื่อ.....ชั้น.....โรงเรียน.....

ให้นักเรียนบันทึกการกระทำที่แสดงความมีน้ำใจต่อกัน พร้อมทั้งเหตุผลประกอบการ
 แสดงความมีน้ำใจนั้น ๆ ให้เวลาบันทึกนาน 1 สัปดาห์

วัน เดือน ปี	การกระทำ	เหตุผล
15 มิ.ย. 36	ตัวอย่าง ไปเยี่ยมเพื่อนที่กำลังป่วยนอนอยู่ที่ โรงพยาบาล	เพื่อนทุกคนไปเยี่ยมพร้อมกัน จึงไปด้วย
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ศูนย์วิทยุตำรวจ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบฝึกหัด

เรื่อง การเลี้ยสละเพื่อผู้อื่นโดยการแสดงความมีน้ำใจต่อกัน

ชื่อ.....ชั้น.....โรงเรียน.....

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย / ลงใน () ที่ตัดสินใจเลือก แล้วเขียนเหตุผลในช่องที่กำหนดให้

1. มีคนตริคนตาบอดมาเล่นที่โรงเรียนของนักเรียน นักเรียนมีเงินเหลือเพื่อจะเก็บไว้เพียง 1 บาทเท่านั้น นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร

- () บริจาคเงินให้คนตาบอด () ไม่บริจาคเงิน

เพราะ

2. ทางโรงเรียนมีประกาศขอให้นักเรียนมาช่วยกันเก็บขยะ และกวาดถูห้องเรียนในวันเสาร์ นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร เพราะอะไร

- () มาช่วยทำความสะอาด () ไม่มาช่วยทำความสะอาด

เพราะ

3. มีรถยนต์มาขอรับบริจาคเพื่อสร้างวัด สร้างโบสถ์ ในที่ไกล ๆ นักเรียนไม่เคยรู้จักเลย นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร

- () นำเงินไปบริจาค () ไม่บริจาคเลย

เพราะ

4. มีคนมาแจกอาหารเสริมให้ที่โรงเรียน นักเรียนเป็นผู้ที่มาเข้าแถวรอก่อนผู้อื่น ผู้ที่มาแจกจะให้อาหารเสริมแก่นักเรียน 2 ชิ้น นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร

- () ขอรับอาหารเพียงชิ้นเดียว () รับอาหารมาทั้ง 2 ชิ้น

เพราะ.....

5. นักเรียนเห็นเพื่อนที่นั่งเรียนอยู่ข้างๆ เขียนหนังสือผิดแล้วไม่มียางลบ ลบออก

นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร เพราะอะไร

- () ให้เพื่อนขอมืออย่างลบไปใช้ () ทำเป็นมองไม่เห็น

เพราะ.....

แผนการสอนที่ 11 เรื่อง การเสียสละเพื่อผู้อื่นและสังคมด้วยกำลังกาย และกำลังทรัพย์
(เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

การรู้จักเสียสละกำลังกาย และเสียสละทรัพย์สินสิ่งของ แก่ผู้คนที่ประสบภัย เป็นการช่วยเหลือสังคมให้อยู่ได้.

จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้นักเรียนสามารถ

1. ยกตัวอย่างการกระทำที่แสดงว่ามีน้ำใจเสียสละแรงกายเพื่อผู้อื่นและสังคมได้
2. ยกตัวอย่างการเสียสละทรัพย์สินสิ่งของเพื่อผู้อื่นและสังคมได้
3. อธิบายผลดีของการเสียสละแรงกาย และการแบ่งปันทรัพย์สินสิ่งของให้แก่ผู้อื่นและสังคมได้
4. อธิบายผลเสียของการไม่ยอมเสียสละแรงกายและไม่แบ่งปันทรัพย์สินสิ่งของให้แก่ผู้อื่นและสังคมได้

เนื้อหา

การเสียสละกำลังกายเพื่อผู้อื่นและสังคม ได้แก่ การสละเวลาเล่นช่วยเก็บขยะตามบริเวณโรงให้เป็นที่สะอาดเรียบร้อย ช่วยกันปลูกต้นไม้ข้างถนน ช่วยกันเก็บเศษขยะในบริเวณวัดหรือถนน กวาดถนน กวาดคูคลอง กวาดคูน้ำ กวาดคูระบายน้ำ การช่วยซ่อมแซมสะพานที่ชำรุด เป็นต้น

การเสียสละด้วยกำลังกายนั้น ทุกคนสามารถที่จะทำได้ตามกำลังความสามารถ ตามโอกาส ตามกำลังศรัทธา ไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่

การเสียสละโดยการแบ่งปันทรัพย์สินสิ่งของ เช่น ข้าวของ เสื้อผ้า อาหาร ฯลฯ ช่วยเหลือผู้ที่ยากแค้น หรือผู้ประสบภัยต่างๆ สมควรที่จะปฏิบัติ เพราะเป็นการช่วยเหลือสังคมส่วนรวมในระดับนักเรียน การแบ่งปันอุปกรณ์การเรียนกันในห้องเรียนหรือในโรงเรียน การแบ่งอาหารให้เพื่อนที่ไม่มีอาหารรับประทาน ก็เรียกได้ว่าเป็นผู้เสียสละสมควรได้รับการยกย่องว่ามีน้ำใจดี

ขั้นตอนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนเล่นเกม ใจประสานใจ
2. ให้ช่วยกันสรุปการเล่นเกมที่สมาชิกต้องใช้คุณธรรมอะไร จึงทำงานได้สำเร็จรวดเร็ว มีใครที่ยอมเสียสละและใครที่ยังเห็นแก่ตัว คนเราควรเสียสละให้กันและกัน

ขั้นการคิดอย่างอิสระ

3. ครูให้นักเรียนช่วยกันคิดว่า การแสดงความเสียสละเพื่อผู้อื่นและสังคมนั้นแสดงได้ทางใดบ้าง ครูเขียนสรุปการแสดงความเสียสละ ทำได้ โดยการสละแรงกาย สละกำลังทรัพย์ การสละเวลา การเสียสละชีวิต เป็นต้น
4. ให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างการกระทำที่เรียกว่าเสียสละกำลังกาย เสียสละกำลังทรัพย์ และเสียสละเวลา คนละ 1 ข้อ ครูยกตัวอย่างเพิ่มเติมโดยให้นักเรียนอ่านจากแผนภูมิ

ขั้นกำหนดทางเลือกหลาย ๆ ทาง

5. ครูให้นักเรียนเล่นเกมผสมคำเพื่อจับกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน ครูอธิบายการเล่นและแจกอุปกรณ์ให้นักเรียน คือ บัตรคำคนละ 1 ชิ้น ให้นักเรียนรวมกลุ่ม และช่วยกันอภิปรายตามประเด็นปัญหา ดังนี้
 - ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มคิดว่าผู้ที่เราจะให้การช่วยเหลือคือใคร
 - เราจะช่วยเหลือโดยการแบ่งปันทรัพย์สินอะไรได้บ้าง
 - เราจะมมีวิธีการช่วยเหลืออย่างไร
6. ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลการอภิปรายที่ละกลุ่ม
7. ครูช่วยยกตัวอย่างวิธีการช่วยเหลือเพื่อเป็นการเพิ่มแนวความคิดให้กับนักเรียน

ขั้นพิจารณาไตร่ตรอง

8. ครูให้นักเรียนช่วยกันพิจารณาว่า วิธีการช่วยเหลือต่าง ๆ ที่แต่ละกลุ่มคิดมานั้น มีข้อดี ข้อเสียอะไรบ้าง วิธีการในข้อใด น่าจะได้ผลดีมากที่สุด ครูให้นักเรียนเขียนสรุป ผลดีของการเสียสละ และผลเสียของการเห็นแก่ตัวลงในสมุดบันทึก

ขั้นสรุปผล

9. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปกิจกรรม และเนื้อหาในบทเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. เกมใจประสานใจ
2. แผนภูมิตัวอย่างการเสียสละด้วยวิธีต่าง ๆ
3. บัตรคำเล่นเกมผสมคำ

การประเมินผล

1. การสังเกต จาก การร่วมกิจกรรมว่ามีการช่วยเหลือแบ่งปันกันมากน้อยเพียงใด
การสนทนาซักถาม การอภิปราย การรายงาน การอธิบายผลดีผลเสีย
2. การตรวจผลงาน ตรวจแบบบันทึกผลดี ผลเสีย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก
เกมใจประสานใจ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อฝึกให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม
2. เพื่อสังเกตการแสดงความเสียสละให้กันและกัน

อุปกรณ์

กระดาษสีตัดเป็นรูปหัวใจ แบ่งเป็น 3 ชั้น จำนวน 30 ชุด
 แบบบันทึกการสังเกต ของผู้สังเกตการณ์

วิธีเล่น

1. ขออาสาสมัครเป็นผู้สังเกตการณ์ 4 คน แจกแบบบันทึกการสังเกตให้คนละ 1 ชุด
2. อธิบายกติกาให้ผู้เล่นฟัง ดังนี้
 - ให้ผู้ที่ได้ชิ้นส่วนสีเดียวกันมานั่งใกล้ๆกัน เพื่อให้ชิ้นส่วนแก่กันได้
 - ห้ามผู้เล่น พูดคุยกัน และห้ามแสดงกิริยาทำท้าวว่าอยากได้ หรือแย่งชิ้นส่วนจากเพื่อน
 - มอง และให้ชิ้นส่วนของตนเองแก่เพื่อนได้
 - ต่อชิ้นส่วนที่ได้เป็นรูปหัวใจ ที่มาจากชิ้นส่วน 3 ชั้น สีเดียวกัน

*** กลุ่มที่ต่อชิ้นส่วนได้ เป็นรูปหัวใจ 6 ดวง เสร็จก่อนเป็นผู้ชนะ

แบบสังเกตการณ์

1. ผู้เล่นมีการพูดคุยกันหรือไม่ () มี () ไม่มี
2. ผู้เล่นมีการแสดงการอยากได้ของคนอื่นหรือไม่ () มี () ไม่มี
3. ผู้เล่นมีการแย่งชิ้นส่วนจากเพื่อนหรือไม่ () มี () ไม่มี
4. ผู้เล่นมีการให้ชิ้นส่วนของตนเองแก่เพื่อนหรือไม่ () มี () ไม่มี
5. ผู้เล่นไปช่วยต่อรูปหัวใจให้เพื่อนหรือไม่ () มี () ไม่มี

ลงชื่อ.....ผู้สังเกตการณ์

บัตรคำเล่นเกมผสมคำ

บ้าน	พิ	ทักษ์	สัตว์	พิ	การ
ผู้	ประ	สบ	ภัย	ไฟ	ไหม้
วง	ตน	ตรี	คน	ตา	ขอด
ตำ	รวจ	ตระ	เวน	ชาย	แดน
นัก	เรียน	ขาด	แคลน	อุป	กรณ์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อแบ่งกลุ่ม
2. เพื่อให้นักเรียนทราบว่าผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือได้แก่ใครบ้าง

อุปกรณ์

บัตรคำตามตารางข้างต้นตัดเป็นชิ้น ๆ

วิธีเล่น

1. แจกบัตรคำให้นักเรียนคนละ 1 บัตร
2. ให้แต่ละคนพิจารณาคำในบัตรที่ตนเองได้รับ
3. ให้นักเรียนหาสมาชิกที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน โดยสังเกตคำในบัตรคำ คือผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ จะมีบัตรคำ 6 แผ่น
4. ครูเป่านกหวีดให้นักเรียนรวมกลุ่มเมื่อสมาชิกครบแล้วนั่งลง
5. ครูตรวจดูว่าผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นใครบ้าง ให้นักเรียนจัดกลุ่มให้ถูกต้อง

แบบบันทึก ผลดี ผลเสีย

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกของกลุ่ม คือ 1).....

2).....

3).....

4).....

5).....

6).....

การแสดงความเสียสละโดย

.....

ผลดี

ผลเสีย

.....
.....
.....
.....
.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 12 เรื่อง การเสียสละเพื่อผู้อื่นและสังคมด้วยกำลังกาย และกำลังทรัพย์
(ต่อ เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

การรู้จักเสียสละกำลังกาย และเสียสละทรัพย์สินของ แก่ผู้ผู้ที่ประสบภัย เป็นการช่วยเหลือสังคมให้อยู่ได้.

จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้นักเรียนสามารถ

1. เลือกตัดสินใจแสดงการกระทำที่เสียสละแรงกายเพื่อผู้อื่นและสังคมได้
2. อธิบายเหตุผลในการแบ่งปันของใช้กับเพื่อนในชั้นเรียนได้
3. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีน้ำใจต่อกันได้
4. บันทึกการปฏิบัติตนเป็นผู้มีน้ำใจต่อกันได้

เนื้อหา เหมือนแผนการสอนที่ 11

ขั้นตอนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูติดบัตรคำการแสดง ความเสียสละในด้านต่างๆบนกระดานดำให้นักเรียนแต่ละคนเลือกที่จะปฏิบัติข้อใด เพราะเหตุใด
2. ครูติดคำของคะแนนลงบนบัตรคำ แล้วให้นักเรียนเลือกใหม่พร้อมทั้งบอกเหตุผล
3. ครูบอกนักเรียนว่าการเลือกกระทำการต่ำ ๆ จะต้องมีเหตุผลประกอบ และนักเรียนควรต้องให้เหตุผลในการตัดสินใจที่จะกระทำสิ่งต่าง

ขั้นเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด

4. ครูให้นักเรียนนับ 1-10 แบ่งนักเรียนเป็น 10 กลุ่ม กลุ่มละ 3 คน ให้แต่ละกลุ่มเลือกเขียนการแสดง ความเสียสละ ที่กลุ่มเลือกที่ดีที่สุด ลงในกระดาษแผ่นม้วนที่แจกให้ และตกแต่ง

ให้สวยงาม พร้อมทั้งบอกเหตุผลเหตุผลในการเลือก ในการเลือกการกระทำนั้นด้วย แล้วออกมา
แสดงผลงานให้เพื่อนดูทีละกลุ่ม

5. ครูให้แต่ละกลุ่มติดแผนภูมิที่เขียนไว้บนกระดานดำและให้นักเรียนพิจารณาเหตุผลใน
แต่ละข้อ ครูอธิบายทำความเข้าใจในเหตุผลแต่ละข้อนั้นว่ามีผลดีต่อส่วนตน และส่วนรวมอย่างไร
บ้าง นักเรียนควรจะตัดสินใจในการกระทำเพื่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

ขั้นปฏิบัติตามทางเลือก

6. ครูให้นักเรียนแต่ละคนคิดและเขียนคำขวัญ เพื่อเชิญชวนให้มีการเสียสละ
เพื่อผู้อื่นและสังคม ลงบนกระดาษที่แจกให้ คนละ 1 แผ่น (ให้เวลาในการคิดและเขียน 10 นาที)
ครูสังเกตการทำงานของนักเรียนว่ามีการช่วยเหลือและเสียสละให้กันหรือไม่

7. เมื่อหมดเวลาครูให้นำผลงานมาเสนอหน้าชั้นทีละ 10 คน และให้นักเรียนบอก
ปัญหาในการปฏิบัติงาน และการได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อนในการปฏิบัติงานครั้งนี้

8. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปการปฏิบัติตนเป็นผู้มีความเสียสละเพื่อผู้อื่นและสังคม
ของนักเรียนในชั้นเรียน

ขั้นปฏิบัติซ้ำจนทำเป็นประจำ

9. ครูแจกแบบบันทึกให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น เพื่อให้นักเรียนบันทึกการปฏิบัติตน
เป็นผู้เสียสละโดยการแบ่งปันทรัพย์สินของให้ผู้อื่น หรือการเสียสละแรงกายเพื่อผู้อื่นและสังคม
เป็นเวลา 2 สัปดาห์ ตั้งแต่ วันที่ 25 มิถุนายน ถึงวันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2536

ขั้นสรุป

10. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาและกิจกรรมในบทเรียน

11. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด

สื่อการเรียนการสอน

1. บัตรคำการแสดงความเสี่ยงละในด้านต่าง ๆ
2. กระดาษเขียนแผนภูมิ
3. สีเมจิก
4. แบบบันทึกการปฏิบัติตน เรื่องการแสดงตนเป็นผู้มีความเสี่ยงละเพื่อผู้อื่นและสังคม
5. แบบฝึกหัด เรื่อง การแสดงความเสี่ยงละด้วยกำลังกายและกำลังทรัพย์

การประเมินผล

1. การสังเกต จาก การร่วมกิจกรรม การให้เหตุผล การเลือกตัดสินใจ ความสนใจในการทำงาน การแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนใช้
2. การตรวจผลงาน จาก การเขียนแผนภูมิการแสดงความเสี่ยงละ การเขียนคำขวัญ แบบบันทึกการปฏิบัติตนเป็นผู้มีความเสี่ยงละ และแบบฝึกหัด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบฝึกหัด

เรื่อง การเสียสละเพื่อผู้อื่นและสังคมด้วยกำลังกายและกำลังทรัพย์

ชื่อ.....ชั้น.....โรงเรียน.....

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย / ลงใน () ที่ตัดสินใจเลือก แล้วเขียนเหตุผลในช่องที่กำหนดให้

1. ลุงพ่อมีบ้านอยู่ห่างจากวัดพอสมควร แต่ลุงพ่อจะเดินมาที่วัดตอนเช้า ๆ เสมอเพื่อช่วยทำความสะอาดศาลาวัด และบริเวณลานวัด ถ้านักเรียนมีเวลาว่างจะทำแบบลุงพ่อหรือไม่ เพราะอะไร

() มาช่วยทำความสะอาดวัด () ไม่มาที่วัดเลย

เพราะ

2. อี๊ดอยู่บ้านที่ใกล้โรงเรียนมากกว่าเพื่อน ที่ทำแปลงเกษตรด้วยกัน ดังนั้นอี๊ดจึงอาจสามารถน้ำที่แปลงเกษตรในหยุดทุกครั้งโดยไม่ต้องให้เพื่อนเสียเวลาเดินทางมา ถ้านักเรียนเป็นอี๊ดจะทำอย่างอี๊ดหรือไม่ เพราะอะไร

() ทำอย่างอี๊ด () ไม่ทำอย่างอี๊ด

เพราะ

3. สุกาเป็นนักเรียนที่เรียนเก่งเข้าใจบทเรียนต่างๆ ได้ดี เพื่อน ๆ จึงขอร้องให้ สุกาช่วยอธิบายการบ้านให้ฟังเสมอๆ ถ้านักเรียนเป็นสุกา จะตัดสินใจอย่างไร เพราะอะไร

() ช่วยอธิบายการบ้านให้เพื่อนฟัง () ไม่ช่วยเหลือให้เพื่อนทำเอง

เพราะ

4. เพชรรัตน์เป็นเด็กที่มีฐานะดี เขาชอบเอาวิทยุเล็กๆ มาฟังเพลงที่โรงเรียน มีเพื่อนมาขอฟังด้วย ถ้านักเรียนเป็นเพชรรัตน์ จะทำอย่างไร เพราะอะไร

() ให้เพื่อนฟังด้วย () ไม่ยอมให้เพื่อนฟังด้วย

เพราะ.....

5. นักเรียนเห็นเพื่อนคนหนึ่ง กำลังเก็บกวาดขยะที่มีจำนวนมาก ตรงบริเวณโรงอาหารของโรงเรียน นักเรียนจะทำอย่างไร เพราะอะไร

() ช่วยเพื่อนเก็บกวาด () ไม่ช่วยเหลือเพื่อนเลย

เพราะ.....

แผนการสอนที่ 13 เรื่อง ความขยันหมั่นเพียรในการเรียน (เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

ความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาเล่าเรียนเป็นทางแห่งความสำเร็จในชีวิต

จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้นักเรียนสามารถ

1. ยกตัวอย่างการกระทำที่แสดงถึงความขยันหมั่นเพียรในการเรียนได้
2. ยกตัวอย่างการกระทำที่แสดงถึงความเกียจคร้านในการเรียนได้
3. พิจารณาถึงผลดีของความขยันหมั่นเพียรในการเรียนและผลเสียของความ

เกียจคร้านในการเรียนได้

เนื้อหา

ความขยันหมั่นเพียรในการเรียน หมายถึง ความตั้งใจในการเรียนด้วยความมานะอดทน มีจิตใจเข้มแข็งไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้น มีความใฝ่รู้พยายามหาความรู้ใหม่ๆให้กับตนเองอย่างสม่ำเสมอ เช่น อ่านหนังสือทบทวนเรื่องที่เรียนมาแล้วทุกวัน ทำการบ้านที่ครูให้จนสำเร็จด้วยดี ตั้งใจเรียนหนังสือ เข้าห้องสมุดอ่านหนังสือ การซักถามข้อสงสัยจากผู้มีความรู้ ฯลฯ

นักเรียนที่มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียน ก็จะเรียนสำเร็จด้วยดี เป็นผู้ที่มีความรอบรู้ เข้าใจเรื่องต่างๆที่อยู่รอบตัวได้ดี รู้จักที่จะแก้ไขปัญหาต่างๆได้อย่างถูกต้อง ทำให้ชีวิตมีความเจริญก้าวหน้า

นักเรียนที่ไม่ขยันหมั่นเพียรในการเรียน เป็นคนเกียจคร้านในการเรียนก็จะไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียน ขาดความรู้ความเข้าใจจนเป็นเหตุให้ทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในทางที่ผิด ถูกหลอกลวงได้ง่าย

ขั้นตอนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสนทนากับนักเรียนโดยมีภาพประกอบการสนทนาถึงเรื่อง ดวงดาวและยานอวกาศที่มนุษย์ส่งไปสำรวจดวงดาวต่างๆ นั้น มีการสร้างจากประเทศอะไรบ้าง และต้องใช้ผู้ที่มีความรู้อย่างมากในเรื่องต่างๆ แล้วเล่า เรื่องของ ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา ให้นักเรียนฟังและให้นักเรียนช่วยกันคิดว่า เราสามารถเอาอย่าง ดร.อาจอง ในเรื่องใดได้บ้าง (เช่น ความขยันหมั่นเพียรในการเรียน ความมานะอดทน การปรับตัวให้เข้ากับสังคม)

ขั้นการคิดอย่างอิสระ

1. ครูนำคำขวัญ ที่เกี่ยวกับการศึกษาหาความรู้ มาติดบนกระดานดำให้นักเรียนอ่าน เช่น รากฐานของตึกคืออิฐ รากฐานของชีวิตคือการศึกษา, มีวิชาเหมือนมีทรัพย์อยู่นับแสน และสนทนาถึงความสำคัญของการศึกษาเล่าเรียน ให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างประโยชน์ของการศึกษาเล่าเรียน

2. ครูให้นักเรียนเล่นเกมใครเอ่ย

3. จัดให้นักเรียนสัมภาษณ์เพื่อนคนที่ถูกเลือกมากที่สุด ในเรื่องของการประพฤติตนเป็นผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียร โดยอาจจะใช้แนวคำถาม ดังนี้

- เมื่อกลับไปบ้านคุณต้องทำงานอะไรบ้าง?
- คุณใช้เวลาทำการบ้านตอนไหน?
- คุณได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนอย่างไร?
- ฯลฯ

4. ครูเขียนสรุปคำตอบของนักเรียนที่ให้สัมภาษณ์บนกระดานดำ และสนทนาซักถามลักษณะของผู้ที่ขยันหมั่นเพียรในการเรียน

ขั้นกำหนดทางเลือกหลาย ๆ ทาง

5. ครูให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายถึงการกระทำที่แสดงถึงความขยันหมั่นเพียรในการเรียน และวิธีการปฏิบัติตนเพื่อจะทำให้ตนเองมีความรู้ความเข้าใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น

6. ครูให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายถึงการกระทำที่แสดงถึงความเกียจคร้านในการเรียน

และยกตัวอย่างการกระทำที่เกี่ยจคร้านซึ่งไม่สมควรกระทำ

7. ครูช่วยนักเรียนสรุปการกระทำที่แสดงถึงความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของบุคคลที่มีชื่อเสียง เช่น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้าหญิงจุฬาภรณ์วลัยลักษณ์ และคุณครูของนักเรียนที่กำลังศึกษาด้วยตนเองอยู่ในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ขั้นพิจารณาไตร่ตรอง

8. ครูสนทนากับนักเรียนถึงบุคคลที่มีความขยันหมั่นเพียรที่นักเรียนรู้จักว่ามีใครบ้าง และเห็นเขาแสดงความขยันหมั่นเพียรอย่างไร ถ้านักเรียนอยากที่จะมีชื่อเสียงเหมือนกับ ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา นักเรียนจะต้องเตรียมตัวอย่างอะไรบ้าง ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนสามารถช่วยเหลือนักเรียนอย่างไรบ้าง และถ้าเรามีความเกี่ยจคร้านในการเรียน จะเกิดผลอย่างไรกับตัวเรา

9. ครูและนักเรียนช่วยสรุปผลดีของความขยันหมั่นเพียร และผลเสียของการเกี่ยจคร้านในการเรียน แล้วให้นักเรียนเขียนลงในสมุดจดบันทึก

ขั้นสรุป

10. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปกิจกรรมและเนื้อหาในบทเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพดวงดาว และยานอวกาศ
2. ประวัติของ ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา
3. เกมใครเอ่ย
4. แผนภูมิตัวอย่างการกระทำที่แสดงถึงความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

การประเมินผล

การสังเกต จาก การตั้งใจฟัง การสนทนาค้นคว้าด้วย การตอบคำถาม การร่วมกัน

อภิปราย

การตรวจผลงาน จาก การเขียนยกตัวอย่างการกระทำ การเขียนผลดี ผลเสีย

ภาคผนวก

เรื่อง ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา

ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของกรุงเทพมหานคร สมัยที่เป็นเด็กนั้นท่านเกรงและไม่สนใจในการเรียนมากเท่าไร มีนิสัยดื้อลั่น จนเมื่อต้องเดินทางไปอยู่ต่างประเทศกับคุณพ่อ จึงได้รู้ว่าถ้าตนเองยังมัวแต่เกรง ไม่สนใจการเรียนก็ต้องสอบตก และจะใช้ชีวิตอยู่ในต่างประเทศไม่ได้ และจากการถูกบังคับในเรื่องของศาสนาจะให้เข้าโบสถ์ สวดมนต์ตามศาสนาคริสต์ ท่านรับไม่ได้จึงได้พยายามค้นคว้าตำราที่เป็นเรื่องของพระพุทธรูปศาสนา จากห้องสมุดมาอ่าน ฟังนั่งสมาธิตามแนวของศาสนาพุทธ และมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียน พยายามฝึกนั่งทำสมาธิมาโดยตลอด จากนั้นนิสัยของท่านที่เป็นเด็กก้าวร้าว โกรธและโมโหง่าย ดื้อลั่น กลายเป็นคนที่ขี้มตตลอดเวลา มีอารมณ์ดี มีความจำดี มีสมาธิในการเรียน เคยสอบได้ที่โหลก็ สอบได้ที่หนึ่ง เมื่อจิตสงบ จิตว่าง ปัญญาจะเกิดขึ้นจริงๆ ความรู้ก็เกิดขึ้นจริงๆ ท่านจึงขยันฝึกสมาธิ ควบคู่กับการเรียนจนจบปริญญาเอกเป็นคนแรกในบรรดานักศึกษารุ่นเดียวกัน ในมหาวิทยาลัยที่ สหรัฐอเมริกา

ต่อมาได้เป็นอาจารย์สอนที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และก็ยังขยันศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ เสมอโดยไปดูงานที่สหรัฐอเมริกาเป็นประจำ จนมีครั้งหนึ่งไปพบประกาศเกี่ยวกับโครงการอวกาศ ไวก็ง เพื่อไปสำรวจดาวอังคาร ท่านจึงไปสมัครสร้างเครื่องมือระบบควบคุมยานอวกาศ ขนาด 1 นิ้ว คูณ 1 นิ้ว น้ำหนัก 35 กรัม ให้ร่อนลงดาวอังคารโดยอัตโนมัติ แล้วสามารถส่งสัญญาณ กลับมายังโลกได้อย่างชัดเจน ในครั้งแรกที่สร้างขึ้น เมื่อมาทดลองใช้ก็พัง ใช้ไม่ได้ถึง 3 ครั้ง จนทางโครงการให้โอกาสอีกเพียงเล็กน้อย ท่านจึงผ่อนคลายความเครียดไปนั่งทำสมาธิ ทำใจ ให้สงบ จนก็เกิดความรู้ขึ้นมาทันทีว่าจะสร้างอย่างไร ท่านจึงกลับมาที่ห้องทดลองและสร้างตามที่ เข้าใจทันทีปรากฏว่าใช้ได้ และเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของโลกเราที่มองเห็นดาวอังคาร ได้ชัดเจน ซึ่งนับว่าเป็นส่วนหนึ่งของนักวิทยาศาสตร์ชาวไทยที่ช่วยให้ยานไวก็งร่อนบนดาวอังคาร ได้สำเร็จด้วยความขยันหมั่นเพียรหาความรู้ และการตั้งมั่นทำใจให้สงบจนเกิดสมาธิและปัญญานั้นเอง

เกมใครเอ่ย

วัตถุประสงค์ ต้องการหาผู้ที่ขยันเรียนที่สุดตามสายตาของเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน
การแบ่งกลุ่มนักเรียน

อุปกรณ์ บัตรปริศนาใครเอ่ย 3 ชุด ชุดละ 10 ใบ

วิธีเล่น

1. ครูแจกบัตรปริศนาใครเอ่ยให้นักเรียนคนละ 1 ใบ
2. ให้นักเรียนเติมชื่อคนที่นักเรียนคิดว่ามีพฤติกรรมตามใบบัตรเพียงข้อเดียว
3. ให้คนที่ได้บัตรเหมือนกันมารวมกัน และดูว่าชื่อเพื่อนในกลุ่มตน เขียนชื่อมากที่สุด

คือ ใคร อันดับ 1, 2

4. ให้นักเรียนบอกชื่อนั้นให้ครูทราบ
5. ครูรวบรวมชื่อที่นักเรียนส่งมาและหาคนที่เพื่อนเลือกมากที่สุดเป็นคนขยันของ

ห้องเรียน

แผนการสอนที่ 14 เรื่อง ความขยันหมั่นเพียรในการเรียน (ต่อ เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

ความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาเล่าเรียนเป็นทางแห่งความสำเร็จในชีวิต

จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้นักเรียนสามารถ

1. ตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์ปัญหาที่ครูเล่าให้ฟังได้
2. อธิบายเหตุผลประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่ครูเล่าให้ฟังได้
3. ปฏิบัติงานที่ครูมอบหมายให้ด้วยความขยันเพียรจนสำเร็จได้
4. บันทึกการกระทำที่แสดงว่าตนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนได้

เนื้อหา เหมือนแผนการสอนที่ 13

ขั้นตอนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจกกระดาษให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น ให้เขียนชื่อ และเล่นเกมเลือกอย่างมีเหตุผลโดย ตัดกระดาษสีให้นักเรียนเลือกบนกระดาษดำ มีสี น้ำตาล เขียว แดง ม่วง และขาว ให้นักเรียน เขียนในกระดาษของตนเองว่า ครั้งที่ 1 เลือกสีอะไร เพราะอะไร ครูดึงกระดาษสีต่างๆออก ให้นักเรียนเห็นว่ากระดาษนั้นๆแทนค่าของเงินจำนวนที่แตกต่างกัน คือ สีน้ำตาล เท่ากับ สิบบาท, สีเขียว เท่ากับ ยี่สิบบาท, สีแดง เท่ากับ ห้าร้อยบาท, สีม่วง เท่ากับ ห้าร้อยบาท และสีขาว เท่ากับ หนึ่งพันบาท ให้นักเรียนตัดสินใจเลือกอีก 1 ครั้ง เขียนลงในกระดาษของตนเอง ว่าเลือก ครั้งที่ 2 เลือกสีอะไร เพราะอะไร
2. ครูอธิบายว่าคนเราทำอะไรต้องมีเหตุผล และต้องมีการเลือกที่จะทำอะไรเพราะเราไม่สามารถทำทุกอย่างได้พร้อมกันหมด เราต้องรู้จักเลือกที่จะทำอะไรก่อนอะไรหลัง

ขั้นเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด

3. ครูแบ่งนักเรียนเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยการจับฉลากชื่อ และให้นักเรียนส่งตัวแทนมารับบัตรงานไปปฏิบัติ
4. ครูให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้น
5. ครูเขียนเหตุผลของแต่ละกลุ่มลงบนกระดานคำอธิบายทำความเข้าใจในเหตุผลแต่ละข้อว่ามีผลที่เห็นแก่ส่วนตนหรือและส่วนรวมอย่างไร เน้นให้นักเรียนใช้เหตุผลในการตัดสินใจกระทำการต่าง ๆ โดยมีเหตุผลที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

ขั้นปฏิบัติตามทางเลือก

6. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปคัดลายมือตัวเต็มบรรทัด จากป้ายบทกลอนที่ติดอยู่ตามผนังห้องเรียนมาส่งครู อย่างน้อยวันละ 2 บทกลอน เป็นเวลา 3 วัน

ขั้นปฏิบัติซ้ำจนทำเป็นประจำ

7. ครูให้นักเรียนเขียนบันทึกการกระทำที่แสดงว่าตนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียน เป็นเวลา 1 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 30 มิถุนายน ถึงวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2536 (ทำนอกเวลาเรียน)

ขั้นสรุป

8. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปกิจกรรมและเนื้อหาในบทเรียน
9. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด

สื่อการเรียนการสอน

1. เกมเลือกอย่างมีเหตุผล
2. ฉลากชื่อนักเรียน
3. บัตรงานกลุ่ม
4. แบบบันทึกการกระทำเรื่องความขยันหมั่นเพียรในการเรียน
5. แบบฝึกหัด เรื่องความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

การประเมินผล

1. การสังเกตจากการร่วมกิจกรรมการเล่นเกม การแสดงความคิดเห็น การร่วมอภิปราย
การให้เหตุผล
2. การตรวจผลงาน จาก การคัดลายมือ แบบบันทึก แบบฝึกหัด

ภาคผนวก

บัตรงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิก 1).....

2).....

3).....

4).....

5).....

ให้ช่วยกันตอบปัญหาลงในบัตรงาน

1. นักเรียนใช้เวลาว่างในช่วงตอนเย็นเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเรียนอย่างไรบ้าง
ทำไมคิดว่าการกระทำนั้นเป็นประโยชน์ต่อการเรียน

ตอบ.....

.....

.....

2. นักเรียนเคยเข้าห้องสมุดเพื่อไปอ่านหนังสืออะไรบ้าง นักเรียนคิดว่าหนังสือที่อ่านนั้น
เป็นประโยชน์อย่างไรต่อนักเรียน

ตอบ.....

.....

.....

แบบบันทึกการปฏิบัติตนของนักเรียน
เรื่อง ความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

ชื่อ.....ชั้น.....โรงเรียน.....

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ถูกลงในช่องวันที่นักเรียนได้กระทำดังรายการ
และใส่เครื่องหมาย ในวันที่นักเรียนไม่ได้กระทำดังรายการ

ให้บันทึกตั้งแต่วันที่ 30 มิถุนายน ถึงวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2536

ข้อที่	การกระทำ	วันที่	30	1	2	3	4	5	6	7
1	มาถึงโรงเรียนแต่เช้า									
2	มาโรงเรียนตลอดวัน									
3	ไม่คุยในขณะที่ครูกำลังสอน									
4	ไม่เล่นในขณะที่ครูสอน									
5	มีเวลาว่างอ่านหนังสือเรียน									
6	ทำการบ้านเสร็จก่อนกลับที่พัก									
7	เข้าห้องสมุดค้นคว้าเรื่องที่ที่น่าสนใจ									
8	ซักถามครูในเรื่องที่ไม่เข้าใจ									
9	ตอบคำถามที่ครูถามได้									
10	นำหนังสือกลับไปอ่านที่บ้าน									

แบบฝึกหัด

เรื่อง ความขยันหมั่นเพียรในการเรียน

ชื่อ.....ชั้น.....โรงเรียน.....

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย / ลงใน () ที่ตัดสินใจเลือก แล้วเขียนเหตุผลลงในช่องที่กำหนดให้

1. นักเรียนใช้ชอบเข้าห้องสมุดหรือไม่ เพราะอะไร

() ชอบ

() ไม่ชอบ

เพราะ

2. ให้นักเรียนเขียนรายชื่อหนังสือที่เคยอ่านในห้องสมุด.....

3. นักเรียนคิดว่าหนังสือที่อ่านนั้นมีประโยชน์อย่างไรบ้าง.....

4. คุณครูบอกว่ารุ่งนี้จะมีการเรียนการสอนเพียงครึ่งวัน ทำให้นักเรียนล้งเลใจที่จะไปโรงเรียน นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร

() ไปโรงเรียน

() ไม่ไปโรงเรียน

เพราะ

5. นักเรียนจะต้องทดสอบแข่งขันเข้าเรียนต่อ ทำให้ต้องดูหนังสือดึก และต้องไปเรียนพิเศษในตอนเย็นจนไม่มีค้อมีเวลานักก่อน นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร

() ขยันดูหนังสือ

() หาเวลานักก่อนไปเที่ยว

เพราะ

6. เพราะอะไรที่นักเรียนต้องขยันหมั่นเพียรในการเรียนโดยทำการบ้านและอ่านหนังสือทุกวัน

เพราะ.....

แผนการสอนที่ 15 เรื่อง ความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน (เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

ความขยันหมั่นเพียรเป็นทางสู่ความสำเร็จ ความเกียจคร้านเป็นทางสู่ความอันจน

จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้นักเรียนสามารถ

1. บอกการกระทำที่แสดงถึงความขยันหมั่นเพียร และความเกียจคร้านในการทำงานได้
2. เขียนวิธีการทำที่จะทำให้คนเราทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียรได้
3. พิจารณาถึงผลดีของความขยันหมั่นเพียรในการทำงานและผลเสียของความเกียจคร้านในการทำงานได้

เนื้อหา

ความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน หมายถึง การทำงานด้วยความตั้งใจอย่างสม่ำเสมอ มีความอดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคทั้งปวง จนงานสำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี ผลดีของความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน คือทำให้การงานประสบความสำเร็จเจริญก้าวหน้า เป็นที่ชื่นชมของผู้ที่เป็นเจ้านาย ทำให้มีฐานะมั่นคงมีความเป็นอยู่ที่ดี ผลเสียของความเกียจคร้านในการทำงาน คือ ทำให้การงานเสียหายไม่สำเร็จตามเป้าหมาย การงานไม่เจริญก้าวหน้า ไม่เป็นที่พอใจของเจ้านาย

ขั้นตอนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสอนนักเรียนร้องเพลงฝังฝัน แล้วสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อเพลงว่า ฝันมีการทำงานอย่างไรบ้าง นำภาพฝังฝันมาให้เด็กเรียนดูว่า กว่าที่ฝันจะสร้างรังเสร็จ ต้องใช้ความขยันหมั่นเพียรในการสร้างรังมาก นักเรียนควรเอาอย่างฝัง

ขั้นการคิดอย่างอิสระ

2. ครูเล่านิทานประกอบภาพ เรื่องมดง่ามกับแมลงปอ ให้นักเรียนฟังและให้นักเรียนช่วยกันคิดตอนจบของเรื่องว่าจะเป็นอย่างใด ครูเลือกนักเรียน 4-5 คน ออกมาอ่านตอนจบของเรื่องให้เพื่อนฟัง
3. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปว่าเรื่องมดง่ามกับแมลงปอ ควรจะจบอย่างไร เพราะอะไร

ขั้นกำหนดทางเลือกหลาย ๆ ทาง

4. ครูให้นักเรียนเล่นเกม หาววก
5. ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมารับบัตรงาน
6. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาเลือกกลุ่มรายงานหน้าชั้น แล้วรายงานตามลำดับ โดยครูเขียนสรุปวิธีการที่แต่ละกลุ่มเสนอความคิดบนกระดานดำ
7. ครูเสนอแนะแนวการกระทำเพื่อแก้ปัญหาเป็นการเพิ่มข้อมูลและแนวความคิดให้นักเรียน

ขั้นพิจารณาไตร่ตรอง

7. ครูให้นักเรียนพิจารณา ความคิดแต่ละข้อว่ามีผลดีผลเสียอย่างไรบ้าง และให้นักเรียนเขียนสรุปผลดีของความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน และผลเสียของความเกียจคร้านในการทำงานลงในแบบบันทึกผลดี-ผลเสียที่ครูแจกให้

ขั้นสรุป

8. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปกิจกรรมและเนื้อหาในบทเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลงผึ้งขยัน
2. นิทานประกอบภาพ เรื่องมดกับแมลงปอ
3. เกมหาพวก
4. บัตรงานกลุ่ม
5. แบบบันทึกผลดี-ผลเสีย

การประเมินผล

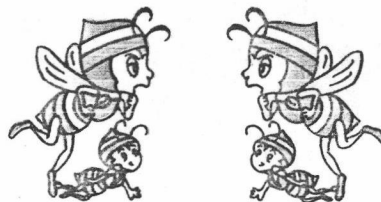
1. การสังเกต จาก ความตั้งใจเรียน การร่วมกิจกรรมร้องเพลง การเล่นเกม การแสดงความคิดเห็น การสรุปผลดี ผลเสีย
2. การตรวจผลงาน จาก บัตรงานกลุ่ม แบบบันทึกผลดีผลเสีย

ภาคผนวก

เพลงผึ้งขยัน

เนื้อร้อง อ่ำไพ สุจริตกุล , ทำนอง เพลงลาวลำปาง

หึ่ง หึ่ง หึ่ง หึ่ง	เสียงผึ้งบินเวียนวน
ตูดตอมสุคนธ์	น้ำหวานแล้วบินเลยไป
สร้างรวงรัง	สวยปานวังยิ่งใหญ่
หากขยันเหมือนผึ้งเมื่อใด	ทุกคนก้าวไปสู่ความเจริญ

แบบบันทึกผลดี ผลเสีย

ชื่อ.....ชั้น.....โรงเรียน.....

ผลดีของความขยันหมั่นเพียรในการทำงานคือ 1).....

2).....3).....

4).....5).....

ผลเสียของการเกียจคร้านในการทำงานคือ 1).....

2).....3).....

4).....5).....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นิทาน เรื่องมดง่ามกับแมลงปอ

ณ ที่สวนดอกไม้ใกล้ลำธาร เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ต่างๆมากมาย เช่น ผีเสื้อ แมลงปอ มดง่าม จิ้งหรีด ฯลฯ สัตว์ทุกชนิดอาศัยอยู่อย่างมีความสุข

มดง่าม นั้น เป็นสัตว์ที่ขยัน มันจะเดินขนอาหารเข้าไปที่พักในรูดินของมัน ตลอดเวลา ส่วนเจ้าแมลงปอก็ได้แต่บินวนไปวนมา เพื่ออวดปีกที่แบบบางและสวยงามของมัน มันมักจะมาแฉะบอกเจ้ามดง่ามว่า " หยุดทำงานเสียบ้างไม่รู้อะไรจะไปทำไมมากมายนัก "

เจ้ามดง่ามตอบว่า " เก็บไปไว้ใช้กินในยามที่ขาดแคลน เจ้าละไม่เก็บอาหารไว้กับเขาบ้างหรือ " เจ้าแมลงปอ " ไม่จำเป็นหรอก เพราะข้ากินอาหารไม่เปลือง ในธรรมชาติก็มีมากมาย "

เจ้ามดง่าม " ก็ตามใจเจ้าแล้วกัน " มดง่ามก็ทำงานของมันต่อไป เจ้าแมลงปอก็ได้แต่บินไปอวดปีกที่สวยงามของมัน โดยไม่คิดทำงานเลย

มดง่าม นั้น หลังจากกินอาหารลงไปใต้ดิน มันรู้ด้วยสัญชาตญาณว่าไม่ช้าจะมีน้ำท่วมเกิดขึ้น มันจึงรีบช่วยกันขนอาหารจากใต้ดินไปไว้ที่ต้นไม้ใหญ่ที่มีความแข็งแรงและอยู่ห่างจากลำธารออกไป

เจ้าแมลงปอก็ยังบินแฉะมาขู่เข้าว่า " ขยันกันนักหนา เดียวก็เป็นลมตายหรอก " แต่มดง่ามก็ไม่สนใจมันคงทำงานด้วยความขยันขันแข็ง

อีกไม่นานนักก็มีลมแรง และฝนตกหนักจนน้ำท่วมลำธาร สวนดอกไม้ที่อยู่อาศัยของแมลงต่างๆ จมไปอยู่ใต้น้ำ

เจ้าแมลงปอและมดง่ามจะเป็นอย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันต่อเรื่องให้จบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เกมหาพวก

วัตถุประสงค์ เพื่อแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม

- อุปกรณ์
1. ภาพสัตว์ แมว ไก่ นก หมู
 2. นกหวีด

- วิธีเล่น
1. ครูอธิบายวิธีการเล่นว่านักเรียนได้ภาพสัตว์ใดจะต้องทำเสียงของสัตว์นั้น และหาพวกของตนให้ครบ เมื่อครบแล้วจึงหยุดร้องและนั่งลง
 2. ครูแจกบัตรภาพให้
 3. ครูเป่านกหวีดให้สัญญาณในการหาพวก

บัตรงานกลุ่มที่ 1

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกของกลุ่ม 1)..... 2).....

3)..... 4).....

5)..... 6).....

7)..... 8).....

1. กลุ่มของนักเรียนได้ภาพสัตว์อะไร..... สัตว์ชนิดนี้มีลักษณะนิสัยที่นักเรียนควรจะทำอย่างไรหรือไม่..... เพราะอะไร.....

2. สมมติว่าที่บ้านนักเรียนเปิดร้านขายของ และจะขายดีมากในช่วงตอนเช้า แม่ขายคนเดียวจะขายไม่ทัน นักเรียนจะมีวิธีช่วยเหลือแม่อย่างไรบ้างให้กลุ่มช่วยกันคิดให้การช่วยเหลือแม่โดย.....

.....

.....

บัตรงานกลุ่มที่ 2

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกของกลุ่ม 1).....2).....

3).....4).....

5).....6).....

7).....8).....

1. กลุ่มของนักเรียนได้ภาพสัตว์อะไร.....สัตว์ชนิดนี้มีลักษณะนิสัยที่นักเรียนควรจะ
เอาอย่างหรือไม่.....เพราะอะไร.....

2. สมมติว่านักเรียนทุกคนในกลุ่มมีฐานะยากจนมาก แต่อยากที่จะเรียนหนังสือต่อในระดับมัธยมศึกษา นักเรียนจะ
ทำอย่างไรจึงจะได้เรียนหนังสือ

การกระทำ.....

บัตรงานกลุ่มที่ 3

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกของกลุ่ม 1).....2).....

3).....4).....

5).....6).....

7).....8).....

1. กลุ่มของนักเรียนได้ภาพสัตว์อะไร.....สัตว์ชนิดนี้มีลักษณะนิสัยที่นักเรียนควรจะ
 เอาอย่างหรือไม่.....เพราะอะไร.....

2. ถ้านักเรียนมีน้องที่ขี้เกียจทำงาน คือ ไม่ยอมช่วยเหลือการงานเลย นักเรียนจะมีวิธีใดที่ทำ
 ให้น้องยอมช่วยเหลือการงาน
 การกระทำ.....

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บัตรงานกลุ่มที่ 4

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกของกลุ่ม 1).....2).....

3).....4).....

5).....6).....

7).....8).....

1. กลุ่มของนักเรียนได้ภาพสัตว์อะไร.....สัตว์ชนิดนี้มีลักษณะนิสัยที่นักเรียนควรจะ
 เอาอย่างหรือไม่.....เพราะอะไร.....

.....

2. นักเรียนมีการบ้านที่ต้องทำหลายวิชา และทุกวิชาต้องทำให้เสร็จในวันรุ่งขึ้น
 นักเรียนจะมีวิธีการทำอย่างไร

.....

.....

.....

ศูนย์วิจัยและพัฒนา
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 16 เรื่อง ความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน (ต่อ เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

ความขยันหมั่นเพียรเป็นทางสู่ความสำเร็จ ความเกียจคร้านเป็นทางสู่ความอันจน

จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้นักเรียนสามารถ

1. ตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์ปัญหาที่ครูเล่าให้ฟังได้
2. อธิบายเหตุผลประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่ครูเล่าให้ฟังได้
3. ปฏิบัติงานที่ครูมอบหมายให้ด้วยความขยันหมั่นเพียรจนสำเร็จได้
4. บันทึกการกระทำที่แสดงว่าตนมีความขยันหมั่นเพียรในการทำงานได้

เนื้อหา เหมือนแผนการสอนที่ 15

ขั้นตอนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูเล่านิทานเรื่อง ตาแป๊ะหาลูกสะก๊อ ให้นักเรียนฟัง และสนทนาซักถามเกี่ยวกับเรื่องในนิทานว่าให้ข้อคิดอะไรบ้าง

ขั้นเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด

2. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามกลุ่มเดิม เป็น 4 กลุ่ม คือกลุ่ม แมว ไก่ นก และหมู โดยให้ออกเสียงร้องเป็นสัตว์ชนิดนั้นๆ เพื่อหากลุ่มของตน
3. ครูให้แต่ละกลุ่มพิจารณาแนวความคิดในการแก้ปัญหาในเรื่องที่ตนได้รับมอบหมายไว้ แต่ละเรื่องและให้ตัดสินใจเลือกแนวทางการปฏิบัติที่กลุ่มคิดว่าดีที่สุดมา 1 ความคิด พร้อมทั้งให้เหตุผลในการเลือกแนวทางนั้น

4. ครูให้แต่ละกลุ่มออกมาเขียนแนวทางปฏิบัติและเหตุผลของกลุ่มบนกระดานดำ ครูอธิบายทำความเข้าใจในเหตุผลแต่ละข้อที่แต่ละกลุ่มให้มาว่าจะมีผลอย่างไรบ้าง ถ้าเลือกเพราะเหตุผลนั้น ๆ และให้นักเรียนทั้งชั้นช่วยกันลงความเห็นว่าจะมีเหตุผลในการเลือกปฏิบัติในแนวทางต่างๆกันเพราะอะไร เป็นเหตุผลรวมของนักเรียนทั้งห้อง

ขั้นปฏิบัติตามทางเลือก

5. ครูแจกกระดาษให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปการปฏิบัติตนในเรื่องของขยันหมั่นเพียรในการทำงาน โดยเขียนลงบนกระดาษที่แจกให้ แล้วส่งตัวแทนออกมาอ่านให้ทุกคนฟัง

6. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มคิดและเขียนคำขวัญเตือนใจในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ทุกคนทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียร ลงในกระดาษแผ่นภูมิที่ครูจัดให้

7. ครูให้นักเรียนออกมาแสดงผลงานของตนและร่วมกันอภิปรายการทำงานภายในกลุ่มว่ามีความขยันขันแข็งในการทำงานอย่างไร

ขั้นปฏิบัติซ้ำจนทำเป็นประจำ

8. ครูให้นักเรียนบันทึกการกระทำที่แสดงว่ามีความขยันหมั่นเพียรในการทำงานของนักเรียนเป็นเวลา 1 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 1 ถึงวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ.2536 ลงในแบบบันทึกที่ครูแจกให้ (ทำนอกเวลาเรียน)

ขั้นสรุป

9. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปกิจกรรมและเนื้อหาในบทเรียน

10. ครูสอนให้นักเรียนร้องเพลง อ้อ่า เกียจคร้าน

11. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่องความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน

สื่อการเรียนการสอน

1. นิทานประกอบภาพเรื่อง ตาแป๊ะหา ลูกสะใภ้
2. กระดาษเขียนแผนภูมิ สีเมจิก
3. แบบบันทึกการกระทำ เรื่องความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน
4. แผนภูมิเพลง อ้อ่าเกียจคร้าน
5. แบบฝึกหัด เรื่องความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน

การประเมินผล

การสังเกต จาก ความตั้งใจเรียน การสนทนาซักถาม การตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหา การให้เหตุผล การทำงานร่วมกัน การร่วมกิจกรรมร้องเพลง
การตรวจผลงาน จาก แบบบันทึกการกระทำ แบบฝึกหัด

ภาคผนวก

เพลง อ้อ่าเกียจคร้าน

คำร้อง, ทำนอง สุเทพ โชคสกุล

อ้อ่าเกียจคร้านการทำงานนะพวกเรา
 งานหนักงานเบาเหนื่อยแล้วเรานักผ่อนก็หาย
 ไม่ทำงาน หลบหลังงานเอาแต่สบาย
 แก่จนตายขอทำนายว่าไม่เจริญ (ซ้ำ)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นิทานเรื่อง ตาแป๊ะหาลูกสะใภ้

มีตาแป๊ะแก่คนหนึ่งอาศัยอยู่กับลูกชาย ประกอบอาชีพทำสวนส้ม มีฐานะดี ตาแป๊ะอยาก
ให้ลูกชายของแกได้แต่งงานกับผู้หญิงที่ดี มีความขยันขันแข็งในการทำงาน เป็นแม่บ้านแม่เรือน

ตาแป๊ะจึงหาอายุหาเพื่อที่จะเลือกลูกสะใภ้ของแก ให้ได้ตามต้องการ แกจึงให้คนงาน
ช่วยกันเก็บส้มเขียวหวานในสวนใส่รถเข็น เทียวไปประกาศว่า บ้านใครมีขะให้เก็บขะมา
แลกกับส้มเขียวหวานได้ ชาวบ้านแถวนั้น ก็พากันเก็บขะที่บ้านของตน มายื่นรอเพื่อแลกส้มจาก
ตาแป๊ะ แต่มีอยู่บ้านหนึ่งมีสองแม่ลูกยืนถือขะอยู่เพียงเล็กน้อยรออยู่ ตาแป๊ะก็มารับแลกขะไป
และสังเกตดูบ้านของสองแม่ลูกเห็นว่าสะอาดเรียบร้อย จะต้องเป็นผู้ที่มีความขยันในการทำงาน

ในวันรุ่งขึ้น ตาแป๊ะจึงนำลูกชายมาค้ขอหญิงสาวไปเป็นลูกสะใภ้ หญิงสาวผู้มีความขยัน
ในการทำงานก็ได้ไปเป็นภรรยาที่ดีของเจ้าของสวนส้มเขียวหวานที่ใหญ่โต ประกอบกับความขยัน
หมั่นเพียรในการทำงานของเธอและครอบครัวทำให้ครอบครัวมีฐานะร่ำรวยมากขึ้น อยู่กันอย่าง
มีความสุข

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบบันทึกการกระทำ
เรื่อง ความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน

ชื่อ.....ชั้น.....โรงเรียน.....

ให้นักเรียนเขียนบันทึกการแสดง ความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน
ตั้งแต่วันที่ 1 ถึงวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2536

วัน เดือน ปี	การกระทำ	เหตุผล
1 กค. 36	ตัวอย่าง รับจ้างทำงานพิเศษ	ต้องการหาเงินซื้อหนังสือเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบฝึกหัด

เรื่อง ความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน

ชื่อ.....ชั้น.....โรงเรียน.....

1. นักเรียนมีฐานะยากจน จึงต้องไปทำงานพิเศษในตอนเย็นทุกวันไม่มีเวลาที่จะได้เล่นกับเพื่อน ๆ และเมื่อกลับมาบ้านก็ต้องทำงานบ้านอีก นักเรียนคิดอย่างไรกับการทำงานพิเศษ.....

2. นักเรียนอยากจะชวนเพื่อนให้ทำงานพิเศษบ้างหรือไม่เพราะอะไร.....
เพราะ

3. ที่บ้านของนักเรียนเป็นร้านขายของ นักเรียนต้องรีบกลับบ้านช่วยพ่อแม่ขายของและทำงานบ้าน คือ กวาดบ้าน ถูบ้าน เอาอาหารให้สุนัขและแมว ล้างจานกองโต ทุกวัน จนไม่มีเวลาทบทวี เพราะต้องทำการบ้านที่ครูมอบหมายให้อีก นักเรียนคิดอย่างไรกับการทำงานอย่างนี้ทุกวัน.....

ถ้านักเรียนมีโอกาสที่จะหลีกเลี่ยงการทำงานต่างๆข้างต้นนักเรียนจะทำหรือไม่เพราะอะไร
.....
.....

4. นักเรียนอาศัยอยู่กับพระที่วัด ต้องตื่นนอนแต่เช้าทำความสะอาดกุฏิ ตามพระไปรับบิณฑบาตเช้า และต้องกลับมาเตรียมจัดอาหารถวายพระ รับประทานอาหาร และล้างถ้วยชาม ทุกวัน จนไม่มีโอกาสได้ไปโรงเรียนแต่เช้า นักเรียนคิดอย่างไรกับการทำงานต่างๆ
.....
นักเรียนคิดที่จะหลีกเลี่ยงการทำงานหรือไม่ เพราะอะไร.....
.....

แผนการสอนตามโปรแกรม

แผนการสอนที่ 17 เรื่อง การแสดงความซื่อสัตย์สุจริตทางกาย (เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

คนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตจะเป็นที่เคารพนับถือและไว้วางใจของผู้อื่น

จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้นักเรียนสามารถ

1. ยกตัวอย่างการกระทำที่แสดงว่าเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตทางกายได้
2. ยกตัวอย่างการกระทำที่แสดงว่าเป็นผู้ไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตทางกายได้
3. บอกวิธีการป้องกันการเกิดการทุจริตในห้องเรียนได้
4. บอกถึงประโยชน์ของความซื่อสัตย์สุจริตทางกายได้
5. บอกถึงโทษของการไม่ซื่อสัตย์สุจริตทางกายได้

เนื้อหา

ความซื่อสัตย์ หมายถึง ความจริง ความตรง ความแท้ คนซื่อสัตย์ คือ คนที่มีความจริงใจ มุ่งรักษาความจริงอยู่เสมอ พูดจริงทำจริง เป็นต้น

ความสุจริต หมายถึง คนที่ประพฤติปฏิบัติตน ถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับ หรือทำตามกฎหมาย ไม่ขัดต่อศีลธรรมทางศาสนา ไม่คดโกง ทำความดีทั้งต่อหน้าและลับหลัง เป็นต้น

ความซื่อสัตย์สุจริตทางกาย คือการกระทำที่ตรงไปตรงมา ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ได้แก่ การไม่ลักขโมยของของใคร การไม่หยิบของผู้อื่นก่อนได้รับอนุญาต การไม่ถือเอาของผู้อื่นมาเป็นของตน การคืนเงินส่วนที่แม่ค้าทอนเกินมา การไม่ประจบอาชีวะที่ผิดกฎหมาย ไม่ลอกการบ้านเพื่อนมาส่งครู ไม่ลอกข้อทดสอบกันในเวลาสอบ เป็นต้น

ประโยชน์ของผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตทางกาย ได้แก่ มีความมั่นใจในการทำงาน ทำการงานเจริญก้าวหน้าเป็นที่ไว้วางใจของบุคคลอื่น เป็นผู้ที่มีชื่อเสียงได้รับการยอมรับ เป็นต้น

โทษของการไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตทางกาย คือ การทุจริตคดโกง ได้แก่ เป็นคนขี้ระแวง กลัวถูกลงโทษ ไม่เป็นที่ไว้วางใจของบุคคลอื่น ทำความเสื่อมเสียมาสู่วงศ์ตระกูล เป็นต้น

ขั้นตอนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูเล่าข่าวจากหนังสือพิมพ์ เรื่อง ความซื่อสัตย์ ให้นักเรียนฟัง และสนทนาซักถาม เรื่องการกระทำของคนในข่าว ว่ามีคุณธรรมใด ควรเอาอย่างหรือไม่อย่างไร ถ้าสังคมมีคนนิสัยแบบนี้มากจะเป็นอย่างไร และถ้าคนในสังคมไม่เป็นแบบเด็กชายวิโรจน์ จะเกิดปัญหาอย่างไร ในการอยู่ร่วมกันในสังคมควรมีคุณธรรมใด ที่จะทำให้ทุกคนอยู่ร่วมกันด้วยความสุข (เช่น ความซื่อสัตย์สุจริตต่อกัน)

ขั้นการคิดอย่างอิสระ

2. ครูให้นักเรียนชมการแสดงบทบาทสมมติ เรื่องห้องเรียนอลเวง และร่วมกันอภิปรายปัญหาที่เกิดขึ้น ว่าเกิดจากอะไร และเราสามารถป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาได้อย่างไรบ้าง ครูเขียนคำตอบของนักเรียนบนกระดานดำ และอธิบายเพิ่มเติมในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตทางกาย ทัดแผนภูมิเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตทางกาย ให้นักเรียนอ่านพร้อมๆกัน

3. ให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างการกระทำที่แสดงว่าเป็นคนซื่อสัตย์สุจริตทางกาย และการกระทำที่แสดงว่ามีการทุจริตทางกายที่อาจเกิดขึ้นในห้องเรียนหรือในสังคมที่ตนอาศัยอยู่ มาคนละ 1 ข้อ ครูเขียนตัวอย่างนั้นบนกระดานดำ

ขั้นกำหนดทางเลือกหลาย ๆ ทาง

4. ให้นักเรียนช่วยกันคิดวิธีการป้องกัน ไม่ให้เกิดการทุจริตในห้องเรียนขึ้นได้ ครูเขียนวิธีการป้องกันบนกระดานดำ และอธิบายเพิ่มเพื่อให้นักเรียนมีวิธีป้องกันหลายๆวิธีตามสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้

ขั้นพิจารณาไตร่ตรอง

5. ให้นักเรียนมาหยิบชิ้นส่วนในกล่องไปคนละ 1 ชิ้น ใครที่ได้สีเดียวกัน ให้อยู่รวมกันแล้วต่อชิ้นส่วนที่ได้เป็นภาพ แล้วให้แต่ละกลุ่มอภิปรายจากภาพดังนี้

- คนในภาพแสดงพฤติกรรมอย่างไร
- จากพฤติกรรมในภาพจะมีผลต่อผู้ที่กระทำอย่างไร

6. ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น

7. ครูอธิบายถึงประโยชน์ของการอยู่ร่วมกับผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตทางกาย และ

โทษของการกระทำที่เป็นการทุจริต

ขั้นสรุป

8. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปการร่วมกิจกรรมและเนื้อหาในบทเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพข่าวจากหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ
2. บทบาทสมมติเรื่อง ห้องเรียนอลเวง
3. แผนภูมิเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตทางกาย
4. ภาพการแสดงความซื่อสัตย์สุจริต และความไม่ซื่อสัตย์สุจริตทางกาย
5. กระดาษเขียนผลการอภิปรายร่วมกัน

การประเมินผล

1. การสังเกต จากการสนทนาซักถาม การแสดงความคิดเห็น การร่วมอภิปราย การรายงานหน้าชั้น
2. การตรวจผลงาน จาก การเขียนผลการอภิปราย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ข่าวเรื่อง ความซื่อสัตย์

เด็กชายวิโรจน์ เกลี้ยงอักษร อายุ 13 ปี เป็นนักเรียนชั้น ป. 6 ร.ร.ไทยรัฐวิทยา 77 ต.ท่าแซะ จ.ชุมพร ได้เก็บกระเป๋าสานของนายสุเทพ บุญคงเจริญ นักธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2534 หลังจากเก็บกระเป๋าไว้ในบ้าน 2 วัน เจ้าของไม่มาเอา จึงให้ลุงเปิดกระเป๋าดู พบนาฬิกาโรเล็กซ์ โฉนดที่ดิน กุญแจเซฟพร้อมรหัสเปิดเซฟ จึงติดต่อให้เจ้าของมาเอาคืน นายสุเทพได้มอบเงินสามหมื่นบาทแก่เด็กชายวิโรจน์ เพื่อเป็นทุนการศึกษาตอบแทนความซื่อสัตย์

ด.ช.วิโรจน์ เปิดเผยว่า การที่ตนเก็บของผู้อื่นได้ และนำมาคืนเจ้านั้นเพราะแม่สอนเสมอไม่ให้ลักขโมย ไม่ให้เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน และจากความดีดังกล่าว ทางรายการธรรมด้าฉบับทีกเทปโทรทัศน์เรื่องราวคุณความดีของเด็กชายวิโรจน์ เผยแพร่ไปทั่วประเทศ และพล.อ.สุนทร คงสมพงษ์ ผบ.ทหารสูงสุดได้มอบเงินหนึ่งหมื่นบาทให้กับ ด.ช.วิโรจน์ ตอบแทนที่ประกอบคุณงามความดี ดร.สายสุรี จุติกุล รมต.ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ได้มอบโล่เกียรติยศประกาศเกียรติคุณงามความดี นายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี มอบปากการาคาแพงเป็นของขวัญ และยังให้เด็กชายวิโรจน์ นั่งเก้าอี้นายกฯ โดยบอกว่า "เก้าอี้ตัวนี้สำหรับคนซื่อสัตย์เท่านั้น" นอกจากนี้ พล.ต.อ.สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ ได้มอบโล่เกียรติคุณและทุนการศึกษาให้อีกด้วย

(สรุปจากหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ ฉบับวันพุธที่ 5 มิ.ย. 34 หน้าที่ 1, 17, 22 และวันศุกร์ที่ 7 มิ.ย. 34 หน้า 1 และหนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันพฤหัสบดีที่ 6 มิ.ย. 34 หน้า 1)

บทบาทสมมติเรื่อง ห้องเรียนอลเวง

ณ ที่ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นเวลา ก่อนเข้าเรียนภาคเช้า ได้มีเหตุการณ์ต่างๆเกิดขึ้นดังนี้

ฉากที่ 1 สมชาย กับ สมศรี กำลังแย่งชิงไม้บรรทัดกัน เพราะต่างคนต่างก็ยืนยันว่าเป็นเจ้าของไม้บรรทัดอันนั้น จึงเกิดโต้เถียงกันเป็นการใหญ่ไม่มีใครยอมแพ้

ฉากที่ 2 มาลีเดินร้องไห้ออกมาหน้าชั้นเรียน แล้วหันไปพูดกับเพื่อนว่า "เงินค่าอาหารกลางวันของฉันที่เก็บใส่ไว้ในกระเป๋าใต้โต๊ะหายไหมด ทำให้ไม่ได้รับประทานอาหารกลางวัน และฉันก็ไม่กล้าไปบอกครู " แล้วก็ร้องไห้เดินเข้าชั้นเรียนไป

ฉากที่ 3 นิชณกำลังขอร้องบ้านจากนพดลมาลอก นพดลก็มาทวงคืนเพราะไม่อยากให้ลอก แต่นิชณก็ไม่ยอมคืนให้จึงเกิดการฮือแย่งกันขึ้น

ฉากที่ 4 จิราภรณ์ที่กำลังประกาศหาสมุด สปช. ของตนที่หายไป ว่าใครหยิบไปให้นำมาคืนด้วย

เหตุการณ์นี้มักเกิดขึ้นเป็นประจำ นักเรียนคิดว่า ห้องเรียนนี้มีปัญหาอย่างไร เกิดขึ้นเพราะอะไร เราจะช่วยกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างไร

แผนภูมิเรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริตทางกาย

ความซื่อสัตย์สุจริตทางกาย คือการกระทำที่ตรงไปตรงมา ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ได้แก่ การไม่ลักขโมยของของใคร การไม่หยิบของผู้อื่นก่อนได้รับอนุญาต การไม่ถือเอาของผู้อื่นมาเป็นของตน การคืนเงินส่วนที่แม่ค้าทอนเกินมา การไม่ประจบหาขึ้นที่ผิดกฎหมาย ไม่ลอกการบ้านเพื่อนมาส่งครู ไม่ลอกข้อทดสอบกันในเวลาสอบ เป็นต้น

แผนการสอนที่ 18 เรื่อง การแสดงความซื่อสัตย์สุจริตทางกาย (ต่อ เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

คนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตจะเป็นที่เคารพนับถือและไว้วางใจของผู้อื่น

จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้นักเรียนสามารถ

1. เลือกตัดสินใจในสถานการณ์ที่เป็นปัญหาทางจริยธรรมได้
2. บอกเหตุผลประกอบการตัดสินใจในการกระทำได้
3. แสดงละครเรื่องเกี่ยวกับการแสดงความซื่อสัตย์สุจริตได้
4. เขียนบันทึกการปฏิบัติตนเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตทางกายได้

เนื้อหา เหมือนแผนการสอนที่ 17

ขั้นตอนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูติดบัตรคำอาชีพต่างๆ บนกระดานดำให้นักเรียนเลือกว่า ถ้าโตขึ้นอยากจะทำประกอบอาชีพใด และทำไมเลือกอาชีพนั้น นักเรียนจะอย่างไรให้ตนเองได้เป็นอย่างที่ตั้งใจไว้ ครูอธิบายให้นักเรียนฟังถึงคุณธรรมที่ทำให้อาชีพการงานเจริญก้าวหน้า คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ในอาชีพ ความขยันหมั่นเพียร การตรงต่อเวลาและความรับผิดชอบ ที่เราได้เรียนรู้กันมาแล้ว

ขั้นเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด

2. ครูเลือกนักเรียนออกมาอ่านนิทาน เรื่อง แกอินทร์ซึ่มโมย ให้เพื่อนฟัง และให้นักเรียนเลือกที่จะกระทำตนแบบใคร เพราะอะไร ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงการเลือกและเหตุผลว่าถูกต้องเหมาะสมเพียงใด

3. ครูให้นักเรียนร้องเพลงรวมเงิน และให้นักเรียนจับกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน ให้แต่ละกลุ่มปรึกษากันว่า ตั้งแต่วันที่ 7-13 กรกฎาคม จะปฏิบัติตนเป็นคนมีชื่อเสียงสุจริตทางกายอย่างไร ที่คิดว่าดีที่สุด พร้อมทั้งบอกเหตุผลในการเลือกด้วย โดยให้ช่วยกันเขียนข้อปฏิบัติลงในกระดาษแผ่นภูมิที่แจกให้

4. ให้ตัวแทนกลุ่มออกมารายงานให้เพื่อนฟังทีละกลุ่ม ครูเขียนเหตุผลของแต่ละกลุ่มลงบนกระดานดำ อธิบายทำความเข้าใจในเหตุผลแต่ละข้อ ว่าเป็นประโยชน์ต่อตนเอง หรือต่อส่วนรวมมากน้อยเพียงใด เน้นให้นักเรียนตัดสินใจด้วยเหตุผลที่เห็นแก่ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

ขั้นปฏิบัติตามทางเลือก

5. ครูให้แต่ละกลุ่มคิดแสดงละคร เกี่ยวกับเรื่องคนชื่อเสียงสุจริต กลุ่มละ 1 เรื่อง โดยให้เวลาในการคิดและตกลงกัน 10 นาที แล้วให้แสดงกลุ่มละ 3 นาที

6. ครูและนักเรียนช่วยกันอภิปรายข้อคิดที่ได้จาก การแสดงละครของแต่ละกลุ่ม

ขั้นปฏิบัติซ้ำจนทำเป็นประจำ

7. ให้นักเรียนเขียนบันทึกการปฏิบัติตนเป็นคนมีความชื่อเสียงสุจริตทางกาย เป็นเวลา 1 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 7-13 กรกฎาคม ตามที่ได้ตกลงกับกลุ่มไว้แล้ว (ทำนอกเวลาเรียน)

ขั้นสรุป

8. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปการร่วมกิจกรรมและเนื้อหาในบทเรียน

9. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่องความชื่อเสียงสุจริตทางกาย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สื่อการเรียนการสอน

1. บัตรคำอาชีพต่างๆ เช่น แม่ค้า แพทย์ ครู ทหาร ตำรวจ คนตัดผม
รับจ้าง สาวรับใช้ แม่ครัว ฯลฯ
2. นิทานเรื่องนกอินทรีขี้ขโมย
3. แผนภูมิเพลงรวมเงิน
4. กระดาษเขียนแผนภูมิ
5. แบบบันทึกการกระทำ
6. แบบฝึกหัดเรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริตทางกาย

การประเมินผล

1. การสังเกต จากการสนทนาซักถาม การแสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจ
การร่วมอภิปราย การรายงานหน้าชั้น การให้เหตุผล การแสดงละคร
2. การตรวจผลงาน จาก การเขียนผลการอภิปราย แบบบันทึก แบบฝึกหัด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

นิทานเรื่อง นกอินทรีขี้ขโมย

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีนกอินทรีทำรังอาศัยอยู่บนยอดไม้ ส่วนสุนัขจิ้งจอกทำรังอยู่ที่โคนต้นไม้ใกล้กัน

วันหนึ่งเจ้านกอินทรีแอบขโมยลูกสุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งมาไว้บนรัง มันคิดว่า สุนัขจิ้งจอกไม่มีทางปีนป่ายเอาลูกคืนไปได้

เมื่อสุนัขจิ้งจอกรู้เรื่องจึงขอลูกคืน แต่นกอินทรีไม่ยอม

สุนัขจิ้งจอกจึงไปคาบไฟไปจุดที่โคนต้นไม้ นั้น นกอินทรีกลัวว่า ไฟจะเผาลูกของตน จึงยอมคืนลูกสุนัขให้โดยดี

นักเรียนคิดว่านิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดอย่างไรบ้าง นักเรียนจะเอาอย่างสัตว์ใด เพราะอะไร

เพลงรวมเงิน

รวมเงิน รวมเงิน ให้อดี รวมกันวันนี้อ่าให้มีผิดพลาด

ผู้หญิงนั้นเป็นเหรียญบาท (ห้า) ผู้ชายเก่งกาจเป็นเหรียญบาทเหมือนกัน (ห้า)

ศูนย์วิทยุวิทยุวิทยุ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบบันทึก การกระทำ
เรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริตทางกาย

ชื่อ..... ชั้น..... โรงเรียน.....

ให้นักเรียนพิจารณาการกระทำ ตามรายการต่อไปนี้ ถ้านักเรียนได้กระทำจริง ให้ขีด
ลงในช่องวันที่ได้กระทำจริง และถ้าไม่ได้ทำให้ ขีด ลงในช่องวันที่ไม่ได้กระทำตามนั้น

ข้อที่	การกระทำ	วันที่	7	8	9	10	11	12	13
1	ขออนุญาตก่อนหยิบของเพื่อนไปใช้								
2	เก็บของได้นำส่งครู								
3	ขอยืมหนังสือห้องสมุดแล้วมาคืนตรงเวลา								
4	ไม่ขโมยของของคนอื่น								
5	ไม่ลอกการบ้านจากเพื่อน								
6								
7								
8								
9								
10								

แบบฝึกหัด
เรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริตในทางกาย

ชื่อ.....ชั้น.....โรงเรียน.....

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย / ลงใน () ที่ตัดสินใจเลือก แล้วเขียนเหตุผลลงในช่องที่กำหนดให้

1. มดแดงเป็นเด็กที่แกล้วคล่องว่องไว เวลาเขาทำแบบฝึกหัด เขามักจะขอยืมอุปกรณ์การเรียนของเพื่อนมาใช้โดยไม่ขออนุญาต แต่ก็คืนทุกครั้งเมื่อใช้เสร็จแล้ว

ถ้านักเรียนเป็นมดแดง นักเรียนจะทำอย่างมดแดงหรือไม่ เพราะอะไร

() ไม่ () ทำ () อื่นๆ.....

เพราะ

2. นิภาพรต้องนั่งรถโดยสารกลับบ้านทุกวัน แต่วันนี้พอจะลงจากรถเขาก็เห็นกระเป๋าเงินไม่รู้ว่าของใครทำลวงไว้ ถ้านักเรียนเป็นนิภาพร นักเรียนจะทำอย่างไร เพราะอะไร

() เก็บไว้ใช้เอง () ไปส่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ () อื่นๆ.....

เพราะ

3. สวิทย์เป็นคนซบแท็กซี วันหนึ่งได้ขับรถผ่านไปทางแถวธนาคาร เห็นผู้ร้ายกำลังกระชากกระเป๋าเงินของผู้ที่เพิ่งลงจากธนาคาร และเขาจำได้ว่าคนที่กระชากกระเป๋าเงินนั้นคือ สตี น้องชายของเขาเอง ถ้านักเรียนเป็นสวิทย์ นักเรียนจะทำอย่างไร เพราะอะไร

() ไปแจ้งตำรวจ () ขับรถผ่านไปเฉย ๆ () อื่นๆ.....

เพราะ

แผนการสอนที่ 19 เรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริตทางวาจาและใจ (เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

ความจริงใจต่อกัน และการไม่ใช่คำพูดทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนเป็นสิ่งที่ควรกระทำ

จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้นักเรียนสามารถ

1. ยกตัวอย่างการแสดง ความซื่อสัตย์ทางวาจาและใจได้
2. บอกวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดจากสถานการณ์ที่ครูเล่าให้ฟังได้
3. อธิบายถึงประโยชน์ของการเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตทางวาจาและใจได้
4. อธิบายถึงโทษของการเป็นคนที่ไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตทางวาจาและใจได้

เนื้อหา

ความซื่อสัตย์สุจริตทางวาจา และใจ ได้แก่ การไม่พูดปด ไม่พูดส่อเสียดทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน การใช้คำพูดที่สุภาพไพเราะไม่บิดเบือนความจริง พูดจริงทำจริง และมีความจริงใจให้กันทั้งต่อหน้าและลับหลัง

ประโยชน์ของการมีความซื่อสัตย์สุจริตทางวาจา ได้แก่ การเป็นที่เชื่อถือของคนในสังคม เป็นผู้มีมีความสุข ความมั่นใจในตนเองที่ได้พูดความจริง มีแต่คนอยากที่จะคบค้าสมาคมด้วย เป็นต้น

โทษของการไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตทางวาจา ได้แก่ ไม่เป็นที่เชื่อถือไว้วางใจของคนในสังคม ทำงานด้วยความวาดระแวง ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทกัน ไม่มีใครอยากที่จะคบค้าสมาคมด้วย เป็นต้น

ขั้นตอนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูเล่ากรณีตัวอย่างประกอบภาพ เรื่องคำพูด ให้นักเรียนฟัง และสนทนาซักถามถึงอุปนิสัยของตัวละครในเรื่องว่าใครเป็นอย่างไรบ้าง และนักเรียนจะเอาอย่างไรหรือไม่ เพราะอะไร

ขั้นการคิดอย่างอิสระ

2. ครูให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายว่านักเรียนต้องการให้ผู้อื่นพูดและคิดกับนักเรียนอย่างไร จึงจะทำให้นักเรียนมีความสุข และเราจะพูดหรือคิดกับเพื่อนอย่างไรจึงทำให้เพื่อนหรือคนอื่น ๆ มีความสุข และคำพูดใดที่ทำให้เกิดความทุกข์ความไม่สบายใจ ก่อความเดือดร้อนให้ตัวเองและผู้อื่น ครูเขียนคำตอบของนักเรียนบนกระดานดำ

ขั้นกำหนดทางเลือกหลาย ๆ ทาง

3. ครูแบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม ตามสีของกลีบดอกไม้ และให้แต่ละกลุ่มรับบัตรงานไปปฏิบัติ
4. ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมารายงานหน้าชั้น ครูเขียนวิธีการแก้ปัญหาแต่ละกลุ่มบนกระดานดำ
5. ครูและนักเรียนช่วยกันเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาเพิ่มเติม ให้แต่ละกลุ่มนำบัตรงานไปแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

ขั้นพิจารณาไตร่ตรอง

6. ครูให้นักเรียนช่วยกันพิจารณาวิธีการแก้ปัญหาของแต่ละกลุ่ม ว่าจะเป็นประโยชน์อย่างไรบ้าง เมื่อนำไปปฏิบัติจริง และถ้าเราไม่ได้แก้ปัญหาเลย จะเกิดโทษหรือผลเสียหายอย่างไร
7. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ของการเป็นคนซื่อสัตย์สุจริตทางวาจาและใจ และโทษของการเป็นคนทุจริตทางวาจาและใจ
8. ครูให้นักเรียนเขียนสรุปเรื่อง ประโยชน์และโทษของการเป็นคนซื่อสัตย์สุจริตทางวาจาและใจลงในสมุดจดของนักเรียน

ขั้นสรุป

9. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปกิจกรรม และเนื้อหาในบทเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. กรณีตัวอย่างประกอบภาพ เรื่องคำพูด
2. ดอกไม้แบ่งกลุ่ม
3. บัตรงาน

การประเมินผล

1. การสังเกต จากการสนทนาซักถาม การร่วมอภิปราย การรายงาน การอธิบายถึงประโยชน์และโทษของคนที่มีนิสัยและไม่ดีทางวาจาและใจ
2. การตรวจผลงาน จากสมุดจดงาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

กรณีตัวอย่าง เรื่องคำพูด

ด.ช. จ๋อน, ด.ช. ไก่ และ ด.ช. มดแดง เป็นเด็กที่ซุกซนมากชอบพากันมาเล่นต้นไม้ใหญ่ใกล้หนองน้ำ ซึ่งอยู่ในทุ่งนา ที่กำลังมีคนเกี่ยวข้าวกันอยู่หลายคน

ขณะที่ชาวนามากำลังเกี่ยวข้าวอยู่นั้นเอง ก็ได้ยินเสียงร้องตะโกนขอความช่วยเหลือจากเด็ก ๆ ว่า ช่วยด้วย ! ช่วยด้วย ! ช่วยด้วย ! มดแดงตกน้ำ ชาวนาที่กำลังทำงานอยู่บริเวณนั้นตกใจมากเพราะรู้จักว่าเด็กที่มาเล่นที่นั่นมีคนชื่อมดแดง จึงรีบละเคียวที่เกี่ยวข้าววิ่งมาดู เห็นเด็ก ๆ กำลังโหนกิ่งไม้หัวเราะด้วยความชอบอกชอบใจ ที่หลอกให้ชาวนามาดูตนด้วยความตื่นตระหนกตกใจ และบอกกับชาวนาว่า โหนไถ มดแดงตกน้ำลอยเป็นแพอยู่ในน้ำ ชาวนาโกรธมาก แล้วพากันกลับไปทำงานของตน

อีกประมาณ 1 ชั่วโมงต่อมา ชาวนาที่ได้ยินเสียงร้องตะโกนให้ช่วยมาจากพวกเด็ก ๆ อีก ช่วยด้วย ! ช่วยด้วย ! ไก่ตกน้ำ แต่คราวนี้ไม่มีใครมาดูแลเด็ก ๆ พวกนี้เลย จน ด.ช. ไก่ค่อย ๆ จมหายไปในหนองน้ำ จ๋อนและมดแดงก็ได้วิ่งไปขอความช่วยเหลือ จากพวกชาวนา แต่ไม่มีใครเหลียวแล เด็กทั้งสองคนจึงไปนั่งร้องไห้ที่ใต้ต้นไม้

จนเย็นมาก พวกชาวนาจะเดินกลับบ้านจึงเดินผ่านมาทางเด็ก ๆ และเห็นจ๋อนกับมดแดงนั่งร้องไห้ จึงแวะไปดูก็ทราบว่า ด.ช. ไก่ ตกน้ำไปจริงจึงช่วยกันงมขึ้นมา แต่ทุกสิ่งทุกอย่างก็สายเกินไปเสียแล้ว

นักเรียนคิดว่าเป็นความผิดของใคร เด็ก ๆ จะทำตัวอย่างนี้อีกหรือไม่

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บัตรงานกลุ่มที่ 1

ให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างนี้ แล้วช่วยอภิปรายหาทางแก้ปัญหา

มีหมู่บ้านอยู่หมู่บ้านหนึ่ง บ้านใกล้เรือนเคียงกันจะมีการแบ่งปันอาหารกันรับประทาน บ้านโน้นเองแกลงให้บ้านนี้ บ้านนี้เอาแกลงจิตให้บ้านโน้น แต่ต่อมามีคนย้ายเข้ามาอยู่ใหม่ ชื่อว่ายายเมี้ยน ยายเมี้ยนเป็นคนช่างพูด และมักพูดเรื่องที่ไม่เหมาะสม เช่น จะไปพูดคุยกับบ้านคุณถวิลว่า อาหารที่บ้านของคุณบุญนำ มาให้โน้นเป็นอาหารที่เหลือจากการรับประทานของบ้านเขาและจะไปพูดคุยกับบ้านของคุณบุญนำว่า อาหารที่บ้านคุณถวิลมาให้เป็นอาหารที่ไม่ดี แต่เมื่อทั้ง 2 บ้าน คือ ทั้งบ้านคุณถวิลและคุณบุญนำไปดูอาหารที่ต่างคนต่างให้กัน ก็เห็นว่าเป็นอาหารที่น่ารับประทานและรับประทานได้อร่อย ทั้ง 2 จึงไม่คบและพูดคุยกับยายเมี้ยนต่อไปอีกเลย

การอภิปรายจากเรื่อง

1. ตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง
2. ใครมีนิสัยเป็นอย่างไร
3. ถ้าถวิลและบุญนำ เชื่อคำพูดของยายเมี้ยนอะไรจะเกิดขึ้น
4. การไม่เชื่อคำพูดของยายเมี้ยนมีผลอย่างไร
5. นักเรียนมีวิธีการอย่างไรที่จะแก้นิสัยของยายเมี้ยน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- สมาชิกในกลุ่มคือ 1).....2).....
- 3).....4).....
- 5).....6).....

บัตรงานกลุ่มที่ 2

ครอบครัวของคุณป้าวันดี และครอบครัวของสุดใจสนิทสนมกันมาก วันหนึ่งขณะที่สุดใจกำลังจะประกอบอาหาร แต่สำรวจดูแล้วว่าย่างขาดตะไคร้ที่จะใส่เครื่องแกงถ้าไปซื้อที่ตลาดก็เสียเวลาอีกนาน ดังนั้น สุดใจจึงใช้ให้ สมเกียรติซึ่งเป็นลูกชายวัย 10 ปี ไปขอตะไคร้จากบ้านคุณป้าวันดี สมเกียรติรีบวิ่งไปที่บ้านของป้าวันดี และพูดเสียงไม่น่าฟังว่า "ขอตะไคร้ต้นนึง" ป้าวันดีก็ไม่ยอมให้และไม่พูดอะไรด้วยเลย สมเกียรติจึงกลับบ้านไปบอกแม่ และเล่าให้แม่ฟังว่าป้าวันดีไม่ยอมพูดด้วย สุดใจจึงบอกให้สมเกียรติไปพูดขอใหม่ โดยพูดให้ไพเราะน่าฟัง

ให้นักเรียนช่วยกันคิดคำตอบที่สมเกียรติจะไปขอตะไคร้จากคุณป้าวันดี

.....

.....

.....

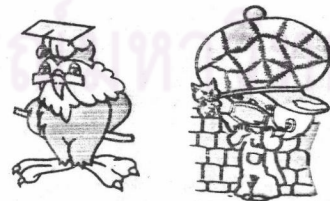
.....

.....

.....

- สมาชิกในกลุ่มคือ 1)..... 2).....
- 3)..... 4).....
- 5)..... 6).....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บัตรงานกลุ่มที่ 3

เด็กหญิงสุนีย์ กับเด็กหญิงสดีไล เป็นเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนห้องเดียวกัน เด็กหญิงสุนีย์รักในการอ่านหนังสือ มีหนังสือการ์ตูนมากมาย และเธอก็รักหนังสือเหล่านี้มาก

ตอนเย็นวันจันทร์ สดีไล ไปหา สุนีย์ที่บ้าน และได้ขอยืมหนังสือการ์ตูนไปอ่าน จำนวน 5 เล่ม และบอกว่าวันพุธจะมาคืน พอถึงวันพุธ สดีไลยังอ่านไปจบ และเห็นว่า สุนีย์ ไม่ทองจึงไม่คืนให้ จนเวลาผ่านไป สุนีย์อยู่บ้านจัดหนังสือเข้าที่ เธอจึงนึกได้ว่าสดีไลขอยืม หนังสือการ์ตูนไปพอดถึงวันจันทร์ สุนีย์พบกับสดีไล จึงทวงหนังสือจากสดีไลต่อหน้าเพื่อน ๆ และต่อว่าสดีไลไม่รักษาสัญญาต้องรอให้ทวงก่อนแล้วจึงคืน ต่อไปจะไม่ให้ยืมอีกแล้ว

- นักเรียนคิดว่าเด็กทั้งคนมีนิสัยอย่างไร
- ถ้านักเรียนเป็นสดีไลจะทำอย่างสดีไลหรือไม่
- สดีไลควรทำอะไรที่จะไม่ให้สุนีย์โกรธ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สมาชิกในกลุ่มคือ 1)..... 2).....

3)..... 4).....

5)..... 6).....

บัตรงานกลุ่มที่ 4

คุณป้ามาลี พักอาศัยอยู่กับหลานสาว 2 คน คือ แก้ว กับ ดาว วันหนึ่งคุณป้ามาลี จะออกไปธุระ จึงแบ่งให้แก้วดูแลทำความสะอาดชั้นบน และให้ดาวทำความสะอาดชั้นล่าง ทั้งสองตั้งใจทำงานของตน เมื่อดาวทำงานเสร็จแล้วจึงเข้าห้องน้ำ แก้วเดินถือไม้กวาดลงมา จากชั้นบน บังเอิญไม้กวาดไปปัดโดนแจกันของป้ามาลีตกแตก แก้วตกใจมากเห็นว่าไม่มีใคร อยู่จึงรีบเก็บเศษแจกันไปทิ้ง และทำเป็นไม่มีอะไรเกิดขึ้น

เมื่อป้ากลับมาก็เฝ้าปากชมหลานทั้งสองว่าทำงานได้ดี แต่พอมองไปที่หลังตู้จึงถามว่า แจกันหายไปที่ไหน ดาวนิ่งเงียบเพราะไม่รู้ แก้วนิ่งเงียบเพราะกลัวความผิด ป้าจึงลงโทษดาว เพราะดาวเป็นผู้รับผิดชอบทำความสะอาดชั้นล่าง โดยการหักค่าขนมเป็นเวลา 10 วัน ดาว จึงแอบไปนั่งร้องไห้ด้วยความเสียใจ

นักเรียนจะช่วยแก้ปัญหาให้กับเหตุการณ์นี้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- สมาชิกในกลุ่มคือ 1)..... 2).....
- 3)..... 4).....
- 5)..... 6).....

บัตรงานกลุ่มที่ 5

ที่โรงเรียนของสมควรเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ครูจึงต้องจัดให้นักเรียนตัวโตคอยดูแล
 ความประพฤติของนักเรียนน้อง ๆ สมควรได้รับมอบหมายให้ดูแลเด็กชั้น ป.2 ซึ่งสมปอง
 น้องชายของเขาเรียนอยู่ในชั้นนี้ด้วย วันหนึ่งนักเรียน ป.2 เกิดการทะเลาะวิวาทกัน และ
 สมควรก็เห็นว่าคนที่ก่อเหตุการณ์ทะเลาะวิวาท คือ สมปองน้องชายของเขาเอง ถ้าสมควร
 ไปบอกครูตามจริง สมปองจะถูกลงโทษ และพ่อแม่รู้เข้าคงจะเสียใจที่สมปองทำตัวไม่ดี แต่
 ถ้าสมควรไม่บอกครูตามจริงก็ไม่ซื่อสัตย์ในหน้าที่

นักเรียนมีวิธีแก้ปัญหาให้สมควรอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- สมาชิกในกลุ่มคือ 1)..... 2).....
- 3)..... 4).....
- 5)..... 6).....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 20 เรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริตทางวาจาและใจ (ต่อ เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

ความจริงใจต่อกัน และการไม่ใช้คำพูดทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนเป็นสิ่งที่ควรกระทำ

จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้นักเรียนสามารถ

1. เลือกตัดสินใจในสถานการณ์ที่เป็นปัญหาทางจริยธรรมได้
2. บอกเหตุผลประกอบการตัดสินใจในการกระทำได้
3. ใช้คำพูดที่แสดงว่าเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตทางวาจาและใจได้
4. เขียนบันทึกการปฏิบัติตนเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตทางวาจาและใจได้

เนื้อหา เหมือนแผนการสอนที่ 19

ขั้นตอนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูเล่านิทาน เรื่อง หม่าปากกลับใจ ให้นักเรียนออกมาแสดงบทบาทสมมติ ประกอบเรื่อง และสนทนาซักถามเกี่ยวกับข้อคิดที่ได้จากนิทาน การตัดสินใจของหม่าปากมีความถูกต้องอย่างไร

ขั้นเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด

2. ครูให้นักเรียนนั่งเป็นกลุ่มตามเมืงวานนี้ และนำบัตรงานที่แต่ละกลุ่มช่วยกันอภิปรายไว้เมื่อวานนี้ขึ้นมา ให้ช่วยกันพิจารณาเลือกวิธีแก้ปัญหาที่กลุ่มคิดว่าดีที่สุด มา 1 ข้อ พร้อมทั้งบอกเหตุผลในการเลือกวิธีแก้ปัญหาในข้อนั้น ว่าแต่ละคนมีความคิดเห็นอย่างไร แล้วสรุปเป็นเหตุผลของกลุ่ม เตรียมส่งตัวแทนออกมารายงานให้เพื่อนฟัง

3. ตัวแทนกลุ่มออกมาบรรยายหน้าชั้น ครูเขียนวิธีการแก้ปัญหาและเหตุผลของแต่ละกลุ่มลงบนกระดานดำ

4. ครูอธิบายทำความเข้าใจในเหตุผล ที่แต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นไว้ว่าเป็นเหตุผลที่มีผลต่อส่วนรวม หรือต่อส่วนตน อย่างไร และเน้นให้นักเรียนมีเหตุผลในการตัดสินใจเลือกกระทำเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

ขั้นปฏิบัติตามทางเลือก

5. ครูให้แต่ละกลุ่มคิดแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับการใช้ค่านุด (ให้เวลาคิด 10 นาที) แล้วออกมาแสดงให้เพื่อนดู กลุ่มละ 2 นาที

6. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการแสดงบทบาทสมมติที่เพื่อนแสดงให้ดู

7. ให้นักเรียนตกลงกันว่านักเรียนจะแสดงความซื่อสัตย์ทางวาจาอย่างไรบ้างในห้องเรียนแล้วเขียนลงในกระดาษแผ่นภูมิ ติดไว้เตือนความจำ

ขั้นปฏิบัติซ้ำจนทำเป็นประจำ

8. ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตามข้อตกลงที่เขียนไว้เป็นเวลา 1 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 8-15 ก.ค. 36 และเขียนบันทึกการปฏิบัติ ลงในสมุดบันทึก (ทำนอกเวลาเรียน)

ขั้นสรุป

9. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปกิจกรรม และเนื้อหาในบทเรียน

10. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริตทางวาจาและใจ

สื่อการเรียนการสอน

1. นิทานเรื่อง หม่าปากกลับใจ
2. บัตรงาน จากแผ่นที่ 19
3. แบบฝึกหัดเรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริตทางวาจาและใจ

การประเมินผล

1. การสังเกต จากการสนทนาซักถาม การร่วมอภิปราย การเลือกตัดสินใจ การรายงาน การให้เหตุผล การแสดงบทบาทสมมติ
2. การตรวจผลงาน จาก แผนภูมิข้อตกลง สมุดจดงาน แบบฝึกหัด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

นิทานเรื่อง หมาปากกลับใจ

ในป่าแห่งหนึ่ง มีหมาป่า ชื่อ เขี้ยวแข็ง มันแก่มาแล้วแต่ใคร ๆ ก็ยังกลัวมัน มันจะเดินไปไหน ๆ มีแต่คนพูดว่า " นั่นใจหมาป่าใหญ่ใจร้าย! หมาป่าใหญ่ใจร้ายมาแล้ว! หนีกันเถิด"

จนบัดนี้มันต้องอยู่อย่างว่าเหว่ มันอยากจะมีเพื่อน และกลับตัวเป็นคนดี ไม่ใจร้าย ไม่เกเร ไม่ลักขโมยของใคร และคิดที่จะรักคนอื่น ๆ มันจึงเริ่มปฏิบัติตัวเป็นคนดี พุดจาสุภาพ

มันเดินมาพบกับเด็กผู้หญิงคนหนึ่ง มันจึงเข้าไปทักทายด้วยวาจาที่สุภาพ แต่เด็กคนนั้นกลับตกใจและร้องให้คนช่วย มันรู้สึกเสียใจมากที่ยังมีคนกลัวมันอยู่อีก มันจึงเดินต่อไป และเห็นลูกแกะเล็ก ๆ สองตัวกำลังกินน้ำที่ลำธารมันจึงเข้าไปหาและพูดด้วยความที่เป็นมิตร บอกให้ลูกแกะกินน้ำตามสบาย ฉันไม่ทำอะไรเธอหรอก แต่ลูกแกะก็ไม่ฟังเสียงรีบวิ่งหนีและบอกว่า เราไม่เชื่อเจ้าหรอก หมาป่าใจร้าย หมาป่าก็ต้องเสียใจอีก

หมาป่ามีความตั้งใจแน่วว่าจะเป็นคนดี มันเดินไปพบกับลูกหมาป่า 3 ตัว มันจึงทักทายลูกหมาป่าด้วยเสียงที่นุ่มนวล และขอลูกหมาป่าเล่นด้วย แต่ลูกหมาป่าก็รีบหนีเข้าบ้านของมัน เจ้าเขี้ยวแข็งพยายามอธิบายให้ลูกหมาฟังว่าตนกลับใจเป็นคนดีแล้ว แต่ก็ไม่มีใครเชื่อมันเลย

มันเดินกลับไปที่บ้านของมัน พบกับหมาจิ้งจอกที่ขี้วร้าย ชวนมันไปขโมยไก่ในเล้าของชาวบ้านแต่ เจ้าเขี้ยวแข็งก็ปฏิเสธและบอกว่ามันได้กลับตัวเป็นคนดีแล้ว

วันรุ่งขึ้น มันจึงออกเดินเพื่อไปหาเพื่อนอีก และเมื่อไปถึงชายป่าอีกด้านหนึ่งเป็นทุ่งนามีเด็กชายคนหนึ่งกำลังเล่นอยู่ในทุ่งหญ้า เมื่อเห็นเจ้าเขี้ยวแข็งเดินเข้ามาหาเด็กคนนั้นก็ยิ้มให้และเรียก ชื่อว่า เมตอร์ พร้อมกับตรงเข้าไปกอดเจ้าเขี้ยวแข็ง เมื่อแม่ของหนูน้อยออกมาดู และเห็นว่าเจ้าเขี้ยวแข็งมีลักษณะเชิง ไม่ทำอันตรายเด็ก จึงเลี้ยงไว้

เจ้าเขี้ยวแข็งจึงได้เป็นหมาบ้านที่น่ารัก เล่นกับเด็ก ๆ อย่างมีความสุข

(จาก รวมนิทานฝรั่งเศส ของ มารีย์ หลุยส์ แวร์ต แปลโดย อนงค์นาฏ เถลิงวิทย์ หน้า 33-37)

- นักเรียนคิดว่า การตัดสินใจของเจ้าเขี้ยวแข็งถูกต้องหรือไม่อย่างไร
- ผู้ที่เคยทำผิดแล้วสามารถปรับตัวใหม่ได้หรือไม่อย่างไร
- เราควรให้โอกาสแก่ผู้ที่ทำผิดได้แก่ใครตนเองหรือไม่เพราะอะไร

แบบฝึกหัดเรื่อง

ความซื่อสัตย์สุจริตทางวาจาและใจ

ชื่อ.....ชั้น.....โรงเรียน.....

ให้นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามท้ายเรื่อง

1. เพียงพินกับจิตราไปที่ร้านขายของแห่งหนึ่ง ในร้านมีทั้งหนังสือการ์ตูนและของเล่นอื่นอีกมากมาย เด็กทั้งสองเห็นแล้วอยากได้ แต่ไม่มีเงิน ไปขอร้องให้คุณพ่อคุณแม่ซื้อให้ ก็ไม่ตกลง เพราะเห็นว่าของเหล่านั้นไม่จำเป็น

วันหนึ่ง เพียงพินเห็นกระเป๋าเงินของคุณพ่อวางอยู่บนโต๊ะทำงาน เมื่อเปิดดูเห็นมีเงินอยู่จำนวนมากด้วยความอยากได้ตักตา เพียงพินจึงขโมยเงินของคุณพ่อไป 40 บาท แล้วนำไปซื้อตักตาตัวหนึ่ง

จิตราว่าคุณพ่อขาดข้อชอบทำบุญจึงไปโกหกคุณพ่อว่า ทางโรงเรียนขอเรียไรเงินจากนักเรียน คนละ 40 บาท เพื่อนำไปสร้างโบสถ์ที่วัดแห่งหนึ่ง เมื่อคุณพ่อให้แล้วก็นำเงินไปซื้อของเล่นที่ตนหมายตาไว้

ระหว่าง เพียงพิน และจิตรา นักเรียนคิดว่าใครผิดมากกว่ากัน

A () เพียงพิน

B () จิตรา

เพราะ.....

เพราะ.....

ก. ทำตัวเป็นขโมยแต่เล็กๆ	ก. ถ้าคุณพ่อทราบจะต้องถูกตี
ข. การขโมยของคนอื่นเขาจับได้จะติดคุก	ข. เป็นการนำเงินไปใช้ไม่ได้เอาไปทำบุญ
ค. การขโมยเงินของคุณพ่อเป็นบาปมาก	ค. การโกหกเป็นคนไม่ดี
ง. ไม่มีความซื่อสัตย์แม้แต่ครอบครัวตนเอง	ง. ไม่สมควรโกหกถ้าอยากได้ให้ขอ
จ. เป็นขโมยจะไม่มีใครอยากคบเป็นเพื่อน	จ. เป็นการทำให้โรงเรียนเสียชื่อเสียง
ฉ. เป็นผู้ละเมิดสิทธิของผู้อื่นไปใช้ในสิ่งที่ไม่จำเป็น	ฉ. มีเจตนาทำผิดโดยวางแผนไว้ล่วงหน้า

ให้นักเรียนนำเหตุผลในส่วนที่นักเรียนเลือกมาเรียงลำดับตามความสำคัญ

สำคัญมากอันดับ 1 คือ ข้อ.....

สำคัญมากอันดับ 2 คือ ข้อ.....

สำคัญมากอันดับ 3 คือ ข้อ.....

สำคัญมากอันดับ 4 คือ ข้อ.....

สำคัญมากอันดับ 5 คือ ข้อ.....

สำคัญมากอันดับ 6 คือ ข้อ.....

แผนการสอนที่ 21 เรื่อง ความกตัญญูทเวที่ต่อบิดา มารดา ครูอาจารย์ (เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

การปฏิบัติตนเป็นคนดี เป็นที่ชื่นชมยินดีของพ่อแม่ เรียกว่าได้แสดงความกตัญญูทเวที่
สมกับเป็นลูกที่ดี

จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้นักเรียนสามารถ

1. บอกการกระทำที่แสดงว่าเป็นคนกตัญญูทเวที่ต่อบิดามารดาได้
2. บอกการกระทำที่แสดงว่าเป็นคนกตัญญูทเวที่ต่อครูอาจารย์ได้
3. อธิบายถึงผลดีของความกตัญญูทเวที่ และผลเสียของการขาดความกตัญญูทเวที่ต่อบิดา มารดา ครูอาจารย์ได้

เนื้อหา

ความกตัญญูทเวที่ต่อบิดา มารดา คือความรู้สึกสำนึกในบุญคุณที่บิดามารดาเป็นผู้ให้กำเนิด เลี้ยงดูอบรม สั่งเสียให้ได้เรียนหนังสือ เราจึงควรทำสิ่งที่เป็นประโยชน์เป็นความดี เพื่อตอบแทนบุญคุณของท่าน เช่น การให้ความเคารพนับถือ การตั้งใจเรียนหนังสือ ทำให้ท่านมีความภูมิใจที่ลูกเป็นคนดี ช่วยเหลือการงานของท่าน ดูแลเอาใจใส่ท่าน เลี้ยงดูท่านในยามที่ท่านแก่ชรา

ครูอาจารย์เป็นผู้ให้ความรู้ อบรมสั่งสอนให้เรามีความรู้เป็นคนดี รู้จักพิจารณาว่าสิ่งใดดีสิ่งใดไม่ดี และรู้จักเลือกกระทำในสิ่งที่ดีมีประโยชน์ ใช้ความรู้หาเลี้ยงตนเลี้ยงครอบครัว เราจึงควรสำนึกในพระคุณและทำประโยชน์ช่วยเหลือเป็นการตอบแทนบุญคุณของครู ด้วยการให้ความเคารพ การตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ช่วยเหลือการงานท่านด้วยความเต็มใจ ฯลฯ

ผู้ที่มีความกตัญญูทเวที่ต่อบิดามารดา ครูอาจารย์ ได้ชื่อว่าเป็นคนดี มักมีคนรักใคร่นับถือ ยกย่องจะเป็นผู้ที่มีความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน ฯลฯ

ผู้ที่ขาดความกตัญญูทเวที่ต่อบิดามารดา ครูอาจารย์ จะไม่มีใครรักนับถือ สังคมจะตราหน้าว่าเป็นคนลูกอกตัญญู ไม่มีใครคบค้าสมาคมด้วย เป็นที่รังเกียจของสังคม

ขั้นตอนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ให้นักเรียนแข่งขันกันตอบปัญหาใครเอ่ยโดยนักเรียนผลัดกันออกมาอ่านคำถาม แล้วให้ทุกคนช่วยกันตอบปัญหา ครูเขียนคำตอบของนักเรียนบนกระดานดำ และสนทนาถึงเรื่องความกตัญญูทวดที่ที่เราควรมีแก่ผู้มีคุณ

ขั้นการคิดอย่างอิสระ

2. ครูเล่าเรื่องสุวรรณสาม ประกอบการฉายสไลด์ให้นักเรียนดู แล้วสนทนาเกี่ยวกับตัวละครในเรื่องว่า แต่ละคนมีนิสัยอย่างไร นักเรียนควรเอาอย่างใครบ้าง เพราะอะไร และเรื่องนี้สอนให้คนเรามีคุณธรรมใด ถ้านักเรียนเป็นสุวรรณสามเมื่อพ่อแม่ตาบอดนักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไรบ้าง

3. นักเรียนคิดว่าใครบ้างเป็นผู้ที่มีบุญคุณแก่เราควรแสดงความกตัญญูทวดที่ตอบแทน ให้นักเรียนตอบทีละคน ครูเขียนคำตอบบนกระดานดำ

ขั้นกำหนดทางเลือกหลายๆทาง

4. ให้นักเรียนเล่นเกม ไขว้ครู และสนทนาถึงประโยชน์ของการเล่นเกมนี้ แล้วให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมารับบัตรงานกลุ่มไปปฏิบัติ

5. ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น

6. ครูอธิบายเพิ่มเติมเนื้อหาให้นักเรียนเข้าใจยิ่งขึ้น

ขั้นพิจารณาไตร่ตรอง

7. ครูคิดแผนภูมิการแสดงตนเป็นคนกตัญญูทวดที่ต่อบิตามารดา ครูอาจารย์ ให้นักเรียนอ่านพร้อมกันหนึ่งเที่ยว แล้วช่วยกันพิจารณาประโยชน์ของการปฏิบัติตนในแต่ละข้อที่เขียนไว้ และถ้านักเรียนไม่ปฏิบัติตนตามนั้นจะเป็นอย่างไร

8. ครูเขียนคำตอบบนกระดานดำแยกเป็นประโยชน์และโทษ

9. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์และโทษของความกตัญญูทวดที่

ขั้นสรุป

10. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปกิจกรรมและเนื้อหาในบทเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. ปัญหาใครเอ่ย
2. นิทานประกอบภาพเรื่อง "สุวรรณสาม"
3. เกมไหว้ครู
4. บัตรงานกลุ่ม
5. แผนภูมิการแสดงความกตัญญูทเวที่ต่อบิดามารดา ครูอาจารย์

การประเมินผล

1. การสังเกต จาก การร่วมกิจกรรม การสนทนา การร่วมกันอภิปราย การรายงาน การอธิบายประโยชน์ และโทษ
2. การตรวจผลงาน จาก บัตรงานกลุ่ม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ปัญหาใครเอ่ย

1. ใครเอ่ยที่ให้กำเนิดเรามา
2. ใครเอ่ยที่รักเราเท่าชีวิต
3. ใครเอ่ยที่คอยเมตตาปราณีห่วงใย
4. ใครเอ่ยที่แผ่ถนอมเราทั้งที่ยังไม่เห็นหน้าถึงเก้าเดือน
5. ใครเอ่ยที่เรานุชาด้วยดอกบัว
6. ใครเอ่ยที่เรานุชาด้วยดอกพุทธรักษา
7. ใครเอ่ยที่เรานุชาด้วยดอกมะลิ
8. ใครเอ่ยที่มีความสำคัญในวันที่ 12 สิงหาคม
9. ใครเอ่ยที่มีความสำคัญในวันที่ 5 ธันวาคม
10. ใครเอ่ยที่เรานุชาด้วย ชูบ เทียน ดอกไม้
11. ใครเอ่ยที่ให้ความรู้แก่เรา
12. ใครเอ่ยที่สั่งสอนเราให้เป็นคนดี
13. ใครเอ่ยที่คอยดูแลเรา
14. ใครเอ่ยที่ช่วยเหลือเราให้มิต้อยู่อาศัย
15. ใครเอ่ยที่เล่นหยอกล้อทุกวัน

นิทานเรื่อง "สุวรรณสาม"

เรื่องโดย วิภา ศิริสวัสดิ์

ในป่าลึกที่อุดมสมบูรณ์แห่งหนึ่ง มีดาบสองสามภรรยา ซึ่งดาบอด บำเพ็ญตนอยู่ในศีลธรรมอันดีงาม จนมีญาณแก่กล้า เพียงภรรยาของดาบสเอามือลูบท้องก็ตั้งครรภ์อย่างมหัศจรรย์ ดาบสทั้งสองตั้งชื่อลูกชายที่เกิดว่า สุวรรณสาม สุวรรณสามมีผิวพรรณงดงาม และเป็นผู้มีเมตตาต่อสัตว์ป่า ดังนั้น เก้ง กวาง กระต่าย กระรอก และสุนัขป่า จึงมักติดตามเป็นเพื่อน สุวรรณสาม

สุวรรณสามจะคอยรับใช้หาอาหารมาให้พ่อแม่ ด้วยความรักและเต็มใจ ทุกๆเช้าจะไป ตักน้ำที่ลำธารมาให้พ่อแม่ดื่ม ผึ้งสัตว์จะเดินไปเป็นเพื่อนเขาทุกวันเช่นกัน

กล่าวถึงพระเจ้าปิลักษณ์ ซึ่งเป็นกษัตริย์ปกครองแผ่นดิน มีความชื่นชอบการล่าสัตว์มาก ได้ออกปลาล่าสัตว์ที่ใกล้ๆลำธารทรงเห็นฝูงเก้ง กวาง และสัตว์ป่ามากมาย จึงเสด็จไปยังฝูงกวาง นั้นทันทีจนอาบยาพิษพุ่งไปถูกสุวรรณสามซึ่งอยู่ท่ามกลางฝูงสัตว์ล้มลงนอนร้องด้วยความเจ็บปวด

พระเจ้าปิลักษณ์จึงออกมาดูและทรงเสียดพระทัยที่จะยิงกวางแต่ไปถูกสุวรรณสาม จึงขออภัยต่อสุวรรณสามและละอายใจในการกระทำ สุวรรณสามไม่ถือโกรธ ยกโทษให้และขอร้องให้พระเจ้าปิลักษณ์ช่วยเหลือดูบิดามารดาแทนตน พระเจ้าปิลักษณ์รับคำ เมื่อสุวรรณสามสิ้นใจแล้ว พระองค์จึงรีบไปตักน้ำในลำธาร เดินไปยังอาสนของดาบส

ดาบสรู้ว่าไม่ใช่ลูกของตนจึงถามถึงสุวรรณสาม พระเจ้าปิลักษณ์ทรงเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ฟัง และพาดาบสทั้งสองไปหาสุวรรณสามตามคำขอร้อง ครั้นถึงที่สุวรรณสามนอนอยู่ ดาบสทั้งสองต่างร่ำไห้และกอดร่างสุวรรณสามด้วยความเศร้าโศก พร้อมใจกันตั้งสัตย์อธิษฐานขอให้สุวรรณสามฟื้นคืนชีพอีกครั้ง ด้วยอำนาจแห่งความดีของดาบสทั้ง และความตั้งมั่นในคุณธรรมของสุวรรณสาม จึงทำให้สุวรรณสามฟื้นมีชีวิตอีกครั้ง และดาบสทั้งสองหายจากดาบอด สามารถมองเห็นสิ่งต่างๆได้

พระเจ้าปิลักษณ์ก็ทรงบำเพ็ญตนอยู่ในศีลธรรมไม่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต และมีความเมตตา กรุณา แก่ราษฎรอย่างสม่ำเสมอตลอดไป

เกมไหว้ครู

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนทราบว่า การไหว้ครูนั้นมีสิ่งของอะไรบ้าง

อุปกรณ์ มีรูปภาพของสิ่งต่างๆ ต่อไปนี้คือ พาน ดอกเข็ม ดอกมะเขือ หญ้าแพรก ธูป เทียน
นกหวีด

วิธีเล่น ครูอธิบายวิธีการเล่น ดังนี้

- ครูแจกรูปภาพให้นักเรียนคนละ 1 รูป
- ครูให้สัญญาณนกหวีด
- นักเรียนจะต้องรวมกลุ่มกันให้ได้สิ่งของที่จะต้องไหว้ครูให้ครบ โดยไม่ขาดและ
ไม่เกิน
- นักเรียนที่จับกลุ่มเสร็จแล้วนั่งลง เรียบร้อยเป็นกลุ่มแรกและถูกต้องเป็นผู้ชนะ

ครูอธิบายความหมายของสิ่งของที่จัดมาไหว้ครูให้นักเรียนฟัง

ใบทำงานกลุ่มที่ 1

ชื่อกลุ่ม.....

- สมาชิก 1).....2).....
- 3).....4).....
- 5).....6).....

ให้นักเรียนช่วยกันตอบปัญหาต่อไปนี้

นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรให้พ่อแม่ดีใจ

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....
- 5).....

บัตรงานกลุ่มที่ 2

ชื่อกลุ่ม.....

- สมาชิก 1).....2).....
- 3).....4).....
- 5).....6).....

ให้นักเรียนช่วยกันตอบปัญหาต่อไปนี้

นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรให้คุณครูพอใจเพื่อเป็นการแสดงความกตัญญูแก่คุณครู

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....
- 5).....

บัตรงานกลุ่มที่ 3

ชื่อกลุ่ม.....

- สมาชิก 1).....2).....
- 3).....4).....
- 5).....6).....

ให้นักเรียนช่วยกันตอบปัญหาต่อไปนี้

นักเรียนควรคำนึงอย่างไรกับผู้มีบุญคุณ จงยกตัวอย่างคำพูดมา 5 ข้อ

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....
- 5).....

บัตรงานกลุ่มที่ 4

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิก 1).....2).....

3).....4).....

5).....6).....

ให้นักเรียนช่วยกันตอบปัญหาต่อไปนี้

นักเรียนจะแสดงความกตัญญูทวดที่ต่อญาติผู้ใหญ่ คือ ปู่ ย่า ตา ยาย อย่างไรบ้าง

1).....

2).....

3).....

4).....

5).....

บัตรงานกลุ่มที่ 5

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิก 1).....2).....

3).....4).....

5).....6).....

ให้นักเรียนช่วยกันตอบปัญหาต่อไปนี้

นักเรียนจะแสดงความกตัญญูทวดที่ต่อสิ่งที่มีคุณประโยชน์ เช่น แม่น้ำ ป่าไม้ ถนน โรงเรียน วัด ของใช้ต่างๆ อย่างไรบ้าง

1).....

2).....

3).....

4).....

5).....

แผนการสอนที่ 22 เรื่อง ความกตัญญูตเวทีต่อบิดามารดา ครูอาจารย์ (ต่อ เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

การปฏิบัติตนเป็นคนดี เป็นที่ชื่นชมยินดีของพ่อแม่ครูอาจารย์เรียกว่าได้แสดงความกตัญญูตเวทีสมกับเป็นลูกที่ดี

จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้นักเรียนสามารถ

1. เลือกกระทำตนเป็นคนกตัญญูตเวทีต่อบิดามารดาได้
2. เลือกกระทำตนเป็นคนกตัญญูตเวทีต่อครูอาจารย์ได้
3. บอกเหตุผลของการเลือกกระทำตนในสถานการณ์ที่ครูยกตัวอย่างให้ได้
4. ปฏิบัติตนเป็นคนกตัญญูตเวทีต่อบิดามารดา ครูอาจารย์ได้
5. บันทึกการปฏิบัติตนเป็นคนกตัญญูตเวทีต่อบิดามารดา ครูอาจารย์ได้

เนื้อหา เหมือนแผนการสอนที่ 21

ขั้นตอนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูเล่าเรื่อง "ลูกกตัญญู" ให้นักเรียนฟังและให้ช่วยกันคิดตัดสินใจ พร้อมทั้งให้บอกเหตุผลในการตัดสินใจ เพื่อฝึกให้นักเรียนมีเหตุผลในการเลือกตัดสินใจเมื่อมีปัญหา

ขั้นเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด

2. ครูให้นักเรียนคิดว่า พ่อแม่ และคุณครูของนักเรียนจะดีใจที่สุดถ้านักเรียนได้ปฏิบัติตนอย่างไรบ้าง ให้ตอบคำถามที่ละคน และเลือกคำตอบที่ตอบซ้ำกันมากที่สุดเขียนลงบนกระดานดำ 3 ลำดับ ให้นักเรียนช่วยกันบอกเหตุผลที่เลือกการกระทำนั้น ๆ

3. ครูเขียนเหตุผลของนักเรียนลงบนกระดานดำโดยแยกเหตุผลเป็น เห็นแก่ตนเอง และเห็นแก่ส่วนรวม แล้วอธิบายทำความเข้าใจในเหตุผลที่ละข้อ ว่ามีผลต่อตนเองและส่วนรวมอย่างไร เน้นให้นักเรียนใช้เหตุผลที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตนในการเลือกตัดสินใจกระทำในสถานการณ์ต่างๆ

ขั้นปฏิบัติตามทางเลือก

4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามสีของกลีบดอกไม้เป็น 5 กลุ่ม
5. ครูให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดแสดงละครเกี่ยวกับเรื่อง ความกตัญญูต่อพ่อแม่หรือครู อาจารย์ กลุ่มละ 1 เรื่อง โดยครูมีหน้าที่ให้ประกอบการแสดง
6. ให้นักเรียนออกมาแสดงทีละกลุ่ม เมื่อแสดงหมดทุกกลุ่มแล้ว ครูและนักเรียนช่วยกันอภิปรายถึงการแสดง และให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างการแสดงความกตัญญูต่อบิดา มารดา เพิ่มเติม ครูเขียนข้อเสนอนั้นบนกระดานดำแยกเป็นกลุ่มๆ คือ การแสดงออกทางกาย ทางวาจา และความคิด

ขั้นปฏิบัติซ้ำจนทำเป็นประจำ

7. ครูให้นักเรียนเขียนสัญญากับครูว่าต่อไปนี้จะทำอะไรให้พ่อแม่หรือครูอาจารย์ชื่นใจ ลงในกระดาษที่ครูแจกให้นักเรียนกลับไปทำตามที่บ้านนักเรียนให้สัญญาไว้ 1 สัปดาห์ โดยบอกให้พ่อแม่หรือผู้ปกครอง หรือครูผู้สอน คอยผู้สังเกตแล้วลงชื่อรับรองการกระทำนั้นๆ (ทำนอกเวลาเรียน)

ขั้นสรุป

8. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปกิจกรรมและเนื้อหาในบทเรียน
9. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง ความกตัญญูต่อบิดามารดา ครูอาจารย์

สื่อการเรียนการสอน

1. กรณีตัวอย่างเรื่อง ลูกกตัญญู
2. หุ่นมือประกอบละคร
3. กระดาษเขียนคำสัญญา
4. แบบฝึกหัด

การประเมินผล

1. การสังเกต จาก การสนทนา การร่วมกันอภิปรายตอบคำถาม การให้เหตุผล การแสดงละคร การสรุปกิจกรรมและเนื้อหา การทำตามสัญญา
2. การตรวจผลงาน จาก การทำสัญญา แบบฝึกหัด

ภาคผนวก

กรณีตัวอย่างเรื่อง ลูกกตัญญู

ประชาเป็นลูกผู้ชายคนเดียวของครอบครัว จึงได้รับการส่งเสริมให้ได้รับการศึกษา
 มากกว่าผู้อื่น จนได้เข้ามาเรียนต่อในกรุงเทพมหานคร โดยมีพ่อแม่พี่สาวและน้องสาวทำงานหาเงิน
 ส่งให้เรียน ประชาเรียนเก่งมาก เขาจบการศึกษาและมีงานทำมีเงินเดือนใช้จ่าย แต่เขายุ่งกับ
 งานจนระยะหลังๆ ประชาไม่เคยติดต่อไปทางบ้านที่ต่างจังหวัด พี่สาวเขียนจดหมายแล้วว่าแม่ป่วย
 ถ้านักเรียนเป็นประชานักเรียนจะทำอย่างไร เพราะอะไรจึงคิดทำแบบนั้น

แบบเขียนคำสัญญา

คำสัญญาของ.....

1.....

2.....

3.....

ให้สัญญาเมื่อวันที่.....

ผลการกระทำ.....

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

ศูนย์วิทยพัฒน์นงนุช
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบฝึกหัดเรื่อง

ความกตัญญูทวดที่ต่อบิดามารดา ครูอาจารย์

ชื่อ.....ชั้น.....โรงเรียน.....

1. คุณแม่สั่งไม่ให้นักเรียนออกไปเล่นนอกบ้านในตอนเย็นๆ แต่เพื่อนๆของนักเรียนมาชวนไปเล่น ขณะที่คุณแม่ไม่อยู่บ้าน นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร เพราะอะไร

.....
เพราะ.....

2. นักเรียนอยากทำให้คุณพ่อคุณแม่ภูมิใจในตัวนักเรียนจึงขยันคู้หนังสืออย่างหนัก แต่พอผลสอบออกมา นักเรียนก็ยังสอบได้คะแนนไม่ดี นักเรียนจะตัดสินใจบอกผลสอบให้คุณพ่อคุณแม่รู้หรือไม่ เพราะอะไร

.....
เพราะ.....

3. ถ้าคุณพ่อคุณแม่ของนักเรียนไม่อยู่บ้านต้องไปต่างจังหวัดหลายวัน นักเรียนจะทำอย่างไร เพราะอะไร

.....
เพราะ.....

4. คุณครูประจำชั้นสั่งให้นักเรียน เชื้อฟ้งหัวหน้าชั้นโดยเฉพาะตอนที่ครูไม่อยู่หัวหน้าชั้นจะเป็นผู้ดูแลนักเรียน แต่นักเรียนไม่ค่อยชอบหัวหน้าชั้นมากนัก นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไร เพราะอะไร

เชื้อฟ้งหัวหน้าชั้น ไม่เชื้อฟ้งหัวหน้าชั้น

เพราะ.....

5. คุณครูวินัยที่สอนวิชาคณิตศาสตร์ที่นักเรียนกลัวมากเพราะครูดุและชอบทำโทษเวลาที่ทำเลขผิด สิวทึ่เคยโดนตีบ่อยที่สุด ทราบว่าครูวินัยขับรถจักรยานยนต์ล้มต้องนอนป่วยที่โรงพยาบาล นักเรียนเป็นสิิวทึ่ จะทำอย่างไร เพราะอะไร

.....
เพราะ.....

แผนการสอนที่ 23 เรื่องความกตัญญูต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นสถาบันที่มีคุณค่าต่อเราทุกคน เป็นหลักที่พึงทวงใจทำให้เราอยู่ร่วมกันเป็นสุข คนไทยทุกคนจึงต้องแสดงความกตัญญูต่อ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้นักเรียนสามารถ

1. บอกการปฏิบัติตนที่แสดงถึงความกตัญญูต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ได้
2. อธิบายถึงผลดีของการมีความกตัญญูต่อชาติ และผลเสียของการขาดความกตัญญูต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ได้

เนื้อหา

ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นสถาบันอันยิ่งใหญ่ที่มีคุณค่าต่อเราทุกคน เราอยู่ได้อย่างมีความสุขก็เพราะเรามีชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์เป็นหลัก เป็นที่พึ่งทางจิตใจ ฉะนั้นเราต้องตอบแทนบุญคุณ โดย

1. ปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย ประพฤติตนเป็นพลเมืองดี มีจริยธรรม บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ
2. ปฏิบัติตนตามคำสอนของศาสนา ด้วยความเลื่อมใส ทำหน้าที่เป็นศาสนิกชนที่ดี
3. ถวายความจงรักภักดีต่อองค์พระมหากษัตริย์ และพระบรมราชวงศ์ ด้วยการเทิดพระเกียรติ ถวายอาภักดิ์ และพร้อมใจกันปฏิบัติตนตามพระราชประสงค์ อันมุ่งมั่นเพื่อความเจริญ และสงบสุขของบ้านเมือง

ขั้นตอนการสอนขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสอนนักเรียนร้องเพลง รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และสนทนาเกี่ยวกับเนื้อเพลง
ว่าให้ข้อคิดอะไรบ้าง

ขั้นการคิดอย่างอิสระ

2. ครูแบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม โดยแจกบัตรคำให้นักเรียนคนละ 1 ใบ แล้วให้นัก
เรียนเข้ากลุ่มตามพวกของบัตรคำ มีกลุ่ม ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ครูตรวจดูว่านักเรียนเข้า
กลุ่มถูกต้องหรือไม่และจัดนักเรียนให้เข้ากลุ่มได้ถูกต้อง

3. ครูเล่าเรื่องประกอบภาพ เรื่องหมู่บ้านร่มเย็น ให้นักเรียนฟัง และให้แต่ละกลุ่ม
ร่วมกันอภิปรายในประเด็นปัญหาต่อไปนี้

- 1) ทำไมหมู่บ้านร่มเย็นนี้จึงมีความสงบสุข
- 2) ศาสนาที่คนในหมู่บ้านร่มเย็นนับถือมีศาสนาอะไรบ้าง เขาไปทำพิธีทาง
ศาสนาในที่ไหนบ้าง
- 3) สิ่งที่ประชาชนยึดมั่นนับถือร่วมกันคืออะไร เพราะอะไรจึงให้ความเคารพนับถือ
- 4) ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีความสำคัญอย่างไรต่อประชาชน

4. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานการอภิปราย ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป
ความสำคัญของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

ขั้นกำหนดทางเลือกหลาย ๆ ทาง

5. ครูให้แต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกันเพื่อเสนอ วิธีการช่วยกันบำรุง ชาติ ศาสนา
พระมหากษัตริย์ แล้วส่งตัวแทนออกมา เขียนข้อคิดเห็น ของแต่ละกลุ่มแยกตามเรื่อง

6. ครูอธิบายสรุปเรื่องการช่วยกันบำรุงชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เพิ่มเติมให้
เช่น การทำตามกฎระเบียบของบ้านเมือง การเสียภาษีอากร การประพฤติตามศีลธรรมทาง
ศาสนา การถวายความเคารพ ความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์

ขั้นพิจารณาไตร่ตรอง

6. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มคิดอภิปรายถึงประโยชน์ของการมีความกตัญญูต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และโทษของการอกตัญญูต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
7. ครูให้ตัวแทนกลุ่มออกมาบรรยาย แล้วช่วยกันคิดอภิปรายผลดีของการทำตามกฎหมาย และผลเสียของการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายของบ้านเมือง

ขั้นสรุป

8. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปกิจกรรมและเนื้อหาในบทเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลง รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. บัตรคำแบ่งกลุ่ม
3. เรื่องประกอบภาพ "เราคนไทย"

การประเมินผล

1. การสังเกต จาก การร้องเพลง การสนทนา การร่วมกันอภิปราย การรายงาน การอธิบายประโยชน์และโทษ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

เพลง รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

เนื้อร้อง อำไพ สุจริตกุล , ทำนอง งอน งาม

ฉันรักชาติ

ฉันรักถิ่น

และรักผืนดินแดนของไทย

รักไม่วาย

ฉันรักกษัตริย์

วัฒนธรรม

พระพุทธะเจ้าทรงเมตตาพาทุกข์คลาย

* รวมทั้งสามสิ่งใหญ่ไว้ในดวงใจ

ของไทยทั้งมวล (ซ้ำ *)

บัตรคำแบ่งกลุ่มมี 3 ชุด คือ

ชุดที่ 1 ไทย มอญ เขมร ลาว จีน แขก ญวน ญี่ปุ่น เกาหลี อเมริกัน

ชุดที่ 2 พุทธ คริสต์ อิสลาม ฮินดู พราหมณ์ กังจื่อ เต้า เซน

ชุดที่ 3 พ่อขุนรามคำแหงมหาราช พระนเรศวรมหาราช พระนารายณ์มหาราช

พระเจ้าตากสินมหาราช พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระปิยมหาราช พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมหาธีรราชเจ้า

พระเจ้าอยู่หัวภูมิพลมหาราช

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่อง หมู่บ้านร่มเย็น

เด็กชายประมวล สุชาติ อยู่กับพ่อแม่ที่หมู่บ้านร่มเย็น หมู่บ้านนี้มีทั้งชาวพุทธ ชาวคริสต์ และชาวมุสลิม อยู่ร่วมกันด้วยความสงบสุข

ชาวพุทธ จะไปทำบุญตักบาตรในวันพระ หรือวันอาทิตย์ ที่วัด ตามประเพณีศาสนาพุทธ

ชาวคริสต์ จะไปสวดมนต์ที่โบสถ์ในวันอาทิตย์ ตามประเพณีของศาสนาคริสต์

ชาวมุสลิม จะไปทำละหมาดที่มัสยิด ที่ใกล้ๆหมู่บ้าน ตามประเพณีของศาสนาอิสลาม

ในหมู่บ้านของประมวล จึงมี วัดไทย โบสถ์ฝรั่ง และมัสยิด เพื่อให้ชาวไทยไปประกอบพิธีทางศาสนาที่ตนนับถือ และทำตามประเพณีวัฒนธรรมของตนได้อย่างอิสระ

ทุกคนไม่ว่าชาวพุทธ ชาวคริสต์ หรือชาวมุสลิมต่างก็ยึดมั่นจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ คือพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เพราะพระองค์ทรงบำรงศาสนาทุกศาสนา และดูแลทุกข์สุขของชาวไทยทุกหมู่เหล่าโดยทั่วถึงอยู่เสมอ

คนไทยทุกคนจึงอยู่รวมกันได้อย่างมีความสุข แม้จะนับถือศาสนาต่างกัน เพราะต่างฝ่ายต่างก็ไม่เบียดเบียนกัน มีความเป็นชาติไทยร่วมกัน

นอกจากศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลามแล้ว ชาวไทยยังนับถือศาสนาอื่นอีกมาก เช่น ฮินดู เช่น ตามความศรัทธาของแต่ละบุคคล

คนไทยทุกคนจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ มีเสรีภาพในการนับถือศาสนา และมีความเป็นชาติไทยที่ไม่เบียดเบียนกัน จึงทำให้อยู่รวมกันได้อย่างสงบสุข

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 24 เรื่องความกตัญญูต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (ต่อ เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นสถาบันที่มีคุณค่าต่อเราทุกคน เป็นหลักที่พึงทวงใจทำให้เราอยู่ร่มเย็นเป็นสุข คนไทยทุกคนจึงต้องแสดงความกตัญญูต่อ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้นักเรียนสามารถ

1. เลือกปฏิบัติตนมีความกตัญญูต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ได้
2. อธิบายเหตุผลของการปฏิบัติตนตาม คำสอนของศาสนาและตามกฎหมายบ้านเมืองได้
3. แสดงความกตัญญูต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ได้

เนื้อหา เหมือนแผนการสอนที่ 23

ขั้นตอนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูเล่ากรณีตัวอย่างเรื่อง ถูกกฎหมาย ให้นักเรียนเลือกกระทำและให้เหตุผล เพื่อฝึกให้นักเรียนมีเหตุผลในการตัดสินใจ

ขั้นเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด

2. แบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม โดยการนับจุดจากเกสรดอกไม้
3. ครูให้แต่ละกลุ่มพิจารณาวิธีการทำบุญชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ในแต่ละข้อ และตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดเหมาะสมที่สุดมา 1 วิธี พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจเลือก

4. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น ครูเขียนเหตุผลประกอบการตัดสินใจของแต่ละกลุ่มบนกระดานดำ และสนทนาถึงเหตุผลที่น่าจะนำมาประกอบการตัดสินใจได้อีกที่นอกเหนือจากแต่ละกลุ่มเสนอมา ครูเขียนเหตุผลในระดับที่สูงขึ้นบนกระดานดำ และอธิบายทำความเข้าใจในเหตุผลที่นักเรียนเสนอมาที่ละข้อโดยชี้ให้เห็นผลที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว เน้นให้นักเรียนใช้เหตุผลที่เห็นต่อส่วนรวมในการตัดสินใจกระทำในสถานการณ์ต่างๆ

ขั้นปฏิบัติตนตามทางเลือก

5. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาจับฉลาก เพื่อแสดงบทบาทสมมติการปฏิบัติตนเป็นภูมิความกตัญญูทเวทิต่อชาติศาสนา และพระมหากษัตริย์ กลุ่มละ 1 เรื่อง
6. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงทีละกลุ่ม แล้วช่วยกันอภิปรายข้อคิดที่ได้จากการแสดงของแต่ละกลุ่ม

ขั้นปฏิบัติซ้ำจนทำเป็นประจำ

7. ครูให้นักเรียนจับคู่กันเขียนสัญญาต่อกันว่าจะปฏิบัติตนต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์คนละ 3 ข้อ และสังเกตการปฏิบัติตามสัญญา 1 สัปดาห์ โดยให้เพื่อนที่เป็นคู่สัญญาคอยสังเกตและลงชื่อรับรองการกระทำ (ทำนอกเวลาเรียน)

ขั้นสรุป

8. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปกิจกรรมและเนื้อหาในบทเรียน
9. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่องความกตัญญูทเวทิต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

สื่อการเรียนการสอน

1. กรณีตัวอย่างเรื่อง ลูกกตัญญู
2. ดอกไม้สำหรับแบ่งกลุ่ม
3. กระดาษเขียนสัญญา
4. แบบฝึกหัด

การประเมินผล

1. การสังเกต จาก การสนทนา การร่วมกันอภิปราย การรายงาน การให้เหตุผล การแสดงบทบาทสมมติ การสรุปกิจกรรมและเนื้อหา การทำตามสัญญา
2. การตรวจผลงาน จาก การทำสัญญา แบบฝึกหัด

ภาคผนวก

กรณีตัวอย่าง เรื่องถูกกฎหมาย

1. มีชายคนหนึ่งชื่อนายดำ ภรรยาที่เขารักมากป่วยเป็นโรคร้าย ที่จะต้องรักษาด้วยยาราคาแพงแต่เขาไม่มีเงินไปซื้อหา ไปขอร้องให้หมอช่วยหมอก็ไม่ยอมช่วยเพราะมีงานมาก ถ้านักเรียนเป็นนายดำจะทำอย่างไร เพราะอะไร

2. นายดำตัดสินใจไปขโมยยาจากหมอ มาให้แม่กิน จนแม่เขาหายดี และเขาก็เริ่มเรียนรู้เกี่ยวกับตัวยาสมุนไพรชนิดหนึ่งที่รักษาโรคนี้อได้และผลิตยาสมุนไพรแจกจ่ายคนยากจนและขายในราคาถูก นักเรียนคิดว่า นายดำควรไปมอบตัวกับตำรวจหรือไม่ เพราะอะไร ถ้านักเรียนทราบว่า นายดำไปขโมยยาจากหมอ นักเรียนจะบอกตำรวจหรือไม่เพราะอะไร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบฝึกหัด

เรื่อง ความกตัญญูต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ชื่อ.....ชั้น.....โรงเรียน.....

1. นักเรียนโตขึ้นถึงเวลาเกณฑ์ทหาร นักเรียนจะเข้ารับคัดเลือกเป็นทหารหรือไม่ เพราะอะไร

[] เข้ารับการคัดเลือก [] ไม่เข้ารับการคัดเลือก

เพราะ.....

2. นักเรียนพบบุคคลที่ทำการเรียกรายหาเงินโดยบอกว่าเป็นการทำบุญตามวัดต่างๆ นักเรียนจะ
ทำอย่างไร เพราะอะไร

.....

เพราะ.....

3. นักเรียนมีพระบรมฉายาลักษณ์(รูปภาพ) ของในหลวงและพระราชินี นักเรียนจะเก็บไว้ได้อย่างไร
เพราะอะไร

.....

เพราะ.....

4. นักเรียนโตขึ้นมีงานทำมีเงินเดือนใช้ นักเรียนจะแจ้งการเสียภาษีหรือไม่ เพราะอะไร

.....

เพราะ.....

5. นักเรียนได้ยินเพลงชาติไทยขณะกำลังเดินอยู่หน้าโรงเรียน นักเรียนจะทำอย่างไร

เพราะอะไร

.....

เพราะ.....

แบบเขียนสัญญา

คำสัญญาของ.....

1.....

2.....

3.....

ให้สัญญาเมื่อวันที่.....

ผลการกระทำ.....

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ.

รายละเอียดของโปรแกรมการสอนปกติ

แผนการสอน	มีจำนวน	24	แผน	ดังนี้
แผนการสอนที่	1 - 4	เรื่อง	ความมีระเบียบวินัย	
แผนการสอนที่	5 - 8	เรื่อง	การตรงต่อเวลา	
แผนการสอนที่	9 - 12	เรื่อง	การเสียสละเพื่อผู้อื่นและสังคม	
แผนการสอนที่	13 - 16	เรื่อง	ความขยันหมั่นเพียร	
แผนการสอนที่	17 - 20	เรื่อง	ความซื่อสัตย์สุจริต	
แผนการสอนที่	21 - 24	เรื่อง	ความกตัญญูทักเวท	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โปรแกรมการสอนปกติ

แผนการสอนที่ 1 เรื่อง ความมีระเบียบวินัย (ครั้งที่ 1 เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

การอยู่ร่วมกันอย่างมีระเบียบวินัยก่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่วุ่นวาย สับสน ทำให้เกิดผลดีทั้งส่วนตนและหมู่คณะ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนอธิบายความหมายของความมีระเบียบวินัยได้
2. ร่วมกิจกรรมกับเพื่อนได้ทุกโอกาส
3. นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ของการมีระเบียบวินัยและโทษของการขาด

ระเบียบวินัย

เนื้อหา

ระเบียบวินัย คือ ระเบียบแบบแผน ข้อบังคับ ข้อตกลง ที่สังคมยอมรับจนถึงเป็นแนวปฏิบัติเพื่อให้คนอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข เนื่องจากคนต้องอยู่เป็นหมู่เหล่า ถ้าหมู่ใดขาดระเบียบวินัย ย่อมเกิดความวุ่นวายเดือดร้อน เนื่องจากการขัดแย้งกันในหมู่สมาชิกของสังคม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูเล่านิทานเรื่อง "สมชายสำนึกผิด" ให้นักเรียนฟัง (ภาคผนวก หน้าที่)
2. ครูซักถามเรื่องราวในนิทาน เช่น
 - 2.1 สมชายเป็นคนอย่างไร
 - 2.2 นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างสมชายหรือไม่เพราะเหตุใด
 - 2.3 ระเบียบข้อตกลงของเราที่ในห้องเรียน จำเป็นหรือไม่ เพราะอะไร

ขั้นสอน

1. แบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม โดยนับ 1, 2, 3 แจกกระดาษและสีเมจิกให้กลุ่มละ 1 ชุด ให้แต่ละกลุ่มเขียนข้อตกลงของห้องเรียนในหัวข้อเรื่อง "ข้อตกลงของเรา" เช่น เราพูดกับเขา ๆ เราตั้งใจเรียน เราต้องมาโรงเรียนให้ทันเวลา เราส่งงานตามกำหนด เราไม่รังแกเพื่อน เราไม่วิ่งเล่นบนอาคารเรียน ฯลฯ
2. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานการเขียนข้อตกลงของเราและร่วมอภิปราย สรุปเป็น "ข้อตกลงของเรา" (ครูเขียนข้อตกลงของเราเป็นระเบียบปฏิบัติติดไว้ในห้องเรียนโดยทำนอกเวลาเรียน)
3. ครูให้นักเรียนเลือกคณะกรรมการเพื่อความคุ้มครองให้ทุกคนปฏิบัติตามข้อตกลง โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา (เมื่อมีผู้ละเมิดข้อตกลง ให้คณะกรรมการแจ้งความผิดให้ทราบและให้ผู้กระทำผิดพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง)

ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาในบทเรียน
2. นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่องความมีระเบียบวินัย ชุดที่ 1

สื่อการเรียนการสอน

1. นิทานเรื่องสมชายสำนักมืด
2. กระดาษสำหรับเขียนแผนภูมิ ข้อตกลงของเรา
3. สีเมจิกหรือปากกาเคมี หรือสีเทียน
4. แบบฝึกหัด เรื่องความมีระเบียบวินัย ชุดที่ 1

การประเมินผล

1. สังเกตความตั้งใจเรียน การร่วมอภิปราย การรายงานหน้าชั้น
2. ตรวจสอบแผนงาน แผนภูมิข้อตกลงของเรา และตรวจแบบฝึกหัด

ภาคผนวก

นิทานเรื่องสมชายสำนึกผิด

ที่ห้องเรียนของครูอุดม สมพรนั่งร้องไห้อยู่ที่มุมห้อง นิชิตดึงมือสมพรมาหาครู "ครูครับ สมชายทำผิดขาดมือพรครับ" ครูอุดมเห็นเลือดแล้วตกใจ รีบเอาผ้าเช็ดหน้าบิดแผลไว้จับมือสมพร กดลงบนผ้าเช็ดหน้า เพื่อให้เลือดหยุดไหล แล้วให้นิชิตพาสมพรไปหาครูพยาบาล

ครูอุดมได้ถามเรื่องราวที่เกิดขึ้น จนทราบว่า เป็นความผิดของสมชายที่เอาไม้ดมาแกว่งเล่น สมพรตกใจจนมือขึ้นจึงโดนไม้ดบาด สมชายก็ยอมรับว่าตนทำผิดขอตกลงของห้องเรียนข้อที่ 5 คือจะไม่รังแกเพื่อนจึงไปขอโทษสมพรและยอมให้สมพรทำโทษตนได้ทุกอย่าง และจะตามไปบอกคุณแม่ของสมพรถึงเรื่องที่เกิดขึ้น สมพรเห็นสมชายสำนึกผิดก็มีดีถือโทษโกรธเคือง ครูจึงให้ทุกคนกลับไปนั่งที่แล้วตักเตือนถึงอันตรายต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ ทุกคนควรต้องระมัดระวังไม่ประมาท ควรต้องรักษาหรือปฏิบัติตามกฎระเบียบ เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

แบบฝึกหัด เรื่อง ความมีระเบียบวินัย

ชื่อ.....ชั้น.....โรงเรียน.....

1. ความมีระเบียบวินัยหมายถึงอะไร

ตอบ.....

2. ให้นักเรียนเขียนข้อตกลงของห้องเรียนมา 5 ข้อ

ตอบ 1).....2).....3).....

.....4).....5).....

3. ให้นักเรียนทำเครื่องหมายถูก หน้าข้อที่เห็นว่าถูกและทำเครื่องหมายผิดหน้าข้อที่เห็นว่าผิด

.....3.1 ระเบียบของห้องเรียนควรให้ทุกคนในชั้นเป็นผู้กำหนดและยอมรับปฏิบัติตาม

.....3.2 การเข้าแถวไม่เรียบร้อยแสดงถึง นักเรียนไม่มีระเบียบวินัย

.....3.3 การกระทำที่แสดงว่ามีระเบียบวินัยได้แก่ การกวาดพื้นห้องเรียน

.....3.4 การแต่งตั้งนักเรียนไม่เรียบร้อยถือว่าไม่ผิดระเบียบวินัย

.....3.5 นักเรียนรีบกลับบ้านจึงไม่ไปเข้าแถวเดินกับเพื่อน

แผนการสอนที่ 2 เรื่อง ความมีระเบียบวินัย (ครั้งที่ 2 เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

การรู้ผลดีผลเสียของการปฏิบัติอย่างมีระเบียบวินัย และไม่มีระเบียบวินัยจะเป็นส่วนช่วยในการพิจารณาเลือกตัดสินใจที่จะปฏิบัติตนได้ถูกต้องดียิ่งขึ้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ให้นักเรียนบอกผลดีผลเสียของการมีระเบียบวินัย และไม่มีระเบียบวินัยได้
2. ให้นักเรียนบอกสาเหตุของการมีระเบียบวินัย และสาเหตุของการขาดระเบียบวินัยได้

เนื้อหา

ผลดีของการมีระเบียบวินัย ต่อตนเอง คือ ทำให้เราเป็นคนเรียบร้อยมีความรอบคอบ ได้รับความสะดวกรวดเร็วในการทำงาน ต่อครอบครัวและต่อสังคม คือ ทำให้ครอบครัวและสังคมนั้นเจริญก้าวหน้า มีความเป็นระเบียบปลอดภัยจากอันตรายต่าง ๆ เกิดความยุติธรรมในสังคม วิธีการปฏิบัติตนให้มีระเบียบวินัย คือ จะต้องรู้ว่าการกระทำที่ต้องมีระเบียบวินัยมีอะไรบ้าง จะต้องเรียนรู้เครื่องหมายสัญญาณต่าง ๆ ให้เข้าใจและกระทำตามอย่างสม่ำเสมอ สาเหตุของการขาดระเบียบวินัย คือ การขาดความรู้ในเรื่องของระเบียบวินัย มีนิสัยที่มักง่าย เห็นแก่ตัว ไม่ใส่ใจในการกระทำของตนเองว่าได้ทำอะไรไปบ้าง ถูกต้องหรือไม่สนใจ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูทบทวนบทเรียน โดยการสนทนาซักถามถึงเรื่อง ความมีระเบียบวินัย ของนักเรียนว่าใครบ้างที่ทำตามระเบียบวินัยได้ดี และใครบ้างที่ต้องปรับปรุงตัวเอง

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยให้เลือกกันเอง ให้แต่ละกลุ่ม แลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่นักเรียนประสบมาให้ด้วยตนเอง หรือเคยฝึกปฏิบัติมาเกี่ยวกับความมีระเบียบวินัย และไม่มีระเบียบวินัยให้เพื่อน ๆ ฟัง
2. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงการกระทำของบุคคลที่เป็นตัวอย่างซึ่งได้จากประสบการณ์ของนักเรียนเอง ดังนี้
 - 2.1 การที่นักเรียนมีระเบียบวินัยเพราะอะไร ไม่มีระเบียบวินัยเพราะอะไร
 - 2.2 การมีระเบียบวินัยและไม่มีระเบียบวินัย มีผลอย่างไรแก่ตนเอง
 - 2.3 การมีระเบียบวินัยมีผลต่อครอบครัวและสังคมอย่างไร
 - 2.4 นักเรียนควรเลือกปฏิบัติอย่างไร เพราะเหตุใด
 - 2.5 ทำไมเราจึงต้องมีระเบียบวินัย
3. ให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้นให้เพื่อน ๆ ฟัง

ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาในบทเรียน
2. ครูนำแผนภูมิสรุป ผลดีของการมีระเบียบวินัย และผลเสียของการขาดระเบียบวินัย พร้อมทั้งสาเหตุของการขาดระเบียบวินัย วิธีการทำตามระเบียบวินัย คิดบนกระดานคำให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน
3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่องความมีระเบียบวินัย ชุดที่ 2

สื่อการเรียนการสอน

1. กระดาษเขียนการอภิปรายกลุ่ม 5 แผ่น
2. แบบฝึกหัด เรื่องความมีระเบียบวินัย ชุดที่ 2

การประเมินผล

1. สังเกต การร่วมอภิปราย การรายงาน ความตั้งใจในการอ่านสรุป
2. ตรวจสอบจากแบบฝึกหัด

ภาคผนวก

แบบฝึกหัด เรื่อง ความมีระเบียบวินัย

ชื่อ.....ชั้น.....โรงเรียน.....

1. ให้นักเรียนบอกประโยชน์ของการมีระเบียบวินัย และโทษของการขาดระเบียบวินัยมาอย่างละ 3 ข้อ

ตอบ ประโยชน์ของการมีระเบียบวินัย

1)

2)

3)

โทษของการขาดระเบียบวินัย

1)

2)

3)

2. ให้นักเรียนเขียนสาเหตุของการเข้าแถวไม่เรียบร้อย คือ.....

.....

3. นักเรียนไม่ค่อยสนใจเรียนเพราะ.....

.....

แผนการสอนที่ 3 เรื่อง ความมีระเบียบวินัย (ครั้งที่ 3 เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

การตรวจสอบตนเองว่าได้ทำถูกหรือผิดระเบียบอย่างไรบ้างจะช่วยให้เราแก้ไขปรับปรุงตนเองได้ถูกต้องขึ้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ให้นักเรียนตรวจสอบความมีระเบียบวินัยของตนเองกับข้อตกลงของเราได้
2. ให้นักเรียนบันทึกการกระทำของตนเองได้

เนื้อหา

การมีระเบียบวินัยมีทั้งต่อตนเอง ได้แก่ การทำตามที่เรามุ่งหวังหรือกำหนดไว้ การทำตามกฎระเบียบที่ต้องกระทำร่วมกัน เช่น ทำตามกฎหมายของบ้านเมือง การทำตามกฎจราจร การทำตามกฎระเบียบของโรงเรียน การทำตามข้อตกลงของห้องเรียน เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำภาพเกี่ยวกับการทำตามระเบียบวินัย และการไม่ทำตามระเบียบวินัย มาติดบนกระดานดำ และสนทนาซักถามถึงผลดีผลเสียที่จะเกิดจากการกระทำในแต่ละภาพ นักเรียนจะเลือกปฏิบัติตามในภาพใด

ขั้นสอน

1. ครูแจกแบบสำรวจให้นักเรียนแต่ละคนสำรวจ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของตนเอง แล้วบันทึกผลการปฏิบัติว่าเป็นคนมีระเบียบวินัยหรือไม่ ถ้ามีระเบียบวินัยดี มีผลดีต่อตนเองและผู้อื่นอย่างไร และถ้านักเรียนไม่มีระเบียบวินัยทำให้เกิดผลเสียต่อตนเองและผู้อื่นอย่างไร
2. ให้นักเรียนตรวจสอบตนเองจากข้อที่ 1 ดังนี้
 - 2.1 มีการปฏิบัติเกี่ยวกับอะไรบ้างที่นักเรียนมีระเบียบวินัย

- 2.2 มีกิจกรรมอะไรบ้างที่นักเรียนมีระเบียบวินัยบ้างไม่มีบ้าง
- 2.3 มีกิจกรรมใดบ้างที่นักเรียนไม่มีระเบียบวินัยเลย
3. ให้นักเรียนคนที่ปฏิบัติตนอย่างมีระเบียบวินัยได้สม่ำเสมอ หรือปฏิบัติได้ดีกว่าออกมาอธิบายชี้แจงวิธีการปฏิบัติตามระเบียบวินัยให้ได้ผลดี สาเหตุ ปัจจัย สิ่งสนับสนุนต่าง ๆ ที่ช่วยให้ปฏิบัติได้
4. ครูให้นักเรียนช่วยกันเสนอแนะวิธีการปฏิบัติตนให้มีระเบียบวินัยให้ได้ผลในเรื่องต่าง ๆ เช่น การเข้าแถว การตั้งใจเรียน การรับประทานอาหาร การแต่งกาย การเป็นเวรทำความสะอาดห้องเรียน โดยครูแบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม ให้เสนอแนะกลุ่มละ 1 เรื่อง แล้วส่งตัวแทนออกมารายงานให้เพื่อนฟัง

ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาในบทเรียน
2. ครูให้นักเรียนเลือกตอบคำถาม เพียง 1 ข้อจากแผนภูมิคำถามที่ติดใ้บนกระดานดำ ตามแนวคิดของนักเรียน โดยให้เขียนลงในสมุดจด
 - 1) นักเรียนจะเข้าแถวตอนเช้าให้เรียบร้อยโดยเร็วได้อย่างไร
 - 2) นักเรียนมีวิธีการรับประทานอาหารกลางวันอย่างไรที่จะทำให้เกิด

ความเรียบร้อยจนครบเซต

สื่อการเรียนการสอน

1. รูปภาพนักเรียนที่มีระเบียบวินัย กับนักเรียนไม่มีระเบียบวินัย
2. แบบสำรวจพฤติกรรมโดยตนเอง

การประเมินผล

1. สังเกตจากการบันทึกการปฏิบัติของนักเรียน การอธิบายชี้แจงวิธีการปฏิบัติ
2. ตรวจสอบจากสมุดจด เปรียบเทียบกับการปฏิบัติของนักเรียน

ภาคผนวก

แบบสำรวจ พฤติกรรมความมีระเบียบวินัยในตนเอง

ชื่อ.....

คำชี้แจง

1. แบบสำรวจพฤติกรรมนี้ ประกอบด้วยการกระทำ เรื่อง ความมีระเบียบวินัย
ในตนเอง
2. ให้นักเรียนพิจารณาว่าตัวเองได้กระทำสิ่งนั้น ๆ มากน้อย เพียงใด คือ
 เคยทำเสมอ หมายความว่า ทำเป็นประจำ อาจทำทุกวัน หรือวันเว้นวัน
 เคยทำเป็นบางครั้ง หมายความว่า นาน ๆ ทำครั้ง เช่น สัปดาห์ละครั้ง
 เดือนละครั้ง
 ไม่เคยทำเลย หมายความว่า ไม่ได้ทำกิจกรรมดังที่ระบุไว้เป็นปี หรือ
 ไม่เคยทำเลย

วิธีทำ ให้นักเรียนพิจารณาการกระทำที่กำหนดให้ทีละข้อ แล้วขีดเครื่องหมาย / ลงในช่อง
ที่ตรงกับการกระทำของนักเรียนตามความเป็นจริง

ข้อที่	การกระทำ	เคยทำเสมอ	เคยทำเป็น บางครั้ง	ไม่เคยทำ
1	ตื่นนอนแต่เช้า.....
2	แต่งกายสะอาดเรียบร้อย.....
3	รับประทานอาหารไม่เป็นเวลา.....
4	มาโรงเรียนแต่เช้าทุกวัน.....
5	ไม่คุยในห้องเรียน.....
6	รับประทานอาหารในโรงอาหาร.....
7	เข้าแถวซื้ออาหาร.....
8	เล่นของเล่นแล้วเก็บเรียบร้อย.....
9	ช่วยเก็บขยะในบริเวณโรงเรียน.....
10	ทำการบ้านมาส่งครูทุกครั้ง.....

แผนการสอนที่ 4 เรื่อง ความมีระเบียบวินัย (ครั้งที่ 4 เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

การทำตารางบันทึกการปฏิบัติจะช่วยให้ตนเองได้สำรวจตัวเองได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถทำตารางบันทึกการปฏิบัติงานของตนเอง ที่บ้านและที่โรงเรียนในเวลา 1 สัปดาห์ได้
2. นักเรียนสามารถประเมินการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของตนเองได้

เนื้อหา

การทำตารางบันทึกการปฏิบัติงาน ได้แก่ วันที่ เวลา รายการที่ปฏิบัติ ผลการปฏิบัติ จะช่วยให้เราทำงานได้ดีขึ้น โดยการสำรวจข้อบกพร่องแล้วทำการแก้ไข

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูทดลองฝึกความมีระเบียบวินัย โดยให้นักเรียนทำตามคำสั่ง เช่น ให้เคลื่อนไหวร่างกาย ขึ้นขึ้น นั่งลง ข้ายหัน ขวาทัน หรือเดินไปในทิศทางต่าง ๆ ให้กลับเข้าที่นั่ง แล้วซักถามนักเรียนคนที่ทำผิดว่ามีสาเหตุมาจากอะไร เช่น นั่งคำสั่งไม่เข้าใจ ไม่ได้ตั้งใจทำตาม ลืมคำสั่งจึงทำไม่ถูกต้อง และถามคนที่ทำได้ถูกต้องว่ามีวิธีการอย่างไร เช่น ตั้งใจฟัง คิดตาม

ขั้นสอน

1. ครูเสนอแนะวิธีการทำตามระเบียบวินัยได้อย่างถูกต้อง คือ การทำตารางการปฏิบัติงานของตนเอง แล้วเช็คว่าในแต่ละวันได้ปฏิบัติแล้วหรือไม่
2. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 5 กลุ่ม เรียงตามเลขที่ที่ครูกำหนดไว้ตั้งแต่แรก

3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนตารางการปฏิบัติงานของตนเองที่บ้าน และที่โรงเรียน ในเวลา 1 สัปดาห์ โดยเขียนลงในกระดาษแผ่นกมูมิ แล้วนำแผนกมูมินั้นเสนอให้เพื่อนในชั้นดู โดยดูจากตัวอย่างที่ครูนำเสนอบางส่วน

4. ให้นักเรียนเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับสภาพของตนเองที่ได้จากการอภิปรายครั้งที่แล้วมาปรับปรุงการปฏิบัติตนในส่วนที่ยังบกพร่อง แล้วตรวจสอบการปฏิบัติของตนเองตามตารางที่กำหนดไว้ บันทึกผลการปฏิบัติว่า ถ้าปฏิบัติไม่ได้ มีปัญหาข้อบกพร่องอย่างไร และมีกำหนดการปฏิบัติไว้อย่างไร ควรปรับปรุงตรงจุดไหนอย่างไร ถ้าปฏิบัติได้ มีสิ่งสนับสนุนปัจจัยอะไรและกำหนดการปฏิบัติอย่างไร สรุปผลการปฏิบัติตามระเบียบวินัยว่าได้ผลมากน้อยเพียงไร

5. นำผลการปฏิบัติมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม และสรุปเป็นแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับตนเอง ต่อไป

ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาในบทเรียน
2. ให้นักเรียนเขียนแนวทางปฏิบัติของตนตามที่คิดและปรับปรุงแก้ไขไว้

สื่อการเรียนการสอน

1. ตัวอย่างตารางฝึกปฏิบัติทั้งที่บ้าน และที่โรงเรียน

การประเมินผล

1. ให้นักเรียนตรวจสอบการปฏิบัติของตนเองตามรายการปฏิบัติและตารางปฏิบัติ แล้วเสนอผลการปฏิบัติโดยให้มีผู้ปกครองรับรอง
2. ครูตรวจสอบการปฏิบัติในรายการกิจกรรมที่ปฏิบัติเกี่ยวกับห้องเรียน โรงเรียน โดยการสังเกตบันทึกรายการ

แผนการสอนที่ 5 เรื่อง การตรงต่อเวลา (ครั้งที่ 1 เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

การปฏิบัติตนให้เป็นคนตรงต่อเวลา จะเป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจทำงานได้เจริญก้าวหน้า

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของคำว่าตรงต่อเวลาได้
2. ยกตัวอย่างการกระทำที่ตรงต่อเวลาได้ และไม่ตรงต่อเวลาได้

เนื้อหา

การตรงต่อเวลา หมายถึง การปฏิบัติตนหรือปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้สำเร็จเรียบร้อยทันตามกำหนดเวลาที่วางไว้

การไม่ตรงต่อเวลา หมายถึง การปฏิบัติตนหรือปฏิบัติงานต่าง ๆ ไม่สำเร็จจุล่งตามกำหนดเวลาที่วางไว้

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องระเบียบการเข้าแถวตอนเช้าของโรงเรียน โดยใช้นวคํ่าตามดังนี้

- 1) เวลาเข้าแถวตอนเช้ากี่นาฬิกา
- 2) สัญญาณที่ใช้เวลาเข้าแถวมีสัญญาณบอกความหมายอย่างไรบ้าง
- 3) ใครบ้างที่เคยมาเข้าแถวช้า
- 4) คนที่มาเข้าแถวช้าได้ผลล้นช้ออย่างไรบ้าง

2. ครูอธิบายเพิ่มเติมว่าคนที่มาเข้าแถวช้านั้นเรียกว่าคนไม่ตรงเวลา

ขั้นสอน

1. ครูสอนให้นักเรียนร้องเพลงรวมเงิน และให้นักเรียนจับกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน แล้วให้ปฏิบัติตามบัตรงาน
2. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปการทำงานของแต่ละกลุ่ม ว่ากลุ่มใดรักษาเวลาได้ดีที่สุด ตรงต่อเวลาที่ที่สุด การตรงต่อเวลาและไม่ตรงต่อเวลานั้นมีสาเหตุมาจากอะไรได้บ้าง
3. ครูอธิบายความหมายของการตรงต่อเวลา และให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างการกระทำที่ต้องตรงเวลามาคนละ 1 ข้อ ครูเขียนสรุป เป็นข้อ เช่น การตรงต่อเวลาในการเรียน การตรงเวลาในการรับประทานอาหาร การตรงเวลาในการนัดหมาย เป็นต้น

ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาในบทเรียน
2. ครูแจกแบบฝึกหัดให้นักเรียนทำในเวลา 5 นาที แล้วนำมาส่งครูทุกคน

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลง รวมเงิน
2. บัตรงาน
3. แบบฝึกหัดเรื่องการตรงต่อเวลา

การประเมินผล

1. สังเกต การตอบคำถาม การร่วมกิจกรรม การอภิปราย
2. ตรวจสอบความถูกต้องจากแบบฝึกหัด

ภาคผนวก

เพลงรวมเงิน

รวมเงินรวมเงินให้ดี รวมกันวันนี้อ่าให้มีผิดพลาด
ผู้หญิงนั้นเป็นเหรียญบาท ผู้ชายเก่งกาจเป็นเหรียญบาทเหมือนกัน

บัตรรายงาน

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม เลือกประธานกลุ่ม 1 คน และเลขากลุ่ม 1 คน
2. ให้ตั้งชื่อกลุ่มของตน
3. ให้นักเรียนในกลุ่มแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่นักเรียนเคยเห็นหรือประสบด้วยตนเอง เกี่ยวกับเรื่องการตรงต่อเวลาและไม่ตรงต่อเวลา คนละ 1 เรื่อง เล่าทีละคน ให้เพื่อนในกลุ่มฟัง โดยเลขากลุ่ม จดบันทึกเหตุการณ์นั้น ๆ อย่างย่อ ๆ รวมทั้งผลที่เกิดขึ้น (10 นาที)
4. ส่งตัวแทนออกมารายงาน การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ทีละกลุ่ม (กลุ่มละ 3 นาที)

แบบฝึกหัดเรื่องการตรงต่อเวลา

- ชื่อ.....ชั้น.....โรงเรียน.....
1. การตรงต่อเวลา หมายถึง.....
 2. นักเรียนควรปฏิบัติตนให้ตรงต่อเวลาในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ 1).....
2).....3).....
4).....5).....

แผนการสอนที่ 6 เรื่อง การตรงต่อเวลา (ครั้งที่ 2 เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

การตรงต่อเวลา ทำให้เกิดความเชื่อถือและไว้วางใจของคนทั่วไป และการประกอบหน้าที่การงานเจริญก้าวหน้า ทำงานทุกอย่างได้ตามที่กำหนดไว้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์เรื่องของการตรงต่อเวลา และการไม่ตรงต่อเวลาได้
2. นักเรียนบอกผลดีของการตรงต่อเวลา และผลเสียของการไม่ตรงต่อเวลาได้

เนื้อหา

ผลดีของการตรงต่อเวลา คือ ทำให้การทำงานทุกอย่างสำเร็จดังเป้าหมายที่วางไว้ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ได้รับการเชื่อถือทำให้การงานเจริญก้าวหน้า ทำให้เกิดความกระฉับกระเฉงในการทำงาน

ผลเสียของการไม่ตรงต่อเวลา คือ ทำให้งานล่าช้า ทำการงานไม่สำเร็จ ทำให้ไม่มีใครเชื่อถือ ทำให้เสียประโยชน์ที่จะได้รับ เสียโอกาสที่จะเจริญก้าวหน้า

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ทบทวนเนื้อหาที่เรียนผ่านมา โดยการสนทนาซักถาม และให้ดูภาพประกอบ

ขั้นสอน

1. แบ่งกลุ่มนักเรียนโดยจับฉลากชื่อนักเรียนแบ่งเป็น 5 กลุ่ม
 2. ให้แต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่นักเรียนเคยเห็นหรือประสบด้วยตนเอง
- ในเรื่องเกี่ยวกับการกระทำที่แสดงถึงการตรงต่อเวลาหรือไม่ตรงต่อเวลา โดยบอกถึงผลดีและ

ผลเสียที่ได้รับจากการกระทำนั้น ๆ ด้วย และให้แต่ละกลุ่มรวบรวมผลดีผลเสียที่เกิดขึ้นจากการสนทนากันในกลุ่ม นำออกมารายงานหน้าชั้นที่ละกลุ่ม

3. ครูจัดสรุปผลดี และผลเสียจากที่นักเรียนรายงานแยกเป็นพวก ผลดี ผลเสีย ที่มีต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

4. ครูให้นักเรียนอ่านผลดีผลเสียจากบนกระดานดำพร้อมกัน และถามว่าที่ครูแยกไว้เป็นพวก ๆ นั้น นักเรียนเข้าใจว่าอย่างไรบ้าง แล้วครูจึงอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจว่าการตรงต่อเวลานั้น มีผลดีทั้งต่อตนเอง ครอบครัวและสังคมส่วนรวม การไม่ตรงต่อเวลาก็เช่นกัน ทำให้เกิดผลเสียต่อตนเอง ครอบครัวและสังคมส่วนรวม

ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาในบทเรียน
2. ครูให้นักเรียนจดผลดีของการตรงต่อเวลาและผลเสียของการไม่ตรงต่อเวลา ลงในสมุดจดของนักเรียน

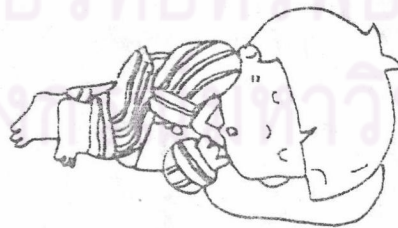
สื่อการเรียนการสอน

ฉลากชื่อนักเรียน

การประเมินผล

1. สังเกตการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การรายงานหน้าชั้น การตอบคำถาม
2. ตรวจจากสมุดงาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 7 เรื่อง การตรงต่อเวลา (ครั้งที่ 3 เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

การวางแผนการทำงานและการทำงานตรงตามแผนจะช่วยให้ทุกคนเป็นคนตรงต่อเวลาได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกสาเหตุของการไม่ตรงต่อเวลาได้
2. นักเรียนบอกวิธีการแก้ไขให้เป็นคนตรงต่อเวลาได้

เนื้อหา

สาเหตุของการไม่ตรงต่อเวลา ได้แก่ การขาดความเอาใจใส่ในเรื่องนั้น ๆ ความจำไม่ดี เป็นคนตามสบายจนเกินไป

ปัจจัยที่ทำให้คนตรงต่อเวลา คือ การถูกบังคับเคียวเข้ม ความต้องการความสำเร็จ เจริญก้าวหน้า ความรับผิดชอบ

การแก้ไขให้เป็นคนตรงต่อเวลา เช่น เขียนป้ายเตือนความจำให้ชัดเจน ให้ผู้อื่นคอยย้ำเตือน ทำตารางการปฏิบัติงานแล้วทำตามทุกขั้นตอน

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนเล่นเกม "ท้าววก" แล้วให้อภิปรายผลการเล่นดังนี้
 - 1) กลุ่มใดเป็นผู้ชนะ ชนะเพราะเหตุใด
 - 2) ในการเล่นครั้งนี้ได้คุณธรรมอะไรบ้าง

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายผลประเด็ปัญหา ดังนี้

- 1) นักเรียนคิดว่าสาเหตุของการไม่ตรงต่อเวลามาจากอะไรบ้าง
- 2) คนที่ไม่ตรงต่อเวลาจะได้ผลลัพธ์อย่างไร
2. ครูให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมารายงานให้ทุกคนฟัง
3. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการนัดแนะกันไปเที่ยว ว่ามีใครเคยนัดกับใครบ้าง และเคยผิดนัดบ้างไหม ผิดนัดเพราะอะไร และเกิดผลเสียอย่างไร
4. ครูเล่ากรณีตัวอย่างเรื่อง "มาสาย" ให้นักเรียนฟัง และให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายดังนี้

- 1) เรื่องนี้มีใครบ้าง
- 2) แดงและเนียนจะไปเที่ยวไหนกัน ไปอย่างไร
- 3) นักเรียนว่าแดงมีนิสัยอย่างไร ถ้านักเรียนเป็นแดงจะทำอย่างไร

เพราะอะไร

5. ครูให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น
6. ครูสนทนากับนักเรียนเรื่องของสาเหตุที่ตรงเวลาและไม่ตรงเวลารวมถึงวิธีการกระทำตนให้ตรงเวลาอีกครั้ง

ขั้นสรุป

ครูนำแผนภูมิสรุปเรื่องสาเหตุและวิธีการทำตนให้ตรงต่อเวลามาให้นักเรียนอ่านและจดสรุปลงในสมุดจด

สื่อการเรียนการสอน

1. เกมหาพวก
2. กรณีตัวอย่าง เรื่อง "มาสาย"
3. แผนภูมิ สาเหตุและวิธีการทำตนให้ตรงต่อเวลา

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม การสนทนา การรายงานหน้าชั้น
2. ตรวจจากสมุดจด

ภาคผนวก

เกมหาพวกอุปกรณ์

1. รูปภาพ เครื่องบิน รถยนต์ รถไฟ อย่างละ 10 ภาพ

วิธีเล่น

1. แจกภาพให้นักเรียนคนละ 1 ภาพ ให้นักเรียนหาพวกที่มีภาพเหมือนกัน
2. ให้นักเรียนจัดกลุ่มของตนเองเป็นรูปตามภาพ เช่น รถไฟ ก็เกาะกันเป็น

ขบวนการรถไฟ

3. กลุ่มใดเข้ากลุ่มและจัดกลุ่มเสร็จก่อนคือผู้ชนะ

กรณีตัวอย่าง เรื่อง มาสาย

แดงนัดกับเพื่อนจะไปเที่ยวหน้าตกที่จังหวัดกาญจนบุรี โดยไปกันทางรถไฟ เมื่อถึงเวลานัดเพื่อน ๆ ต่างก็มารอที่สถานีรถไฟ แต่แดงยังไม่ถึงเพราะนอนต่อสาย มาถึงรถไฟที่กำลังจะออกอีกไม่กี่นาทีข้างหน้า มีคนเข้าคิวซื้อตั๋วรถไฟกันแถวยาว แแดงคิดว่าถ้าไปต่อแถวต้องซื้อตั๋วไม่ทันเพื่อน ๆ ก็รออยู่ แแดงจะขอลดคิวคนอื่นดีหรือไม่

แผนภูมิ เรื่อง สาเหตุและวิธีการทำตนให้ตรงต่อเวลา

สาเหตุของการไม่ตรงต่อเวลา ได้แก่ การขาดความเอาใจใส่ในเรื่องนั้น ๆ ความจำไม่ดี เป็นคนตามสบายจนเกินไป

ปัจจัยที่ทำให้คนตรงเวลา คือ การถูกบังคับเคี้ยวเชือก ความต้องการความสำเร็จ เจริญก้าวหน้า ความรับผิดชอบ

การแก้ไขให้เป็นคนตรงต่อเวลา เช่น เขียนป้ายเตือนความจำให้ชัดเจน ให้ผู้อื่นคอยย้ำเตือน ทำตารางการปฏิบัติงานแล้วทำตามทุกขั้นตอน

แผนการสอนที่ 8 เรื่อง การตรงต่อเวลา (ครั้งที่ 4 เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

การตรงต่อเวลาสามารถที่จะฝึกกันได้จนเป็นนิสัยประจำตัวที่ดี

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถฝึกตนให้เป็นคนตรงต่อเวลาได้
2. นักเรียนสามารถบอกวิธีการทำตนให้เป็นคนตรงต่อเวลาได้

เนื้อหา

วิธีการปฏิบัติตนให้เป็นคนตรงต่อเวลา คือ หาสาเหตุหรืออุปสรรคที่ทำให้เกิดการล่าช้า เช่น รถติด รถเสีย ขี้เกียจ ขี้ลืม แล้วแก้ไขปัญหาดังตรงจุดนั้น ๆ เช่น เพื่อเวลาในการเดินทางมากหน่อย ตรวจสอบความเร็วหรือก่อนออกจากบ้าน เขียนตารางการทำงานไว้เตือนความจำให้ผู้อื่นช่วยตักเตือน

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนร้องเพลง ตรงต่อเวลา
2. สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อเพลงว่าสอนอะไรเราบ้าง

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มโดยจับฉลากชื่อ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม
2. ให้เวลา 10 นาที คิดทำประกอบเพลง ออกมาแสดงให้เพื่อน ๆ ชม
3. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเล่าวิธีการปฏิบัติงานของกลุ่มก่อนที่จะออกมาแสดงว่าได้ทำอะไรอย่างไรบ้าง

มาแสดงว่าได้ทำอะไรอย่างไรบ้าง

4. ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดและเขียนวิธีการที่จะปฏิบัติตนให้ตรงต่อเวลา

แล้วส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น

5. ครูให้แต่ละกลุ่มคิดคำขวัญเกี่ยวกับการตรงต่อเวลา 1 คำขวัญ เช่น การตรงต่อเวลา พาให้งานสำเร็จ แล้วติดที่ป้ายนิเทศ

ขั้นสรุป

ครูนำแผนภูมิเรื่อง วิธีการปฏิบัติตนให้ตรงต่อเวลามาให้นักเรียนอ่าน และจดลงในสมุด

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิ เพลงตรงต่อเวลา
2. ตัวอย่างคำขวัญ "การตรงต่อเวลา พาให้งานสำเร็จ"
3. กระดาษเขียนคำขวัญ สีเมจิก
4. แผนภูมิ เรื่องวิธีการปฏิบัติตนให้ตรงต่อเวลา

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมร้องเพลง การสนทนา การประชุมกลุ่ม การทำท่าทางประกอบเพลงการรายงานหน้าชั้น
2. ตรวจดู คำขวัญ สมุดจด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

เพลงตรงต่อเวลา

คำร้อง, ทำนอง
ตรงต่อเวลา
ตรง ตรง ตรงเวลา
เกิดมาเป็นคน
วันคืนไม่ค่อยทำ

สุเทพ โชคสกุล
พวกเราต้องมาให้ตรงเวลา
พวกเราต้องมาให้ตรงเวลา
เราต้องทำตนให้ตรงเวลา
วัน เวลา ไม่เคยคอยใคร

แผนภูมิ เรื่องวิธีการปฏิบัติตนให้ตรงเวลา

วิธีการปฏิบัติตนให้เป็นคนตรงต่อเวลาคือ หลีกเลี่ยงหรืออุปกรณ์ที่ทำให้เกิดการล่าช้า เช่น รถติด รถเสีย ชီးเกียจ ชီးลิม แล้วแก้ไขปัญหาดังนั้น ๆ เช่น เพื่อเวลาในการเดินทางมากน้อย ตรวจสอบความเร็วหรือของยานพาหนะก่อนออกจากบ้าน เขียนตารางการทำงานไว้เตือนความจำ ให้ผู้อื่นช่วยตักเตือน ทำความเข้าใจกับเรื่องที่ต้องปฏิบัติให้ชัดเจน เป็นต้น

แผนการสอนที่ 9 เรื่อง การเสียสละเพื่อผู้อื่นและสังคม (ครั้งที่ 1 เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

การรู้จักที่จะเสียสละให้กันและกันจะทำให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมายของการเสียสละเพื่อผู้อื่นและสังคมได้
2. ตัวอย่างการแสดงการเสียสละเพื่อผู้อื่นและสังคมได้

เนื้อหา

การเสียสละเพื่อผู้อื่นและสังคม หมายถึง การให้บริจาค การยอมเสียสิทธิหรือสิ่งที่ตนมีอยู่หรือควรจะได้รับเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น หรือต่อสังคม เช่น การสละที่นั่งในรถเมล์ของตนให้เด็ก ๆ ได้นั่ง การบริจาคเลือดกันหนาวให้ผู้เดือดร้อน การบริจาคโลหิต การบริจาคดวงตา การสละเงินซ่อมแซมถนนหรือสะพาน เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. สألว่านักเรียนว่ามีใครบ้างที่ไม่มีอุปกรณ์การเรียน เช่น ไม้บรรทัด ดินสอ ยางลบ และใครบ้างที่มีของเหล่านี้มากพอที่จะแบ่งปันให้เพื่อนได้
2. แนะนำให้นักเรียนที่มีของมากพอแบ่งปันให้เพื่อนยืมใช้ หรือแลกเปลี่ยนกันใช้เป็นการช่วยเหลือกันหรือเสียสละให้กัน

ขั้นสอน

1. ครูเล่านิทานประกอบภาพเรื่องลาต่างกับโคต่าง ให้นักเรียนฟัง และขออาสาสมัคร 3 คน มาแสดง บทบาทสมมติเรื่องนี้ให้เพื่อน ๆ ดู
2. ครูให้เพื่อนปรบมือขอบคุณอาสาสมัครที่ออกมาแสดงและครูชมเชยนักเรียนที่มาร่วมแสดงออกและเสียสละเพื่อให้ผู้อื่นมีความสุข และอธิบายความหมายเรื่องการเสียสละเพื่อ

ผู้อื่นและสังคม

3. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องลาต่างกับไคต่าง ว่าไคต่างมีนิสัยอย่างไร
 ด้่านักเรียนเป็นไคต่างจะทำอย่างไร เมื่อถูกลาต่างของร้องให้ช่วย ถ้ามีคนช่วยเหลือเราจะทำ
 อย่างไร

4. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการเสียสละว่ามีใครบ้างที่ต้องการความ
 ช่วยเหลือ เราจะให้ความช่วยเหลือได้อย่างไรบ้าง แยกเป็นการช่วยเหลือด้วยการกระทำ
 การช่วยเหลือด้วยสติปัญญา การช่วยเหลือด้วยทรัพย์สินสิ่งของ

5. ให้นักเรียนจัดทำสมุดบันทึก เรื่องรักกันช่วยกัน เพื่อบันทึกว่าในแต่ละวัน
 ตนเองได้ช่วยเหลือผู้อื่นอย่างไรบ้าง เช่น วันที่ 12 ธันวาคม ให้สายแก้วขอมดินสอไปใช้ 1 วัน
 วันที่ 13 ธันวาคม แบ่งขนมให้บุญมารับประทาน 1 ชิ้น เป็นต้น ให้ทำบันทึก 3 วัน

ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาในบทเรียน
2. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่องการเสียสละเพื่อผู้อื่นและสังคม

สื่อการเรียนการสอน

1. นิทานประกอบภาพเรื่องไคต่างกับลาต่าง

การประเมินผล

1. สังเกตการให้การช่วยเหลือกันในชั้นเรียน การสนทนาคู่คุยกัน การตอบคำถาม
 การแสดงความคิดเห็น การแสดงบทบาทสมมติ
2. ตรวจจดการทำบันทึกการช่วยเหลือ ตรวจแบบฝึกหัด

ภาคผนวก

นิทานเรื่องโคต่างกับลาต่าง

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชาวนาคนหนึ่งเลี้ยงโค และลาไว้ใช้งานสารพัด เช่น ไถนา
ขนของ เป็นพาหนะ ฯลฯ

ปีนี้แห้งแล้งมากจนชาวนาไม่สามารถอาศัยอยู่ที่เดิมได้ต้องย้ายถิ่นที่ทำการใหม่ เขาจึง
เตรียมการย้ายที่อยู่อาศัยเพื่อจะหาที่อุดมสมบูรณ์ในการทำนา โดยแบ่งสำภาระออกเป็น 2 ส่วน
นำขึ้นบรรทุกบนหลังโค และหลังลา อย่างละส่วน แล้วก็เริ่มออกเดินทาง

เขาออกเดินทางรอนแรมเพื่อหาที่อยู่ใหม่ที่ผ่านไปนั้นช่างทรกัณดาร ทั้งยังต้อง
ขึ้นภูเขา ผ่านป่ารก หลุมบ่อ จนกระทั่งวันหนึ่ง ที่ต้องเดินทางผ่านภูเขาคือเพื่อลงที่ราบที่อุดมสมบูรณ์

เจ้าลาารู้สึกว่าตัวมันเองไม่สบายและจะเดินบนของหนักไม่ไหว มันจึงพูดขอร้องโคว่า

"เจ้าโค เจ้าตัวโตและแข็งแรง ตอนนี้อยู่รู้สึกไม่สบาย เจ้าช่วยแบ่งของจากหลัง
ของข้าไปสักครึ่งได้ไหม ข้าจะได้เดินผ่านภูเขานี้ได้ตลอด"

เจ้าโค ไม่ยอม และพูดว่า

"ไม่ได้หรอกของบนหลังข้าก็หนักพออยู่แล้ว ไม่ใช่เรื่องที่ข้าจะต้องไปช่วยเหลือเจ้า"

ชาวนาและสัตว์พากันเดินต่อไป แต่ไม่นานนักเจ้าลาที่ทนอาการป่วยที่เป็นอยู่ไม่ไหว
มันจึงล้มลงและขาดใจตาย ชาวนา ก็ให้โคนักผ่อนครู่หนึ่ง แล้วก็ถลกหนังลา และนำสิ่งของบน
หลังลามาวางบนหลังโคพร้อมด้วยหนังลา จึงทำให้เจ้าโคต้องขนของหนักกว่าเดิมเพิ่มเป็นสองเท่า

เพราะการไม่ช่วยเหลือซึ่งกันและกันตั้งแต่นแรก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบฝึกหัด เรื่องการเสียสละเพื่อผู้อื่นและสังคม

- ชื่อ.....ชั้น.....โรงเรียน.....
1. การเสียสละหมายถึง.....
.....
 2. การกระทำที่แสดงว่าเราเป็นคนที่เสียสละได้แก่ 1).....
2).....3).....
 3. บุคคลที่ต้องการความช่วยเหลือได้แก่ 1).....
2).....3).....
 4. คนที่เสียสละเพื่อประเทศชาติได้แก่ 1).....
2).....3).....

แผนการสอนที่ 10 เรื่อง การเสียสละเพื่อผู้อื่นและสังคม (ครั้งที่ 2 เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

การเสียสละตามกาลเทศะเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการกระทำ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เปรียบเทียบผลของการกระทำของบุคคลที่มีความเสียสละและเห็นแก่ตัวได้
2. ยกตัวอย่างกิจกรรมที่แสดงว่าเป็นคนเสียสละได้

เนื้อหา

ผลดีของการกระทำของบุคคลที่มีความเสียสละ ได้แก่ ทำให้ผู้อื่นและสังคมอยู่เย็นเป็นสุข ทำให้เกิดความรักใคร่ปรองดองกัน ประเทศชาติปลอดภัย ทุกคนอยู่เย็นเป็นสุขเท่าเทียมกัน ลดความยากลำบากของผู้ทุกข์ร้อน ทำให้สังคมเจริญก้าวหน้า

ผลเสียของการกระทำของคนเห็นแก่ตัว ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนได้ สังคมไม่เป็นสุข ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย ประเทศชาติเสียชื่อเสียง ไม่มีใครคบค้าสมาคมด้วย

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจกชิ้นส่วนของข้อความคนละ 3 ชิ้น ให้ผู้ที่ได้กระดาษสีเดียวกันมาอยู่รวมกันแล้วช่วยกันต่อชิ้นส่วนที่ได้รับคนละสามชิ้นนั้น โดยไม่ให้พูดบอกกัน และแย่งชิ้นส่วนกัน แต่ให้ชิ้นส่วนแก่กันและกันได้ กลุ่มไหนต่อเสร็จก่อนและทำตามกติกาได้เป็นผู้ชนะ
2. ให้กลุ่มที่ชนะมาอธิบายการทำงานของกลุ่มตนว่าใครยอมเป็นผู้ที่เสียสละบ้าง และอะไรเป็นปัญหาในการทำงานครั้งนี้

ขั้นสอน

1. สนทนาถึงบัตรคำที่นักเรียนช่วยกันต่อว่าเป็นการเสียสละเพื่อใครบ้าง และเราจะเสียสละอย่างไรได้อีก

2. ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่แสดงถึงความเสียสละและผลที่เกิดขึ้น จาก การที่พบเห็นนั้น โดยให้ผลัดกันเล่าทีละคน และให้แต่ละกลุ่มเขียนผลดีผลเสียของการกระทำ นั้น ๆ โดยแยกว่าเป็นผลดีหรือผลเสียต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมอย่างไรบ้าง

3. ให้นักเรียนออกมารายงานหน้าชั้น แล้วครูอธิบายเพิ่มเติมถึงผลดีของการ เสียสละและผลเสียของการเห็นแก่ตัว

ขั้นสรุป

ครูนำแผนภูมิเรื่องผลดีของการเสียสละและผลเสียของการเห็นแก่ตัวมาให้ นักเรียนอ่านพร้อมกันและจดลงในสมุดจดของนักเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. บัตรคำที่ตัดเป็นชิ้น ๆ บัตรคำ 1 คำ ตัดเป็น 3 ชิ้น ทำเป็นชุด 5 ชุด ชุดละ 6 คำ ได้แก่คำว่า แบ่งขนมให้เพื่อน บริจาคเงินช่วยคนตาบอด บริจาคโลหิต บริจาคเสื้อผ้า ช่วยคนตกน้ำ ให้เพื่อนขอยืมของใช้

2. แผนภูมิผลดีของการเสียสละและผลเสียของการเห็นแก่ตัว

การประเมินผล

- สังเกต การร่วมกิจกรรมต่อบัตรคำ การออกมารายงานหน้าชั้น การแลกเปลี่ยน ประสบการณ์
- ตรวจผลงาน บัตรคำที่นักเรียนช่วยกันต่อ สมุดจดของนักเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

แผนภูมิ เรื่องผลดีผลเสียของการเสียสละเพื่อผู้อื่นและสังคม

ผลดีของการกระทำของบุคคลที่มีความเสียสละ ได้แก่ ทำให้ผู้อื่นและสังคมอยู่เย็นเป็นสุข ทำให้เกิดความรักใคร่ปรองดองกัน ประเทศชาติปลอดภัย ทุกคนอยู่เย็นเป็นสุขเท่าเทียมกัน ลดความยากลำบากของผู้ทุพพลภาพ ทำให้สังคมเจริญก้าวหน้า

ผลเสียของการกระทำของคนเห็นแก่ตัว ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนได้ สังคมไม่เป็นสุข ทำให้เกิดอุปถัมภ์ได้โดยง่าย ประเทศชาติเสียชื่อเสียง ไม่มีใครคบค้าสมาคมด้วย

ข้อควรระวัง การเสียสละต้องดูให้รอบคอบว่าไม่ได้เป็นการส่งเสริมให้คนเห็นแก่ตัว

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 11 เรื่อง การเสียสละเพื่อผู้อื่นและสังคม (ครั้งที่ 3 เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

การรู้สาเหตุของการเดือดร้อนช่วยให้เราช่วยเหลือได้ตรงความต้องการมากขึ้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกสาเหตุที่ทำให้บุคคลต้องการความช่วยเหลือได้
2. บอกวิธีการเสียสละเพื่อช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อนได้

เนื้อหา

บุคคลที่ต้องการได้รับการช่วยเหลือ ได้แก่ เด็ก คนชรา คนพิการ หญิงมีครรภ์ ผู้ประสบสาธารณภัยต่าง ๆ ทหารตำรวจตามชายแดน ผู้ที่จะเสียชีวิตในวัยไม่สมควร

วิธีการเสียสละ ได้แก่ การสละทรัพย์สิน เงินทอง หรือสิ่งของต่าง ๆ การสละร่างกาย ได้แก่ การช่วยเหลือทำกรางงาน เช่น พัฒนาวัด คุุคลอง สถานที่ราชการ การไปร่วมแสดงโดยไม่คิดเงินค่าตอบแทน การสละที่นั่งบนรถเมล์ให้แก่คนชรา การเสียสละสติปัญญา เช่น การไปให้ความรู้ การช่วยแต่งคำขวัญให้กำลังใจ เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูเล่ากรณีตัวอย่าง เรื่องร่วมน้ำใจช่วยชาวใต้ ให้นักเรียนฟัง และสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องการเสียสละ ว่า ชาวชาวใต้ได้รับความเดือดร้อนมาจากอะไร มีความเสียหายอะไรบ้าง ต้องการได้รับความช่วยเหลืออย่างไรบ้าง นักเรียนจะเสียสละช่วยชาวใต้ได้บ้างหรือไม่ นักเรียนสามารถบริจาคอะไรช่วยเหลือพวกเขาได้บ้าง โดยให้ตอบทีละคน

2. ครูเขียนสรุปคำตอบของนักเรียนบนกระดานดำ โดยแยกเป็นการเสียสละร่างกาย แรงใจ และทรัพย์สิน และอธิบายเพิ่มเติมถึงเรื่องของการเสียสละว่าไม่จำเป็นต้องร้ายจริงเสียสละได้ เพราะการเสียสละนั้นทำได้หลาย ๆ ทาง

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม โดยการให้ร้องเพลงรวมเงินแล้วสั่งให้จับกลุ่มกลุ่มละ 6 คน ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายถึงบุคคลที่เราควรช่วยเหลือมีใครบ้าง เพราะอะไรจึงต้องช่วยเหลือกัน การให้เงินแก่ขอทานข้างถนนเป็นการเสียสละที่ดีหรือไม่เพราะอะไร การเสียสละกำลังกายได้แก่การทำอะไรบ้าง การเสียสละทรัพย์สินได้แก่การกระทำอะไรบ้าง
2. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น

ขั้นสรุป

ครูสรุปเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนจดจากแผนภูมิลงในสมุด

สื่อการเรียนการสอน

1. กรณีตัวอย่าง เรื่องรวมน้ำใจช่วยชาติ
2. เพลงรวมเงิน
3. แผนภูมิ เรื่องการเสียสละ

การประเมินผล

1. การสังเกต การร่วมกิจกรรม การตอบคำถาม การร่วมอภิปรายและการรายงานหน้าชั้น
2. ตรวจผลงาน สมุดจด

ภาคผนวก

กรณีตัวอย่าง เรื่องรวมน้ำใจช่วยชาวดั

เนื่องจากมีพายุ โชนร้อนฟลอเรส พัดกระหน่ำภาคใต้ทำให้ประชาชนจังหวัดสุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราชได้รับความเดือดร้อนเป็นอย่างมาก พนักงานกคนตรีที่มีชื่อเสียงและทางราชการ ส่วนกลางจึงได้จัดให้มีคอนเสิร์ตรวมน้ำใจช่วยชาวดัขึ้น เพื่อขอบริจาคจากประชาชนผู้มีจิตศรัทธา ต้องการเสียสละเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบวาตภัยในครั้งนี้

แผนภูมิเรื่องการเสียสละเพื่อผู้อื่นและสังคม

บุคคลที่ต้องการได้รับการช่วยเหลือได้แก่ เด็ก คนชรา คนพิการ หญิงมีครรภ์ ผู้ประสบสาธารณภัยต่าง ๆ ทหารตำรวจตามชายแดน ผู้ที่จะเสียชีวิตในวัยไม่สมควร

วิธีการเสียสละ ได้แก่ การสละทรัพย์สิน เงินทอง หรือสิ่งของต่าง ๆ การสละแรงกาย ได้แก่ การช่วยเหลือทำงานเช่นพัฒนาวัด คุุศลสอง สถานที่ราชการ การไปร่วมแสดงโดยไม่คิดเงินค่าตอบแทน การสละที่นั่งบนรถเมล์ให้แก่คนชรา การเสียสละสติปัญญา เช่น การไปให้ความรู้ การช่วยแต่งคำขวัญให้กำลังใจ การแต่งหนังสือให้เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 12 เรื่อง การเสียสละเพื่อผู้อื่นและสังคม (ครั้งที่ 4 เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

การเสียสละเพื่อผู้อื่นและสังคมนั้น ทำได้ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา และทรัพย์สิน และสามารถทำได้ทุกโอกาส

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ให้นักเรียนสามารถแสดงตนเป็นผู้เสียสละได้
2. ให้นักเรียนบอกวิธีการทำตนเป็นผู้ที่เสียสละได้

เนื้อหา

การเสียสละเพื่อผู้อื่นและสังคมนั้น เราจะต้องมีการเสียสละอย่างฉลาด คือ เสียสละแล้วผู้ที่เดือดร้อนได้รับประโยชน์แท้จริง และผู้ที่เสียสละก็ไม่ได้รับความเดือดร้อนจากการเสียสละนั้น ๆ เช่น การบริจาคเสื้อผ้าที่มีอยู่มากและเหลือใช้ให้กับผู้ที่ยากจนและต้องการที่จะใช้ การบริจาคโลหิตให้กับโรงพยาบาลที่แน่ใจว่าจะไม่ติดโรคเอดส์กลับมา เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูเล่ากรณีตัวอย่างเรื่องเสียสละชีวิตให้นักเรียนฟัง และสนทนากับนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ใครเป็นผู้ที่เสียสละ เสียสละโดยวิธีการใด
- 2) การเสียสละของเขาทำให้เกิดผลอย่างไร
- 3) ถ้านักเรียนเป็นเขาจะทำอย่างนั้นหรือไม่ เพราะอะไร
- 4) มีวิธีการเสียสละอย่างไรได้อีก

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม โดยการแบ่งตามแถวที่นักเรียนนั่งอยู่ ให้ 3 กลุ่มแข่งขันกันออกมาเขียนตอบคำถามบนกระดานดำ โดยส่งตัวแทนออกมาทีละคน ฟังคำถามแล้วเขียนคำตอบเอากระดาษปิดคำตอบของตนไว้ไม่ให้เพื่อนเห็น ครูจะเฉลยคำตอบให้ทีละข้อ และคิดคะแนนให้ในแต่ละข้อจนครบ 10 ข้อ รวมคะแนน กลุ่มที่ได้คะแนนมากที่สุดเป็นกลุ่มที่ชนะ
2. ครูแจกกระดาษให้กลุ่มละ 1 แผ่น สีเมจิกกลุ่มละ 1 แท่ง แต่ละกลุ่มจะได้สีที่ไม่เหมือนกัน แล้วให้แต่ละกลุ่มคิดคำขวัญเรื่องของการเสียสละ และวาดภาพประกอบคำขวัญนั้น
3. ให้นำคำขวัญมาติดที่บนกระดานดำเพื่อดูความหมายของคำขวัญและการช่วยเหลือแบ่งปันของใช้กันในขณะที่ทำงาน และอภิปรายการทำงานของกลุ่มว่ามีการเสียสละเพื่อส่วนรวมมากน้อยเพียงไร เช่นมีคนที่น่าสีเมจิกของตนมาให้กลุ่มใช้ หรือกลุ่มเพื่อนที่ยังไม่มีก็ให้เขาขอยืมใช้เพื่อสรุปว่าการเสียสละนั้นทำได้ในทุก ๆ โอกาส

ขั้นสรุป

1. ครูอธิบายเพิ่มเติมถึงการเสียสละอย่างฉลาดและมีเหตุผลต้องคิดอย่างไรรอบคอบเพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อผู้เสียสละและผู้รับการช่วยเหลือ
2. ครูให้นักเรียนจดสรุปจากแผนภูมิเรื่องการเสียสละลงในสมุดจด

สื่อการเรียนการสอน

1. กรณีตัวอย่างเรื่องเสียสละชีวิต
2. กระดาษเขียนคำขวัญและสีเมจิก
3. แผนภูมิเรื่องการเสียสละเพื่อผู้อื่นและสังคมอย่างฉลาด
4. คำถามในการแข่งขันตอบคำถาม

การประเมินผล

1. การสังเกต การร่วมสนทนา การแสดงความคิดเห็น การเล่นเกมแข่งขันการทำงานกลุ่ม
2. ตรวจสอบผลงาน การเขียนคำตอบคำถามบนกระดานดำ คำขวัญที่นักเรียนเขียนภาพวาด สมุดจด

ภาคผนวก

กรณีตัวอย่างเรื่อง เสียสละชีวิต

กาลครั้งหนึ่งในการหนีภัยสงครามออกนอกประเทศที่ต้องอาศัยไปโดยเรือเดินทะเล ขนาดไม่ใหญ่มากนัก กัปตันเรือก็ให้บรรทุกคนได้เต็มที่ แต่ พอเดินทางมาได้ 2 วัน อาหารก็ เริ่มมีน้อยลง และน้ำดื่มก็ใกล้ที่จะหมด เรือก็เกิดมาโดนพายุแรงจัด จนกัปตันต้องหาทางแก้ไข โดยด่วน และวิธีการที่กัปตันคิดได้และเห็นว่าจะทำให้เรือเดินทางต่อไปได้จนถึงที่ปลอดภัยก็คือ การที่ต้องมีคนในเรือ 25 คนสละชีวิตของตน พร้อมกับของที่ไม่จำเป็นบนเรือทั้งหมด มีชายแก่ คนหนึ่งที่อายุ 60 กว่าปี มีรูปร่างอ้วนท้วมมาก เดินออกมาและบอกว่า เขาและภรรยาอมที่จะ เสียสละชีวิตของเขา เพื่อให้คนอื่นอยู่รอดไปถึงเป้าหมายของการเดินทาง พร้อมกับมีลูกเรือคน อื่น ๆ อีก 23 คน ร่วมเสียสละชีวิตด้วย เมื่อทุกคนได้เสียสละชีวิตไปแล้ว พายุก็เกิดขึ้นจริงและ กัปตันก็ได้นำเรือและลูกเรือที่เหลือเข้าฝั่งตามเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างปลอดภัย เพราะการ เสียสละชีวิตของคน 25 คน นั่นเอง

เกมแข่งขันตอบคำถาม

คำถามที่ใช้ดังนี้

1. เขียนการเสียสละกำลังกายเพื่อสังคมมา 1 อย่าง
2. การให้เงินแก่ขอทานทุกคนเป็นการช่วยเหลือสังคมใช่หรือไม่
3. การเป็นทหารเป็นผู้ที่เสียสละเพื่อชาติได้มากที่สุดจริงหรือไม่
4. การสละที่นั่งให้เด็กนักเรียนที่นั่งที่เราเองไม่สบายนั้นถูกต้องหรือไม่
5. เขียนการเสียสละเพื่อโรงเรียนมา 1 ข้อ
6. เขียนการเสียสละให้เพื่อนในห้องเรียนมา 1 ข้อ
7. เขียนวิธีการเสียสละกำลังสติปัญญา มา 1 ข้อ
8. เขียนวิธีการเสียสละเพื่อคนพิการมา 1 ข้อ
9. บุคคลที่ต้องการความช่วยเหลือได้แก่บุคคลประเภทใดเขียนตอบ 1 ข้อ
10. เราสามารถแสดงการเสียสละเพื่อผู้อื่นและสังคมได้กี่ทาง อะไรบ้าง

แผนภูมิเรื่องการเสียสละ

การเสียสละเพื่อผู้อื่นและสังคมนั้น เราจะต้องมีการเสียสละอย่างฉลาด คือเสียสละแล้วผู้ที่เดือดร้อนได้รับประโยชน์แท้จริง และผู้ที่เสียสละก็ไม่ได้ได้รับความเดือดร้อนจากการเสียสละนั้น ๆ เช่น การบริจาคเสื้อผ้าที่มีอยู่มากและเหลือใช้ให้กับผู้ที่ยากจนและต้องการที่จะใช้ การบริจาคโลหิตให้กับโรงพยาบาลที่แน่ใจว่าจะไม่ติดโรคเอ็ดส์กลับมา เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 18 เรื่อง ความขยันหมั่นเพียร (ครั้งที่ 1 เวลา 3 คาบ)

ความดีความชอบ

ความขยันหมั่นเพียรแสดงออกถึงการกระทำอย่างสม่ำเสมอไม่ทอดทิ้งต่ออุปสรรคทั้งปวง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนอธิบายความหมายของความขยันหมั่นเพียรได้
2. นักเรียนตัวอย่างเรื่องความขยันหมั่นเพียรได้

เนื้อหา

ความขยันหมั่นเพียร หมายถึง ความมานะพยายาม ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากในการทำงาน มีความกระตือรือร้นขยันขันแข็งในการทำงานอย่างสม่ำเสมอแม้ว่างานนั้นจะทำได้ยาก มีมากหรือต้องใช้เวลาทำนานก็ตั้งใจทำจนสำเร็จ ได้แก่ การขยันหมั่นเพียรในการเรียน การช่วยพ่อแม่ทำงานทุกอย่างจนสำเร็จด้วยดี เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสอนให้ร้องเพลง อย่าเกียจคร้าน และสนทนาเกี่ยวกับเนื้อเพลงว่าสอนอะไรบ้าง

ขั้นสอน

1. ครูแจกภาพสัตว์ ให้นักเรียนคนละ 1 ภาพ ใครได้ภาพใดให้ร้องเป็นเสียงสัตว์ในภาพนั้นและหาพวกของตนเอง เมื่อพบกันแล้วจึงหยุดร้อง จะได้นักเรียน 5 กลุ่ม
2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดว่า สัตว์ที่อยู่ในภาพของตนนั้น มีความขยันหมั่นเพียรอย่างไรบ้าง แล้วส่งตัวแทนออกมาอ่านให้เพื่อนฟัง

3. ครูติดบัตรคำ "ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น" บนกระดานดำให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันอภิปรายถึงความหมาย และยกตัวอย่างกระทำว่ามีอะไรบ้างที่ต้องใช้ความพยายามและความขยันหมั่นเพียร จึงจะทำได้สำเร็จ แล้วส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น

4. ครูเล่านิทานประกอบภาพเรื่องกากับนกแก๊วให้นักเรียนฟัง แล้วให้แต่ละกลุ่มช่วยกันอภิปรายเรื่องดังนี้

- 1.) ในเรื่องนี้มีใครนิสัยเป็นอย่างไรบ้าง
- 2.) สัตว์ทั้งสองมีวิธีหากินต่างกันอย่างไร
- 3.) นักเรียนจะเอาอย่างใครเพราะอะไร

5. ให้นักเรียนออกมารายงานผลการอภิปรายหน้าชั้น
ขั้นสรุป

1. ครูสนทนากับนักเรียนเป็นการสรุปความหมายของความขยันหมั่นเพียรและยกตัวอย่างการกระทำที่แสดงถึงความขยันหมั่นเพียรอีกครั้ง
2. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่องความขยันหมั่นเพียรชุดที่ 1

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิ เพลงอย่าเกียจคร้าน
2. รูปภาพสัตว์ เป็น ไก่ นก แมว และสุนัข อย่างละ 6 ภาพ
3. บัตรคำ ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น
4. นิทานประกอบภาพเรื่อง กากับนกแก๊ว
5. แบบฝึกหัด เรื่องความขยันหมั่นเพียรชุดที่ 1

การประเมินผล

1. สังเกต การร้องเพลง การร่วมกันอภิปราย การรายงานหน้าชั้น การตอบคำถาม การสนทนาด้วย
2. ตรวจดูจากแบบฝึกหัดชุดที่ 1

แผนการสอนที่ 14 เรื่อง ความขยันหมั่นเพียร (ครั้งที่ 2 เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

ความขยันหมั่นเพียรทำให้การทำงานสำเร็จ ความเกียจคร้านเป็นทางไปสู่ความอัจน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนอธิบายผลดีของความขยันหมั่นเพียรได้
2. นักเรียนอธิบายผลเสียที่เกิดจากความเกียจคร้านได้

เนื้อหา

ผลดีของความขยันหมั่นเพียรได้ คือทำให้การทำงานประสบความสำเร็จ เจริญก้าวหน้า ร่ำรวยเป็นเศรษฐีได้ เป็นที่ยอมรับนับถือของคนทั่วไป

ผลเสียของความเกียจคร้าน คือการทำงานประสพความล้มเหลวไม่เจริญก้าวหน้าทำให้เกิดความยากจน อดอยาก เป็นที่รังเกียจของคนทั่วไป

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ทบทวนเนื้อหาที่เรียนผ่านมา

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนนับ 1-5 คนนับเลขเดียวกันให้อยู่กลุ่มเดียวกัน
2. ให้แต่ละกลุ่มปฏิบัติ ดังนี้
 - 1.) เล่าประสบการณ์ที่ตนเองเคยพบเห็นหรือประสบด้วยตนเองเกี่ยวกับความขยันหมั่นเพียร รวมถึงผลที่เกิดจากเหตุการณ์นั้น ๆ ที่มีต่อตัวผู้กระทำ ผลกระทบไปถึงครอบครัวและสังคมว่าจะมีอะไรบ้าง โดยให้ผลัดกันเล่าคนละ 1 เรื่อง
 - 2.) ให้เขียนผลดีของความขยันหมั่นเพียรที่มีต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

3. ให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น
4. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแข่งขันกันเขียนแผนภูมิเรื่องผลดีของความขยันหมั่นเพียร และผลเสียของความเกียจคร้านลง ในเวลา 5 นาที แล้วให้นำแผนภูมินี้มาติดที่กระดานดำให้ทุกคนได้อ่านสรุปอีกครั้ง

ขั้นสรุป

1. ครูสนทนาสรุปผลดีของความขยันหมั่นเพียรและผลเสียของการเป็นคนเกียจคร้านอีกครั้ง
2. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่องความขยันหมั่นเพียร (ชุดที่ 2)

สื่อการเรียนการสอน

1. กระดาษเขียนแผนภูมิ สีเมจิก
2. แบบฝึกหัดเรื่องความขยันหมั่นเพียร

การประเมินผล

1. สังเกต การร่วมกิจกรรม การอภิปราย การรายงานหน้าชั้น
2. ตรวจสอบผลงาน แผนภูมิเรื่องผลดีของความขยันหมั่นเพียรและผลเสียของความเกียจคร้าน และแบบฝึกหัด

ภาคผนวก

แบบฝึกหัด เรื่องความขยันหมั่นเพียร (ชุดที่ 2)

ชื่อ.....ชั้น.....โรงเรียน.....

1. นักเรียนที่ขยันทำการบ้านทุกวันจะมีผลดี คือ 1).....
2)..... 3).....
2. ครอบครัวที่ทุกคนขยันช่วยกันทำมาหากินจะเกิดผลดี คือ 1).....
2)..... 3).....
3. ประเทศชาติที่ทุกคนในชาติมีความขยันหมั่นเพียรจะมีผลดีคือ
1)..... 2).....
3).....
4. ถ้านักเรียนไม่ขยันหมั่นเพียรเรียนหนังสือผลที่จะตามมาคือ 1).....
2)..... 3).....
5. ครอบครัวที่ทุกเกียรติจรรยาผลที่ได้รับ คือ 1).....
2)..... 3).....
6. สังคมที่ประกอบด้วยคนที่ดีเกียรติผลที่จะตาม คือ 1).....
2)..... 3).....

แผนการสอนที่ 15 เรื่อง ความขยันหมั่นเพียร (ครั้งที่ 3 เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

ความขยันหมั่นเพียรสามารถฝึกฝนกันจนเป็นนิสัยที่ดีได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกสาเหตุของความขยันหมั่นเพียรและความเกียจคร้านได้
2. บอกวิธีการที่จะทำให้ตนให้เป็นคนขยันหมั่นเพียรได้

เนื้อหา

สาเหตุของความขยันหมั่นเพียร ได้แก่ ความรักที่จะทำางานนั้น ๆ การเห็นประโยชน์จากการทำางานนั้น กล่าวถ้าไม่ขยันแล้วจะเกิดความลำบากยากจน ต้องการความเจริญก้าวหน้า

สาเหตุของความเกียจคร้าน ได้แก่ เห็นแต่ความสบายเล็ก ๆ น้อย ๆ ไม่กลัวที่จะถูกลงโทษ ไม่คิดที่จะเจริญก้าวหน้า อยากที่จะเที่ยวเล่น

วิธีทำตนให้ขยันหมั่นเพียร ทำตนให้รักการทำงาน ทำตารางการปฏิบัติงานไว้แล้วทำตามนั้น คบหากันเพื่อนที่มีความขยันหมั่นเพียร ให้มีคณตักเตือนว่ากล่าวได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่อง การทำางานในอาชีพต่าง ๆ เช่น ชาวนา กรรมกร คนขายล็อตเตอรี่ ครู แม่บ้าน ฯลฯ ว่าแต่ละอาชีพต้องมีความขยันหมั่นเพียรอย่างไรบ้าง

ขั้นสอน

1. ครูแจกรูปดอกไม้ให้นักเรียนคนละ 1 รูป ใครที่ได้รูปเหมือนกันให้อยู่ด้วยกัน แบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม

2. ให้แต่ละกลุ่มดูที่หลังรูปภาพและคิดอภิปรายร่วมกันเพื่อตอบคำถามจากรูปภาพนั้น ๆ แนวคำถามที่หลังรูปภาพ

- 1) นักเรียนจะขยันช่วยงานบ้านอะไรได้บ้าง
 - 2) นักเรียนแสดงตนว่าเป็นคนขยันหมั่นเพียรในการศึกษาเล่าเรียนได้อย่างไรบ้าง
 - 3) ให้คิดว่าทำไมเราจึงต้องขยันหมั่นเพียร
 - 4) เรามีวิธีการอย่างไรทำให้คนเรามีความขยันหมั่นเพียร
3. ให้แต่ละกลุ่มเลือกตัวแทนออกมารายการผลการอภิปรายให้เพื่อน ๆ ฟัง
4. ให้แต่ละคนเขียนว่า วันนี้จะ ขยันหมั่นเพียรในการเรียนอย่างไรและจะช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านอะไรบ้าง แล้วกลับไปทำที่บ้านและให้พ่อแม่เขียนชื่อรับรองมาว่าได้ปฏิบัติจริงตามตัวอย่างที่ครูคิดให้ดูบนกระดานดำ

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนร้องเพลงอย่าเกียจคร้าน อีกครั้งเป็นการสรุป

สื่อการเรียนการสอน

1. รูปภาพดอกไม้ มี ดอกทานตะวัน ดอกกล้วยไม้ ดอกบานชื่น อย่างละ 10 ดอก
2. ตัวอย่างการเขียนแสดงถึงความขยันหมั่นเพียร
3. แผนภูมิเพลงอย่าเกียจคร้าน

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกันอภิปราย การรายงานหน้าชั้น การร้องเพลง
2. ตรวจผลงาน การแสดงความขยันหมั่นเพียร

ภาคผนวก

ตัวอย่างการแสดงความขยันหมั่นเพียร

วัน เวลา	รายการ	ได้ทำ	ไม่ได้ทำ	ลงชื่อผู้รับรอง
จันทร์ที่ 21	รดน้ำต้นไม้	/		ทองดี ใจเด็ด
เวลา 15.40 น.	เอาข้าวเลี้ยงหมู		/	ทองดี ใจเด็ด
16.00 น.	กวาดบ้านถูบ้าน	/		ทองดี ใจเด็ด
17.00 น.	ช่วยทำอาหารเย็น		/	ทองดี ใจเด็ด
18.00 น.	ทำการบ้านวิชาภาษาไทย	/		ทองดี ใจเด็ด

ศูนย์วิทยุโทรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 16 เรื่อง ความความขยันหมั่นเพียร (ครั้งที่ 4 เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

ความขยันหมั่นเพียรสามารถฝึกฝนจนเป็นนิสัยที่ติดตัวได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ให้นักเรียนได้ฝึกความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน

เนื้อหา

การฝึกฝนให้เป็นคนขยันหมั่นเพียรนั้นทำได้โดย การทำตารางการปฏิบัติงาน แล้วทำตามนั้นอย่างจริงจัง ทำความเข้าใจกับงานที่ต้องทำให้ชัดเจน ทำใจให้รักในการงานที่ทำนั้น รักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงเพื่อจะได้ไม่เป็นอุปสรรคในการทำงาน มีความเข้าใจอันดีกับเพื่อนร่วมงาน เมื่อมีปัญหาควรรีบแก้ไขหรือให้ผู้รู้แนะนำเพื่อดำเนินงานต่อไป เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสนทนาซักนักเรียนว่านักเรียนสามารถช่วยเหลืองานในโรงเรียนอะไรได้บ้าง นักเรียนเต็มใจที่จะช่วยงานอะไรมากที่สุด ผลลัพธ์ที่ได้จากการช่วยเหลืองานโรงเรียนคืออะไร นักเรียนคิดที่จะต้องได้รับความตอบแทนจากการทำงาานนั้น ๆ หรือไม่

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเดิมเมื่อวานนี้ และให้แต่ละกลุ่มช่วยกัน ทำงานเพื่อพัฒนาโรงเรียนกลุ่มละ 1 งาน และให้ปรึกษากันว่ากลุ่มตนเองจะทำอย่างไร มีอุปกรณ์อะไรบ้างแบ่งหน้าที่การทำงานอย่างไรจะเริ่มการปฏิบัติงานเวลาใด และจะเสร็จการทำงานเวลาใด

2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มลงมือปฏิบัติงานตามแผน เป็นเวลา 20 นาที แล้วเข้าชั้นเรียน รายงานผลการปฏิบัติงาน ว่ากลุ่มมีวิธีการทำงานอย่างไร ผลงานสำเร็จมากน้อยเพียงใดมีปัญหาอุปสรรคอย่างไร มีการแก้ไขอย่างไร จะดำเนินงานอย่างไรต่อไปอีก

๑. ให้แต่ละกลุ่มเขียนเป็นคำขวัญในการปฏิบัติงานของตน ลงบนกระดาษแผ่นกลม แล้วติดไว้ที่ป้ายนิเทศ

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาในบทเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. กระดาษเขียนคำขวัญ สีเมจิก

การประเมินผล

1. สังเกตการวางแผนทำงานร่วมกัน การทำงานร่วมกัน การรายงานผลการทำงาน
2. ตรวจสอบผลงานที่นักเรียนช่วยทำ แผ่นป้ายคำขวัญ

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 17 เรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต (ครั้งที่ 1 เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

ผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความจริงใจ พุดจริง ทำจริง เป็นผู้มีเกียรติเชื่อถือได้ และองอาจในที่ทั้งปวง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายของความซื่อสัตย์สุจริตได้
2. บอกการกระทำของผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตได้

เนื้อหา

ความซื่อสัตย์ หมายถึง ความจริง ความตรง ความแท้ คนซื่อสัตย์ คือ คนที่มีความจริงใจ มุ่งรักษาความจริงอยู่เสมอ รักษาคำมั่นสัญญา พุดสิ่งใดก็ทำสิ่งนั้น เรียกว่ามีสัจจะ ไม่โกหก ไม่มีเล่ห์เหลี่ยมกลโกง ไม่บิดเบือนบิดบังอำพราง ไม่ให้ร้ายผู้อื่น ไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน

ความสุจริต หมายถึง คนที่ประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับ หรือกฎหมายของประเทศชาติไม่ขัดต่อศีลธรรมทางศาสนา ถูกต้องตามวัฒนธรรมประเพณีที่ค้ำจุนของสังคมมีการกระทำอย่างเปิดเผย ไม่คดโกงเบียดบังทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน

กระทำที่แสดงว่ามีความซื่อสัตย์สุจริต ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมาการไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน ไม่พุดโกหก ฯลฯ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสอนให้นักเรียนร้องเพลง ความซื่อสัตย์ และสนทนาเกี่ยวกับเนื้อเพลงว่า
สอนอะไรบ้าง

ขั้นสอน

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยให้ร้องเพลงความซื่อสัตย์ แล้วครูสั่งให้จับกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน
2. ให้แต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรม ต่อไปนี้
 - 1) อ่านนิทานที่ครูกำหนดให้ กลุ่มละ 1 เรื่อง
 - 2) แต่ละกลุ่มอภิปรายนิทานที่อ่านตามประเด็นท้ายเรื่อง
 - 3) ตัวแทนกลุ่มตัวแทนออกมารายหน้าชั้น
3. ครูสรุปจากนิทานอภิปรายความหมาย ความซื่อสัตย์สุจริตเพิ่มเติม
4. ครูให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างการกระทำที่ซื่อสัตย์สุจริตว่ามีอะไรบ้าง

ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาในบทเรียน
2. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต (ชุดที่ 1)

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิ เพลงความซื่อสัตย์
2. นิทาน 5 เรื่อง คือ ความซื่อของสัจจะ เด็กหญิงจงกลณีและเด็กหญิงโยทกา แท็กซี่ตัวอย่าง เด็กชื่อ ช่างทาสีคนซื่อ
3. แบบฝึกหัด เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต (ชุดที่ 1)

การประเมินผล

1. สังเกตการร้องเพลง การรวมกลุ่มอ่านนิทาน อภิปราย รายงานหน้าชั้น
2. ตรวจผลงาน แบบฝึกหัด

ภาคผนวก

เพลง ความซื่อสัตย์

คำร้อง - ทำนอง สุเทพ โชคสกุล
 ความซื่อสัตย์ เป็นสมบัติของคนดี หากว่าใครไม่มีชาตินี้เอาดีไม่ได้
 มีความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอดถมไป คดโกงแล้วใครจะรับไว้ให้ร่วมงาน

นิทานเรื่องความซื่อของสังข์จะ

ที่กระท่อมริมหนองน้ำมีแม่ลูกอาศัยอยู่สองคน ลูกชายชื่อสังข์จะ อายุ 10 ปี เรียน
 อยู่ชั้นประถมปีที่ 4 ที่โรงเรียนใกล้บ้าน แม่มีอาชีพหาเข้ากินค้าเที่ยวรับจ้างเขาเรื่อยไป

วันที่ที่บ้านหลังใหญ่มีงานเลี้ยง คุณนายให้แม่ไปล้างจาน สังข์จะจึงขอลาไปช่วยแม่ด้วย
 แม่และสังข์จะคุ้นเคยกับบ้านนี้ดี เพราะมารับจ้างทำงานอยู่บ่อย ๆ สังข์จะช่วยแม่ล้างจานเกือบเสร็จ
 เสียงคุณนายเรียกให้สังข์จะเอาสบู่หอบไปไว้ในกล่องในห้องน้ำ สังข์จะหายไปสักครู่หนึ่งก็วิ่งกระหืด
 กระหอบมา พร้อมกับยื่นแหวนเพชรวงใหญ่ให้กับแม่ และบอกว่าคุณนายคงลืมไว้ แม่รีบล้างมือ
 และประคองแหวนเพชรนั้นไปคืนให้คุณนายในบ้าน

แล้วแม่และสังข์จะก็กลับบ้านด้วยความสุขใจ ที่ได้ทำประโยชน์ให้ผู้อื่น

วันเสาร์ต่อมาคุณนายให้คนมาตามสองแม่ลูกไปพบ หลังจากถามทุกข์สุขกันแล้ว คุณนาย
 ก็บอกกับสองแม่ลูกว่า ให้พากันมาอยู่ที่นี้โดยยกเรือนหลังเล็กข้างสวนให้ และให้แม่บุญทำงานดูแล
 บ้านให้ จะให้เงินเดือนเดือนละ 1000 บาท ส่วนสังข์จะก็จะส่งเสียให้เรียนหนังสือตามความ
 สามารถ เพราะเธอทั้งสองเป็นคนดีมีความซื่อสัตย์สุจริต

ประเด็นศึกษา

1. สองแม่ลูกมีฐานะอย่างไร
2. เขามีนิสัยอย่างไร
3. เขาปฏิบัติอย่างไรจึงได้รับผลตอบแทนที่ดี
4. นักเรียนควรเอาอย่างสังข์จะหรือไม่อย่างไร
5. นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไรจึงได้ชื่อว่ามีคุณสมบัติสุจริต

นิทานเรื่อง เด็กหญิงจงกลณีและเด็กหญิงโยทกา

เด็กหญิงจงกลณีและเด็กหญิงโยทกาเป็นเพื่อนกัน ทั้งสองต้องนำของไปขายที่ตลาด ทุกเช้า จงกลณีขายผลไม้และผัก ส่วนโยทกาขายปลา มีคนมาซื้อมาก เด็กทั้งสองคนขายได้ดี ที่ร้านเด็กหญิงจงกลณีเหลือแต่แตงโม ที่ร้านของโยทกาเหลือปลาช่อนตัวหนึ่ง ขณะนั้นมีหญิงคนหนึ่งเดินมาจะซื้อแตงโม แต่จงกลณีว่าแตงโมนี้มีจุดเน่าเสียแล้ว คุณจะซื้อหรือ แล้วหญิงคนนั้นก็ยิ้มให้และบอกว่าจะมาซื้อในวันหน้า

แต่ที่ร้านของโยทกามีคนมาถามซื้อปลาโยทกาก็โกหกกว่าปลาที่เหลืออยู่นั้นเป็นปลาสด ทำให้คนหลงซื้อไปแต่กินไม่ได้ เพราะปลานั้นไม่สดแล้ว

วันต่อ ๆ มาที่ร้านของจงกลณีก็ขายดีมีคนมาซื้อประจำ เพราะถ้าเป็นของดีก็บอก ว่าดีของที่จะเน่าเสียก็บอกกับผู้ที่ซื้อ ผิดกับร้านของโยทกาที่ขายไม่ค่อยได้

ประเด็นศึกษา

1. จงเปรียบเทียบการกระทำของเด็กหญิงทั้งสองคนว่าต่างกันอย่างไร
2. การที่จะเป็นแม่ค้าที่ดีต้องมีความซื่อสัตย์อย่างไรบ้าง
3. นักเรียนควรเอาอย่างใคร เพราะเหตุใด

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นิทานเรื่อง แก๊งค์ตัวอย่าง

ที่โรงเรียนแห่งหนึ่ง ครูใหญ่และผู้ช่วยครูใหญ่ออกไปทำธุระคือซื้อหนังสือเข้าห้องสมุด และสั่งให้โรงพิมพ์พิมพ์งาน พร้อมทั้งรับเงินเดือนครูด้วย ทั้งสองรีบแวะรับเงินเดือนก่อนแล้ว ว่าจ้างแท็กซี่มาส่งที่โรงพิมพ์ ต่างคนต่างก็หยิบหนังสือที่จะนำไปให้โรงพิมพ์พิมพ์ให้ขึ้นไปบนโรงพิมพ์ ลักครู่หนึ่งเด็กที่โรงพิมพ์ก็หิวถูกระดากใบหนึ่งขึ้นไปให้ครูทั้งสองข้างบน และบอกว่าคนขับแท็กซี่ให้อามาให้ ทั้งสองเห็นถึงกระดากก็ตกใจมากเพราะเป็นถุงกระดากที่ใส่เงินเดือนที่เพิ่งไปรับมา จึงรีบลงมาขอบคุณคนขับแท็กซี่ และถามว่าเปิดถุงดูหรือเปล่า คนขับแท็กซี่ยอมรับว่าเปิดดูแต่ไม่คิดที่จะเอาเงินนั้น เพราะนึกถึงลูกสาวของตนที่ทำเงินเดือนหาย 500 บาท แล้วมานั่งร้องไห้ด้วยความเสียดายและเงินของคุณมากกว่าตั้งหลายเท่าคุณจะเสียใจกว่ามาก และคงสาปแช่งคนเอาไปทุกวัน จึงเอาเงินมาคืน ครูสองคนจึงยกมือไหว้ขอบคุณคนขับแท็กซี่และให้เงินเขาไป 500 บาท คนขับแท็กซี่ขอบคุณครูทั้งสองคนและบอกว่าเต็มใจรับเงินนี้ เพราะเป็นเงินเย็น เป็นเงินที่เจ้าของยกให้ด้วยความเต็มใจไปแล้วสบายใจ ครูทั้งสองคนทราบซึ่งใจในคำพูด ความคิด และการกระทำของคนขับแท็กซี่มากที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

ประเด็นที่ศึกษา

1. คนขับแท็กซี่เป็นคนเช่นไร
2. ครูทั้งสองมีข้อบกพร่องอย่างไรบ้าง
3. ถ้านักเรียนเป็นคนขับแท็กซี่จะเอาเงินนั้นเก็บไว้หรือไม่เพราะอะไร
4. คนขับแท็กซี่ไม่เอาเงินของครูทั้งสองคนเลย เพราะอะไร
5. จงเล่าประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการแสดงความซื่อสัตย์สุจริตของตนให้เพื่อน ๆ

ในกลุ่มฟัง

นิทานเรื่องเด็กชื่อ

ที่โรงเรียนแห่งหนึ่งเป็นเวลาพักกลางวัน เด็กชายอาจ เห็นไม่มีใครจึงแอบไปขว้างมะม่วงที่หลังโรงเรียนกิน แต่ก่อนเห็นที่ขว้างออกไปนั้นไปโดนคนที่เดินผ่านมาหัวแตก ชายคนที่หัวแตกจึงเดินเข้าไปในโรงเรียน เด็กชายอาจรีบไปซ่อนตัวเพราะกลัวความผิด พอโรงเรียนขึ้นครูก็จักถามเพื่อหาคนทำผิด มีเด็กหลายคนชี้ตัวไปที่เด็กชายทอง เพราะได้ยินว่าเด็กชายทองจะไปเก็บมะม่วงหลังโรงเรียนกิน เด็กชายทองก็รับว่าตนได้ไปเก็บมะม่วงหลังโรงเรียนกินจริงแต่ไม่ได้ขว้างมะม่วง ครูจึงถามว่ามีใครเห็นเด็กคนอื่น ๆ อีกหรือไม่ ก็ไม่มีใครเห็นคนอื่น ๆ นอกจากนายทอง ครูจึงประกาศที่จะลงโทษนายทอง โดยการตัก 10 ที เด็กชายอาจซึ่งนั่งฟังอยู่จึงคิดว่าไม่น่าให้ครูทำโทษคนผิดจึงยืนขึ้นและสารภาพว่าตนเป็นคนขว้างมะม่วงแล้วก่อนหนีไปโดนชายผู้นั้นเอง ขอให้ครูลงโทษตน ครูจึงขอโทษนายทองและชมนายอาจว่าเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์และควรต้องรับความจริงตั้งแต่แรก เพื่อนก็ต่างเห็นว่าเด็กชายอาจเป็นคนที่ซื่อสัตย์ยอมรับความจริงจึงรักใครและเป็นเพื่อนกันตลอดไป

ประเด็นที่ศึกษา

1. นักเรียนคิดว่าใครเป็นคนซื่อสัตย์ เขาแสดงความซื่อสัตย์อย่างไร
2. นักเรียนเป็นเด็กชายทองจะยอมให้ครูตี ทั้ง ๆ ที่ตนไม่ผิดหรือไม่
3. นักเรียนสามารถแสดงความซื่อสัตย์ในโรงเรียนอย่างไรได้อีก
4. ถ้านักเรียนเป็นครูนักเรียนจะมีวิธีการหาตัวผู้ทำความผิดอย่างไรบ้าง

นิทานเรื่อง ช่างทาสีคนซื่อ

ช่างทาสี 2-3 คน รั้งจ้างทาสีบ้านหลังหนึ่ง เมื่อทาสีเกือบจะแล้ว เผอิญช่างทาสีคนหนึ่งเดินเข้าไปในห้องรับแขก เวลานั้นไม่มีใครอยู่ในห้องเลย เพราะคนในบ้านพากันเข้าไปรับประทานอาหารในห้องอาหาร ช่างทาสีคนนั้นเห็นนาฬิกาเรือนทองวางอยู่บนโต๊ะนึกอยากได้จึงเอื้อมมือไปจะหยิบนาฬิกา แต่แล้วก็กลับหัดมือเสีย ทำดังนั้นอยู่สองสามครั้งแล้วก็เดินไปทาสีต่อไม่คิดอยากได้นาฬิกานั้นอีกเลย

ประเด็นศึกษา

1. ช่างทาสีคนนั้นมีนิสัยอย่างไร
2. ถ้าช่างทาสีหยิบนาฬิกาไปอะไรจะเกิดขึ้นอีกบ้าง
3. ถ้านักเรียนเป็นช่างทาสีคนนี้จะตัดสินใจอย่างไร
4. นักเรียนจะแสดงความซื่อสัตย์ต่อกันอย่างไรได้บ้าง

แบบฝึกหัด เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต (ชุดที่ 1)

- ชื่อ..... ชั้น..... โรงเรียน.....
1. ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง.....
.....
.....
 2. คนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตมีลักษณะดังนี้คือ
 - 1).....
 - 2).....
 - 3).....

แผนการสอนที่ 18 เรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต (ครั้งที่ 2 เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

การรู้ผลดีผลเสียของความซื่อสัตย์สุจริตและไม่ซื่อสัตย์สุจริต ช่วยให้เราเลือกตัดสินใจในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีขึ้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกผลดีที่เกิดจากความซื่อสัตย์สุจริตได้
2. นักเรียนบอกผลเสียที่เกิดจากความไม่ซื่อสัตย์สุจริตได้

เนื้อหา

ผลดี ของการประพฤติตนเป็นคนซื่อสัตย์สุจริต คือ ผู้ยื่นขอยืมเงินถือ ได้รับการไว้วางใจจากเจ้านาย ไม่ทำให้คนอื่นเดือดร้อน ทำให้เกิดความยุติธรรม ฯลฯ

ผลเสีย ของการประพฤติตนไม่มีความซื่อสัตย์สุจริต คือ ไม่มีใครเชื่อถือคบค้าสมาคมด้วย เกิดผลเสียต่อหน้าที่การงานจนถูกไล่ออก ฯลฯ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูเล่านิทานประกอบภาพ เรื่อง เทนารักษ์กับคนตัดไม้ ให้นักเรียนฟัง และสนทนาเกี่ยวกับเรื่องในนิทานว่ามีใครบ้าง นักเรียนจะเอาอย่างไร เพราะอะไร ผลดีของความซื่อสัตย์สุจริตที่เขาได้รับมีอะไรบ้าง

ขั้นสอน

1. ครูแจกภาพของไข่ให้นักเรียนคนละ 1 ภาพ ใครที่ได้ภาพของไข่พวกเดียวกันให้อยู่กลุ่มเดียวกัน กลุ่มละ 6 คน 5 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มปฏิบัติดังนี้

1) เล่าประสบการณ์จริงที่เคยพบเห็นหรือประสบด้วยตนเองเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต หรือไม่ซื่อสัตย์สุจริต

- 2) ขอกการกระทำของผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต
- 3) ขอกผลดีที่เกิดจากความซื่อสัตย์สุจริต
- 4) ขอกผลเสียที่เกิดจากความไม่ซื่อสัตย์สุจริต
- 5) ให้เขียนสรุปเพื่อส่งตัวแทนมารายงานหน้าชั้น

2. ครูให้นักเรียนร้องเพลง ความซื่อสัตย์ และสนทนาเกี่ยวกับเนื้อเพลงเป็นการสรุปผลดีผลเสียของความซื่อสัตย์สุจริต

ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาในบทเรียน
2. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต (ชุดที่ 2)

สื่อการเรียนการสอน

1. นิทานประกอบภาพ เรื่องเทพารักษ์กับคนตัดต้นไม้
2. เพลง ความซื่อสัตย์
3. แบบฝึกหัด เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต (ชุดที่ 2)

การประเมินผล

1. สังเกต การสนทนา การอภิปราย การรายงานหน้าชั้น การร้องเพลง
2. ตรวจสอบผลงาน แบบฝึกหัด

ภาคผนวก

นิทานเรื่อง เทพารักษ์กับชายตัดไม้

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชายคนหนึ่งไปตัดไม้ที่ริมแม่น้ำท่าขวานของตนตกลงในแม่น้ำ เขาจึงร้องให้คร่ำครวญอยู่ริมแม่น้ำเพราะเขาไม่รู้ว่าจะเอาขวานกลับคืนมาได้อย่างไร เทพารักษ์ที่เป็นเทพรักษาต้นไม้ได้ยินเกิดความสงสารปรากฏตัวให้ชายหนุ่มเห็น แล้วลงไปงมขวานให้ ครึ่งแรกงมขึ้นมาเป็นขวานทองและถามชายหนุ่มว่า "นี่ใช่ไหมขวานของเจ้า" ชายหนุ่มก็ตอบว่า "ไม่ใช่ ขวานของข้าเป็นเพียงขวานเหล็กธรรมดา" เทพารักษ์จึงลงไปงมให้ใหม่ ครึ่งนี้ได้เป็นขวานเงินและถามชายหนุ่มเหมือนเดิม ชายหนุ่มก็ว่าไม่ใช่ของตน เทพารักษ์จึงลงไปงมขวานเหล็กขึ้นมา ชายหนุ่มเห็นก็ดีใจและบอกกับเทพารักษ์ว่า "นี่แหละขวานของข้าพระเจ้า" เทพารักษ์เห็นว่าชายผู้นี้มีความซื่อสัตย์จึงได้ให้ขวานทั้งสามเล่มแก่ชายตัดไม้และชมว่าเขาเป็นคนที่ซื่อสัตย์ดีมาก

เมื่อชายหนุ่มไปบ้านมีคนข้างบ้านถามว่าได้ขวานทอง และขวานเงินมาได้อย่างไร ชายหนุ่มก็เล่าให้ฟังตามที่ตนประสบมา ชายที่อยู่ข้างบ้านจึงไปทำที่ตัดไม้ แล้วแก้งทำขวานตกลงในแม่น้ำ แล้วร้องให้คร่ำครวญบ้าง เทพารักษ์สงสารจึงแสดงตนและงมขวานทองขึ้นมาให้ชายหนุ่ม ชายคนนี้รีบบอกว่าใช่แล้วขวานนี้แหละที่ข้าพระเจ้าทำหล่นลงในแม่น้ำ เทพารักษ์เห็นว่าชายคนนี้ไม่ซื่อสัตย์จึงไม่ช่วยงมขวานให้และไม่ให้ขวานทองแก่ชายคนนี้ด้วย ชายตัดไม้จึงต้องเสียขวานที่ใช้ประกอบอาชีพของตนไปไม่มีขวานใช้อีกเลยเพราะความไม่ซื่อสัตย์ของเขานั่นเอง

แบบฝึกหัด เรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต (ชุดที่ 2)

1. ผลดีของความซื่อสัตย์สุจริต ได้แก่ 1).....
2)..... 3).....
2. ผลเสียของความไม่ซื่อสัตย์สุจริต ได้แก่ 1).....
2)..... 3).....

แผนการสอนที่ 19 เรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต (ครั้งที่ 3)

ความคิดรวบยอด

คนที่มีความรู้แต่ขาดความซื่อสัตย์สุจริตก็จะใช้ความรู้ไปในทางที่ผิดได้ ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นลักษณะที่มีฝึกฝนให้เกิดขึ้นได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ให้นักเรียนฝึกกระทำคนซื่อสัตย์สุจริตได้
2. ให้นักเรียนบอกสาเหตุ และปัจจัยที่ทำให้เกิดความซื่อสัตย์สุจริตและความไม่ซื่อสัตย์สุจริต
3. บอกวิธีการทำให้คนมีความซื่อสัตย์สุจริต

เนื้อหา

การแสดงความซื่อสัตย์สุจริตมี 3 ทาง คือ

1. ทางกาย คือ การกระทำ เช่น ไม่ลักขโมยของของใคร เก็บของได้นำคืน
เจ้าของ ฯลฯ
2. ทางวาจา คือ คำพูด เช่น ไม่พูดโกหก รักษาความลับสัญญา พูดจริงทำจริง ฯลฯ
3. ทางใจ คือ การคิด เช่น ไม่คิดลโมขอยากได้ของของคนอื่น การรักษา

ความลับของผู้อื่น ฯลฯ

การวิเคราะห์ สาเหตุและปัจจัยที่ทำให้คนซื่อสัตย์หรือไม่ซื่อสัตย์ ได้แก่ การคิดหาเหตุผลในการประพฤตินของเขาในเรื่องของความซื่อสัตย์ เช่น นายแดง เป็นคนซื่อสัตย์เพราะเขาทำตามคำสอนของพระนุทเจ้า ไม่ให้ขโมยของใคร หรือนายดำไม่ซื่อสัตย์เพราะอยากได้เงินของบริษัทมารักษารรยาที่ป่วยหนัก เป็นต้น

วิธีการทำให้คนมีความซื่อสัตย์สุจริต ได้แก่ การอบรมสั่งสอน การพยายามมองหาสาเหตุและหาทางแก้ไขที่ถูกต้อง เช่น เด็กที่ขโมยขโมยของใช้ของเพื่อนเพราะเขาไม่มีของนั้นใช้ เราควรให้เขามีของนั้นใช้เป็นของตนเองเพื่อไม่ให้เขาอยากได้อีก เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนร้องเพลง ความซื่อสัตย์ และสนทนาถึงเรื่องของคนที่มีความซื่อสัตย์ว่าจะได้รับประโยชน์

ขั้นสอน

1. ครูให้เวลานักเรียน 10 นาที เขียนเรื่องที่ตนเองเคยแสดงความซื่อสัตย์สุจริตหรือไม่ซื่อสัตย์สุจริต มา 1 เรื่อง ว่าได้ปฏิบัติอย่างไร กับใคร เกิดผลดีหรือผลเสียอย่างไร
2. ให้นักเรียนอ่านเรื่องที่ตนเขียนให้เพื่อนฟัง และร่วมกันอภิปรายเรื่องที่เล่าว่าน่าที่จะกระทำตามมากน้อยเพียงไร
3. แจกรูปรถยนต์ให้คนละ 1 คัน แล้วให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามสีของ ตัวรถยนต์นั้นเป็น 5 กลุ่ม
4. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาเป็นผู้สังเกตการณ์กลุ่มละ 1 คน ที่เหลือให้เล่นเกมเก็บสมบัติ โดยครูอธิบายกติกาและวิธีการเล่น แล้วให้ทดลองเล่น 1 ครั้ง แล้วให้เล่นจริง
5. เมื่อเล่นเกมเสร็จแล้ว ให้ผู้สังเกตการณ์ในแต่ละกลุ่มออกมาเล่าพฤติกรรมการเล่นของแต่ละกลุ่มให้เพื่อนฟัง ตามหัวข้อที่สังเกตคือ
 - มีใครวิ่งมาแตะมือเพื่อนนอกเขตแดงหรือไม่
 - มีใครหยิบของคนอื่นไปใส่กล่องหรือไม่
6. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปผลการเล่นเกม และร่วมกันอภิปรายถึงประโยชน์ที่ได้จากการเล่นเกม และคุณธรรมที่ต้องใช้ในการเล่นเกมนี้
7. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงสาเหตุของการไม่ซื่อสัตย์สุจริต และวิธีการทำตนให้ซื่อสัตย์สุจริต

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปกิจกรรมและเนื้อหาในบทเรียน

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. ภาพรถยนต์
2. เกมเก็บสมบัติ

การประเมินผล

1. สังเกต การร่วมเล่นเกม การร่วมกันอภิปราย การรายงานหน้าชั้น
2. การตรวจผลงาน การเขียนเรื่องความซื่อสัตย์ ผลการเล่นเกมน เก็บสมบัติ

ภาคผนวก

เกมเก็บสมบัติ

อุปกรณ์

1. ยางลบ ปากกา ดินสอ ไม้บรรทัด มีดเหลาดิน ฯลฯ
2. กล่องกระดาษ 5 กล่อง
3. นกหวีด

วิธีเล่น

1. ให้ผู้สังเกตการณ์เก็บของที่เป็นอุปกรณ์การเรียนจากสมาชิกในกลุ่มคนละ 1 ชิ้น และสังเกตไว้ว่าใครส่งอะไรให้มา
2. ผู้สังเกตการณ์นำของที่เก็บมาวางรวมกันที่ข้างหน้ากลุ่มของตน ห่างประมาณ 7 เมตร และวางกล่องสำหรับใส่ของห่างจากกลุ่มประมาณ 2 เมตร
3. จัดให้ผู้เล่นเกมยืนเป็นแถวตอนลึกตรงเส้นเขตแดน
4. เมื่อครูให้สัญญาณให้นักเรียนคนแรกของแต่ละกลุ่ม วิ่งไปหยิบของใช้ที่เป็นของตน (ห้ามหยิบของของคนอื่น) มาใส่ในกล่อง วิ่งกลับมาตะมุตะมิอยู่ที่ยืนรออยู่ที่เส้นเขตแดน แล้ววิ่งกลับไปต่อท้ายแถว คนต่อ ๆ ไปก็ทำเช่นคนแรกจนคนสุดท้าย กลุ่มใดที่ทำเสร็จก่อนและตรงตามกติกาเป็นผู้ชนะ

แผนการสอนที่ 20 เรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต (ครั้งที่ 4 เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

ความซื่อสัตย์สุจริตก่อให้เกิดความเจริญต่อตนเองและหมู่คณะ
คนที่ไม่ซื่อสัตย์สุจริตเป็นคนที่อันตรายมากต่อสังคม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกสาเหตุที่ทำให้เป็นคนมีความซื่อสัตย์สุจริตได้

เนื้อหา

สาเหตุและปัจจัยของความซื่อสัตย์สุจริต ได้แก่ การที่บุคคลนั้นตั้งมั่นอยู่ในการทำหน้าที่
ไม่ต้องการที่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น ไม่ต้องการทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ยึดมั่นในกฎเกณฑ์ กฎหมาย
กลัวการถูกลงโทษ เป็นต้น

สาเหตุของการทุจริต คือ ความยากจน ความละโมภอยากได้ เห็นว่าทำไปแล้วไม่
เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเอง เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจกแบบสำรวจตนเองเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต คนละ 1 แผ่น ให้นักเรียน
สำรวจว่าได้กระทำตามรายการกิจกรรมมากน้อยเพียงใด

2. รวมคะแนนการทำกิจกรรมตามรายการ

ขั้นสอน

1. ให้นักเรียนปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์อย่างสม่ำเสมอหรือมีคะแนนมากที่สุด ออกมา
เสนอวิธีการปฏิบัติตน และบอกสาเหตุหรือสิ่งที่สนับสนุนให้ปฏิบัติตนเช่นนั้น

2. ให้คนที่ได้คะแนนต่ำที่สุดออกมาพูดถึงสาเหตุที่ตนไม่สามารถแสดงความคิดที่ซื่อสัตย์ได้มากที่สุด และแสดงความคิดเห็นว่าตนเองจะปรับปรุงตนเองอย่างไรบ้างให้เพื่อน ๆ ฟัง
3. ให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายถึงสาเหตุและปัจจัยที่ส่งผลให้ซื่อสัตย์สุจริต หรือทำให้เกิดการทุจริต และวิธีการแก้ไข

ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนจดสรุปจากแผนภูมิ แล้วทำแบบฝึกหัดเรื่องความคิดที่ซื่อสัตย์สุจริต (ชุดที่ 3)

สื่อการเรียนการสอน

1. แบบสำรวจตนเอง เรื่องความคิดที่ซื่อสัตย์สุจริต
2. แผนภูมิ เรื่องความคิดที่ซื่อสัตย์สุจริต
3. แบบฝึกหัด เรื่องความคิดที่ซื่อสัตย์สุจริต (ชุดที่ 3)

การประเมินผล

1. สังเกตจาก การทำแบบสำรวจ การออกมาพูดแสดงความคิดเห็นหน้าชั้น
การร่วมกันอภิปราย
2. การตรวจผลงานจาก แบบสำรวจตนเอง สมุดจดงาน และแบบฝึกหัด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

แบบสำรวจตนเอง เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต

ชื่อ.....

ให้นักเรียนเครื่องหมายถูก / ลงในช่องที่นักเรียนเคยทำมากที่สุด หรือน้อยที่สุด
 ในสิ่งต่อไปนี้ โดยในแต่ละข้อทำเพียงเครื่องหมายเดียว

สิ่งที่กระทำ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. นุดปดกับเพื่อน ๆ					
2. แอบครูลอกการบ้านเพื่อน					
3. ลอกข้อสอบเพื่อน					
4. เก็บของได้แล้วส่งครู					
5. หยิบของเพื่อนมาใช้เฉย ๆ					
6. แม่ค้าทอนเงินเกินมาแล้วนำไปคืน					
7. ไปบอกครูเมื่อรู้ว่าครูคิดคะแนนให้มาผิด					
8. นุดปดกับครู					
9. นุดปดกับพ่อแม่					
10. ขโมยเงินพ่อแม่					

แบบฝึกหัด เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต

ชื่อ..... ชั้น..... โรงเรียน.....

1. การปฏิบัติตนที่แสดงว่ามีความซื่อสัตย์สุจริต ได้แก่

1).....

2).....

3).....

2. สาเหตุของการขาดความซื่อสัตย์สุจริต ได้แก่

1).....

2).....

3).....

3. ทางแก้ไขไม่ให้คนทุจริตคือ

1).....

2).....

3).....

แผนภูมิ เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต

การแสดงความซื่อสัตย์สุจริต 3 ทาง คือ

1. ทางกาย คือการกระทำ ได้แก่ไม่ลักขโมยของผู้อื่น เก็บของได้นำคืนเจ้าของ ฯลฯ
2. ทางวาจา คือคำพูด ได้แก่ไม่พูดโกหก รักษาความลับสัญญา พูดจริงทำจริง ฯลฯ
3. ทางใจ คือ การคิด ได้แก่ ไม่คิดลโมขอยากได้ของผู้อื่น การรักษาความลับของ

ผู้อื่น ฯลฯ

สาเหตุที่ทำให้คนซื่อสัตย์หรือไม่ซื่อสัตย์ ได้แก่ เป็นคนซื่อสัตย์เพราะกลัวถูกลงโทษเมื่อถูกจับได้ว่าทำทุจริต นายแดงเป็นคนซื่อสัตย์เพราะการทำตามคำสอนของพระพุทเจ้าไม่ให้ขโมยของใคร หรือนายดำไม่ซื่อสัตย์เพราะอยากได้เงินของบริษัทมารักษารรษาที่ป่วยหนัก เป็นต้น

วิธีการทำให้คนมีความซื่อสัตย์สุจริต ได้แก่ การอบรมสั่งสอน การพยายามมองหาสาเหตุและหาทางแก้ไขที่ถูกต้อง เช่น เด็กที่ขโมยขโมยของใช้ของเพื่อนเพราะเขาไม่มีของนั้นให้เราควรให้เขามีของนั้นใช้เป็นของตนเองเพื่อไม่ให้เขาอยากได้อีก เป็นต้น

แผนการสอนที่ 21 เรื่อง ความกตัญญูกตเวที (ครั้งที่ 1 เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

ความกตัญญูกตเวทีเป็นลักษณะของคนดี และเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมทุกยุคทุกสมัย ผู้มีความกตัญญูกตเวที ย่อมได้รับการยกย่องสรรเสริญ คนอกตัญญูเป็นที่รังเกียจของสังคม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมายของความกตัญญูกตเวทีได้
2. ยกตัวอย่างการกระทำที่แสดงว่ามีความกตัญญูกตเวทีได้

เนื้อหา

ความกตัญญูกตเวทีหมายถึงความรู้สึกสำนึกในบุญคุณต่อผู้ที่มีคุณต่อเราและหาทางตอบแทนพระคุณผู้มิตคุณด้วยการกระทำ และคำพูด เพื่อให้ผู้มั้นพระคุณนั้นได้รับความสุขใจ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสอนให้นักเรียนร้องเพลง กตัญญูต่อกัน และทำท่าทางประกอบเพลง
2. สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อเพลงว่าสอนอะไรเราบ้าง

ขั้นสอน

1. ครูสนทนาเกี่ยวกับเรื่องความกตัญญูกตเวที ดังนี้
 - 1) ใครบ้างที่มีบุญคุณต่อนักเรียน ทำไมจึงคิดว่าเขามีบุญคุณ
 - 2) เราจะตอบแทนคุณผู้มิตคุณได้อย่างไรบ้าง
2. แบ่งนักเรียนออกเป็นสามกลุ่มโดยแจกกระดาษสีให้คนละแผ่น ใครที่ได้สีเดียวกันมารวมกันและต่อกระดาษนั้นเพื่อตอบคำถามบนแผ่นกระดาษ
3. ให้กลุ่มส่งตัวแทนเสนอผลการตอบคำถามที่หน้าชั้นเรียน

4. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความหมายของความกตัญญูท่เวที และยกตัวอย่าง
คนที่มีความกตัญญูท่เวที

ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาในบทเรียน
2. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่องความกตัญญูท่เวที (ชุดที่ 1)

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลง กตัญญูต่อกัน
2. กระดาษสี เหลือง ชมพู ฟ้่า ที่เขียนคำถามไว้
3. แบบฝึกหัด เรื่องความกตัญญูท่เวที (ชุดที่ 1)

การประเมินผล

1. สังเกต การร่วมร้องเพลง และทำท่าทางประกอบ การสนทนาด้วย การตอบ
คำถาม การทำงานกลุ่ม การรายงานหน้าชั้น
2. ตรวจผลงาน แบบฝึกหัด

ภาคผนวก

เพลง กตัญญูต่อกัน

คำร้อง, ทำนอง

อำไพ สุจริตกุล

กตัญญูต่อกัน

เพราะรักอย่างเดียว

มีของให้ปัน

ฝึกไว้ให้เคย

ผูกความสัมพันธ์กลมเกลียว

เห็นชวนน้ำใจไมตรี

แก่กันและกันเพื่อนเอ๋ย

ไม่ลืมบุญคุณใคร

บัตรกิจกรรมกลุ่ม

กลุ่มที่.....

1. ความรู้สึกในแบบคุณหรือประโยชน์หรือความดี ที่ผู้อื่นมีต่อตน เรียกว่า.....
2. การกระทำสิ่งที่เป็นประโยชน์เพื่อตอบแทนคุณ เรียกว่า.....
3. การกระทำที่ผู้อื่นกระทำให้เราที่เราต้องตอบแทนคุณ ได้แก่ 1).....
2)..... 3).....
4. ผู้มีคุณต่อเราได้แก่ 1)..... 2).....
3)..... 4).....
5. การกระทำที่แสดงถึงการตอบแทนคุณ ได้แก่ 1).....
2)..... 3).....

แบบฝึกหัด เรื่องความกตัญญูทเวที (ชุดที่ 1)

ชื่อ.....

1. ความกตัญญูทเวที หมายถึง.....
.....
.....
2. ผู้ที่มีพระคุณต่อเราที่เราต้องตอบแทนบุญคุณ ได้แก่ 1).....
2)..... 3).....
3. เราสามารถตอบแทนคุณ พ่อแม่ได้โดย.....
.....
4. เราสามารถตอบแทนคุณ ครูอาจารย์ได้โดย.....
.....
5. เราสามารถตอบแทนคุณ ประเทศชาติได้โดย.....
.....

แผนการสอนที่ 22 เรื่อง ความกตัญญูตเวที (ครั้งที่ 2 เวลา 8 คาบ)

ความคิดรวบยอด

คนดีมีกตัญญูเป็นที่ยกย่องสรรเสริญ คนที่ขาดความกตัญญูเป็นที่น่ารังเกียจของสังคม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนอธิบายผลดีที่เกิดจากความกตัญญูตเวทีและผลเสียของการขาดความกตัญญูตเวทีได้

เนื้อหา

ผลดีของความกตัญญูตเวที ทำให้สังคมอยู่อย่างมีความสุข ทุกคนเต็มใจที่จะให้การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน คนกตัญญูจะได้รับการยกย่องสรรเสริญ คนที่ไม่มีความกตัญญูหรือคนอกตัญญู จะไม่มีใครคบหาสมาคมด้วยเป็นที่น่ารังเกียจของสังคม ก่อความเดือดร้อนให้กับครอบครัวเสมอ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจกรูปดอกไม้ให้นักเรียนคนละ 1 ดอก ใครที่ได้ดอกเหมือนกันให้อยู่กลุ่มเดียวกัน แล้วสนทนากับนักเรียนด้วยแนวคำถามดังนี้
 - 1) กลุ่มไหนได้รูปดอกไม้อะไร (ดอกบัว, ดอกมะลิ, ดอกนุทสรักษา, ดอกลำดวน, และดอกป๊อบบี้)
 - 2) นักเรียนทราบความสำคัญของดอกไม้ชนิดนั้นหรือไม่ อย่างไร

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายถึงความสำคัญของดอกไม้ทั้ง 5 ชนิด ที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันที่ 12 สิงหาคม วันแม่แห่งชาติ (ดอกมะลิ) วันที่ 5 ธันวาคม วันพ่อแห่งชาติ (ดอกนุทสรักษา) วันที่ 21 ตุลาคม วันคนชรา (ดอกลำดวน) วันวิสาขบูชา (ดอกบัว) วันที่ 3 กุมภาพันธ์ วันทหารผ่านศึก (ดอกป๊อบบี้)

2. ครูให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดอภิปรายกันในกลุ่มว่าในวันสำคัญต่าง ๆ ที่ตนเองมีดอกไม้สัญลักษณ์อยู่นั้นเราจะทำอะไรเพื่อใครเป็นพิเศษบ้าง ให้แต่ละกลุ่มคิดและแสดงให้เพื่อน ๆ ดู
3. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเรื่องที่เพื่อนแต่ละกลุ่มแสดงให้ดู
4. ครูอธิบายสรุปผลดีผลเสียของความกตัญญูทวดที่ ที่มีต่อตนเอง ครอบครัวและสังคมเพื่อให้นักเรียนเข้าใจยิ่งขึ้น

ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาในบทเรียน
2. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่องความกตัญญูทวดที่

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพดอกไม้ 5 ชนิด คือ ดอกบัว, ดอกมะลิ, ดอกนพทศรักษา, ดอกลำดวน และดอกโป๊ยพี
4. แบบฝึกหัดเรื่องความกตัญญูทวดที่ (ชุดที่ 2)

การประเมินผล

1. สังเกต การตอบคำถาม การแสดงบทบาทสมมติ การอภิปราย
2. ตรวจผลงาน ตรวจแบบฝึกหัดเรื่องความกตัญญูทวดที่ (ชุดที่ 2)

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

แบบฝึกหัดเรื่อง ความกตัญญูต่อบุคคล (ชุดที่ 2)

1. บุคคลที่มีความกตัญญูต่อบุคคลอื่นจะได้รับผลตอบแทนคือ 1).....
2)..... 3).....
2. บุคคลที่ไม่มีความกตัญญูต่อบุคคลอื่นจะได้รับผลตอบแทนคือ 1).....
2)..... 3).....
3. ผู้ที่มีบุญคุณต่อเราได้แก่ 1).....
2)..... 3).....
4. คนที่ไม่แสดงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณและยังทำความเดือดร้อนมาสู่ผู้อื่นเรียกว่า คน.....
5. วันสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผู้มีส่วนได้แก่ 1) วันที่.....เดือน.....เป็นวันระลึกถึง.....
2) วันที่.....เดือน.....เป็นวันระลึกถึง.....
3) วันที่.....เดือน.....เป็นวันระลึกถึง.....

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 23 เรื่อง ความกตัญญูตเวที (ครั้งที่ 3 เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

ความกตัญญูตเวทีเป็นเครื่องหมายของคนดี

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกสาเหตุที่ทำให้คนมีความกตัญญูตเวทีได้
2. บอกสาเหตุที่ทำให้คนขาดความกตัญญูตเวทีได้

เนื้อหา

สาเหตุ และปัจจัยที่ทำให้คนมีความกตัญญูตเวที คือ การได้รับการอบรมสั่งสอนให้รู้จักตอบแทนบุญคุณผู้ที่มีคุณ การทำอย่างผู้ที่มีความกตัญญูตเวทีอยู่ก่อนแล้ว การต้องการที่จะเป็นคนดี ฯลฯ

สาเหตุของการขาดความกตัญญูตเวที คือการได้รับตัวอย่างที่ผิด ๆ ความเข้าใจที่ผิดคิดว่าการแสดงความกตัญญูทำให้เสียผลประโยชน์ของตน ฯลฯ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูแจกแบบสำรวจตนเองเรื่องความกตัญญูตเวทีให้นักเรียนเช็ค แล้วนับคะแนน

ขั้นสอน

1. ครูให้คนที่ได้คะแนนมากที่สุดออกมาเล่าวิธีการปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีความกตัญญูตเวทีว่ามีวิธีการปฏิบัติอย่างไร มีสาเหตุหรือปัจจัยอะไรมาสนับสนุนให้มีการปฏิบัติได้ดีเช่นนี้
2. ครูให้ทุกคนคิดและเขียนการปฏิบัติตนเป็นคนมีความกตัญญูตเวที ในเวลา 10 นาที แล้วครูจับฉลากชื่อนักเรียนออกมาอ่านเรื่องที่เขียนให้เพื่อนฟัง

ขั้นสรุป

ครูนำแผนภูมิเรื่องสาเหตุของการมีความกตัญญูทเวทีมาติดบนกระดานดำอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ แล้วจึงให้นักเรียนจดลงในสมุดจด

สื่อการเรียนการสอน

1. แบบสำรวจตนเองเรื่องความกตัญญูทเวที
2. แผนภูมิเรื่องสาเหตุของการมีความกตัญญูทเวที

การประเมินผล

1. สังเกต ความตั้งใจในการทำแบบสำรวจ การออกมารายงานหน้าชั้น
2. ตรวจสอบผลงาน แบบสำรวจตนเอง การเขียนการปฏิบัติตน สมุดจดงาน

ภาคผนวก

แผนภูมิ เรื่องสาเหตุของความกตัญญูทเวที

สาเหตุ และปัจจัยที่ทำให้คนมีความกตัญญูทเวที คือ การได้รับการอบรมสั่งสอนให้รู้จักตอบแทนบุญคุณผู้ที่มีคุณ การทำอย่างผู้ที่มีความกตัญญูทเวทีอยู่ก่อนแล้ว การต้องการที่จะเป็นคนดี อยากได้รับการยกย่องชมเชย เป็นต้น สาเหตุของการขาดความกตัญญูทเวที คือ การได้รับตัวอย่างที่ผิด ๆ ความเข้าใจที่ผิดคิดว่าการแสดงความกตัญญูทเวทีทำให้เสียผลประโยชน์ของตนเอง เป็นต้น

แบบสำรวจตนเอง เรื่องความกตัญญูต่อเวที

ชื่อ.....

ให้นักเรียนทำเครื่องหมายถูก / ลงในช่องที่นักเรียนเคยทำมากที่สุด หรือน้อยที่สุดในสิ่งต่อไปนี้ โดยในแต่ละข้อทำเพียงเครื่องหมายเดียว

สิ่งที่กระทำ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. กล่าวขอบคุณทุกครั้งที่มีคนช่วยเหลือเรา					
2. นวดขาให้พ่อแม่					
3. ช่วยแม่ทำอาหารเช้า					
4. อ้อนพ่อให้ซื้อของเล่นให้					
5. พ่อแม่ให้เลิกดูทีวี ก็ยังนั่งดูอยู่อีก					
6. พบครูที่เคยสอนรีบไปสวัสดีทักทาย					
7. ทำการตอวยพรให้พ่อแม่ในวันสำคัญต่าง ๆ					
8. ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านทุกวัน					
9. ช่วยกันพัฒนาศาลาพักผ่อนในวันสำคัญต่าง ๆ					
10. ช่วยดูแลเวลาพ่อแม่เจ็บป่วย					

แผนการสอนที่ 24 เรื่อง ความกตัญญูต่เวที (ครั้งที่ 4 เวลา 3 คาบ)

ความคิดรวบยอด

ผู้มีพระคุณต่อเราไม่จำเป็นต้องเป็นบุคคลเท่านั้น สถาบันต่าง ๆ เช่น ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติก็มีบุญคุณต่อเรา ที่ต้องแสดงความกตัญญูต่เวที เช่นกัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตนเป็นผู้มีความกตัญญูต่เวทีได้

เนื้อหา

การปฏิบัติตนเป็นคนมีความกตัญญูต่เวทีได้ในทุกที่และทุกสถานที่ชื่อว่าเป็นคนดีแท้จริง โดยการปฏิบัติตนต่อผู้มืคุณต่าง ๆ ดังนี้

บิดา มารดา เป็นผู้ให้ชีวิตแก่เรา ฯลฯ ตอบแทนด้วย การเคารพ เชื้อนึ่ง เลี้ยงดูท่าน เมื่อยามชรา

ครูอาจารย์ เป็นผู้อบรมสั่งสอนให้วิชาความรู้ ตอบแทนด้วย การตั้งใจศึกษา เล่าเรียน ฯลฯ

บ้านและครอบครัว ให้ความสุขกายสบายใจ ตอบแทนด้วย การระวังดูแลรักษาให้สะอาด เรียบร้อย ฯลฯ

โรงเรียน เป็นที่ให้ความรู้ ตอบแทนด้วย การบำรุงรักษา ดูแลทำความสะอาด ฯลฯ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ทำให้เราอยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุข ตอบแทนด้วยการปฏิบัติตน ตามสืทธิ ตามกฎหมายบ้านเมือง ตามคำสอนของศาสนา ถวายความจงรักภักดี ฯลฯ

ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ดินไม้ แม่น้ำ ถนน สัตว์เลี้ยง ฯลฯ ตอบแทนด้วย การดูแลรักษาให้คงอยู่อย่างอุดมสมบูรณ์ ไม่ทำลายธรรมชาติ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจกภาพสัตว์ให้คนละ 1 ภาพ ใครที่ได้ภาพเหมือนกันมาอยู่กลุ่มเดียวกัน
การเข้าพวกโดยให้ร้องเสียงสัตว์นั้นเพื่อหาพวกของตน
2. สนทนาซักถามว่าเราควรกตัญญูต่อเวทียุ่ใครบ้าง

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายเรื่องการแสดงความกตัญญูต่อสิ่งต่าง ๆ แล้วส่งตัวแทนมารับบัตรงาน
2. ให้แต่ละกลุ่มแสดงตามคำสั่งของบัตรงาน
3. ครูอธิบายเพิ่มเติมถึงเรื่องการปฏิบัติตนเป็นผู้มีความกตัญญูต่อเวทียุ่

ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาในบทเรียน
2. ให้นักเรียนวาดภาพผู้ที่มีคุณตามความคิดของนักเรียน

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. ภาพสัตว์ ลิง ชะนี นก ไก่ ห่าน อย่างละ 6 ตัว
2. บัตรงาน

การประเมินผล

1. สังเกต การร่วมกิจกรรมรวมกลุ่ม การร่วมร้องเพลง การแสดงตามบัตรงาน
2. การตรวจผลงาน ภาพวาดของนักเรียน

ภาคผนวก

บัตรงานที่ 1

- 1) ให้นักเรียนช่วยกันแต่งเรื่องความกตัญญู ต่อ บิดา มารดา
- 2) ให้แสดงบทบาทสมมติเรื่องที่แต่ง
- 3) ให้สรุปเรื่องที่แสดงว่ามีผลต่อผู้ปฏิบัติอย่างไร ต่อครอบครัวและสังคมอย่างไร

บัตรงานที่ 2

- 1) ให้นักเรียนช่วยกันแต่งเรื่องความกตัญญู ต่อ ครูอาจารย์
- 2) ให้แสดงบทบาทสมมติเรื่องที่แต่ง
- 3) ให้สรุปเรื่องที่แสดงว่ามีผลต่อผู้ปฏิบัติอย่างไร ต่อครอบครัวและสังคมอย่างไร

บัตรงานที่ 3

- 1) ให้นักเรียนช่วยกันแต่งเรื่องความกตัญญู ต่อ บ้านที่อยู่อาศัย และโรงเรียน
- 2) ให้แสดงบทบาทสมมติเรื่องที่แต่ง
- 3) ให้สรุปเรื่องที่แสดงว่ามีผลต่อผู้ปฏิบัติอย่างไร ต่อครอบครัวและสังคมอย่างไร

บัตรงานที่ 4

- 1) ให้นักเรียนช่วยกันแต่งเรื่องความกตัญญู ต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- 2) ให้แสดงบทบาทสมมติเรื่องที่แต่ง
- 3) ให้สรุปเรื่องที่แสดงว่ามีผลต่อผู้ปฏิบัติอย่างไร ต่อครอบครัวและสังคมอย่างไร

บัตรงานที่ 5

- 1) ให้นักเรียนช่วยกันแต่งเรื่องความกตัญญู ต่อ ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ แม่น้ำ
ถนน สัตว์เลี้ยง เป็นต้น
- 2) ให้แสดงบทบาทสมมติเรื่องที่แต่ง
- 3) ให้สรุปเรื่องที่แสดงว่ามีผลต่อผู้ปฏิบัติอย่างไร ต่อครอบครัวและสังคมอย่างไร

ประวัติผู้เขียน

นางสาวอัมพรรัตน์ วัฒนโชติ เกิดวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ.2501 ที่ตำบลตลุก อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาการศึกษามัธยมศึกษา วิชาเอก วิทยาศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในปีการศึกษา 2522 และ เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาประถมศึกษา ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ.2533 ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่ง อาจารย์ 2 ระดับ 5 โรงเรียนชุมชนวัดโคกเข้ม (พุทธสรานุสรณ์) ตำบลตลุก อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย